זוהר, פרשת פנחס

ספר הזוהר

ספר הזהר, ויקיטקסט, ברישיון CC BY-SA.
geulaquiz.com

דף ריג עמוד א

וידבר יהוה אל משה לאמר. פינחס בן אלעזר וגו׳ יא

רבי אלעזר פתח ואמר **שמע בני מוסר אביך ואל תטוש תורת אמך** (משלי א ח) .

שמע בני מוסר אביך - דא קב״ה. **ואל תטוש תורת אמך** - דא כנסת ישראל. מאי **מוסר אביך**? **מוסר** - דא אורייתא דאית בה כמה תוכחין כמה עונשין כמה דאת אמר **מוסר יהוה בני אל תמאס ואל תקוץ בתוכחתו** (משלי ג יא) .

בגין דכל מאן דאשתדל באורייתא בהאי עלמא - זכי דיפתחון ליה כמה תרעין להההוא עלמא, כמה נהורין. בשעתא דינפוק מהאי עלמא - היא אקדימת קמיה ואזלא לכל נטורי תרעין, מכרזת ואומרת, **פתחו שערים ויבא גוי צדיק** (ישעיהו כו ב) - אתקינו כרסיין לפלניא עבדא דמלכא. דלית חדו לקב״ה אלא מאן דאשתדל באורייתא. כל שכן בר נש דמתער בליליא לאשתדלא באורייתא - דהא כל צדיקייא דבגנתא דעדן צייתין לקליה וקב״ה משתכח בינייהו, כמה דאוקמוה **היושבת בגנים חברים מקשיבים לקולך השמיעיני** (שיר ח יג) .

רבי שמעון אמר: האי קרא רזא דחכמתא אית ביה!

היושבת בגנים - דא כנסת ישראל דאיהי בגלותא עם ישראל ואזלא עמהון בעקתייהו. **חברים מקשיבים לקולך השמיעיני** - משריין עלאין כלהו צייתין לקולך - לקול תושבחתך בגלותא. **השמיעיני** - כמה דאת אמר **הראיני את מראיך השמיעיני את קולך** (שיר ב יד) . השמיעיני קלא דאינון חברייא דמשתדלי באורייתא! דהא לית תושבחתא קמאי כאינון דמשתדלי באורייתא!

אמר רבי שמעון: כביכול כל אינון דזכאן לאשתדלא באורייתא מכד פליג ליליא, ואתיין במטרוניתא כד נהיר יממא לקבלא אנפי מלכא - אתקיף ואחסין בשכינתא! ולא עוד אלא דשריא ביה חוט של חסד כמה דאוקימנא.

תא חזי כל מאן דזכי לאתתקף בשכינתא - יסתמר גרמוהי באנון מלין דאחידן לקבלה. מאן אינון? דלא משקרי באת קדישא כגון בת אל נכר. וכל מאן דנטיר גרמיה - כביכול כנסת ישראל אחידא ביה ונטרא ליה, והיא אקדימת ליה שלם. וכל שכן אי זכי וקני להאי!

ואמר רבי שמעון אתחזיין ישראל לאשתצאה בההוא שעתא בר דאקדים פנחס להאי עובדא ושכיך רוגזא. הדא הוא דכתיב **פנחס בן אלעזר בן אהרן הכהן השיב וגו׳**.

דבר אחר: **פינחס בן אלעזר וגו׳**

אמר רבי שמעון: **בן בן** תרי זמני לאשלמא אובדא קא אתי.

אמר רבי שמעון: האי בר נש דנטיל גלגולא דנשמתא ולא זכי דיתתקן ביה - כאילו משקר בקושטא דמלכא! ואנא קרינא עליה האי קרא **או מצא אבדה וכחש בה ונשבע על שקר** (ויקרא ה כב) . **וכחש בה** - טב ליה דלא אברי!

תנינן: צדיק גמור אינו נדחה, וצדיק שאינו גמור נדחה. מאן הוא צדיק גמור ומאן הוא צדק שאינו גמור? וכי מאן דלא שלים במלוי ׳צדיק׳ אקרי? אלא ׳צדיק גמור׳ ידיע דהא לא נטיל גלגולין עקימין, ובאחסנתיה בני בניין ואתקין שורן וחצב בירין ונטע אילנין. ׳צדיק שאינו גמור׳ - דבני בניין באחסנתא אחרא, חפר בה בירין ואעדר. הא אתקין אבני יסודא כמלקדמין ואעמל בה, ולא ידע אי אשתאר דיליה. מסטרא דיליה - טב וצדיק אקרי. ומסטרא דההוא אחסנתא - לאו הכי. לבר נש דבני בניין שפירן יאן למחזי - אסתכל ביסודא וחמי ליה שקיע עקימא מכל סטרין. הא בניינא לא שלים עד דסתר ליה ואתקין ליה כמלקדמין. מסטרא דההוא בניינא דיליה - אשתכח טב ושפיר.

רעיא מהימנא

(דף זה מכיל רק זהר ללא רעיא מהימנא)

דף ריג עמוד ב

מסטרא דיסודא - ביש ועקים. ובגין כך לא אקרי עובדא שלים, לא אקרי בניינא שלים. בגין כך ׳צדיק שאינו גמור׳ אקרי ונדחה. ועל דא **כבלע רשע צדיק ממנו** (חבקוק א יג) .

תא חזי מאן דמקנא לשמא קדישא דקב״ה - דאפילו לא יזכי לגדולה ולא אתחזי לה - רווח לה ונטיל לה ! פנחס לא אתחזי ליה בההוא זמנא, ובגין דקנא לשמא דמאריה - רווח לכלא וסליק לכלא ואתתקן ביה כלא, וזכה לאשתמשא בכהונה עלאה. מההיא שעתא **פנחס בן אלעזר בן אהרן הכהן** - דאשלים לתרין דרגין בגין דקנא לשמא דמאריה, דאתתקן מה דאתעקם.

רבי יהודה פתח ואמר: **שמרה נפשי כי חסיד אני הושע עבדך וגו׳** (תהלים פו ב) .

סופיה דקרא אית לאסתכלא ולבתר קרא כלא. סופיה דקרא כתיב **הבוטח אליך** - ״הבוטח בך״ מבעי ליה? מאי **הבוטח אליך**? אלא כביכול דוד מבטח ליה דלא יעבר ליה פלגות ליליא בשנתא כמה דכתיב **חצות לילה אקום להודות לך**. ״קמתי״ מבעי ליה? אלא **אקום** ואתקשר בך לעלמין.

שמרה נפשי - ״שמור״ מבעי ליה !? והא תנינן דלית את באורייתא דלא אית בה רזין עלאין ויקירין.

שמרה - לקב״ה קאמר ! שמרה להההוא חולקא דאתאחד ביה נפש. דכד נפשא נפקאת מהאי עלמא - אתיא למירת עלמא דאתי. אי זכי - כמה חילין עלאין נפקין לקבלא ולנטרא לה ולאעלא לה במדורא דדוכתהא, והאי **ה׳** נטיר לה לאתאחדא עמה בריש ירחי ושבתי. ואי לא זכי - כמה גרדיני טהירין אזדמנן לקבלה ודחו לה לבר. ווי להההיא נפשא דמתגלגלת בריקנא כאבנא בקוספיתא ! הדא הוא דכתיב **ואת נפש אויביך יקלענה בתוך כף הקלע** (ש״א כה כט) .

ודוד בעי בעותיה קמי קב״ה ואמר **שמרה נפשי** - דלא ידחון לה לבר, וכד מטי לקבלך יפתחון לה פתחין ותקבל לה קמך.

כי חסיד אני - וכי חסיד אקרי?

א״ר יהודה: אין ! דכתיב **חסדי דוד הנאמנים** (ישעיהו נה ג) . בגין כך **שמרה נפשי** דלא תשבוק לה למהך לבר.

ר׳ יצחק אמר: כל בר נש דאית ליה חולקא בצדיק - ירית להאי ארץ, כמה דכתיב **ועמך כלם צדיקים וגו׳** (ישעיהו ס כא) . והאי צדיק **חסיד** אקרי. אמר דוד *״בתר דבהאי אתר אחידנא - חסיד אני ! ובגין כך **שמרה נפשי** לאתקשרא בך ״.*

רבי חייא פתח: **עדות ביהוסף שמו וגו׳** (תהלים פא ו) . הא אוקמוה דאוליף שבעין פתקין ולשון הקדש יתיר, הדא הוא דכתיב **שפת לא ידעתי אשמע** (תהלים פא ו) . אבל מאי **עדות**?

תא חזי בשעתא דאתתיה דפוטיפר הות אחידא ביה להההיא מלה - הוה יוסף עביד גרמיה כמאן דלא ידע לישנא דילה. וכן בכל יומא. עד ההיא שעתא בתרייתא דכתיב **ותתפשהו בבגדו** (בראשית לט יב) . מאי **ותתפשהו**? אלא בגין דעביד גרמיה כמאן דלא ידע לישנא. ורוח הקדש צווח לקבליה **לשמרך מאשה זרה מנכריה אמריה החליקה** (משלי ז ה) .

מאי קמ״ל? אלא כל מאן דנטיר גרמיה מהאי - אתקשר בה בשכינתא ואחיד בההוא ׳עדות׳. ומאי הוא? **ה׳** דאתוסף ביה, דכתיב **עדות ביהוסף שמו**.

אוף הכא **י׳** איתוסף בפינחס (במדבר כה יא) על דקני בהאי.

רבי ייסא פתח: **על נהרות בבל שם ישבנו גם בכינו בזכרנו את ציון** (תהלים קלז א) .

״את ירושלם״ מבעי ליה !? כמה דכתיב (תהלים קלז ה) **אם אשכחך ירושלם תשכח ימיני** !? מאי **בזכרנו את ציון**?

לבר נש דהוה ליה היכלא יקירא יאה ושפירא - אתו לסטין ואוקידו ליה. צערא דמאן הוא? לאו דמאריה דהיכלא?! אוף הכא - שכינתא בגלותא שריא. צערא דמאן הוא? לאו דצדיק?! ואזלא הא כמה דאוקמוה דכתיב **הצדיק אבד** - אבד ממש. אוף הכא **בזכרנו את ציון** - בזכרנו ההוא צערא דיליה על זווגהא - צערא דיליה הוא.

אמר רבי ייסא: מאן דאוקיר שמא דמאריה בהאי ונטיר האי - זכה דיוקיר ליה מאריה על כלא ! מנלן? מיוסף דכתיב **וירכב אותו במרכבת המשנה אשר לו** (בראשית מא מג) , וכתיב **ונתן אותו על כל ארץ מצרים**.

רעיא מהימנא

(דף זה מכיל רק זהר ללא רעיא מהימנא)

דף ריד עמוד א

ולא עוד אלא כד עברו ישראל ית ימא - ארונא דיוסף עאל בגו בקדמיתא, ולא הוו מיא קיימין על קיומייהו קמיה. הדא הוא דכתיב **הים ראה וינוס** (תהלים קיד ג) - מאי **וינוס**? אלא ראה ההוא דכתיב ביה **וינס ויצא החוצה** (בראשית לט יב) .

תא חזי זכי ליקרא בחייוי וזכי ליקרא במיתתיה. בחייו אמאי? בגין ההוא זמן דלא בעא לאתדבקא בה דכתיב **וימאן ויאמר אל אשת אדניו** (בראשית לט ח) , וכתיב **ולא שמע אליה לשכב אצלה להיות עמה** (בראשית לט י) . בגין כך זכה בהאי עלמא. כיון דכתיב **ותתפשהו בבגדו** וכתיב **וינס ויצא החוצה** - זכי לבתר דעאל לגו פרוכתא עלאה, והכי אתחזי ליה. דידיה נטל בהאי עלמא ודידיה נטל בעלמא אחרא.

פנחס זכי בהאי עלמא וזכה בעלמא דאתי. וזכה לקיימא יתיר מכל אינון דנפקו ממצרים, וזכה לכהנא עלאה - הוא וכל בנוי אבתריה. ואי תימא דלא זכה לכהנא עד לא עבד עובדא דא -- לא! דהא אינון דאמרי דלא דזכה קודם - לאו הכי! אלא במאי אוקימנא **תחת אשר קנא לאלהיו**, דמשמע דבגין עובדא דא רווח כהונתא מה דלא הוה קודם?

תא חזי! כל כהן דקטיל נפש - פסיל ליה כהונתיה לעלמין, דהא ודאי פסיל ההוא דרגא דיליה לגביה. ופנחס מן דינא פסיל לכהנא הוה. ובגין דקנא ליה לקב״ה - אצטריך ליחסא ליה כהונת עלמין ליה ולבנוי אבתריה לדרי דרין.

א״ר יצחק: תא חזי! רשים הוא פנחס לעילא ורשים הוא לתתא עד לא יפוק לעלמא, דהא עם אינון דנפקו ממצרים אתמני.

רבי אלעזר ור׳ יוסי ור׳ חייא הוו אזלי במדברא.

אמר רבי יוסי: הא דכתיב בפנחס **הנני נותן לו את בריתי שלום (במדבר כה יב)** - שלום ממלאך המות דלא שליט ביה לעלמין ולא אתדן בדינוי. ואי תימא דלא מית - ודאי לא מית כשאר בני עלמא - ואוריך יומין על כל בני דרא, בגין דבהאי ברית עלאה אחיד. וכד אסתלק מעלמא - בתיאובתא עלאה ובדביקותיה שפירא אסתלק משאר בני עלמא.

רבי אלעזר פתח ואמר: **ויראני את יהושע הכהן הגדול עומד לפני מלאך יהוה וגו׳** (זכריה ג א) .

תא חזי! ווי לאינון בני נשא דלא מסתכלאן ביקרא דמאריהון, וכל יומא ויומא כרוזא קארי עלייהו ולא משגיחין. אתא בר נש לאסתכלא בפקודי אורייתא - כמה סניגורין קיימין לאדכרא עליה לטב! אתא בר נש ואעבר על פקודי אורייתא - אינון עובדין קטיגורין עליה לביש קמי קב״ה.

יהושע כהן גדול הוה ואוקמוה. מה כתיב ביה **והשטן עומד על ימינו לשטנו** (זכריה ג א) . ומה בהאי כך - בשאר בני עלמא דלא מסתכלי ביקרא דמאריהון - על אחת כמה וכמה! חמי מה כתיב **ויהושע היה לבוש בגדים צואים** (זכריה ג ג) ואוקמוה. אבל **בגדים צואים** ודאי! אינון לבושין דאתלבשא ביה רוחא בההוא עלמא!

זכאה חולקיה דמאן דלבושוי מתתקנין ושלמין בההוא עלמא! והא אתמר כל מאן דבעיין לאעלא לגיהנם - אינון לבושין דמלבשין ליה היך אינון? מה כתיב הכא **ויהושע היה לבוש בגדם צואים ועומד לפני המלאך**. מאן **מלאך**? דא מלאך דממנא על גיהנם וממנא על מאן דחמי באינון לבושין. עד דאתיב קלא ואמר **הסרו הבגדים הצואים מעליו** (זכריה ג ד) . מהכא אית לאסתכלא דעובדין בישין דבר נש עבדין ליה אינון לבושים צואים.

ויאמר אליו ראה העברתי מעליך עונך והלבש אותך מחלצות (זכריה ג ד) - אלבישיניה לבושין אחרנין מתתקנן דבהו אסתכל בר נש בזיו יקרא דמאריה.

תא חזי כגוונא דא פנחס! דלא אסתלק מעלמא עד דאתתקנו קמיה לבושין אחרנין דרוחא - אתהני בהו לעלמא דאתי.

רעיא מהימנא

(דף זה מכיל רק זהר ללא רעיא מהימנא)

דף ריד עמוד ב

בשעתא חדא אתפשט מאלין ואתלבש באלין, לקיימא דכתיב **הנני נותן לו את בריתי שלום (במדבר כה יב) .**

עד דהוו אזלי - שמשא הוה תקיפא, ויתבו תחות צלא דחד טנרא דמדברא.

אמר ר׳ אלעזר: *״ודאי צלא חדוותא דנפשא הוא!״*

אמר רבי חייא לרבי אלעזר: *״אלין יומין מראש השנה עד יומא בתראה דחג - בעינא למיקם עלייהו!״*

אמר ר׳ אלעזר: *״הא אתמר וחברייא אתערו בהו״.*

א״ר חייא: *״ודאי הכי הוא! אבל אנא שמענא לבוצינא קדישא עלאה מלה בהו״.*

אמר ליה: *"אימא ההוא מלה!"*

אמר ליה: *"עד לא קאימנא ביה!"*

א"ר אלעזר: אף על גב דחברייא אוקמו מלה - ושפיר הוא, אבל סדורא דהני יומי - רזא דחכמתא הוא בין מחצדי חקלא!

תא חזי הא אתמר סדורא דיחודא כלא בחד היך הוי, והא אתמר.

פתח ואמר: **חשף יהוה את זרוע קדשו** (ישעיהו נב י) - דא דרועא חדא דביה תליא שועה, דביה תליא נוקמא, דביה תליא פורקנא. ולמה? למיקם לה לכנסת ישראל מעפרא ולקבלא לה לגביה לאזדווגא כחדא. וכד האי אתער לקבלה - כמה דחילו שריא בעלמא עד דינח ההוא דרועא תחות רישהא לאתחברא! כמה דאת אמר **שמאלו תחת לראשי וגו'** (שיר ח ג) . וכדין ניחא דינא ומכפר חובין. לבתר אתי ימינא לחבקא - כדין חדוותא שרייא בעלמא וכל אנפין נהירין. לבתר אזדווגת בגופא - וכדין כלא אקרי אחד בלא פרודא. כדין הוא שלימו דכלא וחדוותא דכלא, ואחידו ודאי מה דלא אשתכח הכי בשאר זמני.

כגוונא דהאי - סדורא דהני יומין מראש השנה עד יומא בתראה דחג!

בראש השנה - **אתער דרועא דשמאלא לקבלא לה למטרוניתא, וכדין כל עלמא בדחילו בדינא. ובעי ההוא זמנא בתיובתא שלים לאשתכחא עלמא קמי קב"ה.**

לבתר **אתיאת מטרוניתא ובעיין בני היכלא בתשעה לירחא למעבד חדוותא ולמטבל בנהרא, לדכאה גרמייהו בזווגא דמטרוניתא.**

ביומא אחרא - **הוא זווגא דילה - לשוואה שמאלא תחות רישהא כמה דאת אמר שמאלו תחת לראשי. וכדין ישראל בתעניתא על חובייהו ומכפרא להו - דהא אימא עלאה אנהירת אנפהא למטרוניתא בזווגהא. ומתכפרין כל בני היכלא! כיון דשמאלא מקבלה לה בהאי יומא; דרישא דמטרוניתא שרייא על שמאלא.**

ביומא קדמאה דחג - **יתער ימינא לקבלה בגין לחבקא. וכדין כל חדוה וכל אנפין נהירין! וחדוותא דמים צלילן לנסכא על מדבחא. ובעיין בני נשא למחדי בכל זינין דחדוה דהא ימינא גרים! בכל אתר דשארי ימינא - חדוותא אצטריך בכלא! כדין חדוותא היא לאשתעשעא.**

לבתר ביומא תמינאה - **חדוותא דאורייתא הוא! דהא כדין זווגא דגופא הוא, זווגא דכלא, למהוי כלא חד. ודא הוא שלימו דכלא. ודא יומא דישראל איהו ודאי, ועדבא דידהו בלחודייהו. דלית ביה חולקא לאחרא. זכאין אינון ישראל בעלמא דין ובעלמא דאתי! עלייהו כתיב כי עם קדוש אתה ליהוה אלהיך וגו' (דברים ז ו) (דברים יד ב) .**

פינחס בן אלעזר בן אהרן הכהן השיב את חמתי מעל בני ישראל וגו'.

ר' יהודה פתח: **זכר נא מי הוא נקי אבד ואיפה ישרים נכחדו** (איוב ד ז) .

תמן תנינן מאן דחמי קשת בגוונוי אצטריך לברכא "ברוך זוכר הברית" בגין דדא איהו ברית קיימא קדישא דשוי קב"ה בארעא, דלא ייתי עלה מי טופנה.

רעיא מהימנא

(דף זה מכיל רק זהר ללא רעיא מהימנא)

דף רטו עמוד א

בגין דכד סגיאו חייבין בעלמא - בעי קוב"ה לאובדא לון, וכדין דכיר לון האי אומאה דאומי לארעא דכתיב תרי זמני **לא לא - לא אוסיף לקלל** (בראשית ח כא) , **ולא אוסיף להכות** (בראשית ח כא) . דא איהו אומאה כמה דכתיב (ישעיהו נד ט) **אשר נשבעתי מעבור מי נח.**

רבי יוסי אמר - קשת אתא לאגנא על עלמא. למלכא דכל זמנין דבריה חב לקבליה - אתא מלכא לאלקאה ליה. אתגליא עליה מטרוניתא בלבוש יקר דמלכו. מלכא חמי לה - סליק רוגזא דבריה וחדי בה, דכתיב **וראיתיה לזכור ברית עולם** (בראשית ט טז) . ועל דא לא אתחזי קשת בעלמא אלא בלבושי יקר דמלכו. ובשעתא דאית צדיק בעלמא - איהו ברית למיקם ברית, ואגין על עלמא. לא הוי צדיק - הא קשת לאתחזאה! דהא עלמא איהו קיימא לאובדא - אלא בגין קשת דא!

ר׳ אלעזר אמר: לעולם לא אתלבש קשת דא אלא בלבושא דאבהן קדמאי - ירוק וסומק וחיוור. ירוקא - דא לבושא דאברהם. אצטבע לבושא דא כד נפק מניה ישמעאל. סומקא - דא גוון יצחק - דאתיא סומקא ואצטבע כד נפיק מניה עשו. ואתמשך ההוא סומקא לתתא עד ככבא דמאדים דאתאחד ביה עשו. חוורא - דא איהו לבושא טבא דעקב, דהא לא אשתנו אנפוהי לעלמין.

ר׳ אבא אמר: יאות הוא! אבל הכי אמר בוצינא קדישא! חוור - דא אברהם דאתלבן בחוורא דנורא. סומקא - דא יצחק ודאי ירוק - דא הוא יעקב דקימא בין תרין גוונין, וכתיב ביה ביעקב **לא עתה יבוש יעקב ולא עתה פניו חורו** (ישעיהו כט כב) , דהא כל ערסיה שלים הוה. והכי הוא: **לא עתה יבוש יעקב** - לאתחזאה בגוון סומק כיצחק דנפק מניה עשו, **ולא עתה פניו יחורו** - כאברהם לאתחזאה בגוון חוור דנפק מניה ישמעאל. אלא נטל גוונין לאתעטרא בהו על אבהן דיליה.

ובאלין לבושין מתלבשת קשת בשעתא דאתחזי קמי מלכא.

רעיא מהימנא

אמר ליה רעיא מהימנא: שפיר קאמרת! אבל בגין דאליהו דאיהו פנחס קני על ברית, צריך לחדתא מלין סגיאין ביה, דהאי פרשתא כתיבא באורייתא על שמיה, דעליה אתמר **קנא קנאתי** (מ״א א יט) - תרי קנאות; חד **בשד״י** דלעילא, ותניינא **בשד״י** דלתתא. ובגין דא עביד תרין שבועות בתרין **לא לא**.

רבי יהודה אמר: מאן דחמי קשת בגוונוי נהירין צריך לברכא ״ברוך זוכר הברית״, ובגלותא דלאו איהו נהיר בגוונוי כדקא יאות. ולא עוד אלא דלזמנין נהיר זעיר, וזמנין לא נהיר כלל. זמנין אתחזי בשלימו וזמנין לאו. דקשת קא רמיז גוונוי לזכוון דכהנים לוים וישראלים כד אינון שפירין. נהיר קשת בגוונוי דאינון תלת.

קום אנת רבי יוסי הגלילי ואימא! דהא מלין שפירין קאמרת בחבורה קדמאה, דקשת לא אתיא אלא לאגנא על עלמא. למלכא, דבכל זמנא דבריה חב ומלכא חזי למטרוניתא - סליק רוגזא דבריה, דכתיב **וראיתיה לזכור ברית עולם** (בראשית ט טז) . ועל דא לא אתחזי קשת אלא לאגנא על עלמא. ולא אתגליא אלא בלבוש יקר דמלכו. ובשעתא דאית צדיק בארעא - איהו ברית למיקם ברית.

וכי בגלותא קודשא בריך הוא אתרחק ממטרוניתא - ואיך מטרוניתא אתלבשת לבושי מלכותא בגלותא?! -- לא! אבל בגלותא - לבושה דקדרות. ואיהי אמרת **אל תראוני שאני שחרחרת** (שיר השירים א ו) . אלא ודאי ההוא קשת דאתגלייא בגלותא - לאו איהו אלא מטטרו״ן דאתקרי **שד״י**. ואיהו **עבדו זקן ביתו** (בראשית כד ב) , דשליט בכל דיליה. ובנוי אתקריאו ׳עבדים׳ דקודשא בריך הוא. ובני מטרוניתא - ׳בנים׳. ובגין דא - **אם כבנים אם כעבדים**.

ובזמנא דאתחרב בי מקדשא אוקמוה דעבדים חפו ראשם ונתדלדלו אנשי מעשה. ודאי ״אנשי מעשה״ אתקריאו על שם מטרוניתא, דאתמר עלה **רבות בנות עשו חיל ואת עלית על כלנה** (משלי לא כט) .

דף רטו עמוד ב

תא חזי! רזא דברית קדישא היא את **יו״ד** דמתעטרא ברשימו עלאה, ודא איהו דאתרשים בברית תדיר לעלמין. ובגין דקני פנחס על ברית -- אתרשים בשמיה הכא את דא; **פינחס** - יו״ד זעירא. איהו יו״ד דאיהו ברית - ודאי דנפיק מגו יו״ד עלאה קדישא! ועל דא איהו קאים בקיומא שלים קמי מלכא קדישא דלא אתאביד מגו עלמא. והכי הוא נקי מההוא חובא דפעור, ולא אתאביד מגו עלמא. **ואיפה ישרים נכחדו** - אלין נדב ואביהו, דלא אשתציאו מן ההוא עלמא בגיניה.

רעיא מהימנא

אבל אי אית ליה צדיק דזכווי ועובדוי לאנהרא בהון מטרוניתא, ולמפשט מנה לבושי קדרותא דפשטין, ולקשטא לה בלבושין דגוונין נהירין דרזין דאורייתא -- מה כתיב ביה? **וראיתיה לזכור ברית עולם. וראיתיה** - ברזין נהירין דאורייתא. דאור - ר״ז אתקרי. הדא הוא דכתיב **כי נר מצוה ותורה אור** (משלי ו כג) . ובאלין רזין אתמר **וראיתיה**.

ובההוא זמנא סליק מניה רוגזא דבריה, **וחמת המלך שככה**. ויימא לה מלכא בצלותא דעמידה קמיה **מה שאלתך וינתן לך ומה בקשתך**. בההוא זמנא שאלתא על פורקנא דילה ובנהא עמיה. הדא הוא דכתיב **תנתן לי נפשי בשאלתי ועמי בבקשתי** (אסתר ז ג) . אבל קשת דאתחזיא בעלמא בגלותא -

דעבדא איהו. זמנין דנפיק בשלימו - כד בנוי מכשירין עובדוי. ולזמנין לא אשתכח בשלימו - כד בנוי לא מכשרין עובדוי (כאן חסר).

ואי לאו בגין אות **י׳ דשד״י** דקני עלה פנחס דאגין ליה משבטא דשמעון - הוו קטלין ליה ואובדין ליה מעלמא. ובגין דא **זכור נא מי הוא נקי אבד** (איוב ד ז) - דא פנחס. **ואיפה ישרים נכחדו** - .

אלין דמכשרין עובדיהון קמי מלכא ומקנין על שמיה ומקדישין ליה ברבים - הכי מקדשין ליה לעילא בין ממנן דשאר עמין, ואשתמודעין ליה כל ממנא בכנוייה. אבל ישראל אשתמודעין לעילא כלא בשם **יהוה**, דאיהו חיי כל כנויין.

וכל שם וכנוי סהיד עליה.

אל סהיד עליה, דאית ליה יכולת על כל אל. הדא הוא דכתיב **אני אדרוש אל אל** (איוב ה ח) . **אל** - מארי דאל.

אלהים סהיד עליה דאיהו אלהי האלהים.

אדנ״י סהיד עליה דאיהו אדוני האדונים.

אוף הכי כל שם ; דכל ספירה ומלאך - אית לכל חד שם ידיע, לאשתמודעא לכל כת בההוא שם דמלכא דיליה. אבל ישראל - אשתמודען ליה **ביהו״ה**.

ורזא דמלה - בר נש חד צריך למהוי ליה כמה סוסוון. אוף הכי כל ישראל אינון בנוי דאדם, וכל ברא צריך למהוי ליה לאבוי כסוס וכחמור למשוי, ולמהוי כפיף תחותוי. והאי איהו רזא **אדם ובהמה תושיע יהו״ה** (תהלים לו ו) . דאיהו ברא דאדם, ועביד גרמיה כבהמה תחותוי.

ובגין דא איהו פקודא דקודשא בריך הוא באורייתא למהוי אח מיבם לאתתיה דאח, למעבד ברא לאחוי, בגין דלא יתאביד מההוא עלמא. והאי איהו כגון רזא דכלאים בציצית דאמרו **מה שאסרתי לך כאן, התרתי לך כאן**. אסרתי לך כלאים דעלמא - התרתי לך כלאים דציצית. אסרתי לך אשת אח - התרתי לך יבמה. כגון מרכיבים תפוחים או דקלים מין במינו. ואסור לארכבא מין בשאינו מינו. ואתמר ביה **כי האדם עץ השדה** (דברים כ יט) . וביבמה מרכיבין מין בשאינו מינו, בגין דלא יתאביד נפש המת, ולא ימחה שמו מישראל.

והאי איהו רזא **דגלגול**. **גלגל** לית ליה תנועה בלא אמת המים. אוף הכי ; ׳אמת המים׳ - רזא דאת **ו׳**. ביה אתעביד **גלגל** - **גלגול**. ורזא דמלה, מה גלגל אין לו תנועה בלא אמת המים - אוף הכי ; **גלגל** איהו **י׳**, ולית ליה תנועה בלא אמת המים דאיהו **ו׳**. יבמה - **ה׳**.

והאי איהו **בינ״ה - ב״ן י״ה**.

באות **י׳** ברא עלמא דאתי ; עולם ארוך דאיהו **ו׳**. בגין דא מאן דלית ליה בן - לאו איהו מבני עלמא דאתי. דימא לקבליה **י׳**. ומניה נפיק מבינייהו **ו׳**. ומניה מתפלגין כמה נחלי, דאינון מסבבין עלמא, עד דחזרו לימא דנפקו מתמן. ובגין דא אמר קרא, **כל הנחלים הולכים אל הים והים איננו מלא אל מקום שהנחלים וגו׳** (קהלת א ז) - עד דאהדרו כגוונא דנפקו.

אוף הכי **והרוח תשוב אל האלהים אשר נתנה** (קהלת יב ז) . כגוונא דיהיב להשלימותא.

דף רטז עמוד א

(הדף מכיל רק רעיא מהימנא)

רעיא מהימנא

אם תשוב בתיובתא דאיהו **בינ״ה, ב״ן י״ה** עלאה. את **ה׳** סליקת באת **י׳** לחמשין ; עשר זמנין חמש. הא איהו י״ם. **י״ה. ב״ן** - נחל דנפק מן ימא, ואתפליג לכמה נחלין, כגוונא דאילנא דאתפשט לכמה ענפין.

ואי לא חזר נשמתא שלימתא כגוונא דאשתלמת - אתמר בה **שם הם שבים ללכת** - איהי וכל נשמתין אחרנין.

אוף הכי לאו איהו שלים בבן אי לית ליה בת דאיהי עלמא דין, למהוי שלים בהאי עלמא דאתברי **בה׳**. הדא הוא דכתיב **אלה תולדות השמים והארץ בהבראם** (בראשית ב ד) .

אלה - יה״ו - **הן כל אלה יפעל אל פעמים שלש עם גבר** (איוב לג כט) . ורשיעייא דאתמר בהון **ובכן ראיתי רשעים קבורים ובאו** (קהלת ח י) - גרמו **אלה אלהיך ישראל**, דאתמר עלייהו **על שלשה פשעי ישראל** (עמוס ב ו) . בתר דקלקלו גרמייהו תלת זמנין ולא זכי **ביה״ו** דאתמר ביה **מקום שיפול העץ שם יהו** (קהלת יא ג) -- **על ארבעה לא אשיבנו** - דהיינו **ה׳**. ואתדנו בגיהנם, במשחית אף וחימה.

ולבושין דתלת אתוון אלין, אשתמודעין בקשת דאינון **חיוור סומק וירוק**. מאן דייתי בזמנא חדא - איהו חיוור. בתניינא - סומק. בתליתאה - ירוק.

ובגין דביעקב אתכלילו אתוון, ואשתרש אילנא ואתנטע ואתרבא ועביד איבא טבא -- **לא עתה יבוש יעקב ולא עתה פניו יחורו** (ישעיה כט כב) למהוי מרכבתיה ביצר הרע, דאיהו נחש, וכל מיני חיה בישא. ובגין דא **וישר אל מלאך ויוכל** (הושע יב ה) .

ובגין דאתקרי אדם ׳אילנא׳ - איהו רזא דא. לאילנא דאתנטע באתר דלא עביד איבא - מה עבד? עקר ליה ונטעיה באתר אחרא. ובגין דא אוקמוה מארי מתניתין דלא הוי מוחזק למהוי עָקֵר, עד דאזיל לארץ ישראל ואתנטע תמן באתתא.

אוף הכי צדיק דאיהו מטלטל מאתר לאתר, מבית לבית, כאילו ייתי בגלגולא זמנין סגיאין. והיינו **ועושה חסד לאלפים לאוהביו** (שמות כ) - עד דיזכה לעלמא דאתי שלים. אבל לחייביא - לא אייתי ליה יתיר מתלת זמנין.

ואי חזר בתיובתא - אתמר ביה **גלות מכפרת עון**. ובגין דא אוקמוה מארי מתניתין **צדיקים שוב אינן חוזרים לעפרם**. קא רמיז **ועפר אחר יקח וטח את הבית** (ויקרא יד מב) . **ואדם על עפר ישוב** (איוב לד טו) . **וישוב העפר על הארץ כשהיה** (קהלת יב ז) . בגין דהוא מנוגע, ולית ביה אלא אשה רעה, יצר הרע, דאתמר בה **אשה רעה צרעת לבעלה**. מאי תקנתיה? יגרשנה ויתרפא. דאיהי גרמת **ויגרש את האדם** (בראשית ג כד) . **האדם** - דא נשמתא. **את** - בת זוגו דאדם. **כצפור נודדת מן קנה כן איש נודד ממקומו** (משלי כז ח) .

ובגין דא **גם צפור מצאה בית** (תהלים פד ד) - היינו יבמה. **ודרור קן לה** - היינו גואל. **אשר שתה אפרוחיה** - בן ובת.
זכאה איהו מאן דעבד קינא, וגאל את ממכר אחיו ! דאיהו מכור בעְבור דלאו דיליה !

ובגין דא אמר משה **ויתעבר יהוה בי למענכם** (דברים ג כו) - הכא הוא סוד העְבור.
רעיא מהימנא שזיב שתין רבוא כמה זמנין דאתי בגלגולא ! ובגין דא זכות כלהו תלייא קודשא בריך הוא ביה. ובגין דא אוקמוה רבנן - **אשה אחת ילדה במצרים ששים רבוא בכרס אחד**. ואף על גב דאוקמוה רבנן במלין אחרנין - שבעים פנים לתורה.

דהכי ארח דמארי רזין ! אמרין מרגלית לתלמידיהון ולא אשתמודעון ביה ברמיזא - אהדר לון ההוא מלה במלי שחוק ! כגוונא דההוא דאמר דביצה אחת אפילת שתין כרכין. ואתא ביצה ונפלת מן עופא דהוה פרח באוירא, ומחאת אלין שתין כרכין. ומארי דליצנותא אמרו, דלא אמר הוא אלא דבר נש כתב ששים כרכין, ואתא ביצה דנפקת מן עופא ומחקת שתין כרכין דכתיבה. וחס ושלום דמארי אורייתא אמרין מלין דשחוק, ודברים בטלים באורייתא.

אלא הא אוקמוה **אפרוחים** (דברים כב ו) - אלין מארי משנה. **או ביצים** - אלין מארי מקרא. וכגוונא דנפל מההוא נפול דאיהו בר נפלי -- נפילת ביצה דאיהו אתרוג שיעורה בכביצה. ובגינה אתמר **ביום ההוא אקים את סכת דוד הנופלת** (עמוס ט יא) . ונפלו עמה **ששים המה מלכות** דאינון כריכין בה, כגון **כיצד כורכין את שמע**. ואינון לקבל ששים מסכתות. **ועלמות אין מספר** - אלין **בתולות אחריה רעותיה** (תהלים מה טו) דאינון הלכות, דלית לון חושבן.

וההוא ניפול איהו **בן י״ה**, איהו בתוך **נ׳** תרעין דבינ״ה, דהיינו **י״ה** - חמש זמנין עשר. **ו׳** איהו ניפול דנפל בתר ההיא דאתמר **איך נפלת משמים הילל בן שחר** (ישעיה יד יב) . ואקרי **ניפול** - ולא ׳נפל׳ ולא ׳נופל׳ - בגין דביה ניפול **י״ו**, ונחית בהון לגבי **ה׳ ה׳**, דאתמר בהון **ותלכנה שתיהן** (רות א יט) . הדא הוא דכתיב **שלח תשלח** (דברים כב) - חד מבית ראשון ותניינא מבית שני. לאקמא לון. הדא הוא דכתיב **י״שמחו ה״שמים ו״תגל ה״ארץ** (תהלים צו יא) .

דף רטז עמוד ב

(הדף מכיל רק רעיא מהימנא)

רעיא מהימנא

תא חזי ! האי שמשא אתגליא ביממא, ואתכסיא בליליא. ונהיר בשתין רבוא ככביא. אוף הכי רעיא מהימנא - בתר דאתכניש מעלמא - נהיר בשתין רבוא נשמתין דישראל ; אי דרא כדקא יאות. והאי איהו רזא דגלגולא דאמר עליה קהלת **דור הולך ודור בא** (קהלת א ד) . ואוקמוה דלית דור פחות מששים רבוא. **והארץ לעולם עומדת** - דא כנסת ישראל. ההיא דאתמר בה **והארץ הדום רגלי** (ישעיה סו א) , **והיה זרעך כעפר הארץ** (בראשית כח יד) .

ועוד רזא אחרא אוקמוה רבנן: הדור שהולך הוא הדור שבא; הלך חגר - בא חגר, הלך סומא - בא סומא.

ועוד אוקמוה רבנן דעתיד הוה משה לקבלא אורייתא בדרא דטופנא - אלא בגין דהוו רשיעייא. הדא הוא דכתיב **בשג"ם הוא בשר** (בראשית ו ג) . בשגם זה מש"ה. ואמאי קרי ליה **בשגם**?

אלא קהלת חסר **ב**' מן **בשגם** לכסאה מלה. אמר **אמרתי שגם זה הבל** (קהלת ח יד) . ואוקמוה על יתרו, למה נקרא שמו קיני, שנפרד מקין.

קם בוצינא קדישא ואמר: על דא כתיב **קניתי איש את יהוה** (בראשית ד א) - דחזאת ליה ברוח הקדש דעתידין בנוי למיתב בלשכת הגזית.

ואוף הכי רבי אלעזר בן פדת דהוה דחיקא ליה שעתא, דלא הוה ליה אלא קב חרובין מערב שבת לערב שבת, כמו לרבי חנינא. אמאי האי? בתר דהות בת קול נפקת ואומרת **כל העולם כלו אינו ניזון אלא בשביל חנינא בני**!?

אלא איהו גרים קודם - דחרב **ק"ב** מן **י**', דאיהו **יב"ק**. אוף הכי לא הוה ליה אלא **קב** חרובין.

דאת **י**' איהו יחוד. ומניה אתיא נביעו לאת **ב**', דאיהי ברכה. ואיהי קדש, ומניה אתקדש **ק**', דאיהי קדושיה.

ורבי פדת גרים למהוי חרובין דיליה **קב** דאינון **ק**"דושה **ב**"רכה. אוף הכי לא הוה ליה אלא **קב חרובין**. אוף הכי איוב בן יבמה הוה. ובגין דא אתענש על מה דאירע לו כבר.

ואינון דלא ידעי רזא דא אמרי **בני חיי ומזוני לאו בזכותא תליא מלתא, אלא במזלא תליא מלתא** - והא חזינא לאברהם דחזא במזליה, דלא הוה עתיד למהוי ליה ברא, וקודשא בריך הוא אפיק ליה לברא, כדכתיב **ויוצא אותו החוצה ויאמר הבט וגו'** (בראשית טו ה) ?! ואקמוה, דאמר ליה **צא מאצטגנינות שלך**, והעלהו למעלה מהכוכבים, ואמר לו **הבט נא השמימה וספור הככבים**?!

עד הכא מלין דרבנן. וצריך לפרשא לון בדרך נסתר.

תא חזי, כל בריין דעלמא - קודם דאתייהיבת אורייתא לישראל - הוו תליין במזלא; ואפילו בני חיי ומזוני. אבל בתר דאתייהיבת אורייתא לישראל - אפיק לון מחיובא דככביא ומזלי.

ודא אוליפנא מאברהם. בגין דהוו עתידין בנוי לקבלא **ה**' מ**אברהם**, דאיהי חמשה חומשי תורה. דאתמר בה **אלה תולדות השמים והארץ בהבראם** (בראשית ב) - **בה' בראם**. אמר לאברהם: בגין האי **ה**' דאתוסף בשמך - השמים תחתך! וכל ככביא ומזלי דנהירין **בה**'! ולא עוד, אלא דאתמר בה **ה"א לכם זרע וזרעתם** - בה"א (בראשית מז כג) . **כי ביצחק יקרא לך זרע** (בראשית כא יב) .

ובגין דא, כל המשתדל באורייתא, בטיל מניה חיובא דככביא ומזלי. אי אוליף לה כדי לקיימא פקודהא.

ואם לאו - כאלו לא אשתדל בה, ולא בטיל מניה חיובא דככביא ומזלי. כל שכן עמי הארץ דאינון אתמתלן לבעירן (דאוקמוה עלייהו **ארור שוכב עם כל בהמה** (דברים כז)) דלא אתבטלון מנהון חיובא דככביא ומזלי.

אנוש כחציר ימיו כציץ השדה כן יציץ (תהלים קג טו) . ואתמר ביה, **נער הייתי גם זקנתי** (תהלים לז) . לבתר **ישוב לימי עלומיו** (איוב לג) - דאילנא דאתקציצו ענפין עתיקין דיליה, וצמחו כמלקדמין בשרשוי - אהדרו בעלמא כמלקדמין. מיתו סבין - ואתהדרו להאי עלמא עולימין. והיינו רזא דמחדש קודשא בריך הוא בכל יום תמיד מעשה בראשית. דמתין אלף בכל יומא ומתחדשין אלף בכל יומא.

ויין ישמח לבב אנוש (תהלים קד) - דא יינא דאורייתא דכתיב **לכו לחמו ושתו ביין מסכתי**; דהכי סליק יין, כחושבן סו"ד. ומה יי"ן צריך למהוי סתים וחתים דלא יתנסך לעבודה זרה -- אוף הכי צריך למהוי סתים וחתים סוד דאורייתא, וכל רזין דילה. ולא אשתקיין אלא ליראיו. ולאו למגנא עבדין כמה פקודין ביין, ומברכין ביה לקודשא בריך הוא. ויין אית ליה תרי גוונין - חיור וסומק, דינא ורחמי, והיינו **ב**' תוספת **ביין**. כגוונא דשושנה חיורא וסומקא; חוור - מסטרא דימינא, סומק - מסטרא דשמאלא.

ומאי **לבב אנוש**? "לב" הוה ליה למימר? אלא אית לב מסור ללב. ואינון ל"**ב אלהים דעובדא דבראשית**. **ב**' מן **בראשית**, **ל**' מן **לעיני כל ישראל** - איהו ל"ב תניינא. דא ל"ב ל"ב - שנים - ס"ד. חסר תמניא לע"ב, דאיהו ויכלו.

אינון שבעה ימי בראשית. תמינאה מאי היא? הוי ספר בראשית עד **זה ספר תולדות אדם**. זה ע"ב בחושבן ביין.

מאי **להצהיל פנים משמן**? אינון י"ב פנים - ד' דאריה, ד' דשור, ד' דנשר.

דף ריז עמוד א

רבי שמעון הוה יתיב ולעי בפרשתא דא.

אתא לקמיה ר׳ אלעזר בריה.

אמר ליה: נדב ואביהוא מאי עבידתייהו בפנחס? אי לא הוה פנחס בעלמא כד מיתו, ובתר אתא לעלמא ואשלים דוכתייהו - שפיר! אבל פנחס בעלמא הוה! ונשמתיה ביה בקיומא קאי!

אמר ליה: ברי! רזא עלאה הכי! והכי הוא:

דבשעתא דאסתלקו מן עלמא - לא הוו מתטמרן תחות גדפי טנרא קדישא. מאי טעמא? בגין דכתיב **ובנים לא היו להם** (במדבר ג ד) - דאזעירו דיוקנא דמלכא - דהא אינון לא אתחזון לשמשא בכהונא רבה.

בשעתא דקני פנחס על ברית קדישא ועאל בגו כמה אוכלוסין וסליק לון לגייפין על רומחא לעיניהון דכל ישראל - כד חמא שבטא דשמעון בכמה אכלוסין דאתו לגביה - פרחא נשמתיה מניה! ותרין נשמתין דהוו ערטיראין בלא דוכתא אתקריבו בה ואתכלילו כחדא, ואתהדרת נשמתיה כלילא רוחא - דאתכליל בתרין רוחין ואתתקפו ביה. כדין רווח דוכתייהו למיהוי כהנא (רבא) מה דלא (אתחזי) מן קדמת דנא.

ועל דא כתיב **זכר נא מי הוא נקי אבד** (איוב ד ז) - דלא אתאביד בההיא שעתא ולא אביד רוחיה כד פרחה מניה. **ואיפה ישרים נכחדו** - אלין בני אהרן דאתהדרו לעלמא מה דאבד בחייהון. ועל דא כתיב ביה בפנחס **בן בן** תרי זמני - **פנחס בן אלעזר בן**.

מה כתיב לעילא מפרשתא דא? **ויאמר יהוה אל משה קח את כל ראשי העם והוקע אותם ליהוה נגד השמש** (במדבר כה ד) - וכי על דקטלין בליליא או על דקטלין ביממא ביומא דעיבא כתיב **נגד השמש**?

אמר ר׳ יהודה: דתהא מיתתהון באתגלייא כמה דחבו באתגלייא.

א״ר שמעון: לאו בגין כך אתמר! אלא מהכא אוליפנא בדרגא דחב בר נש לקב״ה - להההוא אתר - אצטריך למעבד תקנתא לנפשיה. אינון חבו בברית קדישא דאקרי **שמש** - בגין כך דינא ותקונא דילהון איהו כנגד השמש, ולאו באתר אחרא. מכאן דלא אצטריך בר נש לתקנא נפשיה אלא בההוא אתר דחב לגביה. ומאן דלא יעביד הכא(?) - לית ליה תקונא לעלמין כדקא יאות.

רב חייא פתח: **ישבעו עצי יהוה ארזי לבנון אשר נטע** (תהלים קד טז) .

מה כתיב לעילא? **ויין ישמח לבב אנוש וגו׳** טו. וכי מאי האי להאי?

אלא הכי אוליפנא דכתיב **מצמיח חציר לבהמה וגו׳** יד - וכי שבחא דבהמה דאית לה חציר אתא דוד למימר ברוח קודשא?! אלא **מצמיח חציר** - אלין אינון שתין אלף רבוא דמלאכין שליחן דאתבריאו ביומא תניינא דבראשית וכלהו אשא מלהטא. אלין אינון ׳חציר׳.

אמאי חציר? בגין דצמחין כחציר דא בעלמא. דכל יומא ויומא אתקצירו השתא ולבתר צמחין ומהדרין כמלקדמין. ועל דא כתיב **מצמיח חציר לבהמה**.

הדא הוא דכתיב **יודע צדיק נפש בהמתו** (משלי יב י) , ותנינן אלף טורין סלקין לה בכל יומא ויומא, וכל טורא וטורא שתין רבוא הוי והיא אכלה.

ועשב לעבודת האדם יד - אלין אינון נשמתהון דצדיקייא דההוא אדם דרכיב ושליט על בהמה דא אכיל ואעיל לון בגוויה, ובזכותהון אתזן כל עלמא מההוא אדם דכתיב ביה **ועל דמות הכסא דמות כמראה אדם וגו׳** (יחזקאל א כו) . ועל דא כתיב **האדם** - ההוא דאשתמודע. בגין **להוציא לחם מן הארץ** - לאפקא מזונא לעלמא מן הארץ קדישא. **ויין** - דא חמרא עתיקא דנגיד מלעילא.

רעיא מהימנא

דאינון מיכאל אריה, ארבע אנפין דיליה **יָהוָ״ה**. ארבע אנפין דשור, ואיהו גבריאל, ואינון **יַהו״ה**. ד׳ אנפין דנשר, ואיהו אוריאל, ואינון **יְהוָ״ה**.

ואינון ממנן, תחות **חס״ד פח״ד אמ״ת**, דרגין דתלת אבהן. ואוקמוה רבנן: **האבות הן הן המרכבה**. וסלקין נהורין לחשבן יב״ק. ואינון **מלך מלך ימלוך, יהו״ה אהי״ה אדנ״י** - סך הכל יב״ק.

(**רבי אבא ורבי יוסי** שבעמוד ב׳ שייך כאן).

דף ריז עמוד ב

ישמח לב אנוש - אנוש דא - רזא דההוא נער דסליק לסיבו ואתהדר כמלקדמין.

ועל דא כתיב **אנוש כחציר ימיו** (תהלים קג טו) .

להצהיל פנים טו - אלין אינון פנים דאקרון אנפי רברבי ואנפי זוטרי. **משמן** - מנגידו דעלמא דאתי משה(?) ורבו קדישא עלאה. **ולחם לבב אנוש יסעד** - ההוא לחם דאזילו שחקים וטחנן מנא למיכלא דצדיקייא סתמא, ומתמן אתנגיד לכמה חיילין דאקרון ׳לבב אנוש׳. וכלא אתא מנגידו עלאה.

ישבעו עצי יהוה - אלין אינון אילנין עלאין פנימאין. **ארזי לבנון אשר נטע** - דהא אתעקרו ונטע לון קב״ה. מאי בין **עצי יהוה לארזי לבנון**? **עצי יהו״ה** - אלין עץ החיים ועץ הדעת וטוב ורע. **ארזי לבנון** - אלין חמשין תרעין דאקרון ״חמש מאות שנה״ **אשר נטע**.

אשר שם צפרים יקננו - בטוליהון מקננן נשמתהון דצדיקייא וכל חיילין קדישין אתזנו מתמן. **חסידה**, ברתיה דאברהם אבינו דאקרי **חסיד**, ועֲבַד חסד עם כל בני עלמא. בגין כך אקרי **חסידה ברושים ביתה** - בין דרועי עלמא יתבא.

רבי אבא ור׳ יוסי קמו למלעי באורייתא בפלגות ליליא.

עד דהוו יתבי ולעאן באורייתא - אמר רבי יוסי: הא דאמר רבי חייא **אנוש כחציר ימיו** (תהלים קג טו) - שפיר קאמר. אבל במאי אוקימנא סופיה דקרא (תהלים קג טז) **כי רוח עברה בו ואיננו ולא יכירנו עוד מקומו**?

אמר ליה: הכי הוא ודאי! אנוש כחציר ימיו כמה דאמר **כציץ השדה** - ההוא שדה דאשתמודע כן יציץ - דאתחדש ואתהדר כמלקדמין. (הכי יציץ וסליק. מ״ט בגין). **כי רוח עברה בו ואיננו** - דא הוא רוחא עלאה טמירא קדישא גניזא מכלא דכליל ליה בגויה. וכדין **ואיננו**. ודא הוא רזא דחנוך דכתיב ביה **ואיננו כי לקח אותו אלהים** (בראשית ה כד) - דא אלהים עלאה, רוח עלאה, רוח גניזא טמירא.

ולא יכירנו עוד מקומו - דהא אתכליל רוחא זעירא ברוחא עלאה.

מה כתיב בתריה? **וחסד יהוה מעולם ועד עולם** (תהלים קג יז) - ועאל ליה כהנא רבא לגו קדש קדשים, ונטיל ליה ואוליד ליה כמלקדמין ואתחדש כנשר עולמין, ואתהדר איהו נער.

עד דהוו יתבי, חמו חד טולא דקיימא עלייהו. אזלא ואתיא, אזלא ואתיא בגו ביתא. תוהו.

א״ר אבא: יוסי בני! אימא לך מה דהוה לי עם בוצינא קדישא.

יומא חד הוינן אזלינן בבקעתא דאונו. והוינן לעאן באורייתא כל ההוא יומא.

רעיא מהימנא

ובחבורא קדמאה אמר רעיא מהימנא: בוצינא קדישא! שפיר אמרו ר׳ אבא ור׳ חייא ור׳ יוסי! אבל **כי רוח עברה בו ואיננו** - הכא צריך למפתח מילין. מאי **עברה בו**? דא עברה וזעם וצרה. חד מאינון מלאכין רעים דבגין דלא ישתמודעו ביה אינון מארי חובין צריך למעבד ליה שינוי מקום ושינוי השם ושינוי מעשה. כגוונא דאברהם דאתמר ביה **לך לך מארצך וממולדתך** - הרי שינוי מקום. **ולא יקרא עוד שמך אברם והיה שמך אברהם** - הרי שינוי השם. שינוי מעשה - דאשתני מעובדין בישין דעבד בקדמיתא לעובדין טבין.

איהו מתלא לרוח דההוא מית בלא בנין. כגוונא דא עבד קוב״ה לאדם כד תריך ליה מההוא עלמא ואייתי ליה להאי עלמא. והא אתמר לעיל **משנה פניו ותשלחהו** (איוב יד) . ובגין דא **כי רוח עברה בו** - חד מאינון מלאכין רעים כד חזי ליה משונה בזמנא דאערע (ס״א ביה) עמיה שאלין ליה שאר משחיתין עליה ״דא הוא מרי חובך?״. איהו עני לון ואמר **ואיננו**. כד אתתרך מאתריה ואתנטע באתר אחרא אתמר ביה **ולא יכירנו עוד מקומו** בגין ד**עפר אחר יקח וטח את הבית**. ודא איהו רזא **ונתץ את הבית את אבניו ואת עציו** - אינון גרמין וגידין ובשרא דההוא חזר עפרא. מה כתיב ביה **ונחש עפר לחמו** (ישעיהו סה) בגין דהוה מנוגע. ולבתר **ועפר אחר יקח וטח את הבית** ובני ליה גרמין וגידין ואתחדש, כבית ישנה דעבדין ליה חדשה. ודאי איהו דאתחדש.

ומאי דאמר

דף ריח עמוד א

ומגו תוקפא דשמשא אותבינן גבי חד טינרא בגו נוקבא חדא. אמינא ליה: מאי האי דבכל שעתא דחייבין אסגיאו בעלמא ודינא שרייא בעלמא - זכאין דבהון לקאן עלייהו? דהכי תנינן בחובא דדרא קדישייא וצדיקייא יתפסון. אמאי? אי בגין דאינון דלא מוכיחין לעלמא על עובדייהו - כמה אינון דמוכיחין ולא מקבלי מנייהו וצדיקייא אתכפיין קמייהו! ואי בגין דלא יהוי מאן דיגין על עלמא - לא יהון מתין ולא יתפסון בחובייהו, דהא חדווה איהו לצדיקייא באבודא דלהון!

אמר ליה: בחובה דדרא ודאי מתפסין צדיקייא! והא אוקימנא הני מילי. אבל בשעתא דיתפסון צדיקייא במרעין או במכתשין - בגין לכפרא על עלמא הוי! כדין יתכפרון כל חובי דרא.

מנלן? מכל שייפי גופא. בשעתא דכל שייפין בעאקו ומרע סגי שרייא עלייהו - שייפא חדא אצטריך לאלקאה בגין דיתסון כלהו. ומנו? דרועא. דרועא אלקי ואפיקו מיניה דמא - כדין הא אסוותא לכל שייפי גופא.

אוף הכא - בני עלמא אינון שייפין דא עם דא. בשעתא דבעי קב״ה למיהב אסוותא לעלמא - אלקי לחד צדיקא בינייהו במרעין ובמכתשין, ובגיניה יהיב אסוותא לכלא.

מנלן? דכתיב **והוא מחולל מפשעינו מדוכא מעונותינו וגו׳ ובחבורתו נרפא לנו** (ישעיהו נג ה) . **ובחבורתו** - אקזותא דדמא, כמאן דאקיז דרועא. ובההוא חבורא - **נרפא לנו** - אסוותא הוא לנא לכל שייפין דגופא.

ולעולם לא אלקי צדיקא אלא למיהב אסוותא לדרא ולכפרא עלייהו, (ורזא דא צדיק ורע לו). דהא ניחא לסטרא אחרא דדינא שלטא (נ״א לשלטאה) על זכאה יתיר מכלא, דלא חייש כדין לכל עלמא ולא אשגח לשולטנא עלאה בהאי עלמא. ובעלמא דאתי - צדיק וטוב לו - דלא חייש קב״ה לכפרא על עלמא.

רעיא מהימנא

ולא יכירנו עוד מקומו - על רוח דאתכליל רוחא זעירא ברוחא עילאה. האי איהו מתלא לאלין דלא עביד איבין - נטלין ענפין דיליה ומרכיבין ליה בענפא דאילנא אחרא עילאה (דא בדא) דעביד פירין ואתכליל דא בדא ועביד פירין. בההוא זמנא אתמר ביה **ולא יכירנו עוד מקומו**. אוף הכי בר נש דיתיב בקרתא דיתבין בה אנשין בישין ולא יכיל לקיימא פקודין דאורייתא ולא אצלח באורייתא - עביד שנוי מקום ואתעקר מתמן ואשתרש באתר דדיירין ביה גוברין טבין, מארי תורה, מארי פקודין. דאורייתא אקרי ׳עץ׳, הדא הוא דכתיב **עץ חיים היא למחזיקים בה**. ובר נש הוא עץ דכתיב **כי האדם עץ השדה**. ופקודין דבה דמיין לאיבא. ומה כתיב ביה **רק עץ אשר תדע כי לא עץ מאכל הוא - אותו תשחית וכרת אותו - תשחית** מעלמא דין, **וכרת** מעלמא דאתי. ובגין דא צריך לאעקרא (ס״א ליה) מההוא אתר ויתנטע באתר אחרא בין צדיקייא. מה בר נש בלא בנין אתקרי עקר ואתתיה עקרה - אוף הכי אורייתא בלא פקודין אתקריאת עקרה ובגין דא אוקמוה **לא המדרש הוא העיקר אלא המעשה**.

אתו חברייא ואשתטחו קמיה ואמרו ודאי כען אוליפנא חדושא איך אתכליל רוח ברוח כמאן דחזי מלה בעינא ואתבריר ליה. בקדמיתא הוה לן קבלה - וכען ברירו דמלה. ותו אתמר בחבורא קדמאה דהא ניחא ליה לסטרא אחרא לשלטאה על זכאה יתיר מכלא, ולא חייש כדין לכל עלמא.

אדהכי הא טולא אזדמן לגבייהו, וא״ל מנלן? מאיוב. דחזא קוב״ה דדרא הוו מחוייבין כלייה ואתא שטן לקטרגא. אמר ליה קוב״ה **השמת לבך אל עבדי איוב כי אין כמוהו בכל הארץ?** לאשתזבא ביה דרא. ואיהו מתלא לרעיא דאתא זאב למטרף עאניה ולמיבד ליה. מה עבד ההוא רעיא דהוה חכימא? יהיב ליה אמרא תקיפא ושמנה ורברבא מכולהו, ההוא דהוו מתנהגין אבתריה כולהו. וברעו לשלטאה על ההוא אמרא טבא שכח (נ״א שבק) לכולהו. מה עבד ההוא רעיא בשעתא דהוה זאב אשתדל בההוא אמרא? ברח רעיא עם עאנא ושוי לון

דף ריח עמוד ב

אמינא ליה: אלו לא הוו בחד זמנא - יאות! אבל אית צדיק הכא ואית צדיק הכא - לדא אית מרעין ומכתשין, ולדא אית כל טיבו דעלמא!?

אמר לי: בחד מנייהו או תרין סגי. דלא בעא קב״ה לאלקאה כלא (ס״א כל דמא). כמה דלא אצטריך אלא דרועא חדא לאלקאה ולאקזאה למיהב אסוותא לכל שייפין - אוף הכא בחד צדיקא סגי. ואי אתקף (ס״א אתיקר) ביה מרע על כל שייפין -- כדין אצטריך תרין דרועין לאקזאה. אוף הכי - אי אסגיאו חובין יקירין על עלמא - כדין כל זכאין אלקון למיהב אסוותא על כל דרא. אבל בזמן דלא אסגיאו כל כך - כדין חד זכאה אלקי ושאר צדיקיא

בשלם, דהא לא אצטריך עלמא דילקון כלהו. אתסיאו עמא - אתסיאו צדיקייא. ולזמנין דכל יומיהון קיימין במרעין לאגנא על דרא. מיתו - הא אתסי כלא ואתכפר, לזמנין דחובין אינון יקירין יתיר.

קמנא ואזלנא ותוקפא דשמשא הוה יתיר ודחיק לן באורחא.

חמינן אילנין במדברא ומיין תחותייהו.

יתיבנא תחות חד טולא דאילנא דמדברא.

שאילנא ליה: מאי האי דכל עמין דעלמא לא עבדין נענועא אלא ישראל בלחודייהו? דכד לעאן באורייתא מתנענען הכא והכא בלא למודא דבר נש בעלמא, ולא יכלין למיקם בקיומייהו!?

אמר לי: אדכרתן מלתא עלאה, ובני עלמא לא ידעין ולא משגיחין!

יתיב שעתא ובכה.

אמר: ווי לבני נשא דאזלין כבעירי חקלא בלא סוכלתנו! במלה דא בלחודוי אשתמודען נשמתהון קדישין דישראל בין נשמתהון דעמין עעכו"ם! נשמתהון דישראל אתגזרו מגו בוצינא קדישא דדליק, דכתיב **נר יהוה נשמת אדם** (משלי כ כז).

רעיא מהימנא

באתריהון, ולבתר תב לאמרא ושזיב ליה מזאב. הכי עביד קוב"ה עם דרא. יהיב קוב"ה לצדיק ברשו מקטרגא לשזבא לדרא בגיניה. ואם הוא תקיף כיעקב אתמר ביה **ויאבק איש עמו** - כל שכן וכל שכן דנצח ליה עד דאמר **שלחני**.

אמר טולא טולא הכי הוא! זכאה חולקיה דההוא צדיק דאיהו תקיף למסבל ייסורין, כל שכן מאן דנצח בהון למקטרגא דיליה דאיהו שולטנותיה על כל דרא ואתחשיב ליה כאילו הוא שזיב לון, וקוב"ה עביד ליה רעיא עלייהו באתריה. ובגין דא זכה רעיא מהימנא למהוי רועה על ישראל. ולא עוד אלא דהכי אשליט ליה עלייהו בעלמא דאתי בגין דשזיב לון דלא אתאבידו מתמן דאנהיג לון באורייתא ובעובדין טבין.

אדהכי הא רעיא מהימנא אמר לון: "ואמאי לקי דרועא ימינא, דאורח כל מארי אסוותא דאקיזין בקדמיתא דרועא ימינא? והא דרועא שמאלא איהו קריב ללבא - אמאי לא אקיזין ליה?". אמר ליה בגין דקוב"ה לא בעי לאלקאה יתיר דהא בהאי סגי. ואי אתיקר מרע' על שייפין דגופא אקיז דרועא שמאלא. א"ל אי לא הוו תרוויהו בחד זמנא - יאות. אבל אית צדיק הכא ואית צדיק הכא. לדא אית מרעין ומכתשין ולדא אית טיבו. אמאי? אי אתייקר ביה מרע' יקיז לתרוויהו דאינון תרין דרועין למיהב אסוותא לכל שייפין. ואי לא אתייקר ביה מרעא על כל שייפין - אמאי אקיז לדרועא ימינא יתיר משמאלא?

אלא (נ"א א"ל) אימא אנת. אמר ליה ודאי גופא ותרין דרועין אינון לקבל אבהן. רישא לקבל אדם קדמאה. דרועא ימינא לקבל אברהם. דרועא שמאלא לקבל יצחק. גופא לקבל יעקב. ומלגו לגופא: כבד לימינא, טחול לשמאלא - עשו וישמעאל. לבא - יעקב באמצעיתא. כנפי ריאה וכוליין - לקבל אברהם ויצחק. ריאה - מים דאינון (ס"א כנפי ריאה שואבין) שואבין כל מיני משקין. כוליין - אשא דבשיל זרע דנחית ממוחא. ובגין דאברהם איהו מים - שוי זרעיה בגלותא דאדום. ובגין דא כבד לימינא דאברהם ומרה דכבד חרב דיליה איהי מרה, אתמר בה

דף ריט עמוד א

והאי נר בשעתא דאתאחד (נ"א דאתדליק) מגו אורייתא דלעילא - לא שכיך נהורא עליה אפילו רגעא. ורזא דא - **אלהים אל דמי לך** (תהלים פג ב).

כגוונא דא כתיב **המזכירים את יהוה אל דמי לכם** - לא שכיכו לכון. נהורא דשרגא כיון דאתאחדא גו פתילה - ההוא נהורא לא שכיך לעלמין אלא מתנענע נהורא לכאן ולכאן ולא משתכיך לעלמין. כגוונא דא ישראל דנשמתייהו מגו ההוא נהורא דשרגא - כיון דאמר מלה חדא דאורייתא - הא נהורא דליק ולא יכלון אינון לאשתככא, ומתנענען לכאן ולכאן ולכל סטרין כנהורא דשרגא. דהא **נר יהוה נשמת אדם** כתיב, וכתיב **אדם אתם** - אתם קרויין אדם ולא אומין עכו"ם.

נשמתין דעמין עכו"ם - מדעיכו דקש בלא נהורא דשרי עלייהו. ועל דא משתככין ולא מתנענען - דהא לית לון אורייתא ולא דלקין בה, ולאו נהורא שרייא בהון. אינון קיימין כעצים בגו נורא דדליק בלא נהורא דשריא עלייהו, ועל דא משתככין בלא נהורא כלל.

א״ר יוסי: דא איהו ברירו דמלה! זכאה חולקי דזכינא להאי למשמע דא!

רעיא מהימנא

ואחריתה מרה כלענה (משלי ה) . ואי חובין מתרבין בבנוי דאברהם דאינון בגלותא דאדום - אתיקר ביה מרע עלייהו מסטרא דכבד דרועא ימינא - צריך לאלקאה לאקזא דמיה מניה; דמאן דנטלין מניה ממוניה כאילו שפיכו דמיה ואשתאר עני דעני חשוב כמת. ואי חובין מתרבין מסטרא דבני יצחק דאינון (ס״א בגלותא) בין ישמעאל - ביה מרעיה יתיקר מסטרא דטחול לשמאלא וצריך לאקזא דרועא שמאלא ולא יתיר. ואי חובין מתרבין בבני יעקב דאינון אחידן לתרין סטרין דאינון מפוזרים בבני עשו וישמעאל - הא מרעא אתיקר על גופא ובעי לאקזא ב׳ דרועין.

ואי כולהו תלת במרעין כחדא - הא מרעא סליק לרישא ובעי לאקזא ורידין דרישא, ואלין תלת אתעבידו מרכבה לאדם קדמאה ולאבהן ובהון אתתקפו למסבל ייסורין לאגנא על דרא לארבע סטרי דעלמא.

ווי ליה לדרא דגרמין דילקון אבהן ואדם קדמאה ואלין צדיקייא דבינייהו דלית אפרשותא בין אלין צדיקייא לאבהן ואדם דאינון נשמתין דלהון. ודוחקא וצערא ויגונא דלהון מטי לאבהן ואדם כגוונא דימא - אלין נחלין דנפקין מתמן אי חוזרין עכורין ומלוכלכין לְיַמא - הא ימא נטיל מן עכירו ולכלוכא דלהון. ובחילא דימא דאיהי תקיפא לא סבילת לכלוכא דלהון וזריקת ליה לבר ואשתארו נחלין צלילין ודכיין מההוא לכלוך. כגוונא דאימא דדכיאת לכלוכין דבנהא זעירין הכי אבהן מדכאין חובין ולכלוכין דבנייהו דישראל כד אשתכחו בהון צדיקייא בעובדיהון תקיפין למסבל ייסורין על דריהון. בההוא זמנא לית אפרשא בהון.

אתו כולהו ובריכו ליה ואמרו ליה: סיני **סיני** דקוב״ה ושכינתיה מליל בפומוי - מאן יכיל לקיימא קמיה בכלא. זכאה חולקנא דזכינא לחדשא חבורא קדמאה דא בך לאנהרא שכינתא בגלותא!

אמר לון: רבנן דכל דרא הויתו בזמניהון, כל שכן בוצינא קדישא דנהיר חכמתיה בכל דרין דהוו אבתריה, אל תתנו דמי לקוב״ה באורייתא עד יערה עלינו רוח קדישא (לגבי שכינתיה) דהא לא אית רשו לאשתמשא במטטרו״ן שר הפנים אלא לך, דאתוון דיליה רמיזין בשמך. וכען צריך אסיא למנדע בכמה דרגין אסתלק דפיקו דההוא חולה בגלותא דאדום דאתמר עליה **שחולת אהבה אני**. דהא כמה אסיין אתכנשו עליה למנדע קץ דמרעא דיליה באלין דפיקין ולא הוה חד מנייהו דאשתמודע בהון דדפיקו דההוא חולה. כל כל אסיא בקי לאשתמודע ביה דאית דפיקין ד**קשר״ק קש״ק קר״ק** דאמר נביא עלייהו **כמו הרה תקריב ללדת תחיל תזעק בחבליה** (ישעיהו כו) . וכולהו עשר שופרות כלילן בתלת דאינון סימן **קש״ר** דאיהו **תקיעה שברים תרועה**. ותקיעה - אחזי אריכו דגלותא, שברים - קריבו דגלותא, תרועה - ביה ייתי פורקנא דאחזי דוחקא בתר דוחקא ולית רווחא בין דא לדא, דודאי כיון דשאר עמין מעכבין לון לישראל בגלותא - דוחקא דלהון מקרב לון פורקנא. אוף הכי מהירו דדפיקו דא בתר דא - ביה נפיק נפשא דבר נש בתר דלית ריוח בין דא לדא. **קשר״ק קש״ק קר״ק** איהו דשוי **קשר** - תקיעה שברים תרועה. דאתעבר בי׳ שקר מן עלמא

דף ריט עמוד ב

קום ר׳ אבא לחדשא מלין דאורייתא דאמרת בחבורא קדמאה!

פתח ר׳ אבא ואמר: **שירו ליהוה שיר חדש תהלתו מקצה הארץ וגו׳** (ישעיהו מב י) .

כמה חביבין ישראל קמי קב״ה! דחדוה דלהון ותושבחתא דלהון לאו איהו אלא (ס״א לשתפא לקב״ה ושכינתיה בהו דהכי וכו׳) ביה. דהכי תנינן כל חדוה דישראל דלא משתתפי בה לקב״ה (ושכינתיה) - לאו איהו חדוה. וזמין איהו סמאל וכל סייעתא דיליה לקטרגא להההוא חדוה. (ס״א ואתחזר) ואשתאר בצערא ובכיה. וקב״ה לא אשתתף בההוא צערא. אבל מאן דשתיף קב״ה ושכינתיה בחדוה דיליה - אם ייתי מקטרגא לקטרגא בההיא חדוה - קב״ה ושכינתיה משתתף בההוא צערא.

מה כתיב ביה? **בכל צרתם לו צר** (ישעיהו סג ט) . ובמאי? בגין ד**עמו אנכי בצרה** (תהלים צא טו) . ומנלן דאית לון לישראל לשתפא לקב״ה ושכינתיה בחדוה דלהון? (נ״א בגין דלאו איהו חדוה אלא בשותפות דיליה מאלין) דכתיב **ישמח ישראל בעושיו** (תהלים קמט ב) - ההיא חדוה דישראל לאו איהו אלא ב**עושיו**.

בעושיו - ״בעושו״ מבעי ליה? אלא אלין קב״ה ושכינתיה ואביו ואמו; דאף על גב דמיתו - קב״ה אעקר לון מג״ע ואייתי לון עמיה לההוא חדוה לנטלא חולקא דחדוה עם קב״ה ושכינתיה, כמה דאת אמר **העושו יַגֵּשׁ חרבו** (איוב מ יט) .

דבר אחר: **בעושיו** - בגין דבר נש אתעביד בשותפות - גברא ואתתא וקב״ה. ועל רזא דא כתיב **נעשה אדם** - בשותפו. דתנינן תלת אומנין עבד קב״ה לאפקא מנהון עלמא ואלין אינון: שמיא וארעא ומייא. וכל חד שמש חד יומא ואהדרו כמלקדמין. יומא קדמאה - אפיק שמיא אומנותא דיליה דכתיב **ויאמר אלהים יהי אור ויהי אור**. יומא תניינא - אפיקו מיא אומנותא לעבידתא דכתיב **ויאמר אלהים יהי רקיע בתוך המים וגו׳**. אסתלקו פלגא מייא לעילא ופלגא מייא לתתא אשתארו. ואלמלא כך דמיא אתפרישו - עלמא לא הווה קאים. יומא תליתאה - עבידת ארעא ואפיקת כמה דאתפקדת דכתיב **ויאמר אלהים תדשא ארץ דשא עשב** וכתיב **ותוצא הארץ דשא וגו׳**.

עד הכא כל אומנא מאלין תלתא אפיק אומנותא דיליה ועבדו מה דאתפקדו. אשתארו תלת יומין אחרנין - ביומא רביעאה אתפקד אומנא קדמאה למעבד אומנא דיליה, דכתיב **ויאמר אלהים יהי מארת**, והיינו שמים. ביומא חמישאה אפיקו מייא דאיהו אומנא אחרא דכתיב **ויאמר אלהים ישרצו המים וגו׳**. ביומא שתיתאה עבדת ארעא אומנותא דילה דכתיב **ויאמר אלהים תוצא הארץ נפש חיה וגו׳**.

כיון דתלת אומנין אלין אשלימו עובדייהו - אמר לון קב״ה אומנותא חדא אית לי למעבד ואיהו אדם. אתחברו כחדא ואנא עמכון - נעשה אדם. גופא דלכון. ואנא אהא שותפו עמכון ונעשה אדם. כמה דבקדמיתא הוה בשותפו - הכי נמי לבתר. אבא - דביה עביד עבידתא דשמיא ועבידתא דמייא. ואתתא - דאיהי אומנא תליתאה כגוונא דארעא. וקב״ה דאשתתף בהדייהו. ועל רזא דא כתיב **בעושיו**. ואף על גב דאבא ואמא אתפרשו מהאי עלמא - חדוה בכל שותפותא הוה.

רעיא מהימנא

דביה אומאה **מלחמה לה׳ בעמלק** (שמות יז) . יתער בעלמא שיר פשוט וכפול ומשולש ומרובע דאיהו סליק אתוון דיליה י׳ י״ה יה״ו יהו״ה - ע״ב. בההוא זמנא **ובכן צדיקים יראו וישמחו וישרים יעלוזו וחסידים ברנה יגילו. ו׳** - תוספת אלף שתיתאה קודם דיליה עק״ב. חרב בי מקדשא ולבתר דיליה עד תשלום רעב יהיה ערב. הדא הוא דכתיב **ערב וידעתם כי ה׳ הוציא אתכם וגו׳, כי עבדך ערב את הנער וגו׳**, ע״כ.

אמר קוב״ה אנא ושכינתי שותפותא דנשמתא. ואבוי ואמיה שותפותא דגופא. דאבוי מזריע לובן דעיינין ודגרמין וגידין ומוחא. ואתתא - שחור דעיינין, ושערא, ובשרא, ומשכא. ואוף הכי - שמיא וארעא וכל חיילין דלהון אשתתפו ביצירתיה. מלאכין - מנהון יצר הטוב ויצר הרע - למהוי מצוייר מתרווייהו. שמשא וסיהרא לאנהרא ליה ביממא וליליא. חיון ובעירן ועופין ונונין לאתפרנסא מנהון. כל אילנין וזרעין דארעא לאתפרנסא מנהון. מה עבד קוב״ה? אעקר לאבוי ולאמיה מגנתא דעדן ואייתי להו עמיה למהוי

דף רכ עמוד א

דתנינן בשעתא דבר נש שתיף לקב״ה לחדווה דיליה - קב״ה אתי לגנתא דעדן ואעקר מתמן (ס״א דאודע תמן) לאבוהי ואמיה דאינון שותפין בהדיה, ואייתי לון עמיה להההוא חדווה, וכלהו זמינין תמן. ובני נשא לא ידעין. אבל בעקו דבר נש - קב״ה זמין לגביה בלחודוי, ולא אודע לאבוהי ולאמיה. הדא הוא דכתיב **בצר לי אקרא יהו״ה ואל אלהי אשוע וגו׳**.

אהדר ההוא טולא דמלקדמין, ואזלא גו ביתא כמו דיוקנא דבר נש. נפל על אנפוי ר׳ אבא. אמר רבי יוסי אדכרנא דבהאי אתרא חמינא ליה לר׳ פנחס בן יאיר יומא חד הוה קאים בהאי דוכתא והוה אמר הכי: **פינחס בן אלעזר בן אהרן הכהן** באת י׳ זעירא בגין דתרין אלפין ביתין רשימין; אלפא ביתא דאתוון רבורבן, ואלפא ביתא דאתוון זעירן. אתוון רברבן - אינון בעלמא דאתי. ואתוון זעירן - אינון בעלמא תתאה. י׳ זעירא - ברית קיימא קדישא. כיון דקני פנחס על ברית דא - אתוסף ביה י׳ זעירא רזא דברית דא.

בההוא שעתא אמר קב״ה, מה אעביד עם משה? ברית דא ממשה הוי וכלה דיליה הוי - גנאי הוא למיהב ליה לאחרא בלא דעתא ורעותא דמשה, לאו יאות הוא.

שארי קב״ה ואמר למשה: ״משה - פנחס בן אלעזר בן אהרן הכהן״.

א״ל משה ״רבונו של עולם מהו?״.

א״ל ״אנת הוא דמסרת נפשך על ישראל דלא ישתצון מן עלמא בכמה זמנין, ואיהו **השיב את חמתי מעל בני ישראל וגו׳**״.

אמר משה: ״מה את בעי מני - הא כלא דידך!״.

אמר ליה: ״הא כלה דידך היא - אימא לה דתשרי בגויה״.

אמר משה: "הא בלבא שלים תהא לגביה".

אמר ליה: "אימא אנת בפומך וארים קלך דאנת מסר ליה ברעותא בלבא שלים!".

הדא הוא דכתיב **לכן אמור** - את אימא ברעותא - **הנני נותן לו את בריתי שלום**. משה הוה אמר **הנני נותן לו וגו'**, דאילו קב"ה ה"ל למימר "לכן אמור לו הנני נותן לו את בריתי שלום", אבל לא כתיב אלא **לכן אמור**. ואי תימא דאתעברת מן משה - לא! אלא כבוצינא דא דאדליקו מינה; דא יהיב ואהני, ודא לא אתגרע מנה.

אתא ההוא טולא ויתיב ונשיק ליה. שמעו חד קלא דהוה אמר: **פנון אתר! פנון אתר! לר' פנחס בן יאיר דאיהו גבייכו!**, דתנינן דכל אתר דצדיקא אתחדש ביה מלי דאורייתא - כד איהו בההוא עלמא - פקיד להההוא אתר ואתי ליה לגביה. וכ"ש כד שראן בגוויה צדיקייא אחרנין לחדתא בההוא אתר דאמרין מלי דאורייתא, כגוונא דא דהוה אתי ר' פנחס בן יאיר למפקד לאתריה ואשכח אלין צדיקייא מחדתין מלין דאורייתא ואתחדש כמלקדמין ההוא מלה דר' פנחס בן יאיר קמיה.

א"ר אבא יאות מלה דרבי פנחס בן יאיר, דהא לא כתיב "לכן הנני נותן" אלא **לכן אמור הנני נותן לו**. וכי מלה דא הוה גניזא מחסידא דא תחות ידך ולא הוית אמר! זכאה חולקנא דזכינא למהוי בסיעתא דטולא קדישא הכא!

אוף הוא פתח ואמר משמיה דר' פנחס: **כל אשר תמצא ידך לעשות בכחך עשה וגו'** (קהלת ט י) . כמה יאות ליה לבר נש בעוד דבוצינא דליק ושריא על רישיה לאשתדלא ולמעבד רעותא דמאריה, בגין דההוא נהורא דבוצינא איהי **כח** דשריא עליה, ועל דא כתיב (במדבר יד יז) **יגדל נא כח אדני**. **כח אדני** - דא הוא כח דשריא על רישיהון דצדיקייא וכל אינון דמשתדלין ברעותא דמאריהון. ועל דא תנינן כל העונה אמן יהא שמיה רבא מברך בכל כחו (דא איהו כחו). ודאי אצטריך לאתערא כל שייפוי בחילא תקיף, בגין דבאתערותא תקיף דאתקף - אתער ההוא כח קדישא עלאה ואסתלק גו קודשא ואתבר חילא ותוקפא דסטרא אחרא. ועל דא **בכחך** אצטריך למעבד רעותא דמארך.

רעיא מהימנא

עמיה בחדוה דבנוי. ולית חדוה כחדוה דפורקנא דכתיב בה **ישמחו השמים ותגל הארץ ויאמרו בגוים ה' מלך** (דה"א טז) , **אז ירננו עצי היער מלפני ה' כי בא לשפוט את הארץ**. עד כאן.

דף רכ עמוד ב

כי אין מעשה וחשבון וגו' - בגין דבההוא כח אית **מעשה** - אשתדלותא לאשתדלא בהאי עלמא דאקרי 'מעשה', עלמא דעובדא, למשלם סופא דמחשבה.

וחשבון - דא הוא עלמא דתליא בדבורא, דהא חשבון בדבורא תלייא. ועל דא כל גימטריאות ותקופין ועבורין דעלמא - בסיהרא הויא.

ודעת - דא איהו רזא דשית סטרין דתליין במחשבה ואקרון עלמא דההוא מחשבה.

וחכמה - דכלא תלייא מניה.

וכל אלין כלילן בההוא כח - מה דלאו הכי בסטרא דשאול, דרגא דגיהנם. דהא כל בר נש דלא אשתדל בהאי **כח** בהאי עלמא לאעלאה ביה במעשה וחשבון ודעת וחכמה -- סופיה לאעלאה בשאול דלית ביה מעשה וחשבון ודעת וחכמה. דהא סטרא אחרא ארח שאול איהי דכתיב **דרכי שאול ביתה**. מאן דאתרפי מהאי **כ"ח** קדישא - אתקף ביה סטרא אחרא דשאול ביתה.

אשר אתה הולך שמה - וכי כל בני עלמא אזלי לשאול? אין. אבל סלקין מיד - דכתיב **מוריד שאול ויעל**. בר אינון חייבין דלא הרהרו תשובה לעלמין דנחתין ולא סלקין. ואפילו צדיקים גמורים נחתין תמן. אמאי נחתין? בגין דנטלין כמה חייבין מתמן וסלקין לון לעילא (ותמן עבדין לון להרהר בתשובה). ומאן אינון? אינון דהרהרו בתשובה בהאי עלמא ולא יכילו ואסתלקו מן עלמא. וצדיקייא נחתין בגיניהון דחייבין גו שאול ונטלין לון וסלקין לון מן תמן.

אמר ר' יוסי כתיב **אחת לאחת למצא חשבון** (קהלת ז כז) - חשבון דגימטרייאות דקיימן בסיהרא באן דרגא דילה אינון? לא אתיב ליה. אמר שמענא ולא אדכרנא מלה. קם ההוא טולא ובטש בעינוי דר' אבא - נפל על אנפוי מגו דחילו. עד דהוה נפל על אנפוי- נפל קרא בפומיה דכתיב **עיניך ברכות בחשבון על שער בת רבים**. ואלין עיינין דילה פרפראות לגו חכמה עלאה דאתמשכא מלעילא, ומגו חשבון ותקופין ועבורין אתמליין ואתעבידו בריכות דנפקן

מימין לכל סטרין (אינון עיינין) עד דאתפקדן לכל חושבן ועבורין דסיהרא דלבר, וככבין ומזלי, למעבד חשבון. ודא איהו **על שער בת רבים** - דא איהי סיהרא דלבר.

א״ר אבא לר׳ יוסי, ההוא מרגלא קדישא דהוה תחות ידך מגו סיעתא דחסידא קדישא דאיהו גבן - כמה שפיר איהו ! ואהדרנא ביה. דהא ודאי לא אצטריך לאפקא אתתא למשרי באתר אחרא עד דבעלה יפקד ויהיב לה רשו למהך. ואודעין לבעלה בקדמיתא ומפייסין ליה דהוא יפקד לה ויהיב לה רשו למיהך להההוא אתר. כך קב״ה פייס למשה ועד דיהב ליה רשו. וא״ל **אימא אנת הנני נותן לו את בריתי שלום** למשרי בגוויה. ועד דיהב לה רשו למהך תמן - לא אזלת. מנלן ? מצדיקו של עולם דיהיב לה רשו למשרי גו צדיקי בהאי עלמא ויתבא עמהון ככלה גו קשוטהא. וצדיקא דעלמא חמי וחדי בהאי. אבל בין דרועי דבעלה שכיבת. ואתהדרת למהוי בהדייהו, ותבת לבעלה, כמה דאת אמר **בערב היא באה ובבקר היא שבה. בערב היא באה** - לגבי בעלה, **ובבקר היא שבה** - לגבי צדיקייא דעלמא. וכלא ברשותא דבעלה (הדא הוא דכתיב וצדיק חונן ונותן). ומשה כך אמר **הנני נותן לו את בריתי** ; כמה דצדיק דלעילא נותן - אוף אנא הנני נותן מתנה למהדר - מתנה איהי. ובגין ברית דא רווח כהונה עלאה. ואי לא תהא בהדיה - לא אתקשר פנחס בדרגא דכהונה עלאה דהא ברית דבקא איהו תדיר בימינא עלאה, וימינא עלאה דא זמין למבני בי מקדשא דאיהו ברית.

אמר רבי אבא אדכרנא מלה חדא דשמענא מבוצינא קדישא דשמע משמיה דרבי אליעזר. יומא חד אתא לקמיה חד חכים גוי.

רעיא מהימנא

(הדף מכיל רק זוהר ללא רעיא מהימנא)

דף רכא עמוד א

אמר ליה: סבא סבא תלת בעיין בעינא למתבע מנך. חד דאתון אמרין דיתבני לכו בי מקדשא אחרא - והא לא הוו למבני אלא תרי זמנין - בית ראשון ובית שני ! בית שלישי לא תשכח באורייתא ? ! והא מה דהוה ליה למבני כבר אתבנון, ולעולם לית ביה יתיר דהא תרי בתי ישראל קרא לון קרא. וכתיב **גדול יהיה כבוד הבית הזה האחרון מן הראשון**. ותו דאתון אמרין דאתון קרבין למלכא עלאה יתיר מכל שאר עמין. מאן דמתקריב למלכא איהו חדי (יתיר) תדיר בלא צערא בלא דחילו ובלא דחיקו. והא אתון בצערא ובדחקא וביגונא תדיר יתיר מכל בני עלמא, ואנן לא אתקדים לן צערא ודחקא ויגונא כלל. אנן קריבין למלכא עלאה ואתון רחיקין מניה, ועל דא אית לכו צערא ודחקא אבלא ויגונא מה דלא אית לן. ותו דאתון לא אכלי נבלה וטרפה בגין דתהוון בריאין וגופא דלכון להוי בבריאותא. אנן אכלינן כל מה דבעינן ואנן תקיפין בחילא בבריאותא וכל שייפון דילן בקיומייהו. ואתון דלא אכלין - חלשין כלכו במרעין בישין ובתבירו יתיר מכל שאר עמין. עמא דסני לכון אלהכון בכלא !

סבא סבא לא תימא לי מדי ! דלא אשמעינך ולא אקבל מנך ! זקיף עינוי ר׳ אליעזר ואשגח ביה ואתעביד תלא דגרמי.

כיון דנח רוגזיה, אהדר רישיה ובכה ואמר **יהוה אדוננו מה אדיר שמך בכל הארץ**. כמה תקיף חילא דשמא קדישא תקיפא בכל ארעא ! וכמה חביבין מלי דאורייתא ! דלית לך מלה זעירא דלא תשכח לה באורייתא, ולית מלה זעירא דאתיא באורייתא דלא נפקת מפומיה דקב״ה.

מלין אלין דשאל ההוא רשע - אנא שאלנא יומא חד לאליהו ואמר דהא במתיבתא דרקיעא אתסדרו קמיה דקב״ה והכי הוא. דכד נפקו ישראל ממצרים - בעא קב״ה למעבד לון בארעא כמלאכין קדישין לעילא, ובעא למבני לון ביתא קדישא ולנחתא ליה מגו שמי רקיעין ולנטעא לון לישראל נציבא קדישא כגוונא דדיוקנא דלעילא. הדא הוא דכתיב **תביאמו ותטעמו בהר נחלתך**. באן אתר ? **במכון לשבתך פעלת יהו״ה** - בההוא דפעלת אנת יהו״ה ולא אחרא. **מכון לשבתך פעלתך יהו״ה** - דא בית ראשון. **מקדש אדני כוננו ידיך** - דא בית שני. ותרווייהו אומנותא דקב״ה אינון. ומדארגיזו קמיה במדברא מיתו ואכנס לון קב״ה לבנייהו בארעא (אליפו עובדיהון) וביתא אתבני על ידא דבר נש. ובגין כך לא אתקיים. ושלמה הוה ידע דבגין דהאי עובדא דבר נש - לא יתקיים. ועל דא אמר **אם יהו״ה לא יבנה בית שוא עמלו בוניו בו** (תהלים קכז א) דהא לית ליה ביה קיומא. ביומוי דעזרא גרם חטאה ואצטרכון אינון למבני ולא הוה ביה קיומא.

ועד כען בניינא קדמאה דקב״ה לא הוה בעלמא. ולזמנא דאתי כתיב **בונה ירושלם יהו״ה** (תהלים קמז ב) - איהו ולא אחרא. ובניינא דא אנן מחכאן, ולא בניינא דבר נש דלית ביה קיומא כלל. בית ראשון ובית שני - יחית לון קודשא בריך הוא כחדא מלעילא ; בית ראשון באתכסיא, ובית שני באתגליא. ההוא בית להוי באתגליא דאתקרי בית שני דיתחזי לכל עלמא אומנותא דקב״ה חדוה שלים ורעותא דלבא בכל קיומא. ההוא בית ראשון באתכסיא אסתלק לעילא על גבוי דההוא דאתגלייא, וכל עלמא יחמון עננ יקר דסחרן על גבי דההוא דאתגלייא, ובגו דאינון עננין הוי בית ראשון בעובדא טמירא

דסליק עד רום יקר שמייא. ובניינא דא אנן מחכאן, ועד כען לא הוה בעלמא. דאפילו קרתא דירושלם לא ליהוי אומנותא דבר נש דהא כתיב **ואני אהיה לה נאם יהוה חומת אש סביב וגו׳**. אי לקרתא כתיב הכי - כל שכן ביתא דאיהו דיורא דיליה. ועובדא דא הוי אתחזי למהוי ברישא כד נפקו ישראל ממצרים. ואסתלק עד לסוף יומין בפורקנא בתראה.

רעיא מהימנא

(הדף מכיל רק זוהר ללא רעיא מהימנא)

דף רכא עמוד ב

שאלתא אחרא דודאי אנן קרבין למלכא עלאה יתיר מכל שאר עמין - ודאי הכי הוא. דישראל עבד לון קב״ה לבא דכל עלמא. והכי אינון ישראל בין שאר עמין כלבא בין שייפין; כמה דשייפין לא יכלי למיקם בעלמא אפילו רגעא חדא בלא לבא - הכי עמין כלהו לא יכלין למיקם בעלמא בלא ישראל. ואוף הכי ירושלם בגו שאר ארעאן כלבא בגו שייפין. ועל דא איהי באמצעיתא דכולי עלמא, כלבא גו שייפין. וישראל מתנהגן גו שאר עמין כגוונא דלבא גו שייפין. לבא איהו רכיך וחלש ואיהו קיומא דכל שייפין. לא ידע מצערא ועקא ויגונא כלל אלא לבא, דביה קיומא, דביה סוכלתנו. שאר שייפין לא אתקריב בהו כלל דהא לית בהו קיומא ולא ידעין מדי. כל שאר שייפין לא קריבין למלכא דאיהו חכמתא וסוכלתנו דשריא במוחא אלא לבא. ושאר שייפין רחיקין מניה ולא ידעין מניה כלל. כך ישראל למלכא קדישא קרבין ושאר עמין רחיקין מניה.

שאלתא אחרא דישראל לא אכלי נבלות וטרפות וטנופא ולכלוכא דשקצים ורמשים כשאר עמן - הכי הוא. דהא לבא דאיהו רכיך וחלש, ומלכא וקיומא דכל שאר שייפין לא נטיל למזוניה אלא ברירו וצחותא דכל דמא, ומזוניה נקי וברירא, ואיהו רכיך וחלש מכלא. ושאר פסולת אנח לכל שייפין. וכל שאר שייפין לא משגחין בהאי, אלא כל פסולת וביש דכלא נטלין ואינון בתקיפו כמה דאתחזי לון. ועל דא בכל שאר שייפין אית אבעבועין שאת או ספחת סגירו דצרעת. ללבא - לאו מכל הני כלום. אלא איהו נקי ברירא מכלא - לית ביה מומא כלל. כך קב״ה נטיל ליה לישראל דאיהו נקי וברירו דלית ביה מומא. על דא כתיב **כלך יפה רעיתי ומום אין בך** (שה״ש ד ז) . אתא רבי יוסי נשיק ידוי. אמר אילו לא אתינא לעלמא אלא למשמע דא דיי׳:

ושם איש ישראל המוכה וגו׳. אמר ר׳ יצחק האי קרא הכי הוה ליה למכתב: ׳ושם איש ישראל אשר הכה פנחס״. ולא **המוכה אשר הוכה**. לא נאמר אלא בארח סתים. אלא הכי אמר ר׳ אלעזר (נ״א ר׳ שמעון) - כיון דסלקיה קב״ה לפנחס לכהנא רבא - לא בעא לאדכרא ליה לפנחס בקטלנותא דבר נש, דהא לא אתחזי לכהנא רבא. עד לא סלקיה לכהנא רבא - אדכר ליה ואמר **וירא פנחס ויקח רמח וגו׳ וידקור את שניהם וגו׳**. כיון דסלקיה לכהנא רבא - לא אדכר שמיה בקטלנותא דלא אתחזי ליה. וחס עליה יקרא דקב״ה. דכהנא רבא לא אתחזי לאדכרא בקטלנותא. **ושם האשה המוכה** - אוף הכי.

רבי שמעון הוה אזיל מקפוטקיא ללוד ור׳ יהודה אזיל עמיה. עד דהוו אזלי - פגע בהו ר׳ פנחס בן יאיר ותרין גוברין טוענין אבתריה. שכיך חמריה דר׳ פנחס. טעינו לה ולא אזיל. אמר ר׳ פנחס שביקו ליה! דהא ריחא דאנפין חדתין קא ארח או נסא אתעביד לן השתא. עד דאינון תמן נפק ר׳ שמעון מבתר חד טנרא. נטל חמרא ואזיל. אמר ר׳ פנחס ולא אמרית לכו דהא ריחא דאנפין חדתין קא ארח! נחת וגפיף ליה ר׳ פנחס ובכה. אמר ליה חמינא בחלמי דאתיא שכינתא לגבי, ויהבת לי נבזבזן רברבן וחדינא בה. השתא כמה דחמינא! אמר ר׳ שמעון מקל פרסי דחמרך ידענא דאנת הוא. השתא חדוה שלים! אמר ר׳ פנחס נתיב בדוך חד דמלי דאורייתא אצטריך צחוחא. אשכחו עינא דמייא ואילנא. יתבו.

אמר ר׳ פנחס מסתכל הוינא דהא לתחיית המתים בארחא דארעא אחרא יעביד לון קב״ה. ומה דהוה השתא קדמאה ליהוי כדין בתראה. מנלן? מאינון עצמות; הנהו גרמין דאחיא לון קב״ה על ידי יחזקאל, דכתיב ח **ותקרבו עצמות עצם אל עצמו** בקדמתא, ולבתר כתיב

רעיא מהימנא

(הדף מכיל רק זוהר ללא רעיא מהימנא)

דף רכב עמוד א

וראיתי והנה עליהם גידים ובשר עלה וגו׳ ויקרם עליהם עור מלמעלה ורוח אין בהם - דהא מה דאפשיט בקדמיתא ליהוי בתראה. בקדמיתא עור ולבתר בשר. בקדמיתא אפשיט מרוחא, ולבתר עור, ולבתר בשר, ולבתר עצמות.

אמר ר׳ שמעון, בדא אקשן קדמאי ! אבל גרמין אלין דאחיא קב״ה - נסין ואתין משניין עבד בהו קב״ה. תא חזי מה כתיב יא **זכר נא כי כחומר עשיתני ואל עפר תשיבני**. מה כתיב בתריה **הלא כחלב תתיכני וכגבינה תקפיאני עור ובשר תלבישני ובעצמות וגידים תסוככני**. זמין קב״ה לבתר דיתבלי בר נש בעפרא ומטי זמנא דתחיית המתים, דההוא גרמא דישתאר למעבד ליה כעסה דא וכגבינה דחלב, ונביע כחלב, דהוא נביעו נקי מצוחצח בצחותא ההוא גרמא. כד יתערב ההוא גרמא ויתמחי כחלבא. ולבתר יקפיא ליה ויתצייר בצייורא כגבינה בקפיאותא. ולבתר יתמשך עליה עור ובשר ועצמות וגידים. הדא הוא דכתיב **הלא כחלב תתיכני וכגבינה תקפאני** - ״התכתני״ לא כתיב אלא **תתיכני**, ״הקפיתני״ לא כתיב אלא **תקפיאני**, ״הלבשתני״ לא כתיב אלא **תלבישני**, ״סוככתני״ לא כתב אלא **תסוככני**. כולהו לבתר זמנא משמע.

ולבתר מה כתיב ? **חיים וחסד עשית עמדי** (איוב י יב) - דא רוחא דחיי. ואי תימא **עשית עמדי** כתיב ולא כתיב ״תעשה״ ? אלא הכי אמר **חיים וחסד עשית עמדי** - בההוא עלמא שדית בי רוחא דחיים, אבל **ופקודתך** דמטרוניתא דמלכא **שמרה רוחי** - איהי נטרת לרוחי בההוא עלמא. מאי **ופקודתך** ? דאת זמין לפקדא לה בקדמיתא.

ורזא דמלה דא, כל נפשין דצדיקייא גניזין וטמירין תחות כרסייא דמלכא ואיהי נטרא לון לאתבא לון לדוכתייהו. הדא הוא דכתיב **ופקודתך שמרה רוחי**. מאי **ופקודתך** ? כמה דאת אמר **פקודתו יקח אחר** (תהלים קט ח) . **פקודתך** - דא מטרוניתא דמלכא דכל רוחין אינון פקדונין בידהא, הדא הוא דכתיב **בידך אפקיד רוחי וגו׳**, ואיהי נטרא לון. בגין דא **שמרה רוחי** - ואיהי נטרת לה.

כגוונא דא אמר דוד **שמרה נפשי כי חסיד אני**. **שמרה** - דא מטרוניתא דמלכא דאיהי נטרא **נפשי** בגין **כי חסיד אני**. ובכל אתר דכתיב סתם - דא מטרוניתא. כמה דאת אמר **ויקרא אל משה** (ויקרא א א) , **ויאמר אם שמע תשמע בקול יהוה אלהיך** (שמות טו כו) .

בכה ר׳ פנחס ואמר ולאו אמרית לך דשכינתא יהבת לי נבזבזן ומתנן ! זכאה חולקי דזכינא למחמי לך ושמענא דא. אמר ליה : בההוא זמנא - תינח ההוא גרמא - שאר גרמין דישתכחון מה יתעביד מנהון ? א״ל כולהו יתכלילו בההוא נביעו דהאי גרמא ויתכלילו בהדיה, ויתעביד כלא עסה חדא, ותמן יתצייר ציורא, כמה דאתמר. הדא הוא דכתיב **ועצמותיך יחליץ** (ישעיה נח יא) - מאי **יחליץ** ? כמה דאת אמר **חלץ מהם** - כלהו יתעברון מקיומייהו ויתכלילו בהאי גרמא למהוי עסה חדא. וכדין **והיית כגן רוה וכמוצא מים וגו׳** (שם).

רעיא מהימנא

אמר רעיא מהימנא, ווי לון לבני נשא דאינון אטימין לבא, סתימין עיינין, דלא ידעין דכד אתי ליליא תרעין דגיהנם אתפתחו דאיהי **מרה**. ועשין דילה דמתפשטין סלקין עד מוחא. וכמה חיילין דיצר הרע מתפשטין בכל אברין דגופא, ותרעין דאיהו לבא דגן עדן מסתתמין ולא מתפתחין. דכל נהורין דעיינין - מלבא נפקין. ותרעין דלבא אינון עיינין - מסתתמין בגין דלא מסתכלין באלין מזיקין דאינון **לילית**, ולא שלטין בנהורין דלבא דאינון מלאכים דמתפשטין בכל אברים כענפין דאילנא לכל סטרא.

בההוא זמנא אינון כלהו נהורין סתימין בלבא ומתכנשין לגביה כיונים אל ארבותיהם. כנח ואתתיה וכל מין ומין דעאלו עמיה בתיבה. ומזיקין דמתגברין על כל אברים דגופא כמי טופנא דגברו עליה ט״ו אמה. בגין דחב **בי״ה** - ואסתלק **י״ה** מן גופא ואשתאר **אלם** בלא ראיה ושמיעה וריחא ודבור. ורזא דמלה **נאלמתי דומיה** (תהלים לט) - **דומיה - דום י״ה**. כההוא זמנא חמש עשרה אמה גברו מזיקין על גופא. ואינון ככסלא לעוגיא

דף רכב עמוד ב

(הדף מכיל רק רעיא מהימנא)

רעיא מהימנא

וכגוונא דנח שלח את היונה בשליחותיה - אוף הכי שלח נשמתא באדם, רוחיה בשליחותיה. ובגין דא צריך בר נש לפקדא לא במטרוניתא. הדא הוא דכתיב **בידך אפקיד רוחי**. ואם היא אסירא בחובוי דגופא בידא דחיילין דיצר הרע - מה כתיב ? **בידך אפקיד רוחי פדית אותי יהו״ה אל אמת** (תהלים לא) . ועוד בזמנא דאיהי חייבת מה כתיב ברוחיה ? **יד ליד לא ינקה רע** (משלי יא) - דאזיל מיד ליד במשריין דיצר הרע דשריין עליה בחובין דיליה וזרקין ליה מאתר לאתר. והאי איהו דאחזי גרמיה במדינה אחרת, או במלכו אחרא, ולזמנין באשפה כפום חובוי.

ואי איהו זכאה - כל משריין דיצר טוב כלהו **ופניהם וכנפיהם פרודות** לקבלה רוחיה. וסלקין ליה לעילא לאתר דחיון דכרסייא. ותמן חזי כמה חזיונות דמיונות ומראות דנבואה. ובגין דא אוקמוה רבנן דחלום אחד מששים בנבואה.

ועוד **שמרה נפשי כי חסיד אני** - אע״ג דאוקמוה בגמרא **ולא חסיד אני שכל מלכי מזרח ומערב ישנים עד ד׳ שעות ואני חצות לילה אקום להודות לך, ולא עוד אלא שכל מלכי מזרח ומערב וכו׳ ואני ידי מלוכלכות בדם שפיר ושליא כדי לטהר אשה לבעלה**. מיד אזדמן ליה צפרדע ואמר ליה למה את משבח גרמך למימר **חצות לילה אקום להודות לך**, ואנא כל ליליא לא שכיבנא לשבחא ליה ולנגנא קמיה? אמר דוד, ווי לממנא דההוא צפרדע דלא ידע מאי דאנא אמינא. דלא אמינא **כי חסיד אני** אלא בגין דאוקמוה רבנן **ולא עם הארץ חסיד** - דאורייתא אתייהיבת מימינא דקב״ה דאיהו חסד. ובגין דא מאן דאתעסק באורייתא אתקרי ׳חסיד׳. בגין דא אמינא לקב״ה **שמרה נפשי** ולא תדון לה כעובדי אלין עמי הארצות דאתמר בהו **ולא עם הארץ חסיד**.

ואי תימא, כמה עמי ארצות אינון דעבדו חסד! אלא הכי אוקמוה **אי זהו חסיד? זה המתחסד עם קונו**. כגון דוד דהוה מחבר. ומאי הוה מחבר? אורייתא דלעילא הוה מחבר עם קב״ה. ובגין דא **שמרה נפשי כי חסיד אני**.

וכד בר נש מית מה כתיב בה בהאי נפש? **בהתהלכך תנחה אותך בשכבך תשמור עליך והקיצות** לתחיית המתים **היא תשיחך** - דא לתחיית המתים שפיר דיוקים ליה לבר נש. אבל לאגרא לנשמתא בעלמא דאתי מאי הוי? אלא קב״ה מלביש לה כקדמיתא בענני כבוד כקדמיתא תיעול במראה דאיהו כגוונא דגופא כליל ברמ״ח איברים. אוף הכי תיעול במראה כליל במאתים וארבעים ושמנה פקודין, וברמ״ח נהירין דמתפרשן מההוא מראה דאתמר ביה **ויאמר אם יהיה נביאכם יהו״ה במראה אליו אתודע**, ובלבושין דעננ כבוד. **וראיתיה לזכור ברית עולם** - דא אספקלריא המאירה. **בחלום אדבר בו** - דא אספקלריא דלא נהרא. כליל משס״ה נהירין כחושבן ישנה. והיינו **אני ישנה** - חד בעלמא דין וחד בעלמא דאתי.

ואינון בעובדי ידוי דקב״ה. ורזא דלהון **זה שמי לעולם** - י״ה עם **שמי** - שלש מאות וחמשה ששים. ו״ה עם **זכרי** - מאתים ושמנה וארבעים.

וכרוזין נחתין וסלקין קמיה הבו יקר (ס״א לדיוקנא) ליקרא דמלכא, והיינו **ויברא אלהים את האדם בצלמו בצלם אלהים ברא אותו**. והוא דעבד ליה בתרין דיוקנין, בתרין גנים (ס״א פנים) דאתמר עלייהו **היושבת בגנים**. איהו עלת על כלא דאתמר עלה **כל לא ראיתם כל תמונה** ועל שאר דיוקנין כתיב **תמונת כל וגו׳ ותמונת יהו״ה יביט**.

ותרי״ג מלאכין סלקין לה לנשמתא כאלין דיוקנין כלהו ופניהם וכנפיהם פרודות לקיים קרא דכתיב בהון **ואשא אתכם על כנפי נשרים ואביא אתכם אלי**, כגוונא דנפקו ממצרים ואזלו בעננ כבוד.

ובכל ההוא יקר כההוא גוונא תהא מפקנותא דנשמתא מגופה דטפה סרוחה למיזל לתרין גנים דאתברי שמיא וארעא דלהון בשם יהו״ה, ובגיניה אתמר **ישמחו השמים ותגל הארץ**. בההוא זמנא יתקיים בר נש/בני נשא **ולא יכנף עוד מוריך** לגבך **בשתים יכסה פניו**. אלא **והיו עיניך רואות את מוריך**. ומסטרא דאלין מראות זכה משה רבינו ע״ה רבן של נביאים וחכמים.

אמר בוצינא קדישא, אנת הוא דזכית בחייך למה דיזכון צדיקיא בתר חייהון - זכאה חולקך!

דבר אחר: **שמרה נפשי כי חסיד אני** - אמאי? כדי שאתחסד עם **אני** דאתמר ביה **אני והו**. ווי ליה למאן דאפריש

דף רכג עמוד א

(הדף מכיל רק רעיא מהימנא)

רעיא מהימנא

אני מן **הוא** דאתמר **הוא עשנו ולא אנחנו** - דכלא חד בלא פרודא. הדא הוא דכתיב **ראו עתה כי אני אני הוא אני אמית ואחיה מחצתי ואני ארפא ואין מידי מציל. אני יהו״ה** - אני הוא ולא אחר.

ודא **אני** מן **אדני יהו״ה**, עמודא דאמצעיתא. ובגין **דיהו״ה** איהו לימינא דאיהי חסד - אמר **שמרה נפשה** דאתחסד בך עם **אני** דאיהו **אדני** לגבורה ובתפארת אתחברן תרין שמהן **י״אהדונהי**. ורזא דמלה בחסד ובגבורה **ופניהם וכנפיהם פרודות מלמעלה**. ובתפארת דאתקרי **יהו״ה איש מלחמה** מה כתיב? **שתים חוברות איש**. תרתין שמהן מתחברן ביה כחדא - **ושתים מכסות את גויותיהנה**. תפארת אתקרי גוף - **וגויתו כתרשיש**. **י״אהה וי״הה**. **הושע עבדך אתה אלהי שמח נפש עבדך תנה עזך לעבדך** - תלת זמנין אתעביד דוד עבד בתהלה דא לקבל ג׳ זמנין דאוקמוה מארי מתניתין דבעי בר נש

למיהוי עבדא בצלותא. בברכאן קדמאין כעבד דמסדר שבחוי קמי רביה. באמצעיות - כעבדא דבעי פרס מרביה. באחרונות - כעבד דמודה קדם רביה בפרס דקביל מיניה ואזיל ליה.

ותלת זמנין דבעי למעבד עבד מסטרא דעבודה, דאוקמוה מארי מתניתין דלית עבודה אלא תפלה, ותלת אבהן אתקריאו ׳עבדים׳ מסטרהא. ע״ש שכינתא דאיהי עבודת יהו״ה. ואוף הכי משה עבד יהו״ה. ובגין דא **כי לי בני ישראל עבדים**. אבל לגבי אחרנין כל ישראל בני מלכים הם מסטרא דמלכות. ואיהי אמאי אתקריאת ׳עבודה׳? כאורח דאתתא למיפלח לבעלה ואורח בנין למפלח לאבוהון.

דוד אתעביד עני חסיד ועבד. הדא הוא דכתיב **תפלה לדוד הטה אדני אזנך ענני כי עני ואביון אני. שמרה נפשי כי חסיד אני הושע עבדך אתה אלהי הבטוח אליך**. אתעביד עני לתרעא דמלכא דאתמר בה **אדני שפתי תפתח**. אדני - היכל אתעביד עני לתרעא דהיכלא דמלכא. ומה כתיב **הטה אדני אזנך ענני**. ודא שכינתא תתאה דאיהו אזן לקבלא צלותין ולמשמע לון כדכתיב **כי לא בזה ולא שקץ ענות עני ולא הסתיר פניו ממנו ובשועו אליו שמע**. דאיהו אתעביד עני ודל מסטרא דאת **ד**׳ מן **אחד** למשאל מן **אח** דאיהו עמודא דאמצעיתא לקיימא ביה **דלותי ולי יהושיע**, דלא ימות משיח בן אפרים.

ושאיל מניה בההוא תרעא בגין ישראל העניים לקיים בהו **ואת עם עני תושיע**. ולבתר שאיל בגין כהנייא דיחזור עבודה למקומה ואתעביד עבד. ולבתר דיהיב לון אורייתא מסטרא דחסד למעבד **גמול** עם **דלי״ת** מן אורייתא. ובגין דא אתעביד חסיד.

כד מטא לג׳ ספיראן עלאין - פתח ואמר **יהו״ה לא גבה לבי ולא רמו עיני ולא הלכתי בגדולות ובנפלאות ממני**. שלמה אמר הא בינה איהי דמשה אשאל בחכמה עלאה דאיהי לעיל מדרגיה. מה כתיב **אמרתי אחכמה והיא רחוקה ממני**. והא כתיב **ויהו״ה נתן חכמה לשלמה** - חכמה זעירא. ובעא לסלקא מתתא לעילא דאתרחיקת מניה בגין דאפילו לבינה לית ב״נ בעלמא דיכיל לסלקא בר ממשה כ״ש לעילא מניה דאיהו חכמה עלאה מסטרא דילה - חכם עדיף מנביא. ואע״ג דאוקמוה בארח דרשא על פרה אדומה - שבעים פנים לתורה.

ר׳ אלעזר קום לחדשא מלין קמי שכינתא די תהא עזר לאביך, דשמא גרים ! **עזר אל - אל** מימינא, **עזר** משמאלא. הדא הוא דכתיב **אעשה לו עזר כנגדו**. במאי? **בזרע** שפיר דאיהו הפך **עזר**. ויקום ר׳ יוסי עמך דאיהו כרסייא שלימתא למאריה, דהכי סליק יוסי לחשבון הכסא - אלהים בחושבן. * * ויקום עמיה ר׳ יהודה דביה **הוד** וביה **יה** וביה **יהוה ד**׳ - ד׳ חיון ופניהם וכנפיהם פרודות כלהו לקבלא ליה. ומניה דוד דהודה לקב״ה דרגא בהודאות דאיהו מצד **הוד**. ויקום עמיה ר׳ אלעאי - בגימטריא יב״ק - בקי בהלכתא. ויקום עמיה ר׳ יודאי דחושבניה אל. כגון מיכאל מלאכין רשימין באל כגון **יש לאל ידי**. ורזא דא**ל - א**׳ דמות אדם, **ל**׳ - תלת חיון דאינון ד׳ אנפין לכל חד דרמיזין (ס״א בה) **בה**׳ בחושבן **ל**׳ (נ״א תלת יודין עולים ל׳). ואינון בראשי תלת אזכרות דאינון **יהו״ה מלך יהו״ה מלך יהו״ה ימלוך** לעולם ועד. ויקום ר׳ אבא עמהון, דאיהו חושבניה ד׳ - ד׳ חיון.

דף רכג עמוד ב

(הדף מכיל רק רעיא מהימנא)

רעיא מהימנא

רבי שמעון איהו כאילנא, ור׳ אלעזר בריה וחברוי דאינון חמשה דאדכרנא כענפין דאילנא רברבין דדמיין לדרועין ושוקין.

קום רבי שמעון ויתחדשון מלין מפומך בהאי קרא דמלקדמין - **למנצח** - תמן **נצח** - נגון **צח**, וביה אתקרי יהו״ה מארי נצחן קרבין לגבי אומין עכו״ם דעלמא. ורחמין ודינא לישראל. ורזא דמלה - **ובאבוד רשעים רנה. מ״ל** - שבעין שמהן אית ליה. ועם נצח והוד - ע״ב כחושבן חסד. ורזא דמלה **נעימות בימינך נצח**.

הוד - ביה **הודו ליהו״ה** (דה״א טז) . **צדיק** - ביה **רננו צדיקים ביהו״ה**, וביה **רנו ליעקב שמחה. תפארת** - ביה **הללו אל הלליה - הללו יה** - דתמן יהו״ה בנגון ובזמר, חסד וגבורה, בשיר ובברכה, חכמה ובינה, באשרי כתר, בתהלה מלכות.

מזמור - ביה **רז** וביה **מום**; מסטרא דזמר דאורייתא וזמר דצלותא. זמר מסטרא אחרא איהי מום זר. זמרא בביתא - חרבא בביתא. נדה שפחה בת עכו״ם זונה. ודא אתוון **מזמור**.

נגון - תמן **גן**. הכי שפירו דנגונא. ביה הלל כגון **ליל שמורים הוא ליהו״ה להוציאם ארץ מצרים**.

אשרי - דביה שרי עלמא משבחין **אשרי העם שככה לו**.

בברכה - אברכה את ה׳ בכל עת.

בתהלה - תמיד תהלתו בפי.

על שושן עדות (תהלים ס) - דא הוד דאיהו שושן סומק שליט על חוור דנצח שליט איהו חוור על סומק. מאי **עדות**? דא צדיק - איהו ברית דאיהו אחיד לשמיא וארעא. הדא הוא דכתיב **העידותי בכם היום את השמים ואת הארץ**.

מאי **מכתם**? - **מך תם**. **מך** - איהו צדיק. **תם** - עמודא דאמצעיתא, דרגא דיעקב. **איש תם** - גוף וברית חשבינן חד ללמד חסד וגבורה דמתמן אורייתא אתיהיבת ללמוד וללמד.

אמר ליה, שפיר קאמרת, אבל **למנצח על השמינית** (תהלים יב) - דלא תזוז נצח מן הוד דאיהי ספירה שמינית אמר **למנצח על השמינית**.

אמר בוצינא קדישא, אי הכי בינה דרגא דילך ואמאי אוקמוה ונתן ההוד למשה שנאמר **ונתתה מהודך עליו**? אמר ליה, שפיר קא שאלת! **ה**׳ סלקא באת **י**׳ - חמש זמנין עשר - לחמשין תרעין דבינה. ואתפשטותא דלהון מחסד עד הוד הן חמש עשרה בכל ספירה - אינון חמשין. ובגין דא מבינה עד הוד כלא אתפשטותא חדא. לבתר אתא צדיק ונטיל כל חמשין תרעין בלחודוי למהוי שקיל לכל חמש ואתקרי כל דנטיל כל חמשין תרעין. ואוף הכי **כלה** נטילת להו כלהו.

אמר כען ודאי אתיישב מלה על בורייה.

ועוד - **למנצח** - תמן **מל** עם **נצח**. ודא **מל** מן **חשמל**. מן **חש** - הוד ונצח אינון לקביל תרין שפוון. ובגין דא אתקריאו שפוון חיון אשא ממללא. ובחגיגה: **עד היכן מעשה מרכבה?**. ואוקמוה מן **וארא** עד **חשמל** דמסטרא דגבורה אתקריאו חיון אשא. ונהר דנפיק מזיען דלהון יסוד כלהו תלת אינון מרכבה לתפארת אדם מעשה מרכבה דא מלכות. ובתלת אלין איהו חכמה ובינה ודעת.

ובגין דא אוקמוה מארי מתניתין דאין דורשין במעשה מרכבה ביחיד אלא אם כן הוא חכם ומבין מדעתו. ואית מרכבה לתתא מזעיר אנפין דאיהו **מטטרון**, אדם הקטן, דבמרכבה דיליה דאיהו פרדס רדיפי מיא דאורייתא דנפיק מגו פרדס דיליה לתלת מארבע דאתמר עלייהו **ארבעה נכנסו לפרדס**. והא אתמר דאיהו צפרא דחזא רבה בר בר חנה לכיף ימא דאורייתא דימא מטי עד קורסולוי ורישיה מטי עד ציית שמיא ולא אכשילו תלת ביה משום דנפישי מיא דיליה אלא משום דרדיפי מיא. ואוקמוה.

אבג - כליל לון דסלקין לשית לקבל אתוון **מטטרון**. רביעאה - **ד**׳ - **קול דממה דקה** דתמן אתי מלכא ואיהו אדם לשבת על הכסא.

א יי - מים עליונים ומים תחתונים דלית בינייהו אלא כמלא נימא דאיהו **ו** נטוי בינייהו ברקיע דאיהו מבדיל בין מים למים דיהא הבדלה בין נוקבא לדכורא. בגין דא **ויהי מבדיל**. ורזא דמלה **יאהדונהי**. מים עליונים זכרים **י**׳ עלאה. מים תחתונים נקבות - **י**׳ תתאה. שית אתוון בינייהו כחושבן **ו**׳ - דא מטטרון דאיהו בין **א**. ועוד, **י**׳ - נקודה. **ו**׳ - גלגל. ולית תנועה בגלגל בשית סטרין כחושבן ו׳ אלא בההיא נקודה. וההיא נקודה איהי יחודא דכלא ואסהידת על ההוא יחיד דלית ליה שני דאוקמוה עליה רבנן שצריך ליחדו כדי שתמליכהו על

דף רכד עמוד א

אמר רבי פנחס מסתכל הוינא, שמירה בלב איהו ודאי, ולב דוגמא דלב עלאה, ועל דא שמור בלב ולאו באתר אחרא. זכירה בזכר במוחא, דרכיב ושליט על הלב, ולית זכירה אלא במוחא. ועל דא זכור לזכר ושמור לנקבה. מוחא דאיהו דכורא - רכיב ושליט על הלב. לב שליט ורכיב על הכבד. כבד - סמאל ונחש, ואינון דכר ונוקבא, יותרת הכבד וכבד.

רעיא מהימנא

השמים ועל הארץ ועל ד׳ רוחות עלמא. **ב**׳ - שמים וארץ. **ג**׳ - עמודא סביל לון. **ד**׳ - ארבע חיון. **ה**׳ - כרסייא. **ו**׳ - שית דרגין לכרסייא.

ועוד א ב ג ד ה ו ז ח ט - אדם. **י**׳ - ייחוד דיליה מלכות עשיראה. דאדם תשע איהו לקבל תשע אתוון.

זכאין אינון ישראל דידעין רזא דמאריהון!

דבר אחר: **צו את בני ישראל ואמרת אליהם את קרבני לחמי לאשי ריח ניחוחי**. ר׳ יהודה אמר בקרבנא **אית עשן ואית ריח ואית ריח ניחח**. **עשן** איהו מסטרא דדינא. הדא הוא דכתיב **כי אז יעשן אף ה׳, עלה עשן באפו ואש מפיו תאכל**. **ריח ניחחי** - רחמי. **וריח אפך כתפוחים**.

אמר רעיא מהימנא, והא תרוויהו עשן וריח אינון באף וקראין סהדין ! חד: **עלה עשן באפו**. ותניינא **וריח אפך כפתוחים**. ואמאי אתקרי חד עשן דינא ותניינא רחמי? אלא בחוטמא אית תרין חלונין ואתמר בשמאלא **עלה עשן באפו**. מאי **עלה**? אלא מלבא דאיהו בשמאלא לקבל גבור מימינא נחית רוחא לגביה לקררא ליה ולשככא רוגזיה מסטרא דחסד דתמן מוחא. חכמה לימינא - הרוצה להחכים ידרים. בינה בלבא כלפי שמאלא - הרוצה להעשיר יצפין. ובגין דא **עלה עשן באפו** מן בינה לגבי חכמה דאיהי לימינא ומקבל ליה בחדוה בנגונא דליואי. והאי עשן לא סליק אלא על ידי אש דאדליק בעצים דאינון אברים מליין פקודין עצי עולה. מארי תורה אורייתא דאיהי אדליקת בהון אש בתוקפא דגבורה ועלה עשן בהון בבינה - עשן המערכה. ומדסליקת לאף אתקרי **קטרת**. הדא הוא דכתיב **ישימו קטורה באפך**. ולית דבטיל מותנא בעלמא כקטרת דאיהו קשורא דדינא ברחמי עם ריח ניחח באף תרגום ד׳קשר׳ - **קטירו**.

אמר ר׳ יהודה, זכאה חולקנא דרווחנא מלין סתימין באתגלייא !

עוד אמר בוצינא קדישא דבתר דצלותא איהי כקרבנא. מאן דיימא פטום הקטרת בתר תהלה לדוד בטיל מותנא מביתא.

אמר רעיא מהימנא, כען בעי למנדע איך אתקינו צלותין לקבל קרבנין? אלא תלת צלותין לקבל **את הכבש האחד תעשה בבקר** - דא צלותא דשחרית דאתמר בה **וישכם אברהם בבקר אל המקום אשר עמד שם את יהו״ה**, ואוקמוה רבנן דלית עמידא אלא צלותא. **ואת הכבש השני תעשה בין הערבים** - לקבל צלותא דמנחה דתקין לה יצחק. הדא הוא דכתיב **ויצא יצחק לשוח בשדה לפנות ערב**, ולית ׳שיחה׳ אלא צלותא. צלותא דערבית לקבל אמורין ופדרין דמתאכלין כל הלילה - הדא הוא דכתיב **ויפגע במקום וילן שם כי בא השמש**, ולית ׳פגיעה׳ אלא צלותא.

אדהכי דאנן באתר דא - אמאי כתיב **ויקח מאבני המקום וישם מראשותיו וישכב במקום ההוא**? וכי לא הוו ליה כרים וכסתות למשכב? ! אלא הואיל ואתא חתן לגב כלה - אף על גב דלא הוה ארחוי למשכב אלא בכרים וכסתות ואיהי יהיבת ליה אבנים למשכב - יקבל כלא ברעותא דלבא. והא אתמר. ואוף הכי אתמר בחבורא קדמאה מאי דכתיב **ויאמר יעקב כאשר ראם**. אמר ר׳ שמעון: תיב ואימא קרא (ככתוב דף רכ״ה ע״ב **אלא פגיעה** ברעיא מהימנא שם).

אמר רעיא מהימנא לית קרבנין אלא לרחקא סטרין מסאבין ולקרבא דרגין קדישין. ואתמר בחבורא קדמאה דלהון (ערקין דכבדא אלין אישים וכל אינון חיילין ואתמר) ערקין דכבדא אית מנהון רברבין, אית מנהון רברבין וזעירין. ומתפשטין מנהון לכמה סטרין. ואלין נטלין אברין ואמורין ופדרין דמתאכלין כל הלילה דהא קרבן כלא ליהו״ה.

אמר בוצינא קדישא: רעיא מהימנא ! והלא אמרת לעיל דקרבנין דקב״ה לאו אינון אלא לקרבא **י׳ בה׳, ו׳ בה׳**? אלא אע״ג

דף רכד עמוד ב

ועל דא בקורבנא: יותרת הכבד - דא נחש, כבד - מיכלא דדכורא רזא דסמא״ל.

אמר רבי שמעון ודאי כך הוא ויאות הוא, ובריר דמלה ורזא וסתרן דקרבן הכי הוא. כבד נטיל בקדמיתא - הוא ויותרת דיליה, סמאל ובת זוגו. (ס״א ולבתר כל כו׳ דאינון חיילין) וכל אינון ערקין דכבדא - חיילין ומשריין דלהון. ונטילו דלהון דאכלין חלבין שמנינו דקרבנא. הדא הוא דכתיב **ואת החלב אשר עליהם**.

וכדין קריב כלא לגבי לב. ולב לא נטיל מכלא אלא ודוי דאתעביד ביה, וסליק בההוא תננא, וצלותא דאתעביד עליה דקרבנא. לב קריב לגבי מוחא רעותא דיחודא דכהנא ביה, וחדוותא דליואי. מוחא - דא נהורא דאתיא ממוחא עלאה. מוחא קריב לגביה טמיר מכלא דלא אתידע כלל. וכלא אתקשר דא בדא. ומוחא קריב נחת רוח דכלא.

ערקין דכבדא - אלין אישים וכל אינון חייליהון. כבד - כמה דאתמר. יותרת - נקבה - נוקבא דיליה. אמאי יותרת? דלא אתחברת בדכורא אלא כד אשתארת לה שעתא, לבתר דעבדת נאופהא ושבקא ליה. תו יותרת נקבה - דכד בעיא לאתחברה בבר נש אתעבידת לגביה שיורין דלא אתחשבת כלל. לבתר איהי אתקרבת זעיר זעיר לגביה עד דאתעבידא ליה חבורא חדא.

ומאלין ערקין דכבדא מתפשטן אחרן זעירין לכמה זיינין. וכלא נטלין אמורין ופדרין. וכלהו כלילן בכבד.

לב דאיהו עקרא בקדושה - נטיל ומקריב למוחא כמה דאתמר. לב שריא על תרין כוליין, ואינון תרין כרובין יהבין עיטא. ואינון רחיקין קריבין ימינא ושמאלא. וכלהו נטלין ואכלין כל חד כדקא יאות, עד דאתקשר כלא כחדא.

זבחי אלהים רוח נשברה - דא מתקריב ללב - **רוח נשברה** - ודוי וצלותא. דהא ודאי **והרוח תשוב אל האלהים אשר נתנה**.

רעיא מהימנא

דכל קרבנין צריכין לקרב קמיה - איהו פליג לכל משריין מאכלין דקרבנין - לכל חד כדקא חזי ליה. לשכליים - מזוני דאורייתא ומשתייא דיינא ומיא דאורייתא. לטבעיים דאינון שדים דאינון כבני אדם יהיב לון אלין מאכלין טבעיים דנחית אשא דלהון למיכל לון כמה דאוקמוה רבנן **אי זכו הוה נחית כמו אריה דאשא למיכל קרבנין, ואי לא - הוה נחית תמן כמין כלבא דאשא**. ואוף הכי כד מית בר נש - אי זכי נחית בדמות אריה לקבלא נפשיה, ואי לאו - בדמות כלב דאמר דוד עליה **הצילה מחרב נפשי מיד כלב יחידתי**.

ובגין לשיזבא קב״ה גופיהון דישראל מנהון ונפשהון - מני לקרב קרבנין דבעירן וגופן באתרייהו לקיים **אם רעב שונאך האכילהו לחם ואם צמא השקהו מים**. אבל קוב״ה לא נטיל אלא רעותא דלבא ותבירו דיליה (דאיהו ישראל). הדא הוא דכתיב **זבחי אלהים רוח נשברה לב נשבר ונדכה אלהים לא תבזה**. כגוונא דכלי חרס דאתמר בהון **נשברו - נטהרו**.

כהנא - מוחא. לוי - לבא. גופא - ישראל. ואתמר בהון **כהנים בעבודתם ולוים בדוכנם וישראל במעמדם**. ואי כבד בעי לקרבא לגבי דלבא חלבים דאינון מסאבין - איהו לא נטיל אלא שמנונו דחלב טהור. כגוונא דאית בגופא חלב טהור וחלב טמא, דם צליל בלא פסולת ודם עכור בפסולת, וערקין דלבא חיילין קדישין וערקין דכבד חיילין מסאבין. אוף הכי אינון משריין דיצר הרע ומשריין דיצר הטוב - אלין ממנן על ערקין דלבא ואלין ממנן על ערקין דכבדא. אוף הכי תרי אומי ישראל ואומין דעלמא עכו״ם.

אמר ליה רעיא מהימנא: שפיר קא אמרת בכלא! אבל אפילו ישראל לאו כלהו שוין! דאית בהון בני מלכות מסטרא דמלכות קדישא, כלילא מעשר ספיראן ומכל הוויין וכנויין, ואית מנהון עבדין מסטרא דעבד דאיהו **עבדו זקן ביתו**, ואית מנהון כבעירן ואתמר בהון **ואתן צאני צאן מרעיתי אדם אתם**. ואינון דדמיין לענא קב״ה מני לקרבא בעירן באתרייהו לכפרא עלייהו. ואינון דדמיין למלאכין - קרבנין דלהון אינון עובדין טבין דממנן עלייהו מלאכים דמקריבין לקב״ה באתרייהו. ואינון דהוו בנין

דף רכה עמוד א

וכבד מקריב ליה לגביה לב, דאיהו סניגורא עליה. וכלא קשורא כחדא בקורבנא. מן כבד נפקין כל מרעין וכל מכתשין לכל שייפי גופא, וביה שריין. לב איהו זכיך מכלא - מניה נפקין כל טב וכל בריאותא דשייפין כלהו, וכל תוקפא וכל חדוה וכל שלימו דאצטריך לכל שייפין:

רעיא מהימנא

ליהו״ה. הדא הוא דכתיב **בנים אתם ליהו״ה אלהיכם**. בחובין דלהון מתפרדי אתוון. ותקונא (ס״א דלהון הוא אורייתא) הוא דלהוי אורייתא דאיהו שם יהו״ה לקרבא אתוון **י׳ בה׳ ו׳ בה׳** בקרבנא דלהון. הרי בכל קרבנין - בין דבעירי בין דמלאכין דממנן על פקודין, בין במלכותא בין בשמיה -- כלא צריך לקרבא לקב״ה (דאורייתא דיליה) באתוון קדישין, ואיהו רכיב בארבע חיון דמלאכים ואיהו רכיב בארבע יסודין דמנהון אתבריאו ארבע חיון טבעיים. ואיהו הוא דמקרב מיא באשא ורוחא בעפרא. הדא הוא דכתיב **עושה שלום במרומיו**. ואוף הכי הוא מקרב **מיכאל דאיהו מים שכליים** עם **גבריאל דהוא אש שכלי**. ואיהו מקרב **אוריאל דאיהו אויר**, דהיינו רוח שכלי, עם **רפאל דאיהו אפר שכלית**. דמיד דאסתלק קב״ה מבינייהו לית בהון חילא.

ואי תימא, הא כתיב בכל קרבנין **ליהו״ה** - ואיך אמרנא דאית פרודא באתוון? אלא האי אתמר בדרגין דאתבריאו ואתקריאו בשמיה, ולא דאינון איהו ממש. הדא הוא דכתיב **כל הנקרא בשמי ולכבודי בראתיו יצרתי אף עשיתיו**. דאית אתוון **דיהוה** באצילות דלית בהון פרודא והפסקה דאינון כמבועין לגבייהו דאשקיין לאילנין. ובגין אלין דאתבריאו אדמיין **י׳** לרישא, **ו׳** לגופא, **ה׳ ה׳** לעשר אצבען. אבל עלות העלות על כלא דאתקרי **יהוה** אתמר ביה **ואל מי תדמיוני ואשוה יאמר קדוש. ואל מי תדמיון אל ומה דמות תערכו לו. אני יהו״ה לא שניתי**. לא מטי ביה חובין לאפרשא אתווי **י׳ מה׳ ו׳ מה׳**, דלית ביה פרודא. ועליה אתמר **לא יגורך רע**. איהו שליט על כלא ולית מאן דשליט ביה. איהו תפיס בכלא ולית מאן דתפיס ביה. ואיהו לא אתקרי **יהוה** ובכל שמהן - אלא באתפשטות נהוריה עלייהו. וכד אסתליק מנייהו - לית ליה מגרמיה שם כלל מנהון. עמוק עמוק מי ימצאנו. לית נהורא יכיל

לאסתכלא ביה דלא אתחשכת. אפילו כתר עליון דאיהו נהוריה תקיף על כל דרגין ועל כל חילי שמיא ותתאין -- אתמר עליה **ישת חשך סתרו**, ועל חכמה ובינה **ענן וערפל סביביו**. כל שכן שאר ספיראן. כל שכן חיון. כל שכן יסודין דאינון מתים.

איהו סובב על כל עלמין ולית סובב לון לכל סטרא עילא ותתא ולארבע סטרין בר מיניה. ולית מאן דנפיק מרשותיה לבר. איהו ממלא כל עלמין ולית (ס״א אלהא כו׳ לון בר מניה) אוחרא ממלא לון. איהו מחיה לון ולית עליה אלהא אחרא למיהב ליה חיין. הדא הוא דכתיב **ואתה מחיה את כולם**. ובגיניה אמר דניאל **וכל דארי ארעא כלא חשיבין וכמצבייה עביד בחיל שמיא**. איהו מקשר ומיחד זינא לזיניה, עילא ותתא, ולית קורבא להו בד׳ יסודין אלא קב״ה כד איהו בינייהו.

מיד דחבו אלין דאתקריאו **בנים אתם ליהו״ה אלהיכם** - אסתלק מן אתוון - אשתארו בפרודא. ומאי תקוניה? לקרבא אתוון בקב״ה - **י׳ בה׳ ו׳ בה׳**.

אוף הכי אינון עבדין דיליה מסטרא דחיון - בחובין דלהון גרמו ליה לאסתלקא מנהון ומאי תקנתא דלהון? לנחתא קב״ה עלייהו לקרבא לון. אוף הכי אינון דהוו מארבע יסודין דאינון עאנא דקב״ה דגרמו לסלקא קב״ה מנייהו - מאי תקנה? לקרבא לון לקב״ה. ובגין דא בכלהו מני **קרבן ליהו״ה את קרבני לחמי לאשי**.

אוף **את הכבש אחד תעשה בבקר ואת הכבש השני תעשה בין הערבים**. וכתיב **(ולקחת) שתי תורים או שני בני יונה** - כל זינא אזיל לזיניה. וקב״ה מקרב כלא באתר דא איהו עלת על כלא דלית אלהא בר מניה. ולית מאן דיכיל לקרבא חילין בר מניה.

אבל חילין דאומין עעכו״ם - אינון מסטרא דפרודא; ווי למאן דגרים בחובוי לאעלא אתוון וחיון ויסודין דמיד אסתלק קב״ה מישראל וייעלון אומין עעכו״ם בינייהו. לית לון קריבות בקודשא בריך הוא דלית קורבנין בחוצה לארץ. ובגין דא אוקמוה רבנן **הדר בחוצה לארץ דומה כמי שאין לו אלוה**. בההוא זמנא דאמר מלין אלין - נחתו כל אתוון קדישין וחיון קדישין וד׳ יסודין לגביה ובריכו ליה ואמרו על ידך רעיא מהימנא נחית עלן קב״ה ומתקרבין זינא

דף רכה עמוד ב

פתח ואמר **בטח ביהו״ה ועשה טוב שכן ארץ ורעה אמונה** (תהלים לז ג) .

בטח ביהו״ה - כדקא יאות. **ועשה טוב** - תקונא דברית קדישא; דתהא מתקן ליה ונטיר ליה כדקא יאות. ואי תעביד דא - אנת תהא הכא בארעא ויתזן מנך ויתפרנס מנך ההיא אמונה דלעילא. **ותו** (ס״א מתקן ליה ונטיר ליה. **שכן ארץ** - ארץ קדישא עלאה, ארץ החיים, דההיא ארץ תשרי בההוא טוב. **ורעה אמונה** - ההיא אמונה דלעילא יתזן ויתפרנס מניה על ידך. ואי תעביד דא) **תתענג על יהו״ה ויתן לך משאלות לבך** - כל דא אתתקנת בתקונא דברית - כיון דאתקנת ברית אתקן כלא.

פנחס בגין דקני על ברית דא - זכה לכלא. ולא עוד אלא דאגין על כל ישראל, וביה אתקיים **והתענג על יהו״ה** (תהלים לז ד) דהא סליק ואתקשר לעילא (ואנהיר) באור קדמאה דברא קב״ה וגניז ליה. בההוא אור דאתהני אברהם מניה ואהרן כהנא אתקשר בה. לבתר דאסתלק לכהנא רבא - לא אדכר ליה קטלנותא דזמרי ולא יאות בגין דלא יתאחד כלל בענפוי דסטרא אחרא ולא אתחזי לאדכרא עליה. דכל מאן דקטיל - ענפין דסטרא אחרא אית ביה, ופנחס הא מתאחיד בימינא ולית ליה חולק בסטרא אחרא כלל. ועל דא לא אדכר הכא. מה דאתחזי שבחא - איהו גנאי ליה ונחיתו מדרגא עלאה דאתאחיד ביה. ועל דא כתיב **המוכה אשר הוכה** - סתם, **ושם האשה המוכה** - ולא אדכר על ידא דמאן.

א״ר פנחס זכאה דרא דשמעין מילך באורייתא וזכאה חולקי דזכינא לכך; אמר רבי שמעון זכאה דרא דאנת וחסידותך אשתכח בגוויה;

עד דהוו יתבין ומפייסין דא לדא אתא, רבי אלעזר בריה דרבי שמעון ואשכח לון תמן. א״ר פנחס ודאי דכתיב **ויאמר יעקב כאשר ראם מחנה אלהים זה**. א״ל רבי שמעון: אלעזר ברי תיב ברי ואימא קרא. יתיב רבי אלעזר. פתח ואמר (שם) **ויעקב הלך לדרכו ויפגעו בו מלאכי אלהים**. מאי **ויפגעו בו**? אלא אית פגיעה לטב, ואי פגיעה לביש. ואית פגיעה לצלותא. אלא בשעתא דהוה אזיל לחרן מה כתיב? **ויפגע במקום** - צלותא דערבית הוה דצלי בההוא מקום, כמה דאת אמר **הנה מקום אתי**, וצלותא דערבית בההוא אתר אתחזי. תו **ויפגע במקום** - מלי פיוסין איהו, דאתא שמשא קדישא לגבי סיהרא, בעלה לגבי אתתא. מכאן דלא יאות לבעל למיתי לגבי אתתא אי לא הוי במלי פיוסין לפייסא לה, דכתיב **ויפגע במקום** ולבתר **וילן שם**. כד הוה אתי יעקב מחרן מה כתיב **ויפגעו בו** - שדרת היא לפייסא ליה למיתי לגבה.

ויאמר יעקב כאשר ראם - מאי **כאשר ראם**? אלין מלאכין דיום ומלאכין דלילה הוו, ואתכסיאו מניה ולבתר אתגליין ליה, ועל דא **כאשר ראם** כתיב. **מחנה אלהים זה** - מהכא דהוו אלין דיממא ואלין דליליא.

רעיא מהימנא

לזיניה - בריך אנת לקב״ה בארבע יסודין. כען אתבריר כלא על בורייה !

(**ובחבורא קדמאה קיבה** - רלד ע״ב)

אלא פגיעה איהי פיוסא דכד ייתי חתן לגבי כלה לית ארח לחתן לייחדא בכלה אלא בפיוסא ולבתר יעבד עמה לינה. והיינו (ד״א ויל״ן שם) **כי בא השמש**.

אמר רעיא מהימנא, אי הכי מאי ניהו **כי בא השמש**? דהא ארח דרשא אוקמוה לשון כבייה והיינו כי בא השמש? אלא מהכא אוליפנא מאן דמייחד באתתיה צריך בליליא למכבי שרגא, וביממא לאו ארח דרבנן לשמש מטתן אלא בלילה ארח צנעא. ובגין דא מתי אתעביד לינה - **כי בא השמש** - דאתפני שמשא מעלמא. ובגין דא אוף הכי דצריך לאתכסייא מן שמשא והכי צריך לאתכסייא מאלין מלאכין דאינון מיצר הטוב מימינא בכמה משריין. ומיצר הרע דאזיל לשמאלא בכמה משריין. ובגין דא בתר דאתא צפרא אמר **כאשר ראם**, ומסטרא דיעקב דהוה איש תם לא הוה עמיה אלא חיילין דמלכא ומטרוניתא, ובגין דא **ויקרא שם המקום ההוא מחנים**. אינון מלאכין דיממא כתיב **כאשר ראם מחנה אלהים זה**. וכד אתו מלאכים דליליא דאתכנשו בהדיה לנטרה ליה אמר

דף רכו עמוד א

אינון דליליא כתיב בהו **מחנה אלהים**, ואינון דיממא כתיב בהו **זה**. ועל דא **ויקרא שם המקום ההוא מחנים** - תרין משריין.

והשתא משרין קדישין חמינא הכא ! זכאה ארחי דאתינא הכא !

אמר רבי שמעון מאן דפתח פתחא - יימא !

א״ר אלעזר, תנינן, כל מאן דאמר **תהלה לדוד** בכל יום תלת זמנין - איהו בר עלמא דאתי. והא אתמר טעמא. אי בגין פרנסה ומזונא דכל עלמין - תרין זמנין אינון בכל יומא, בצפרא ובפנייא, דכתיב **בתת ה׳ לכם בערב בשר וגו׳**? ! אמאי תלת זמנין בכל יומא? אלא תרין למזונא דבני אינשי ודכל עלמא, וחד למיהב תוקפא להההוא אתר דפתיחו ידוי. ותרין מזונין אלין משניין דא מן דא. וכלהו תלת מזוני כתיבי הכא **ואתה נותן להם את אכלם בעתו** - דא מזונא דעתירי דיהיב מיכלא סגי בעתו. הא חד. תרין דכתיב **ומשביע לכל חי רצון** - דא מזונא דמסכני דאינון שבעין מרצון ולא מגו מיכלא סגי. תלת דכתיב **פותח את ידך** - דא תוקפא להההוא אתר דבפתיחו דידוי נפקא רצון ושבעא לכלא.

תו הכי אוליפנא דלא איהו אלא תרי זמני בגין מזונא ופרנסה בכל יומא. דאלין חיובא על בר נש. ואי אמר יתיר - לאו בגין חובה איהו - אלא בגין שבחא גו תושבחן דזמירות דדוד מלכא. מאי טעמא? בגין דפרנסה לא חזי למשאל אלא בתר צלותא ופרנסה דמאריה; מלכא ייכול בקדמיתא ולבתר ייכלון עבדוי. הדא הוא דכתיב **באתי לגני אחותי כלה אכלתי יערי עם דבשי שתיתי ייני עם חלבי** - לבתר **אכלו רעים. אכלתי יערי** - דא צלותא דמיושב. **עם דבשי** - דא ק״ש.

רעיא מהימנא

ויקרא שם המקום ההוא מחנים בגין דצלותא איהי כלה. הדא הוא דכתיב **אתי מלבנון כלה אתי וגו׳**. אתקרי הכא **אתי**, ובאורייתא דבכתב אתמר עלה **הנה מקום אתי**.

ובגין דאיהי אתקריאת ׳מקום׳ בעלמא דין אתמר בה **ויפגע במקום וילן שם**. ובגין דא איהי אמרת **מי יתנני במדבר מלון אורחים**, דהות רשו בפני עצמה ולאו עם אינון דקבעין לה חובה עמהון בלא חתן דילה.

ובכל שעתא דבר נש מצלי - קב״ה אקדים ונטר ליה. ורזא דמלה **והאיש משתאה לה** - ולית ׳איש׳ אלא קב״ה - הדא הוא דכתיב **יהו״ה איש מלחמה. ויהי הוא טרם כלה לדבר והנה רבקה יוצאת** כגון **ויצא כברק חצו**. ואי תימרון דהא אוקמוה רבנן לעשרה קדמא שכינתא ואתיא, לאחד - עד דיתיב. לעשרה דהיא ׳י׳ - קדמה **ה׳**. לאחד דאיהו ׳ו׳ - עד דיתיב לא אתיא לגביה **ה׳** תניינא. ורזא דמלה דבאתר דלית תמן **י״ה** - לא אתיא תמן **ה׳**. ומאן דבעי ליחדא אתוון צריך בתחנה ובתחנוני, ובגין דא **ואתחנן אל יהו״ה** באדני לשכינתא בתחתונים ולקב״ה ברחמי עד הכא.

את הכבש האחד תעשה בבקר ואת הכבש השני תעשה בין הערבים - דאיהו רזא דכבשי **רחמנא** דאוקמוה עלייהו רבנן **גבי כבשי דרחמנא למה לך?**. אלא מלין דיהון תחות כבשוני דעלמא יהון מכוסין תחות לבושך. מה לבוש איהו מכסה על גופא - אוף הכי צריך לכסאה רזין דאורייתא, כל שכן רזין דקרבנין דאינון כגוונא דקריבו דאתתא לגבי בעלה. ומה קריבו דתרוויהו צריך באתכסיא - אוף הכי צריך קרבן לכסאה לון מבני עריין רשיעייא חצופין דלית לון בשת פנים ולא ענוה.

וכמה מיני ממזרין אינון בני עריות בני נדה - **דנד ה׳** מנה ואשתכח באתרה שפחה בת אל נכר זונה. והאי איהו רזא **תחת שלש רגזה ארץ וגו׳ תחת עבד כי ימלוך ונבל כי ישבע לחם ושפחה כי תירש גבירתה**. דנד ה׳ מאתרהא דאיהי מטרוניתא יצר הטוב, ועאלא באתרהא שפחה יצר הרע. ורזא דמלה **כנגע נראה לי בבית**. היינו דם טמא דנדה. ומה התם **והסגירו הכהן שבעת ימים** - אוף הכי **שבעת ימים תהיה בנדתה**.

(**ולית מצורע וכו׳** עד **לה׳ אלהיכם** - נדפס בפרשת צו דף ל״ג ע״ב)

זכאין אינון אברים דמתקדשי בשעת תשמיש דאינון עצי

דף רכו עמוד ב

אכלתי יערי - דא צלותא דמיושב - ההוא יער לבנון, יוצר אור, (ס״א משרתים) והאופנים וחיות הקדש (כלם קדושים). כל הני אקרון **יער** - אילנין ונציבין דביה.

עם דבשי - דא ק״ש דאיהו מתיקו דכלא בכמה צופין ומתיקין.

שתיתי ייני - דא צלותא דמעומד, משיכו דיינא עלאה דאתנטר, ודא בשלש ברכות ראשונות.

עם חלבי - אלין אינון שלש ברכות אחרונות. ואתכלילן אלין באלין.

עד כען מיכלא דמלכא. לבתר דאכל מלכא - **אכלו רעים** לעילא, **שתו ושכרו דודים** לתתא. ועל דא לית חיובא דמזונא אלא לבתר צלותא. בצלותא דמנחה קודם צלותא מאי טעמא? בגין דעד לא אשתכח דינא קשיא - בעוד דאנפין דמלכא נהירין - יימא תהלה לדוד בהאי סדורא דמזונא. דלבתר דדינא שריא ותלי על עלמא - לאו שעתא איהו.

אתא ר׳ פנחס ונשקיה.

רעיא מהימנא

העולה, דאחידן בהון אשין קדישין. שם יהו״ה דאחיד באשין דלהון. ובגין דא **באורים כבדו יהו״ה**. ע״כ כבשי דרחמנא דהיינו **את הכבש אחד תעשה בבקר ואת הכבש השני תעשה בין הערבים**. שלימו קרא **ועשירית האיפה סלת**. זכאה איהו מאן דאנגיד ממוחיה טפה סלת נקיה בלא פסולת, ואיהי רמיזא באת **י׳** מן **אדני**, כלילא בעשר ספיראן דאיהי **בלולה בשמן כתית רביעית ההין** ואיהי בלולה במקרא במשנה בתלמוד בקבלה.

(כאן שייך מ״ש בדף רמ״ד ע״א **אר״מ ועשירית האיפה**)

יחזקאל כד חמא שכינתא מגו קליפין - חזא עמה עשר ספיראן בלא פרודא כלל. ואלין אינון מוחא מלגו. כלהו חזא לון מגו נהר כבר דלתתא איהי **רכב אלהים רבותים** - כל רבוא עשר אלפין - **רבותים** כ׳ אלף. אפיק ׳תרי שאינן׳ - אשתארו תמני סר בחושבן - ח״י עלמין דכליל עשר ספיראן דאתלבש בט״ט מן **מטטרון**. **ט״ט** מן **טטפת**. ואתמר ביה **והיו לטטפת בין עיניך**. מאן עייניך? אלין לעילא דאתמר בהו **נפתחו השמים וארא מראות אלהים**. מאן מראות אלין? אינון עשרה מראות דמטטרון דחזא כשרגא בגו עשישיתא. תשע באתגלייא וחד סתים. מראה חדא דאיהו חזו קדמאה מאלו עשרה - דא איהו דאתמר ביה **וממעל לרקיע אשר על ראשם כמראה אבן ספיר דמות כסא**. ואע״ג דאתפרש לעילא - צריך לחדתא עליה מלין דחדושין.

אמר קב״ה למשריין דלעילא - מאן דמצלי בין יהא גבור בין יהא חכם בין יהא עשיר בזכוון גבור חכם בתורה ועשיר במצות - לא ייעול בהיכלא דא צלותיה עד דתחזון ביה סימנין אלין דיהב גרמיה ביה תקונין דילי. ובגין דא אוקמוה מארי מתניתין **אם הרב דומה למלאך ה׳ צבאות תורה יבקשו מפיהו**. למאן דיהא רשים באלין סימנין בלבושיה תקבלון צלותיה.

סימנא חדא - דיהא רשים בצלותיה בתכלת בכנפי מצוה ציצית דאיהו דמי לרקיע דאיהו מטטרון דיוקנא דיליה תכלת שבציצית. ובגין דא שיעור הציצית אוקמוה רבנן **טלית שהקטן מתכסה בה ראשו ורובו**. והאי איהו דאתמר ביה **ונער קטן נוהג בם**. והאי איהו **נוהג** בד׳ חיון דאינון **ד׳**, ואיהו כליל

שש מעלות לכסא דאינון ו׳. ובגין דאיהו כליל עשר - מתלבשין ביה עשר ספיראן י׳ וביה הוה אתחזי קב״ה בשכינתיה דאיהי כלילא מעשר ספיראן לנביאי. ומסטרא דשכינתא דאיהי עשיראה - תכלת שבציצית איהו תכלת דכל גוונין דאיהי תכלית די׳ ספיראן. וביה **ותכל כל עבודת אהל מועד**. ואיהי לשון כלה - הדא הוא דכתיב **ויהי ביום כלת משה להקים את המשכן**. ואוקמוה רבנן **כלת כתיב**, ואיהו תכלת דשרגא דאכיל תרבין ועלוון ועליה אמר יחזקאל **דמות כמראה אבן ספיר דמות כסא**. סגולה דהאי אבן מאן דירית לה לא שלטא נורא דגיהנם עליה. לית נורא בעלמא מקלקל לה ולא כל מיני מתכות. כל שכן מיא דלא מזיקו לה מאן דירית לה אתקיים ביה **כי תעבור במים אתך אני וגו׳**. וכל עלאין ותתאין דסטרא אחרא דחלין מניה.

תכלת דימא - בגיניה אתמר **כי תעבור במים אתך אני**, דבסגולה דא **סוס ורוכבו רמה בים** - דא ממנא דמצרים. מגוון דא דחלין עלאין ותתאין. משריין דימא דחלין מניה ומשריין דרקיעא דאיהו תכלת מניה דחלין משריין דתכלת (ס״א ומשריין דרקיעא משריין) דנורא דגיהנם דחלין מניה. והאי תכלת

דף רכז עמוד א

(הדף מכיל רק רעיא מהימנא)

רעיא מהימנא

איהו **דין דינא אדני** - דינא דמלכותא דינא.

ותרין גוונין רשימין בטלית - חד חוור וחד תכלת. ועל תרין גוונין אלין אתמר **ותחת רגליו כמעשה לבנת הספיר. לבנת** - לובן דספיר. דאיהו כליל בתרין גוונין, רחמי ודינא, חוור ואוכם, אוכמו דתכלת. ועל תרין גוונין רמיזו רבנן **מאימתי קורין את שמע בשחרית? משיכיר בין תכלת ללבן**, למהוי ברתא דמלכא. קריאת שמע יחודא דקב״ה כליל מתרין גוונין אלין דאינון **יהו״ה אדני**, רחמי ודינא. כגוונא דקב״ה כליל ב׳ גוונין **יהו״ה אדני** למהוי רחמי ודינא, כסא דין וכסא רחמים (מטטרון).

כמראה אבן ספיר דמות כסא. מאי **דמות כסא**? אלא לקבל כרסייא דאית ליה ע״ב גשרים דיהא בר נש רשים בע״ב קשרים, וחוליין דציצית לקבל ע״ב גשרים דכרסייא דאינון ח״י קשרים וחוליין לכל סטרא דכרסייא דאיהו **ה׳** לכל סטרא בד׳ חיון דכרסייא דאינון **ד׳** ושית דרגין דכרסייא דאינון **ו׳**. ודא מטטרון איהו כליל ד׳ חיוון. הדא הוא דכתיב **ונער קטן נוהג בם**, ואינון מיכאל גבריאל נוריאל רפאל. מטטרון.

שש מעלות לכסא דסלקין שית מאה. ציצית בתרין יודי״ן. ואי חסר יו״ד - הא חירק באתריה הכי סלקא בכל סטרא בד׳ כנפי ציצית. 13 חליין דציצית אינון תרי״ג.

ועוד **שש מעלות לכסא** ברזא דא: וא״ו סליק לחושבן י״ג דאתרמיז בתלת תיבין **ויסע ויבא ויט** דאינון **והו אני והו**. חמש קשרין **ה׳** לכל סטרא א׳ טלית ח״ד לכלהו ובאת **ה׳** אשתלים ח״י דאינון ט״ט למהוי חיה לכל סטרא כליל ד׳ חיות. ולכל חיה ארבע אנפין וארבע גדפין - אינון ל״ב אנפין וגדפין, ואינון תליין מחיה דאיהו אדם. ואינון ל״ב כחושבן יו״ד ה״א ה״א. שלימו דלהון וא״ו - תליסר חוליין בכל ד׳ כנפי. והוא״ו מתייחד עם כל ארבע חיות ואשלים לעילא אשלים לתתא. עמודא דאמצעיתא איהו מטטרון לאשלמא לעילא כגוונא דתפארת - שמיה כשם רביה - בצלמו כדמותו אתברי דאיהו כליל כל דרגין מעילא לתתא ומתתא לעילא. ואיהו אחיד באמצעיתא. הדא הוא דכתיב **והבריח התיכון בתוך הקרשים מבריח מן הקצה אל הקצה**, ואיהו כליל ד׳ אנפין וארבע גדפין דכל חיה וחיה דלעילא דאינון **יאהדונהי**. אז ישיר משה בכל חיה ארבע אנפין וארבע גדפין כגוונא דא - א״ז באריה, א״ז בשור, א״ז בנשר, א״ז באדם. דאינון ל״ב אנפין וגדפין בחושבן ד׳ זמנין. ואינון ד׳ אנפין **יהו״ה**, ד׳ גדפין **אדני**, לקבל ד׳ בגדי זהב וד׳ בגדי לבן דלביש כהנא לכפרא על ישראל לקבל **אדני שפתי תפתח**.

וצלותא דתפלה **יהו״ה** בחתימה ח״י ברכאן דצלותא, ותמני סרי זמנין **יהו״ה** אית בהון ע״ב אתוון בחושבן ויכלו דכלילן בצדיק ח״י עלמין. ובארבע חיון **יהו״ה אדני** - תמניא לכל סטרא - דאינון ל״ב אתוון. וי״ג אתוון דאשתכחו מן **וה״ו אני וה״ו** - הא תלת עשר דכלילן עילא ותתא. בהון אשתלים אדם דאיהו מ״ה, עמודא דאמצעיתא. לעילא באילנא דחיי לית קליפין - **כי אין לבא אל שער המלך בלבוש שק**. לתתא אית קליפין במטטרון דאיהו בדיוקנא דעמודא דאמצעיתא דבזמנא דקודשא בריך הוא לבר ממלכותיה אתכסי בגדפין ואנפין דעבד דיליה. הדא הוא דכתיב **וירכב על כרוב ויעף**. ואינון קליפין דסחרין לד׳ חיון דמטטרון - אינון **תהו - והנה רוח גדולה וחזק מפרק הרים ומשבר סלעים לא ברוח ה׳. בהו - ואחר הרוח רעש לא ברעש יהו״ה**. הא תרין קליפין, ירוק וחוור. דקליפין דאגוזא - חד **תהו** קו ירוק, תניינא **בהו** אבנין מפולמין, קליפא תקיפא כאבנא מפולמא. לקבל תרין קליפין אלין - **מרץ ותבן** דחטה.

קליפא תליתאה דקיקא לקבל סובין דחטה. דהכא איהו מתדבק בחטה ולא יכיל לאתפרשא מתמן עד דטחנין ליה בריחייא דאינון לקבל טוחנות דפומא דבר נש, דצריך למטחן בהון מלין דאורייתא עד דיהון כקמח סלת נקיה ובנפה דאיהי שפה אתבריר פסולת דאיהי סובין (דאורייתא) עד דישתכח הלכה סלת נקיה. בההוא זמנא נטיל לה לבא ומוחא וכל אברין דגופא דאתפשט בהון נשמתא ואתפרנסת בה נשמתא כגוונא דגופא אתפרנסת במלין דעלמא. דזה לעומת זה עשה אלהים. נהמא דגופא ונהמא דאורייתא. הדא הוא דכתיב **לכו לחמי בלחמי**. והאי קליפא איהו כקליפא דמתדבקא במוחא דאגוזא. ובזמנא דאגוזא איהי רכיכא - אתפרש ההיא קליפא ממוחא דאגוזא בלא קושיא. ובזמנא דאגוזא איהי

דף רכז עמוד ב

(הדף מכיל רק רעיא מהימנא)

רעיא מהימנא

יבשה - קשה לבר נש לאעברא ליה מתמן כי עדיין הקושיא במקומה עומדת. ובגין דא מני קב״ה לבר נש לאהדרא בתיובתא בבחרותיה קודם דיזקין ביה יצר הרע. הדא הוא דכתיב **מפני שיבה תקום** - קודם שיבה דילך. והאי קליפה איהי אש ואתמר בה **ואחר הרעש אש לא באש יהו״ה**.

רביעאה - תהום, חלל דאגוזא, ביה **קול דממה דקה**. תמן קא אתי מלכא - **ומתוכה כעין החשמל מתוך האש**. ואינון קליפין אינון רשימין בד׳ אברים דגופא.

בריאה - תמן ליחא דמינה אשתכחו סרכות דריאה. **רגליה יורדות מות. שאול צעדיה יתמוכו**. ותמן רוח חזק מפרק דדפיק בכנפי ריאה דבר נש. והאי איהו רוחא דאסעיר גופיה דבר נש מה דכפף ליה אליהו תחותוי וסליק לעילא ביה. הדא הוא דכתיב **ויעל אליהו בסערה השמימה**. והאי דפיק על ריאה דשותה כל משקין ובהון **ורוח אלהים מרחפת על פני המים**. האי איהו קליפה לרוחא דקודשא. לשמאלא - רוח סערה. עלייהו אתמר **לב חכם לימינו ולב כסיל לשמאלו**. דוד אעבר ליה מלבוי וקטיל ליה. הדא הוא דכתיב **ולבי חלל בקרבי**. ובגין דא זכה לנשבא רוח צפונית בכנור דיליה, ואתמר ביה **כה אמר יהו״ה מארבע רוחות באי הרוח**. והוה מנגן ביה בכנור בד׳ מיני נגונין: בשיר פשוט דאיהו י׳. ובשיר כפול דאיהו י״ה. ובשיר משולש דאיהו **יה״ו**. ובשיר מרובע דאיהו **יהו״ה**. הא אינון עשר אתוון דעבד דוד לקבלייהו י׳ מיני תלים וסלקין לע״ב אנפין כחושבן י׳ אתוון אלין.

ומתי סליקו בע״ב מיני נגונא? כד אתעבר שולטנותא ד**עון משחית אף וחימה** - דבהון דפיק רוח סערה בארבע סטרין דסלקין ליה כתרין ולע״ב אומין. הדא הוא דכתיב **ובאבוד רשעים רנה**. ד**מיכאל גבריאל נוריאל רפאל** שלטין על ד׳ סטרין (ס״א יסודין) טבין דבר נש דאינון מיא ואשא ורוחא ועפרא. וכל חד אית ליה ד׳ אנפין **עון משחית אף וחימה** תליין (ד״א שלטין) על מרה לבנה דריאה דעביד סרכא, ובמרה סומקא דכבד דאתאדם במאדים, ובמרה ירוקא דאחידא בכבדא דאיהו חרבא דמלאך המות דאתמה בה **ואחריתה מרה כלענה חדה כחרב פיות**, ובמרה שחורה - לילית שבתי שולטנותא בטחול דאיהו עציבו, שאול תחתית, עניותא וחשוכא, בכיה והספדא ורעבון.

מיד דמתעברין אלין קליפין מבר נש - שלטא עליה אילנא דחיי בע״ב אנפין דאינון י׳ י״ה יה״ו יהו״ה דאשתכחו עשרה תליין מארבע רוחות דאינון **יהוה** דאתמר בהון **כה אמר יהוה מארבע רוחות באי הרוח** - דא הוא רוחו דמשיח דאתמר ביה **ונחה עליו רוח יהו״ה** כד איהו מנשב באזן ימינא דלבא דתמן חכמה מסטרא דחסד דביה **הרוצה להחכים ידרים בחכמה**. וחסד נשב בבינה. דבחכמה **י׳**, בבינה **ה׳**, בתפארת **ו׳**, במלכות **ה. יהוה** דפיק בכלהו ארבע דסלקין לעשר. ולע״ב מחשבה דלבא דא יו״ד ה״א וא״ו ה״א. ימינא איהו מים ואיהו **יד הגדולה**. משמאלא אש ואיהי **יד החזקה**. בעמודא דאמצעיתא **יד רמה** דאיהי רוחא דקדשא וכלא בן י״ד(?) **כי רוח החיה באופנים אל אשר יהיה שמה הרוח ללכת ילכו**. ביה מתנהגים מיא ואשא דאחיד בתרוויהו ודפיק בערקין דמוחא דאיהו מים, ובערקין דלבא דאיהו אש, ורוח בכנפי ריאה בכל אבר ואבר דגופא אשתכח גלגלי ימא דאורייתא וגלגלי רקיעא דאינון אשא - כלהו סלקין ונחתין ביה. ואיהו אתריה בין רקיעא וימא מאנא דיליה ארעא דאיהי שכינתא.

וכגוונא דעופין פתיחו גדפייהו לקבלא רוחא לפרחא ביה - הכי כל אברים דגופא פתיחן בכמה מקורין בכמה פרקין בכמה ארקין בכמה אדרין דלבא אדרין דמוחא - לקבלא ליה. דאי לאו דנשיב בבתין דלבא - הוה נורא דלבא אוקיד כל גופא. וכמה סולמין ואדרין דערקין דקנה דלבא וקנה דריאה כלהו מתתקנין לגביה כד סליק דבורא על כנפי דריאה אתעביד קול. בההוא זמנא - **כי עוף השמים יוליך את הקול, קול יהו״ה על המים**, מסטרא דמיא דאיהו מוחא דתמן סליק בכנפי ריאה **קול יהו״ה חוצת להבות אש** מסטרא דלבא כד נפיק מפומא אתקרי דבור, ולקבל תרין כנפי ריאה דפתחין גדפין לקבלא

ליה. הדא הוא דכתיב **ופניהם וכנפיהם פרודות מלמעלה**. הכי שפוון נטלין ליה לדיבור ופרחין ליה לעילא. וכגוונא דאינון חמשה כנפי (ס״א ענפי) ריאה כולהו פתיחן בלא סרכא לקבלא האי קול - הכי נמי צריכין למהוי חמשא תקונין דפומא כלהו פתיחן בלא סירכא בחמש תקונין דאינון

דף רכח עמוד א

(הדף מכיל רק רעיא מהימנא)

רעיא מהימנא

אחהע - בגרון **בומף** - בשפוון **גיכק** - בחיך **דטלנת** - בלישנא **זסשרץ** - בשינים.

ודיבור דיהא בהון בלא סרכא ועכובא כלל. הדא הוא דכתיב **ויהי הוא טרם כלה לדבר והנה רבקה יוצאת** - דא צלותא דאיהו דבור ובגיניה אתמר **אם שגורה תפלתי בפי יודע אני שמקובל**. ואי אית סרכא ונפקא בעכובא - יודע אני שמטורף בגין (ס״א כגון) סרכא בריאה דאיהי טרפה. **וקול** - דא שמע ישראל דביה **ואשמע את קול כנפיהם**. ודא **יהו״ה** דאיהו קול כד נפיק לקבלא שכינתא בצלותא בחשאי דאיהו **דבור** דביה **אדני שפתי תפתח**. כל אברין פתיחן כלהו גדפייהו ברמ״ח תיבין דאינון בד׳ פרשיין דקריאת שמע דבהון נחית קלא. וכד נחית כמה צפרין מצפצפין לגביה בכמה מיני נגון כלהו על אברין דגופא דאינון ענפי אילנא, ובכל גדפין דכל אבר דתמן דיורא דצפורא דאיהי **אדני**. בכל ענפא וענפא אשתכח פתיחא לגבי דבעלה **אדני שפתי תפתח** איהו פתחא לגביה בצלותא דעמידה. לית אבר מרמ״ח אברים דשכינתא דלאו איהי פתיחא לקבלא ליה. ובגין דא אתקריאת שיחת מלאכי השרת איהו צפצוף עופות דאינון נשמתין דשריין באברים. איהי שיחת דקלים דאינון ענפין דאילנא ובההוא זמנא דנחית **יהוה** לגבי **אדני** בכל אבר אתמר בהו **בעמדם תרפינה כנפיהם**. והאי רזא דחשמלי חיות אש, עתים חשות ועתים ממללות. ואמרו מארי מתניתין: במתניתא תנא כשהדבור יוצא מפי הקב״ה חשות וכשאין הדבור יוצא מפי הקב״ה ממללות.

בההוא זמנא דמתייחדין קול ודבור כחדא דאינון **יאהדונהי** חשות. אבל בזמנא דפניהם וכנפיהם פרודות **יהו״ה** מן **אדני** בפרודא איהו אשתכח בארבע אנפי חיון כלהו פתיחן לקבליה ממללות למשאל מזונא, בגין דמזון לכלא ביה **אדני** אשתכח בכנפי החיות כלהו פתיחן לגבי חיון שאגין בקול דאיהו **יהו״ה**. כלהו בימינא אופנים מצפצפן בדבור דאיהו **אדני** בשמאלא בשרפים מתחברים קול ודבור באמצעיתא. **יאהדונהי** בהון **ועוף יעופף**, הדא הוא דכתיב **ויעף אלי אחד מן השרפים**. ואתמר בהון **ועוף השמים יוליך את הקול ובעל כנפים יגיד דבר**.

ושרפים שש כנפים לאחד - מסטרא דאת **ו**׳ דאיהו עמודא דאמצעיתא, כליל ימינא ושמאלא, ואיהו כליל שית תיבין. **בשתים יכסה פניו ובשתים יכסה רגליו ובשתים יעופף**. סימן תקונא תניינא **ועל דמות הכסא דמות כמראה אדם עליו מלמעלה** - רשימו דס״ת ואיהו **כתפארת אדם לשבת בית**, ואוקמוה רבנן כל הקורא קריאת שמע ערבית ושחרית כאילו מקיים **והגית בו יומם ולילה**. דטלית לבנה איהו לימינא מסטרא דחסד, ואתמר **אל מלך יושב על כסא רחמים ומתנהג בחסידות, והוכן בחסד כסא** - חסד סליק ע״ב חוליין וקשרין דטלית.

ואית טלית מסטרא דמטטרו״ן דאיהו ט״ט כליל ח״י בין קשרין וחוליין לכל סטרא. **ה**׳ קשרין לקבל ה׳ חומשי תורה, ותליסר חוליין לקבל תליסר מכילן דרחמי דאורייתא דאתמר בהון **בי״ג מדות התורה נדרשת**, ובגינה אתמר **כמראה אדם עליו מלמעלה** - בדיוקנא דתפארת דאיהו תפארת אדם עליו מלמעלה ואתקרי בשמיה יו״ד ה״א וא״ו ה״א. **כל הנקרא בשמי ולכבודי בראתיו יצרתי אף עשיתיו**. ולעילא **כמראה אדם** - דא שכינתא דאיהי כחיזו דעמודא דאמצעיתא בד׳ אנפין ובעשר ספיראן דאינון אדם. וארבע אנפין דאדם - ארבע אתוון. ואינון י״ד אתוון ובהון **וביד הנביאים אדמה**.

ועוד אתקרי ח״י מסטרא דצדיק וביה קב״ה ושכינתיה אתקרי אז אדם דאיהו עמודא דאמצעיתא, ט״ל, ושכינתיה **ה**׳ **ובה**׳ איהו אדם בגין דט״ל הכי סליק בחושבן - יו״ד ה״א וא״ו. והאי איהו **מוריד הטל** לגבי ה״א קשר דטלית ח״י עלמין דקשיר קב״ה ושכינתיה בכל סטרין בארבע כנפות דטלית.

תפלין משמאלא - הדא הוא דכתיב **נשבע יהו״ה בימינו ובזרוע עזו. בימינו** - זו תורה, **ובזרוע עזו** - אלו תפלין. יהו״ה בד׳ פרשיין, אדנ״י היכלא לד׳ אתוון בד׳ בתי דתפילין. קשר של תפילין דיד - דא צדיק ח״י עלמין דאיהו קשורא דתרוויהו בזרוע שמאלא. קשר דרישא - דא עמודא דאמצעיתא דאחיד ביה **יהו״ה אהי״ה** לעילא דאינון (כת״ר) **חכמה ובינה**.

קריאת שמע דאיהו יחודא באמצעיתא ואיהו אחיד בין ציצית ותפלין דכלהו פרשיין דציצית ותפילין אינון כלילן ביחודא דקריאת שמע ומסטרא דעמודא דאמצעיתא דאיהו טלית ותפלין דאתמר בהו **והיה לאות על ידכה ולטוטפות בין עיניך, ועשו להם ציצית**.

דף רכח עמוד ב

(הדף מכיל רק רעיא מהימנא)

רעיא מהימנא

ש של תפלין - הלכה למשה מסיני. **וראו כל עמי הארץ כי שם יהו״ה נקרא עליך ויראו ממך**. ואוקמוה **מאי שם יהו״ה? אלו תפלין שבראש**. [ציור כאן של שני שיני״ן - אחד של ג׳ ראשים ואחד של ד׳] **של תפלין - תרין שיני״ן - שית מאה**. [ציור כאן של שני שיני״ן - אחד של ג׳ ראשים ואחד של ג׳ ראשים ואחד של ד׳] **שית דרגין ושבע ענפין דתרין** שיני״ן - הא תלת עשר. וכלא תרי״ג. ולית פקודא דלאו איהי שקילא לכל אורייתא כגוונא דא.

כל מצוה איהי **יהו״ה**. י״ה עם שמי - שס״ה. ו״ה עם זכרי - רמ״ח. ובגין דא כל מצוה איהי שקילא לתרי״ג והא אוקמוה שמע ישראל כליל תרי״ג מסטרא דציצית ותרי״ג מסטרא דתפלין איהו בכל אתר.

והיו לטוטפות - טטפת. טט - ח״י עלמין, צדיק לקבליה מטטרון. פת - תפארת. מטטרון סוס דתפארת דביה כל ספיראן מתלבשין, והכי איהו כגופא לנשמתא. וכד קב״ה אסתלק מניה אשתאר **אלם** - לית ליה קול ולא דבור. אשתכח דקב״ה ושכינתיה איהו קול ודבור דכל מלאך ומלאך. ובכל קלא ודבור דאורייתא ובכל קלא דצלותא ובכל פקודא ופקודא בכל אתר שולטנותיה בעלאין ותתאין איהו חיים דכלא, איהו סביל כלא. ולית **אדני** בלא **יהוה** כגוונא דלית דבור בלא קול. ולית קול בלא דבור. והאי איהו קשוט בעלמא דאצילות. אבל בעלמא דפרודא - אית קול בלא דבור. קשר של תפלין - **שדי** - אחיד ביה עילא ותתא ודא צדיק חי עלמין אחיד (ס״א ביה) בין קול ודבור.

אדהכי הא רעיא מהימנא אזדמן לגבי סבא ואמר: סבא סבא! תפלין וציצית ופרשת מזוזה אינון ג׳ פקודים כלילן בקריאת שמע. וקריאת שמע פקודא רביעאה. וציצית אדכר ג׳ זמנין. ובתפלין אדכר בהו תרין זמנין ׳אות׳. ובציצית ז׳ של **תזכרו** דצריך להתיז בה. ובמזוזה - שדי מלבר, יהו״ה מלגו. ופרשיין סתימין ופתיחן אמאי? ושיעור ארכה דציצית ורוחבה דתקינו אורך כל הציצית תרין עשר אצבעאן בגודל. מצות תכלת - שליש גדיל ושני שלישי ענף. ובין קשר לקשר כמלא גודל. וכל חוליא וחוליא תהיה משולשת. והכי תפלין. אמאי במוחא ולקבל לבא. ושיעור רצועתהון אמאי אינון עד לבא לשמאלא ועד טבורא לימינא? ורצועא דיד עד דיכרוך וישלש תלת זמנין באצבע צרדא?

אלא ודאי בגד חשוב לאו איהו אלא שלש על שלש - לכל סטרא אינון תריסר - לקבל ד׳ בגדי לבן וד׳ בגדי זהב וד׳ בגדי דכהן הדיוט. ומסטרא דברכת כהן הדיוט קא רמיז **אל תהי ברכת הדיוט קלה בעיניך**. שליש גדיל ושני שלישי ענף - דאיהו תכלת. וכל חוליא משולשת - כל משולש מסטרא דקדושה, הדא הוא דכתיב **קדושה לך ישלשו**. וישראל שלישיה בגין **דושלישים על כלו**. דציצית מסטרא דעמודא דאמצעיתא דאיהו תליתאה לאבהן, וכל דבר משולש. **וה״ו יל״י** - כל תיבה משולשת מסטרוי חוליא כלילא מתלת כריכות משלשין דא שכינתא, **קדושה לך ישלשו**, ואיהי משולשת בעמודא דאמצעיתא כליל תלת ענפי אבהן דאינון **ש** מן **שבת** - שכינתא - **בת** יחידה (ס״א מליא מן) תליא(?) תכלת שבציצית.

זכאה גופא דהכי איהו רשים בשכינתא וקודשא בריך הוא על כנפי דמצוה רשים ברצועא דאיהו תפלה דיד בתלת כריכות באצבע צרדא דאיהי כגוונא דחוליא כריכא בתלת כריכות באצבעא רשים בקשר דתפלין כליל בתרין קשרין סלקין חמשה עשר מושלשין תרין בקשרא חד. שלשה עשר חוליין אית בהון תשעה ושלשים כריכן כחושבן ט״ל. ושלשה עשר חליין כחושבן אחד - סלקין ב״ן. והאי איהו **בן י״ה** - עמודא דאמצעיתא. כל קשר בדיוקנא דכף ימינא. כל חוליא בדיוקנא דאצבע דאית ביה תלת פרקין לקבל תלת כריכות. והכי בכל אצבע תלת פרקין לבר מגודל דאיהו שיעור בין קשר לקשר דציצית כמלא גודל.

איהי מדה דחוטמא ומדה דעין ימינא ושמאלא. ואיהו מדה בין עין לעין ומדה דאזן ימינא ושמאלא, ומדה דכל שפה ושפה, ומדה דלישנא מדה אחת לכל היריעות.

אמר שיעור דגופא לארבע סטרין ועילא ותתא. דאינון שית אמות. ובכל אמה ואמה שלשה פרקין - ח״י פרקין בשית אמין ואינון רזא דח״י נענועין דלולב; לשית סטרין - תלת נענועין לכל סטרא. ועלייהו אתמר **זאת קומתך דמתה לתמר**. ודא שיעור קומה מקוה ישראל בשכינתא - איהו ח״י ארבע זמנין דאינון ארבע סלקין שבעים ושנים. ורזא דחיון קומה דלהון

דף רכט עמוד א

(הדף מכיל רק רעיא מהימנא)

רעיא מהימנא

וגביהם וגובה להם ויראה להם וגבותם וגו׳.

וגביהם - ארבע חיון דמרכבתא תתאה. **וגובה להם** - ד׳ חיון דמרכבתא מציעתא. **וגבותם** - ארבע חיון דמרכבתא תליתאה. וכולהו י״ב. ואינון **מלאות עינים** כגוונא דא [אולי מקום הציור הוא כאן וצע״ע]. סביב לארבעתן **יהוה יהוה יהוה**. ומארי דקומה רשימין בהון בצלותא באן אתר? אלא **כל הכורע כורע בברוך וכל הזוקף זוקף בשם**. זקיפות - ארבעה. וכריעות - ארבעה. הא הכא קא רמיז באלין זקיפות וכריעות - מוליך ומביא למי שד׳ רוחות העולם שלו. מעלה ומוריד למי שהשמים והארץ שלו. ואינון שית סטרין; שמים וארץ וד׳ רוחות. לקבל תלת ברכאן קדמאין ותלת בתראין.

בעושה שלום במרומיו - ד׳ כריעה וזקיפה לשמאלא וכריעה וזקיפא לימינא והאי איהו נותן שלום לשמאלו וימינו. לשמאל רבו ולימין רבו. הא אינון תריסר בין (כריכות) וכריעות וזקיפות ובהון ע״ב עיינין, ו׳ כריעות בהון ח״י נענועין. ג׳ בכל פעם - ראש וגוף וזנב. דצריך למכרע בח״י חוליין סלקין ע״ב באלין ע״ב עיינין דקב״ה נהרין ע״ב גדפין דשכינתא וקמת עלייהו ואתקריאת עמידה, דבקדמיתא נפילה איהי וצריך לאקמא לה בשם **יהוה** בח״י עלמין ובארבע זקיפות בשית ברכאן דאיהו תפארת - כליל תלת ברכאן קדמאין ותלת ברכאן בתראין. ולמכרע בח״י עלמין. והאי איהו ו״ו כל הכורע כורע בברוך וכל הזוקף זוקף בשם - **יהוה** עמודא דאמצעיתא וצדיק ו״ו עילאה בינה - בן י״ה. ואינון רמיזין **בויסע ויבא ויט** (ו׳) עלאה בן י״ה אחיד בזקיפה וכריעה. וכלהו סלקין ח״י ברכאן דצלותא. ד׳ כריעות באדני. ד׳ זקיפות **ביהוה**. עמודא דאמצעיתא ושכינתא חי עלמין קשיר לון ודא **יאהדונהי** אמן בכל ברכתא מח״י ברכאן ח״י זמנין **יהוה** אינון ע״ב עיינין דנהרין בע״ב גדפין דאינון ח״י זמנין **אדני**.

ורזא דמלה **וגביהן וגובה להם וגבותם**. **וגביהן** - גדפין. **וגובה להם** - אנפין. **וגבותם** - דאינון עלייהו **מלאות עינים סביב לארבעתן** - כלהו מרובעות וכלא קשוט ע׳ ענפין (נ״א אנפין) לאורייתא. גדפין - אדני, אנפין - יהו״ה, עיינין - אהי״ה. וסלקין יב״ק בחושבן. **אדני** במעשה, **יהוה** בדבור, **אהיה** במחשבה. בכל עין ועין שיער גודל. ודא **ו׳** בינוני. וב׳ פרקין בגודל אינון **י׳ י׳**. לקבל חוטמא - **ו׳**. לקבל ב׳ נוקבי חוטמא - **י׳ י׳**. וסלקין **י״ה**. ודא **וייצר** - שיעור דכל מדה ומדה. י״ה בכל אתר שלטנותיה בכל אבר ואבר. כל אבר כגון **יפרוש כנפיו יקחהו ישאהו על אברתו** - לית אבר בכל מרכבתו דלאו איהו כל אבר בדיוקניה. ובכל אתר אשתכח **ופניהם וכנפיהם פרודות מלמעלה** לקבל פרשיין פתיחן דתפילין לקבל תורה. וכד לתתא אנון סתימין פרשיין לקבל **יאהדונהי** עלייהו באנפוי וגדפוי וקב״ה רשים בישראל לקבלייהו בצלותא למהוי חברים בהדייהו למכרע בכל גופייהו בתמני סרי ברכאן דצלותא לאמלכא עלייהו **אמן** ואיהו יאהדונהי בכל אבר ואבר דלהון. ואמר קב״ה מאן דלא הוי רשים קדמייכו למהוי כורע בברוך וזוקף **ביהו״ה** בקומה דגופא - לא ייעול צלותיה בהיכלא דילי דאיהו **אדני** לא תקבלון מלין דיליה על גדפייכו ואנפייכו דכל מאן דמצלי **באדני** ומצרף **ליהו״ה** אנפין (ס״א ענפין) דמלאכין **ופניהם וכנפיהם פרודות** לעילא לעילא (ס״א לנטלא) **יאהדונה״י** במלין דצלותא דנפקין מפומוי דבר נש, וגדול העונה אמן יותר מן המברך דלגבי אדני יהו״ה בצלותא. ופניהם וכנפיהם פרודות לקבל **יהוה** באנפין, **אדני** בגדפין. **כרוב אחד מקצה מזה וכרוב אחד מקצה מזה**. אבל כד חזר ש״צ צלותא ועונה אמן במחברת השנית מחברין תרין שמהן במחברת השנית בקדמיתא **מקבילות הלולאות אחת אל אחת** בקרשים דאינון קשר אצבעאן, אבל באמן - **והיה המשכן אחד** - דביה חוברות אשה אל אחותה.

תקונא תליתאה סדר דבורא (ס״א חדר דדבורא) דצלותא דביה חיון אשא ממללן והאי היא **וארא כעין חשמל כמראה אש בית לה סביב**. האי איהו רזא דחשמל דאינון חיון אשא - עתים חשות ועתים ממללות. ואינון דחשות לספר תורה בזמנא דדבור נפיק מפי הקורא - איהו חשיב לגבייהו כאלו מקבלים אורייתא בטורא דסיני. ובזמנא דאמר איהו **אנכי** - לא אשתמע קלא ולא דבורא אחרא דחיון אלא דיליה.

כגוונא דא כד דבורא דא נפיק מפומיה דקב״ה - חיות אש חשות. ובזמנא דשתיק - חיות אש ממללות. הדא הוא דכתיב **וכל העם רואים את הקולות** -

דף רכט עמוד ב

(הדף מכיל רק רעיא מהימנא)

רעיא מהימנא

קלין דחיון דהוו שאגין. **ואת הלפידים** - דהוו נפקין בדבור דחיון בכמה מיני נגון קדם מלכא. ואלין אינון דחשות לספר תורה אינון בדיוקנייהו דחיון. ומני לון קב״ה לאעלא לון בחדר דמראה אש בית לה.

ועוד אינון דחשות (ס״א ועוד אינון דנפיק מנייהו דבורא בצלותא דביה חיון אשא ממללן ואינון דחשות) בצלותא בח״י ברכאן ייעלון בחדר דמראה דא. ועוד אינון דחשות להלכה דאתמר בה **אגרא דשמעתתא סברא** - ייעלון בחדר דאיהו היכל דמראה דא דאורייתא, עלה אתמר **הלא כה דברי כאש נאם יהו״ה וכפטיש יפוצץ סלע**. ודא סלע דאתמר ביה **ודברתם אל הסלע לעיניהם ונתן מימיו** - אלין דמשתדלין בה לשמה נפיק לון מיא דאורייתא מתיקן(?) ואתמר בהון **ותשת העדה ובעירם**. ואלין דלא משתדלין בה לשמה נפיק לון מים מרירן דאתמר בהון **וימררו את חייהם בעבודה קשה** - דא קושיא. **בחומר** - דא קל וחומר. **ובלבנים** - בלבון הלכה.

תקונא רביעאה וחמשאה - ממראה מתניו ולמעלה וממראה מתניו ולמטה - דבהון שוקי החיות כנגד כלן ובספירן נצח והוד מטטרון אות בצבא דיליה. ואיהו דיוקנא דצדיק. דצדית אות בצבא דלעילא, ומטטרון איהו אות בצבא דלתתא. מטטרון - שדי ביה. **והחיות רצוא ושוב כמראה הבזק ורגליהם רגל ישרה** - דרגלין דמזיקין כלהו עקלתון ורגליהן ורגלין דחיון קדישין אתמר בהון **ורגליהם רכש ישרה**. מצד חיה דאיהו ישראל ישראל כליל תלת חיון דאתמר בהון **האבות הן הן המרכבה**.

וכף רגליהם ככף רגל עגל - מסטרא דחיה דאיהו שור. **ונוצצים כעין נחושת קלל** - מסטרא דנחש בריח דימא דאיהו סליק לגבי ביבשתא. **רצוא** - מסטרא דנוריאל דסליק רצוא, ושוב - מסטרא דשדי דהכי סליק בחושבן. ואיהו סליק מטטרון.

וכד הוו ישראל שמעין קלא ממזרח הוו רצין תמן. ולמערב הכי. וכן לדרום ולצפון. אמר קב״ה למלאכי השרת אלין דרהטין לצלותא דמצוה ורהטין לפרקא בשבתא, ורהטין למעבד רעותא דילי ותייבין בתיובתא -- קבילו לון בהיכלא דהאי ׳מראה׳ דבאלין סימנין אינון חברים בהדייכו אינון דרצין ושבין באורייתא בדבורא דהלכה אינון רשימין בהדייכו ואעילו לון בהאי היכלא.

הכי כד מצלין ישראל **מיכאל** טאס עלמא בטיסא חדא, **וגבריאל** טאס בתרין טאסין, וכד נפיק דבורא מישראל בהלכה בצלותא ובכל פקודא דשכינתא תמן - אינון רצין לגבה ושבין בה בשליחות מאריהון. ובכל אתר דשמעין קלא דאורייתא דתמן קב״ה - אינון רצין לגבי ההוא קלא ותייבין בה בשליחותא דמאריהון. דבכל קלא דשם **יהוה** לית תמן בדבורא דלית תמן **אדני** לא רצין ושבין תמן. ובגין דא **ורגליהם רגל ישרה**. **כי ישרים דרכי יהו״ה** - באתר ד**יהו״ה** תמן איהו דרך ישרה, ואי לית תמן **יהו״ה** - לאו איהו דרך ישרה.

ועוד **רגליהם רגל ישרה** - אמרו מארי מתניתין דמאן דמצלי בעי לתקנא רגלוי בצלותיה כמלאכי השרת, **ככף רגל עגל**, למהוי רשים בהדייהו. ובגין דא אוקמוה רבנן **המתפלל צריך לכוון את רגליו שנאמר וכף רגליהם ככף רגל עגל**. ואמר קודשא בריך הוא אלין דאינון רשימין בצלותייהו הכי לכוון רגלוי כוותייכו אפתחו לון תרעי היכלא לאעלא במראה דא.

תקונא שתיתאה - ראיתי כמראה אש. הכא ראייה ממש. אמר קב״ה: מאן דייעול בחיזו דא ויהא בצלותיה לביה לעילא לשם **יהו״ה**, ועינוי לתתא בשמא **דאדני** -- תיעלון ביהכלא דא כגוונא דמלאכין. **וגביהן** לעילא, **ויראה להם** לתתא, לקבל שכינתא דאיהי **יראת יהו״ה**. ובראייה ושמיעה וריחא ודבור שריא **יהו״ה** בעשייה במשוש שמוש הלוך שריא אדני ודא ראייה דאור ונר (ס״א דאורייתא) דאתמר בה **ותורה אור**. ריחא דקרבנין דאינון צלותין. דבור באורייתא דבור בצלותא ועשייה דמצוה ושמוש דילה דקב״ה שריא בראייה. וכן שכינתיה דאורייתא ותורה אור שכינתיה ראיה דיליה **יהו״ה. במראה אליו אתודע** (קב״ה במראה אליו אתודע שכינתיה) במחשבה מלגו בינה - בן י״ה - ישראל עלה במחשבה. הרהור חכמה לחכימא ברמיזא חכמה עלה במחשבה דאיהו בינה מחשבה והרהור כלא חד חכמה לא אשתמודע אלא בבינה ובינה בלב. ובגין דא מחשבה בלב הרהור בלב.

וכן אורייתא ס״ת מצוה

דף רל עמוד א

(הדף מכיל רק רעיא מהימנא)

רעיא מהימנא

לשמוע. וכן בחוטמא ריח ניחח ליהו״ה. שכינתא איהי קרבן דיליה עולה דיליה וצלותא איהי כקרבן וכריח ניחח סליקת לגביה ואתקריבת לגביה בצלותא. והכי בדבור **הלא כה דברי כאש נאם יהו״ה**. ה׳ שכינתא דבור דיליה כגוונא דשכינתא איהי מראה דיליה שמיעה דיליה. ריח ניחח דיליה דבור דיליה ברישא. הכי איהו בידין עשיית מצוה דיליה בגופא. כריעא דיליה בצלותא. זקיפה דיליה בצלותא. עמידה דיליה (דאיהי מזליה) דקיימא קמיה בכל אתר וכרעת לגביה ואתנפלת לרגלוי בנפילת אפים למשאל מניה רחמים על בנהא.

איהי ענוה לגביה ואית לה בשת פנים מיניה. ולא כשפחה בישא לילית חצופה בלא ענוה, לית לה בשת פנים, אימא דערב רב. ובגין דא אמר שלמה **אשת חיל עטרת בעלה וכרקב בעצמותיו מבישה**. דשכינתא איהי מטרוניתא. שפחה דילה לילית - לית לה ענוה ולא בשת אנפין מקב״ה. והכי בנהא ערב רב. וקב״ה עתיד לאעבר׳ לה ולבנהא מעלמא דממזרים אינון מבני ט׳ מדות **אסנ״ת משגחת** (ראשי תיבות: אנוסה שנואה נידוי תמורה מורדת שכורה גרושת הלב חצופה תערובת) ממזרי דרבנן.

וכן שכינה איהו שמוש דקב״ה יחוד דיליה בצדיק חי עלמין ואיהי הליכה דיליה - **צדק לפניו יהלך** למעבד רעותיה. **ויהי הוא טרם כלה לדבר והנה רבקה יוצאת** - רהיטת לגביה למעבד רעותיה בראיה בשמיעה בריחא בדבור בעשיה בגופא בשמוש בהלוך בכל אבר איהי מצוה לשמשא ליה ולמעבד רעותיה.

ובנהא הכי אינון בדיוקנהא בני ענוה בני בשת אנפין כלהו כמדות דילה. ובגין דא מני קב״ה למשה **ואתה תחזה מכל העם אנשי חיל יראי אלהים אנשי אמת שונאי בצע**. **אנשי חיל** - מסטרא דימינא דאברהם דתמן ראייה דאורייתא - **מימינו אש דת למו**. **יראי אלהים** - מסטרא דיצחק דתמן שמיעה דאמר חבקוק נביאה **יהו״ה שמעתי שמעך יראתי**. **אנשי אמת** - מסטרא דיעקב דתמן ריח ניחח ליהו״ה בחוטמא. **שונאי בצע** - מסטרא דדבור סמכא רביעאה דאדם הראשון דאתחבר באבהן.

תלת חיון אינון **אריה שור נשר** בראייה שמיעה ריחא. אדם - בדבור.

ושמת עליהם שרי אלפים - מסטרא דאת **א׳**, **ושרי מאות** - מסטרא דאת **ד׳** - ד׳ מאות שנה דאשתעבידו ישראל במצרים (בדלות דאורייתא), **שרי חמשים - נ׳**, **ושרי עשרות - י׳**.

ישראל באינון מדות אשתמודעון דאינון בנוי דקב״ה ושכינתיה למהוי בהון **אנשי חיל** כגון **אשת חיל עטרת בעלה**, מארי דחסד. **יראי אלהים אנשי אמת** ולא אנשי שקר. דבני ישראל **לא יעשו עולה ולא ידבר כזב ולא ימצא בפיהם לשון תרמית**. **ושונאי בצע** כבר נש שמח בחלקו ולא כערב רב בנוי דשפחה בישא דאינון כחויא דכל ארעא קדמיה. הדא הוא דכתיב **ונחש עפר לחמו**. ודחיל למשבע מעפרא דדחיל דתחסר ליה. והכי מארי בצע דלא שבעין מכל ממון דעלמא ובגין דא אוקמוה מארי מתניתין **לא המדרש הוא העיקר אלא המעשה**.

בגין דקב״ה איהו סתים בסתרי התורה - במאי אשתמודע? במצות דאיהי שכינתיה דאיהי דיוקניה. כגוונא דאיהו ענו - שכינתיה ענוה. איהו חסיד - ואיהי חסידה. איהו גבור - ואיהי גברת על כל אומין דעלמא. איהו אמת - ואיהי אמונה. איהו נביא ואיהי נביאה. איהו צדיק ואיהי צדקת. איהו מלך ואיהי מלכות. איהו חכם ואיהי חכמתא. איהו מבין ואיהי תבונה דיליה. איהו כתר - ואיהי עטרה דיליה, עטרת תפארת. ובגין דא אוקמוה רבנן **כל מי שאין תוכו כברו אל יכנס לבית המדרש** כדיוקנא דקב״ה דאיהו תוכו ושכינתא ברו. איהו תוכו מלגו - ואיהי ברו מלבר. ולא אשתניאת איהי דלבר מההוא דלגו לאשתמודעא דהיא אצילותיה ולית אפרשותא תמן כלל, דמבית ומחוץ תצפנו.

ובגין דאיהו **יהו״ה** סתים מלגיו - לא אתקרי אלא בשכינתיה **אדני**. ובגין דא אמרו רבנן **לא כשאני נכתב אני נקרא בעולם הזה. נכתב אני ביהו״ה ונקרא אני באדני. אבל בעולם הבא - נכתב ביהו״ה ונקרא ביהו״ה**, למהוי רחמי מכל סטרא. ובגין דא מני קב״ה למלאכי השרת מאן דלא יהא תוכו כברו בכל אברין פנימאין וחיצונין - לא ייעול בהיכלא דא. ובגין דא אמר קרא **הצור תמים פעלו. תמים תהיה עם יהו״ה אלהיך**.

תקונא שביעאה - כמראה הקשת אשר יהיה בענן ביום הגשם. אמרו רבנן מן **וארא** עד **כמראה הקשת** - הן הן מעשה המרכבה. ואמרו חכמים כשהיה רבי עקיבא דורש במעשה מרכבה ירדה אש מן השמים וסבבה האילנות. והיו מתקבצין מלאכי השרת כבמזמוטי

דף רל עמוד ב

(הדף מכיל רק רעיא מהימנא)

רעיא מהימנא

חתן וכלה בגין דלית יחודא וקשורא ומרכבה לשם **יהו״ה באדני** אלא בצדיק דאיהו קשת דאיהי (ד״א דביה) מרכבתא שלימתא דלעילא **יאהדונה״י** שכינתא איהי מעשה בראשית ואוקמוה **אין דורשין במעשה בראשית בשנים** בגין דענפין דאילנא אינון פרודות מלמעלה בכנפי חיון; **יהו״ה** לימינא, **אדני** לשמאלא. חתן לימינא, כלה לשמאלא.

כד אתיין לה לחופה בכמה מיני נגונא - צריכין ישראל לאתערא לון לתתא בשירות ותושבחות בכל מיני נגונא בצלותא הא קא אתיין לחופה וצריכין ישראל למיהב קדושין לכלה. מחתנא בקשורא דתפלה דיד למהוי קשירא ליה ולעטרא לון בתפילין דרישא דאיהו פאר. הדא הוא דכתיב **פארך חבוש עליך**. ותלת כריכין דרצועה לקבל ג׳ קדושות דאינון **קדוש קדוש קדוש** (רצועה) **קדושה לך ישלשו**. וצריך לברכא לון בשבע ברכאן דאינון שבע ברכות דקריאת שמע; בשחר - שתים לפניה ואחת לאחריה, ובערב - שתים לפניה ושתים לאחריה. וכלה בחופה דאיהי בדיוקנא דכנפי מצוה בציציות מוזהבות ותכלת ולבן כסא דין וכסא רחמים כליל דא בדא. וכמה קשרים וחליין סחרניה בכמה מרגלאן ואבנין יקירין מליין סגולות סחרין לגביה כדיוקנא דזגין ורמונין דלבושי מלכא ומטרוניתא דאינון ד׳ בגדי לבן וד׳ בגדי זהב, מסטרא דתרין שמהן **יהו״ה אדני**. כשמו כן כסאו, כן חופתו, כן לבושו.

רשים שמיה בכלא כד בעי לאעל׳ בהיכליה למהוי תמן חתן בכלתיה בח״י ברכאן דצלותא דאיהי (נ״א בהיכלא ליחדא תמן בצלותא בח״י ברכאן דצדיק דאיהו) כמראה הקשת אין דורשין במרכבה ביחיד בגין דהדורש ליחיד עמיה הא אינון שנים בדרשא ולא צריך תמן למשמע קלא בצלותיה אלא **רק שפתיה נעות וקולה לא ישמע**.

ובהאי רזא **והזר הקרב יומת**. והכי באצילות (ד״א בצלותא) כל חד מצלי בחשאי דלא אשתמע צלותיה לגבי חבריה כגון מאן דדריש לחבריה וישתיק דבור לגביה, לא צריך למעבד אלא דבור בחשאי דלא ישמע חבריה. ובגין דא אוקמוה רבנן **כל המשמיע קולו בתפלתו הרי זה מקטני אמנה**. ובגין כך חיוון אשא לעילא ממללן כענפין דאילנא דהוו מתקבצין תמן במזמוטי חתן וכלה. באן אתר? בקריאת שמע דתמן **ואשמע את קול כנפיהם** דאינון ס״ד לד׳ גדפין ד׳ זמנין ס״ד סלקין רנ״ו. והאי איהו **רנו ליעקב שמחה**. אימתי? לבתר דנטיל נוקמא משנאוי ויוקיד טעוון דלהון. הדא הוא דכתיב **ובאבוד רשעים רנה**.

איהו **הנר** (ס״א מ׳ שנין) לאשלמא **ע״ב ע״ב ע״ב**, ותליין ס״ד מן תמני׳ א״ז. והכי ס״ד מתמניא - א״ז לד׳ סטרין - רנ״ו. וכד מטי לל״ב דאינון א״ז א״ז א״ז א״ז דאינון ח׳ ח׳ ח׳ ח׳ - אתחבר **י׳** לכל סטר למהוי **חי יהו״ה** בח״י ברכאן דצלותא דאית בהון **ח״י** זמנין **יהו״ה** דסלקין ע״ב.

בההוא זמנא דמתחברא **יהו״ה באדני** בח״י עלמין **יאהדונהי** - מיד דחיון דאש חשות. מה כתיב בהון? **בעמדם תרפינה כנפיהם. בעמדם** ישראל בגלותא (נ״א בצלותא), **תרפינה כנפיהם** - דלא ישתמודעון עד ההיא שעתא, והאי איהו **רק שפתיה נעות** דאינון כנפי החיות. **וקולה לא ישמע** מה דהוי חשמל. חיון אשא ממללן אינון חשות. ובגין דא תקינו צלותא בחשאי, והכי מעשה מרכבה בחשאי למללא תמן בחשאי בינו לבין עצמו.

ג׳ צלותין תקינו ובכלהו ח״י יהו״ה דאינון ע״ב אתוון בכל צלותא בתמני סרי ברכאן דאינון רי״ו. וכלילן בחסד בע״ב עם ל״ב נתיבות, והיינו ר״ן חסרין ב׳ דכלילן בעמודא דאמצעיתא דמקרבנא אשתמע צלותא. צלותא מקרבנא כגוונא דאתמר בהון **ואשמע את קול כנפיהם** הכי בכרובים **וישמע את הקול מדבר אליו**. כגוונא דכבש סלקין ונחתין ביה קרבנין ועלוון - הכי בצלותא מלאכין סלקין תרי ונחתי תרי. וכגוונא דסיני דביה משה ואהרן סלקין ונחתין. סלקין תרין ונחתין תרין.

ובפקודא דא אתרמיזו כל פקודין דאורייתא. והכי כד הוה פתח רבי עקיבא במעשה מרכבה פומיה הוה סיני וקליה הוה סלם דביה מלאכין סלקין ונחתין. בכל דבור ודבור דיליה הוה רכיב עליה מלאך **מטטרו״ן**, איהו רכב לשכינתא דכלילא ביה ספירן עמודא דאמצעיתא דאיהו יו״ד ה״א וא״ו ה״א מלגו דשכינתא כלילא מי׳ ספירן דלבר וקב״ה ושכינתיה רכב ומרכבה (לעלת העלות) עמודא דאמצעיתא רכב לעלת העלות ושכינתיה רכב לעמודא דאמצעיתא. ועלת העלות איהו דמיחד לכלא ומסדר לכלא ונהיר בכלא.

נהוריה אעבר בנשמתא וגופא ולבושא, ולית ביה שנוי ושותפו וחושבן ותמונה ודמיון מכל מרכבתא ומראה ודמיון דאתחזייא בעין השכל. דרגין עלאין ותתאין אינון רכב ומרכבתא לגביה, ועליה לית מאן דרכיב **קשת** - סימן **ת**קיעה **ש**ברים **ת**רועה. ואינון סימן מרכבה דאבהן. תקיעה - דאברם. שברים - דיצחק. תרועה - דיעקב דאתמר ביה **ותרועת מלך בו**. ושלשה גוונין אתחזיין ביה - חוור וסומק וירוק. ומסטרא דגבורה אתקרי

דף רלא עמוד א

אמר רבי יהודה לימא לן מר מאלין מלין מעליתא דראש השנה.

פתח רבי שמעון ואמר **ויהי היום** (איוב א ו) (איוב א יג) . בכל אתר דכתיב **ויהי** איהו צער. **ויהי בימי** - צער ודאי. **ויהי היום** - יומא דאית ביה צער ודא הוא ראש השנה; יומא דאית ביה דינא קשיא על עלמא. **ויהי היום ויעבר אלישע אל שונם** - יומא דראש השנה הוה. ובכל אתר **ויהי היום** דא ראש השנה.

ויהי היום ויבאו בני האלהים - יום ראש השנה הוה. בכל זמנא תרין יומין אינון, מאי טעמא? בגין דלהוי יצחק כליל דינא ורחמי תרין יומין ולא חד, דאלמלא ישתכח יחידאי, יחריב עלמא. ועל דא כתיב תרין זמנין **ויהי היום ויהי היום**.

ויבאו בני האלהים - אלין ב״ד רברבא, בני האלהים ודאי, בנוי דמלכא קריבין לגביה, ואינון שבעין ממנן דסחרין תדירא למלכא ואינון חתכין דינא על עלמא.

להתיצב על יהו״ה - וכי על יהו״ה קיימי? אלא בשעתא דאלין קיימי על דינא, דינא קדמאה דכלא ביה, מאן הוא דלא יוקיר לשמא דקודשא בריך הוא ודלא יוקיר לאורייתא ולעבדוי? אוף הכי מאן הוא דלא חייש על יקרא דשמא קדישא דלא יתחלל בארעא? מאן הוא דלא חייש ליקריה דקב״ה? מאן הוא דלא שוי יקר לשמא דא?

ויבא גם השטן בתוכם - **גם** לרבות ההיא נוקבא דיליה. אוף הכי **להתיצב על יהו״ה** דאיהו חייש נמי ליקרא דשמא דא.

הכא אפליגו עמודין קדמאין דעלמא; חד אמר איוב מחסידי אומות העולם הוה, וחד אמר מחסידי ישראל הוה, ואלקי לכפרא על עלמא. דהא יומא חד אשכחית רב המנונא לאליהו. א״ל ודאי תנינן דאית צדיק ורע לו, רשע וטוב לו! אמר צדיק - כל שממועטין לו חובותיו - נותנין לו בעולם הזה חובו, ועל כן צדיק ורע לו. וכל שמרובין עוונותיו וממועטין זכיותיו - נותנין לו שכרו בעולם הזה - רשע וטוב לו. אמר ליה: דינוי דמארי עלמא עמיקין! אבל בשעתא דבעי קודשא בריך הוא לכפרא חובין דעלמא - אלקי בדרועא דלהון ואסי לכולהו. מתל לאסייא דאלקי לדרועא לשיזבא לכל שייפין, כמה דכתיב **והוא מחולל מפשעינו וגו׳**.

כמה דאתמר בההוא יומא של ראש השנה דקיימין שבעין קתדראין למידן דינא לעלמא, כמה אינון מארי תריסין קטיגורין דקיימי לעילא; אלין מיימינין לזכו, ואלין משמאלין לחובה לאדכרא חובין דעלמא, חובין דכל חד וחד. ועל דא אצטריך לבר נש לפרשא חובוי כל חד וחד כמה דאיהו, בגין דמאן דמפרש חטאוי - לא אתמסר דיניה אלא בידא דמלכא קב״ה בלחודוי. ומאן דדאין ליה קב״ה איהו לטב. ועל דא בעא דוד מלכא (ואמר) **שפטני אלהים** - אנת ולא אחרא. וכן שלמה אמר **לעשות משפט עבדו** - הוא ולא אחרא. וכל בית דין / בעלי דין בדלין ממנו. ועל דא אצטריך לון לפרשא חובן דכל שייפא ושייפא, וכל מה דעביד בפרט. הדא הוא דכתיב **חטאתי אודיעך וגו׳**. לבתר **ואתה נשאת עון חטאתי סלה**.

מנלן? ממשה דכתיב **אנא חטא העם הזה וגו׳**. בישראל כתיב **חטאנו כי עזבנו את יהו״ה** (שמואל א יב י) . דאי תימא האי ביחיד אבל בצבור לא - הא כתיב קרא דא. ואי תימא הא בצבור אבל שליחא דלהון לא - הא כתיב **וישב משה...אל יהוה וגו׳**, וכתיב (שם) **ויעשו להם וגו׳**. מאי טעמא? מאן דמפרש חוביה - בי דינא בדילין מיניה בגין דבר נש קריב לגרמיה ולא אתדן על פומיה. ותו, לא שביק למקטרגא לאולפא עליה חובא.

רעיא מהימנא

קשת גבורים חתים. ומסטרא דימינא - **כמראה הקשת אשר יהיה בענן ביום הגשם**. כד אתחזי ביום הגשם אחזי רחמי. וכד אתחזי בלא מטרא אחזי דינא. מעורב בין מטרא ושמשא - אחזי דינא ורחמי כליל. והאי איהו **ש** מן **שדי** - תלת ענפי אבהן דאינון **יהו״ה אלהינו יהו״ה** - תלת שמהן לקבל תלת ענפי אבהן. ובהון י״ד אתוון בחושבן **ד״י** מן **שדי**. ולבוש דשדי - מטטרון - דהכי סליק בחושבן שדי. עד כאן.

(**ובחבורא קדמאה תמן תנינן מאן דחזי קשת** - ריי״ד ע״ב. **אר״מ שפיר קאמרת** - שם רט״ו ע״א)

דף רלא עמוד ב

מומא דבר נש יקדים ויימא, ולא יהיב דוכתא לאחרא למימר. כדין קב״ה מחיל ליה. הדא הוא דכתיב **ומודה ועוזב ירוחם**.

ביומי דר״ח מתקנין בי דינא כורסייא למלכא למידן כל עלמא, וישראל עאלין בקדמיתא בדינא קמיה דליפוש רחמי (ס״א קמי דליפוש רוגזא). תנן **ומשפט עמו ישראל דבר יום ביומו. יום ביומו** מאי הוא? אלא הני תרי יומין דר״ה. אמאי תרי יומין? בגין דאינון תרי בי דינא דמתחברן כחדא; דינא

עלאה דאיהו קשיא בדינא תתאה דאיהו רפיא. ותרווייהו משתכחי. ועל דא לא ידעי הני בבלאי רזא דיבבא ויללותא ולא ידעי דתרווייהו אצטריכו. יללותא דאיהו דינא תקיפא. תלת תבירין דאיהו דינא רפיא. גנוחי גנח רפיא. אינון לא ידעי ועבדין תרווייהו. ואנן ידעינן ועבדינן תרווייהו. (ס״א ועל דא רזא דיבבא ויללה ותרווייהו אצטריכו הני בבלאי אינון לא ידעי ועבדין תרווייהו). **וכלא נפקין לארח קשוט.**

פתח ואמר **תקעו בחדש שופר בכסה ליום חגנו** (תהלים פא ד) . **תקעו בחדש שופר** - מאי **בחדש**? דא בי דינא רפיא דאקרי ׳חדש׳. **בכסה** (כס דעלמא עלאה, כ״ס ה׳, דא פחד יצחק דאיהו כס למלכא עלאה. תו בכסה) - דא דינא קשיא, פחד יצחק. דינא דאתכסייא תדיר דלאו איהו דינא באתגלייא.

כי חק (תהלים פא ה) - דא דינא רפיא. משפט דא דינא קשיא, ותרווייהו אינון כחדא. בגין כך תרין יומין ותרווייהו ברזא חדא.

אשרי העם יודעי תרועה וגו׳ (תהלים פט טז) - לא כתיב ״שמעי״ או ״תקעי תרועה״ אלא **יודעי תרועה**, בגין (ס״א כגון) חכימין דדיירין באוירא דארעא קדישא אינון **ידעי תרועה**. רזא דתרועה - כמה דכתיב **תרועם בשבט ברזל** (תהלים ב ט) . מאן עמא כישראל דידעין רזין עלאין דמאריהון למיעל קמיה ולאתקשרא ביה ! וכל אינון דידעי רזא דתרועה יתקרבון למיהך באור פניו דקב״ה, ודא אור קדמאה דגניז קב״ה לצדיקייא. ועל דא אצטריך למנדע לה.

כתיב **היותרת מן הכבד** וכתיב **ואת היותרת על הכבד**. **יותרת מן הכבד** - דא אשת זנונים דאזלא ונפקא **מן** הכבד לאסטאה בני עלמא ולאסטנא עלייהו, ושבקת לדכורא למעבד זנונים. ובגין דא **היותרת מן הכבד**. **יותרת על הכבד** - בתר דעבדת ניאופא אסתלקת עליה ! מצח אשה זונה אתגברת על בעלה דאיהו כבד בכעס דמרה, אשת מדנים וכעס, דשלטא איהי על דכורא דילה. מצח אשה זונה שלטא על הכבד, אשת מדנים וכעס. **יותרת מן הכבד** - מן הכבד נפקא לאבאשא לכל עלמא ולמעבד ניאופין עם כלא. לבתר איהי סלקא לגבי דכורא מצח אשה זונה בעזותא דאנפין, וכדין איהי **על הכבד**.

ועוד **יותרת מן הכבד** אתקריאת מסטרא אחרא - בתר דנפקת לנאפא עם כלא יהיבת שיורין לבעלה, והאי איהי **יותרת מן הכבד**.

מגו כבד ויותרת דילה נפקת מרה, ואיהי חרבא דמלאך המות דנפקו מנה טפין מרירן לקטלא בני נשא. הדא הוא דכתיב **ואחריתה מרה כלענה**. ואיהי תליא בכבד, כל מרעין ומותא ביה תליין. וההוא יומא דר״ה משטטא בעלמא למכנש כל חובי עלמא, וכדין כל אברין דאינון ישראל אינון בעאקו, דאינון אברי דמטרוניתא, **נר יהו״ה נשמת אדם**, שכינתא קדישא. וכדין כל ישראל בעאקו. ונטלי שופר לאתערא ביה ההוא תקיעה ושברים ותרועה:

רעיא מהימנא

אמר רעיא מהימנא, ודאי בתר דאברים וערקין דלבא דדמיין לישראל אינון בעאקו צריכין לאתערא בקנה דאיהו שופר. ודא קנה דריאה בתר דכנפי ריאה לא יכלין לשככא

דף רלב עמוד א

נטלין שופר לאתערא ביה - תרועה ותקיעה - דינא קשיא ברחמי. ושברים - דינא קשיא בלא רחמי (ס״א ודינא רפיא ברחמי). וכדין הכי יתערו לעילא לאתערבא דא בדא.

בתרועה ותקיעה ושברים אתבסם כלא דא בדא, וכל מה דההוא כבד נקיט אקריב לגבי לב דאיהו מלכא לזיינא (ס״א לדיינא), וההוא לב לאו אורחיה ולאו תיאובתיה בעכירו דעובדין דעמיה אלא נקיט כל ברירו וכל צחותא וכל זכיין וכל עובדין טבין.

רעיא מהימנא

רוגזא דמרה דאתגברת על ערקין דלבא ועל כל ערקין דאברים דגופא - ההוא רוחא דנשיב בהון סליק בקנה דאיהו שופר, עלמא דאתי, דהכי אוקמוה, ושט דומה לעלמא דין דביה אכילה ושתיה, קנה דומה לעלמא דאתי דלית ביה אכילה ושתיה. ולבתר **דשט ו׳** מן **ושט** ברבוי אכילה דגזל - אתארך ואתעביד **שטן**. ומאן גרים דא? **שטו העם ולקטו** - שטותא דלהון דאתערבו בערב רב שטיין דתאוה דלהון אכילה ושתיה דגזל וחמס **דשוד עניים ואנקת אביונים**, בנו״ן כפופה שטיין דאכלין בלא טחינה. מה כתיב בהו - **הבשר עודנו בין שיניהם טרם יכרת ואף יהו״ה חרה בעם** - אתפשט **ו׳ דשטו** איהו דרוחיה כפוף ואיהו **נ׳**. ודא גרם דאתפשט **שטן** באכילה ושתיה ואתגבר על כל אברין וערקין בשס״ה לא תעשה כחושבן השטן חסד חד - דא יום הכפורים דלית ביה אכילה ושתיה ואיהו כגוונא דקנה.

ואיהו **ו׳** - **בן י״ה** - מן בינה. ובגיניה אוקמוה מארי מתניתין **הרואה קנה בחלום זוכה לחכמה**. הדא הוא דכתיב **קנה חכמה קנה בינה** - דלית קנה דאיהו פחות מתרווייהו דאינון **י׳** חכמה **ה׳** בינה. ובגין דא צריך לאתערא בשופר דאיהו קנה, עלמא דאתי, עולם ארוך, ארך אפים, דמשתכחי מיניה י״ג מכילין

דרחמי כחושבן וא״ו. **א׳** - ארך, **ו׳ ו׳** אפים. ואימא עלאה איהי תקיעה מסטרא דאברהם, שברים מסטרא דיצחק, תרועה מסטרא דיעקב. שכינתא תתאה קשר דכלהו דהיינו **ק׳** - תקיעה, **ש׳** שברים, **ר׳** תרועה. וכלהו משלשין לגבי שכינתא. הדא הוא דכתיב **קדושה לך ישלשו** דלית קלא יכיל לנפקא לבר אלא מן הפה. אוף הכי לית לאפרשא שכינתא מן קב״ה דקוב״ה אתמר ביה **קול יהו״ה חוצב להבות אש**, ושכינתא תפלת כל פה. ואינון סימנין **קשר״ק קש״ק קר״ק**.

ובחבורא קדמאה(??)

אמר רעיא מהימנא, בהאי אתבסם שטן וקמיט נו״ן מן **ושט** מה דהוה **שטן** לפנים תב לאחורא ואתהדר **ושט** כדבקדמיתא בגין דהקול קול יעקב. ישראל לית חיליהון באכילה ושתיה כשאר עמין דירתין עלמא דין דחיליהון באכילה ושתיה, אלא חיליהון בקול דא דאיהו עלמא דאתי, עולם ארוך, דאתברי באת **י׳**. ובגין דקול שופר מניה נפיק אמרו רבנן **אין פוחתין מעשרה שופרות**. ובאות **י׳** ודאי אתעביד עולם ארוך דאיהו **ו׳**, עלמא דאתי. ובאת **ה׳** ברא עלמא דין דאיהי **ה׳** זעירא דבה אכילה ושתיה דאורייתא.

ועוד רזא אחרא בתר דאתגזר גזרה בתרין אתוון דאינון **ה׳ ה׳** - תרין בתי דינין - מאן יכיל לבטלא גזרה דתרווייהו? **י״ו** דאת **ה״א** אימא עלאה **י** אב. ומה כתיב? **כל נדר וכל שבועת אסר לענות נפש** דאיהי **ה׳** - **אישה יקימנו ואישה יפרנו**. ובגין דא צריך לאתערא קלא דאיהו **ו׳** בעשרה שופרות דאינון **י׳**. ועקרא דלהון בנשימה אחת כל סימן וסימן בפה דאיהי **י** מעשרה.

מיד דשמעו מלין ר׳ שמעון וכל חברייא אמרו ״בריך אלהא דזכינא למשמע מלין מההוא דאתקרי רבן של נביאים רבן דחכמים רבן דמלאכי השרת דקב״ה ושכינתיה מדבר על פומוי וכתב על ידוי רזין אלין דלא אשתמעו כוותייהו ממתן תורה ועד כען!״.

א״ל בוצינא קדישא אשלים מלולי דרזין דחבורא קדמאה לפרשא לון, דהא כל מארי מתיבתאן דלעילא ומארי מתיבתאן דלתתא כלהו מזומנין למשמע מלין אלין מפומך ופירושין דילה. דהא חדוה ופורקנא יתער בהון לעילא ותתא. אל תתני דמי לו אנת וכל סיעתא דילך!

עוד אמר בחבוראה קדמאה(??)

דף רלב עמוד ב

וכל ההוא עכירו וטנופין ולכלוכא דאינון עובדין בישין (בס״א ליתא) (זריק לון לשאר עמין עכו״ם ההוא כבד) - אנח לכבד דאתמר ביה עשו איש שעיר, וכל ערקין דיליה דאינון שאר עמין עכו״ם. הדא הוא דכתיב **ונשא השעיר עליו את כל עונותם** - מאי **עונותם**? **עונות תם** דאתמר ביה **ויעקב איש תם**, וחובין דעמודא (ס״א דעמיה) דאינון ערקין ודפקין דלבא. ובגין דא שחין וצרעת וספחת לכל אינון אברין - מכבד אשתכחו; מאילין לכלוכין דאשתארו ביה. מלבא אתי כל בריאותא לכל אברין, דהכי הוא, כיון דלבא נטיל כל זכיכו וברירא וצחותא - כבד נטיל כל מה דאשתכח ואשתאר מן לכלוכא וטנופא וזריק לכל שאר שייפין דאינון שאר עמין עכו״ם אחרנין בעל כרחיהו. ומפסולות דפסולת דכבד נטל טחול דאתמר ביה **יהי מארת - מארת יהוה בבית רשע** (משלי ג לג) .

אמר רבי פנחס אורחא דא הוה מתקנא לי למשמע מלין אלין מעתיק יומין - זכאה עלמא דאנת שארי בגויה! ווי לעלמא דישתארון יתמין ולא ידעין מלי דאורייתא כדקא יאות! ודאי הכי הוא דכבד נטיל כלא - טב וביש. ואע״ג דמשטטא ולקיט כל חוביהון דישראל - ה״נ זכיין דלהון לקיט בגין לקיימא. קורציה וכלא האי והאי מקריב לגבי לב. ואורחוי דלב לא נטיל אלא זכיכו וברירו וצחותא דכלא כמה דאמרת. ושאר טנופא ולכלוכא אהדר לכבד ונטיל כלא בעל כרחיה דכתיב **ונשא השעיר עליו וגו׳**. מלה דא אהדרנא בגין דיתבסם לפומי כמתקא דדובשא. זכאה חולקי דזכינא להאי למחמי דא בעיני!

אוף הוא פתח ואמר: **יהו״ה לא גבה לבי ולא רמו עיני וגו׳** (תהלים קלא א) - האי קרא אמר דוד בשעתא דהוה אזיל על כיף נהרא והוה אמר רבש״ע כלום הוה בר נש בעלמא דאודי ומשבח למאריה כוותי? אזדמנת ליה צפרדע, א״ל דוד לא תתגאה דאנא עבדית יתיר מנך, דמסרית גופאי על מימרא דמארי, דכתיב **ושרץ היאור צפדעים**, והא אוקמוה. ותו דאנא משבח ומזמר ליליא ויומא בלא שכיכו. בההיא שעתא אמר דוד **יהו״ה לא גבה לבי ולא רמו עיני**.

יהו״ה לא גבה לבי.... (כאן חסר) ...דא הוא קרבנא דבכל יומא ובכל זמן וזמן לגבי קב״ה, דאתכלילת כנסת ישראל ביה בין כל שאר אכלוסין. וכל אילין פולחנין אפיקו לה מבין גובין, ומבין שאר עמין.

רעיא מהימנא

אמר רעיא מהימנא, והא אוקמוה רבנן עליה, **טחול שוחק** ואיהו שחוק הכסיל. ובגין דא אוקמוה רבנן דמתניתין **אוי לו למי שהשעה משחקת לו**. וקהלת אמר **טוב כעס משחוק**. **טוב כעס** דכבד דאיהי מרה רצועה דקב״ה, רצועה לאלקאה בה צדיקייא בעלמא דין במרעין בישין במכתשין. **משחוק** דשחיק לון בטחול בלכלוכא דהאי עלמא, דשוחק לון שעתא בעותרא.

ועוד ארס דטחול איהו זחיל עפר ואיהו תקיף יתיר מארס דמרה. ובגין דערב רב אינון שאור שבעיסה, ואינון אומין דעלמא דמיין למוץ יתיר מעכבין בגלותא ערב רב לישראל מאומין עכו״ם כמה דאוקמוה רבנן **מי מעכב? שאור שבעיסה מעכב**. דאינון דבקין בישראל כשאור בעיסה. אבל אומין עכו״ם - לאו אינון אלא **כמוץ אשר תדפנו רוח**.

ועוד **ונשא השעיר עליו** - כד רעותיה למעבד קורציא לקב״ה עם ישראל דאיהו נשא כל חובין דיכיל למסבל לון עד דאתעביד **כבד**, **כמשא כבד יכבדו** ממנו חובין על גדפוי. מה עביד? סליק לטורא עלאה כחמרא כד איהו בעי לסלקא לטור גבוה כמשא כבד יכבד עליה. כד איהו לעילא ובעי לסלקא לפי מעוט דאשתאר ליה אתיקר עליה מטולא ונפיל אפיל גרמיה לתתא. ובכבד משא דאתתקף עליה אתעבידו כל אברין דיליה פסקות. דלא אשתאר אבר שלים. אוף הכא אירע לסמאל ונחש, כבד ויותרת הכבד, יצר הרע ובת זוגיה זונה - מתמן כל בת אל נכר זונה.

(**ובחבורא קדמאה א״ר פנחס** - רכ״ד ע״א שייך רל״א ע״ב)

דף רלג עמוד א

כך ישראל כל זמן דאינון אטימי לבא ולא פתחין בתיובתא לא סלקין ריחא ולא אפיק לון מגו גובין. אבל כד פתחין בתיובתא - מיד סלקין ריחא ויפיק לון מבין גובין, ויתהני בהו כנסת ישראל דכתיב **פתחי לי אחותי רעיתי**. דכל זמן דשושנה אטימא - לית לה ריחא ולא סליקא מבין גובין, ודיורהא בינייהו כמה דאתמר. וקב״ה לא שדר לן למהך אורחא דא אלא לאוליף מלין אלין.

עד דהוו יתבי אתא נשרא ומאיך ונטיל חד שושנה מבינייהו ואזלת, ואמרו, מכאן ולהלאה נהך לאורחין. קמו ואזלו. עד הכא אורחא דר׳ פנחס ורבי שמעון. אזל ליה איהו ור׳ אלעזר ושאר חברייא, ור׳ פנחס ושאר חברייא.

פתח ואמר ר׳ פנחס עליה: **למנצח על שושן עדות מכתם לדוד ללמד** (תהלים ס א) - מאי **ללמד**? לאולפא לבני עלמא חכמתא, והא אוקמוה. **שושן עדות** - אלין סנהדרי גדולה דכתיב בה **סוגה בשושנים**. **מכתם לדוד** - סימנא דאחזיאו ליה לדוד כד שדר ליואב לארם נהרים ולארם צובא לאגחא בהו.

א״ר פנחס דא איהו שושן עדות דקיימא הכא שכינתא עלן, ודרגין עלאין בהדה, וסייעתא קדישא לתושבחתא. דא איהו שושן בשלימו כדקא יאות.

קמו ואזלו - אלין הכא ואלין הכא. אזל ליה ר׳ פנחס ובת בכפר עקימין, ור׳ יצחק ור׳ חייא בהדיה. עד דאקדימו למיזל, יתבו ומחכו לנהורא דצפרא. זקיף עינוי ר׳ חייא וחמא אלין כוכבייא דשרביטא דקא מרהטן ואזלן. אמר ודאי בכמה זמנין שאלנא על אלין כוכבייא!

א״ר פנחס, אלין כוכבייא דשרביטא ידיען בסוכלתנו דחברייא דהא קב״ה ברא כל אינון כוכבי רקיעא, רברבין וזעירין. וכלהו אודן ומשבחן לקב״ה (דכתיב מונה מספר לכוכבים). וכד מטא זמנייהו לשבחא קרא לון קב״ה בשמא דכתיב **לכולם בשם יקרא** - וכדין רהטי ואושיטו שרביטא דנהורא לשבחא למאריהון בההוא אתר דאתפקדן. הדא הוא דכתיב (שם) **שאו מרום עיניכם וראו מי ברא אלה וגו׳**.

אדהכי אתא נהורא - קמו ואזלו. עד דהוו אזלי - אתא נשרא רברבא אסחר על רישייהו וקיימא עלייהו. א״ר פנחס ודאי עידן רעותא הוא השתא! בה שעתא אתפתחו תרעי דרחמי לכל אינון בי מרעי, והוא זמנא לאסוותא לון. ואע״ג דאינון אסירין דמלכא. דהא נשרא דא סימנא דרחמי איהו!

פתח ואמר **כנשר יעיר קנו על גוזליו ירחף וגו׳**. ליכא בעלמא מאן דאיהו ברחמי על בנוי כנשרא, והא אוקמוה, דכתיב **ויאכלוה בני נשר** (משלי ל יז) דאיהו רחמנא על בנוי. ומגו דהשתא עידן דרחמי אתא נשרא דא ואסחר עלנא. בשעתא דא איהו רחמי לכל אינון בי מרעי. ודא איהו דכתיב **יהו״ה בקר תשמע קולי** (תהלים ה ד) - ודא בקר דאברהם ואתערותא דיליה.

אדהכי אסחר נשרא ואעבר לקמייהו. א״ר פנחס: ״נשרא! נשרא! מה אנת לגבן? אי בשליחותא דמרך אתית - הא אנן הכא. אי בגין מלה (ס״א סימנא) אחרא אתיתא - הא אנן הכא זמינין! אתרם נשרא לעילא ואתכסי מנייהו, ואינון יתבו. א״ר חייא הא דשלמה מלכא תיוהא הוא, דתנינן נשרא רברבא הוה אתי לגביה שלמה מלכא בכל יומא ויומא והוה שלמה מלכא רכיב על גדפהא ואוביל ליה ד׳ מאה פרסי בשעתא חדא. לאן אוביל ליה? לתרמו״ד

במדבר בהרים. אתר חד איהו לגבי טורי דחשוכא דאקרי תרמוד במדבר, ולאו איהו אתר דתרמודאי, אלא תרמוד דאיהו במדבר בהרים. ותמן מתכנשי כל רוחין וסטרין אחרנין. וההוא נשרא הוה טאס לתמן בשעתא חדא. כיון דקאים על ההוא דוכתא - אגבה נשרא. ושלמה כתב פתקא וארמי תמן, ואשתזיב מאינון רוחין. ונשרא הוה מסתכל גו חשוכא דטורין לאתר דתמן **עזא ועזאל** דאינון תמן אסירין בשלשלאי דפרזלא, נעיצן גו תהומי. ולית יכילו (ס״א רשו) לבר נש בעלמא למיעל תמן, ואפי׳ עופי שמיא, בר בלעם.

רעיא מהימנא

(הדף מכיל רק זוהר ללא רעיא מהימנא)

דף רלג עמוד ב

וכיון דנשרא מסתכל גו חשוכא רברבא - מאיך לתתא ונטיל ליה לשלמה מלכא תחות גדפהא שמאלא, ומכסייא ליה. וקיימא על אלין שלשלאי ואזלא ומקרבא לגבייהו. ושלמה כדין אפיק עזקא (ס״א שורטינא) דחקיק עליה שמא קדישא ושוי בפומא דנשרא ומיד אינון הוו אמרי כל מה דבעי שלמה מלכא. ומתמן הוה ידע שלמה חכמתא (עלאה). הדא הוא דכתיב **ויבן וגו׳ את תרמוד במדבר בארץ** (מלכים א ט יט) . וכי בניינא הוה עביד בארץ? ! אלא מהו **ויבן** - אסתכל בסכלתנו וידע להההוא דוכתא למנדע ביה חכמתא (עלאה כמה דאת אמר ויבינו במקרא).

עד דהוו יתבי הא נשרא אתיא לגבייהו ושושנה חדא בפומה. ושדי קמייהו ואזלת לה. חמו וחדו. א״ר פנחס ולאו אמינא לכו דנשרא דא בשליחותא דמארה אזלא ואתיא ! שושנה דא איהי שושן עדות דקאמינא, וקב״ה שדר ליה לגבן.

פתח כמלקדמין ואמר **למנצח על שושן עדות מכתם לדוד ללמד**. וכי שושן עדות? מאי סהדותא סהיד? אלא שושן דא איהי סהדותא למעשה בראשית, ואיהי סהדותא לכנסת ישראל, סהדותא ליחודא עלאה.

ודא איהו בגין דשושנה דא אית בה תליסר עלין, וכולהו קיימין בעקרא חדא. ואית בה חמש עלין לבר תקיפין, דחפיין לדא שושנה ואגינו עלה. וכלא ברזא דחכמתא הוא. תליסר עלין - אלין תליסר מכילן דרחמי דירתא כנסת ישראל מלעילא, וכולהו אחידן בעקרא חדא דאינון י״ג תיקונין דדיקנא תתאה דאריך אנפין, דאינון י״ג תיקונין עלאין דז״א. ואיהו ברית חדא, ודוגמא דברית יסודא, דכלא. חמש עלים תקיפין דסחרן עליה - אלין חמשין תרעין. חמש מאה שנין דיסודא, ברית קדישא דאילנא דחיי אזלא בהו.

סהדותא לעובדא דבראשית - כל עובדא דבראשית - כולהו תיבין ידיען בסוכלתנו, וקיימא בחושבנא. **אלהים** דמעשה בראשית אחזי לעילא ואחזי לתתא; אחזי לעילא ברזא דעלמא דאתי, ואחזי לתתא ברזא דכנסת ישראל. שושנה סהדותא לעובדא דבראשית דקיימא בכל הני סימנין דכתיב **בראשית ברא אלהים** (בראשית א א) - דא שושנה. תליסר עלין אינון תליסר תיבין עד **אלהים** ב תניינא. ואינון **את השמים ואת הארץ והארץ היתה תהו ובהו וחשך על פני תהום ורוח** - הא תליסר עלין דשושנה. חמש תקיפין דסחרן לאלין אינון **מרחפת על פני המים ויאמר** - הא חמש אחרנין. לבתר **יהי אור** - הא עיקרא ושרשא דשושנה דכלא ואחידן בה.

סהדותא ליחודא - חמש תיבין **שמע ישראל יהוה אלהינו יהוה** - אינון חמש עלין תקיפין דשושנה. שרשא ויסודא דאחידן ביה - דא הוא **אחד** ואיהי עיקרא ושרשא דכלהו אחידן ביה. תליסר עלין אלין רזא דתליסר בחושבנא, גושפנקא דמלכא.

תא חזי כגוונא דשושנה בין החוחים - הכי אינון ישראל בין עמין עכו״ם. והכי כנסת ישראל בין שאר אכלוסין רברבן ממנן - כל זמן דשושנה קיימא אטימא דלא פתיחא - לית בה ריחא ולא סלקין לה ולא מפקין לה מגו גובין. בשעתא דשושנה פתיחא - סלקא ריחא - כדין אפיקו לה מגו גובין, ויתהני בהו כ״י. שנאמר **פתחי לי אחותי רעיתי**.

וקב״ה לא שדרה לן אלא למיהך לאורחן.

אמר ר׳ אלעזר לאבוהי, הא שמענא אלין שייפין אטימין ברזא דקרבנין - שייפין אחרינן רזא דלהון מאי?

רעיא מהימנא

אמר רעיא מהימנא, בוצינא קדישא, כל מה דאמרת שפיר. אבל מוחא איהו מים, לב איהו אש, ותרוויהו איהו רחמי ודינא - דא

דף רלד עמוד א

א״ל רבי שמעון לר״א: אלעזר ברי כל שאר שייפין דלגו רזא עלאה איהו! תא חזי, לבא הא אתמר. אבל לב דא איהו נורא דדליק, ואלמלא דזמין לגביה מלכא עלאה כנפי ריאה דאתיין לקמיה רוחא מרוחא דנשיב מגו בוסמין עלאין - הוה אוקיד לעלמא ברגעא הדא.

פתח ואמר **ויהוה המטיר על סדום ועל עמורה גפרית ואש** - אמאי אוקיד לון? בגין דכנפי ריאה לא נשיבו בההיא שעתא. וסתרא דכנפי ריאה - דא **כנפי יונה נחפה בכסף** (תהלים סח יד) , ואינון **רפאל וצדקיאל**, ועלייהו אתמר **עושה מלאכיו רוחות** לנשבא תדיר קמי לבא:

טחול - פתח בוצינא קדישא ואמר **וראה את כל העשוקים שנעשו תחת השמש והנה דמעת העשוקים** (קהלת ד א) - מאן אינון עשוקים? אלין ינוקין דאינון בתוקפא דאמהון, דסלקין מעלמא ע״י מלאך המות. וכי מלאך המות קטיל לון דאיהו עושק? אלא הדר ואמר **ומיד עושקיהם כח ואין להם מנחם** - מאן ההוא **כח**? דא הוא דכתיב **יהי מארת ברקיע השמים**, ודא הוא **מארת** חסר וא״ו. ודא לילית דאיהי ממנא דההוא **עושק**, ואיהי אקרי ׳טחול׳, ואיהי אזלת וחייכא בינוקי ובתר עבדת בהו רוגזא ודמעה למבכי עלייהו.

טחול לזינא דכבד אזלא - דא אברי בשני ודא ברביעי בעובדא דבראשית. ובגין דא לית סימנא טבא בשני ובברביעי. כבד - מותא דרברבי, טחול - מותא דזוטרי.

רעיא מהימנא

כסא רחמי ודא כסא דינא. וקב״ה מלך עומד מכסא דין דאיהו לב, ויושב על כסא רחמים דאיהו מוחא. וכד חובין מתרבין על אברים ועל ערקין דלבא דאיהו כרסייא דדינא - אתמר בלבא(?) **והמלך קם בחמתו ממשתה היין** דאיהו יינא דאורייתא.

ובזמנא דכנפי ריאה נשבין על לבא, וחמת המלך שככה דתרין כנפי ריאה - **והיו הכרובים פורשי כנפים למעלה סוככים בכנפיהם על הכפרת** - דא כפורתא דלבא. ובמאי **וחמת המלך שככה**? בגין (**דואשמע את קול כנפיהם**) **וישמע את הקול** - דא קול תורה, קול דקריאת שמע. **וידבר אליו** בצלותא דפומא דאיהו **אדני שפתי תפתח ופי יגיד תהלתך**. וההוא רוחא דנשיב בכנפי ריאה איהו אפיק קלא בקנה דאיהו קנה חכמה קנה בינה. ואתמר בה **כה אמר יהו״ה מארבע רוחות באי הרוח** דאינון ארבע אתוון **יהו״ה**. והאי איהו רוח דדפיק בכל ערקין דלבא דאתמר בהון **אל אשר יהיה שמה הרוח ללכת ילכו**.

אמר בוצינא קדישא, ודאי רעיא מהימנא דרגא דילך איהי דביה **וחמת המלך שככה! אשרי העם שככה** - בגימטריא משה!

אמר ליה: בריך אנת בוצינא קדישא, בוצינא דדליק קמי מלכא ומטרוניתא! **נר יהו״ה** איהי נשמה דילך!

אמר ליה: הא אמרת מוחא ולבא וכנפי ריאה. תרי כוליין מאי ניהו?

אמר רעיא מהימנא, הא אוקימנא בכנפי ריאה **עושה מלאכיו רוחות**. כוליין - **משרתיו אש לוהט**. ואינון תרין כנפי ריאה ותרין כוליין לקבל ד׳ חיון דכרסייא. כרסייא איהו לבא באמצעיתא. וכן מוחא אית ליה ארבע חיון דאיהו כרסייא דרחמי ומאי ניהו? ראייה שמיעה ריחא דבור. ראייה - אריה, שמיעה - שור, ריחא - נשרא. וד׳ אנפין וד׳ כנפין לכל חד. דבור - אדם איהו; אחיד עילא ותתא.

דרועין דבהון - **וידינו פרושות כנשרי שמים**. גוף אריה ושוקים. וכף רגליהם ככף רגל עגל. ועל גופא אתמר **מרכבת המשנה** - **משנה** כתיב - לישנא דמתניתין.

ובחבורא קדמאה(??)

אמר רעיא מהימנא, ודאי הכי הוא דכבד איהו דרגא דעשו, **עשו הוא אדום**. הוא כניש כל דמין בין צלולין בין עכורין, ולא אבחין בין טב לביש. לא עביד אפרשותא בינייהו. לבא - איהו ישראל דאבחין בין טב לביש, בין דם טמא לדם טהור. ולא נטיל אלא ברירו ונקיו דההוא דמא כבורר אוכל מגו פסולת. ולבתר דנטיל לבא דאיהו יעקב ברירותא דדמים דאיהו לעילא, ואשתאר כבד דאיהו

דף רלד עמוד ב

קיבה - איהו דרגא חד משתין דמותא, ודא אתקרי **תרדמה**, עסטיראה (נ״א עסירטא) - דרגא שתיתאה דמלאך המות. ומגו דאתי מרחיק איהו מסטרא דמותא ולאו מותא. רמזא חדא משתין דמותא.

אצטומכא - דא קרקבן נקלף. ואוקמוה רבנן קורקבן טוחן דאיהו נטיל כלא ושחיק ומשדר לכל אברין. אי אברין בלא חובין כגוונא דאוקמוה רבנן דאית מלין דמעכבין ית קרבנא דלא נחית לקבלה ליה ההוא דשדר קוב״ה לקבלא דורונא דיליה. דאית דמקבל ליה קוב״ה על ידי אריה דאתמר ביה **ופני אריה אל הימין לארבעתן**. וקוב״ה רכיב עליה ונחית ביה לקבלא ההוא דורונא. ואית דורונא דמקבל ליה על ידי שור דאתמר ביה **ופני שור מהשמאל לארבעתן**. ואית דורונא דמקבל על ידי דנשר דאתמר ביה **ופני נשר לארבעתן** דאינון שתי תורים או שני בני יונה. ואית דורונא דמקבל ליה על ידי דאדם דכתיב ביה **אדם כי יקריב מכם קרבן ליהו״ה** - בדיוקנא דההוא דאתמר ביה **ודמות פני אדם**. יהו״ה נחית עלייהו לקבלא דורונא.

ואית חיון טבעיות ממנן על גופין דאינון מארבע יסודין ואינון דכיין. ולקבלייהו ארבע חיון דורסין מסאבין (נ״א מלאכין ממנן) על ד׳ מרירן דאינון מרה חוורא, מרה סומקא, מרה ירוקא, מרה אוכמא. ואית חיון שכליות דסחרין לכרסייא, ואית לעילא מנייהו וגבוהים עליהם. ואינון חיון אלהיות מסטרא דקדושה. ואית חיון מסטרא אחרא ואתקריאו ׳אלהים אחרים׳. ואלהיות דקודשא - ׳אלהים חיים׳. ואלין אלהיות דקדושה אתקריאו אלהי האלהיות ועלת על כלא. **אל אדון על כל המעשים**. וכל זינא אזיל לזיניה. ובגין דאית אלהים אחרים אמר עלייהו **זובח לאלהים יחרם בלתי ליהו״ה לבדו** בגין דלא יתערב אלהים חיים עם אלהים אחרים.

רעיא מהימנא

עשו בפסולת -- איהו כעיס עליה במרה דאיהי גיהנם דאתבריאת ביומא תניינא, מותא דרברבי. ואיהי נוקבא בישא, אש זרה, עבודה קשה - ע״ז קרינן לה. ובגין דמינה אתער כעס לכבד אוקמוה רבנן במתניתין **כל הכועס כאילו עובד עבודה זרה**. ולא עוד אלא דלית שריפה וחמימות בכל מרעין דאברין דגופא אלא ממרה דאיהי אדליקת בשלהובין על ערקין דכבד, ובעי לאוקדא כל גופא.

ואיהו כגוונא דימא כד איהו כעיס דגלי ימא סלקין עד רקיעא ובעו לנפקא מגבולייהו לתברא (נ״א לחרבא) עלמא. אי לאו שכינתא דאיהי לחולה(?) כחול דאסחר לְיַמא דלא נפקת מפומהא - אוף הכי שכינתא אסחרת לגופא וסמיך ליה. כמה דאת אמר **יהו״ה יסעדנו על ערש דוי**. ובגין דא אוקמוה מארי מתניתין המבקר את החולה לא ליתיב למראשותיו משום דשכינתא על רישיה, ולא לרגלוי דמלאך המות לרגלוי. האי לאו לכל בר נש אלא לבינוני. אבל לצדיק גמור - **יהו״ה יסעדנו על ערש דוי** על רישיה, ושכינתא אסחר גופיה עד רגלוי. ובגין דא אתמר ביעקב **ויאסף רגליו אל המטה**. ודא שכינתא דאתמר בה **והארץ הדום רגלי**.

לרשע גמור - מלאך המות אסחר ליה בכל סטרא. ודא יצר הרע דמ״ה אסחר ליה בכל סטרא חרבא דיליה דפניו מוריקות בטפה חדא מאינון ג׳ טפות דזריק ביה. הדא הוא דכתיב **ואחריתה מרה כלענה**.

כבד - דא דכורא. יותרת הכבד - נוקבא.

אמר רעיא מהימנא, בתר דגופא איהו מאילנא דטוב ורע - לית אבר בגופא דלא אית ביה יצר הרע ויצר הטוב. לבינוניים ולצדיקים גמורים - תרין יצירות, דכר ונוקבא, תרוויהו טובים, כגוונא דחתן וכלה. לרשעים גמורים - תרין יצירות בישין, דכר ונוקבא. בכל אבר ואבר מסטרא דסמאל ונחש. ובגין דא מסטרא דאילנא דטוב ורע **קיבה** אית בה תרין דרגין דהכי אוקמוה רבנן **קיבה ישן**. ואית שינה אחת משתין במותא, ושינה אחת משתין בנבואה. ובגין דא אוקמוה רבנן מארי מתיבתא **החלומות שוא ידברו**. והכתיב **בחלום אדבר בו**? לא קשיא - כאן על ידי שד, כאן על ידי מלאך. חלום על ידי מלאך - חד משתין בנבואה. חלום על ידי שד - איהו שוא מסטרא דמותא. ואיהו תבן - דהכי אוקמוה **כשם שאי אפשר לבר בלא תבן - כך אי אפשר לחלום בלא דברים בטלים**.

אצטומכא - דא קרקבן נקלף. ואוקמוה רבנן **קורקבן טוחן**, דאיהו נטיל כלא ושחיק ומשדר לכל אברין, אי אברין בלא חובין כגוונא דאוקמוה רבנן. דאית מלין דמעכבין ית קרבנא דלא נחית לקבלא ליה ההוא דשדר קב״ה לקבלא דורונא דיליה. דאית דמקבל ליה קב״ה על ידי אריה דאתמר ביה **ופני אריה אל הימין לארבעתן**, וקב״ה רכיב עליה ונחית ביה לקבלא ההוא דורונא. ואית דורונא דמקבל ליה על ידי שור דאתמר ביה **ופני שור מהשמאל לארבעתן**. ואית דורונא דמקבל על ידי דנשר דאתמר ביה **ופני נשר לארבעתן** דאינון שתי תורים או שני בני יונה. ואית דורונא דמקבל ליה על ידי דאדם דכתיב ביה **אדם כי יקריב מכם קרבן ליהו״ה** - בדיוקנא דההוא דאתמר ביה **ודמות פניהם פני אדם**. יהו״ה נחית עלייהו לקבלא דורונא.

ואית חיון טבעיות ממנן על גופין דאינון מארבע יסודין ואינון דכיין. ולקבלייהו ארבע חיון דורסין מסאבין (נ״א מלאכין ממנן) על ד׳ מרירן דאינון **מרה חוורא, מרה סומקא, מרה ירוקא, מרה אוכמא**. ואית חיון שכליות דסחרין לכרסייא. ואית לעילא מנייהו וגבוהים עליהם, ואינון חיון אלהיות מסטרא דקדושה. ואית חיון דסטרא אחרא ואתקריאו ׳אלהים אחרים׳. ואלהיות דקודשא - ׳אלהים חיים׳. ואלין אלהיות דקדושה אתקריאו **אלהי האלהיות ועלת על כלא. אל אדון על כל המעשים**. וכל זינא אזיל לזיניה. ובגין דאית אלהים אחרים אמר עלייהו **זובח לאלהים יחרם בלתי ליהו״ה לבדו** בגין דלא יתערב אלהים חיים עם אלהים אחרים. (ס״א ובחבורא קדמאה).

דף רלה עמוד א

אצטומכא - דא נטיל ושחיק ומשדר לכל סטרין דלתתא. ומניה אתזנו תתאי מאינון שתין שמרים לתתא. כל אינון רוחין וסטרין אחרנין דאיתזנו בליליא מאינון אברים ופדרים. ושאר נטלין כל שייפין. ונטיל כלא כבד וקריב ללב כמה דתאמר. ודא איהו דכתיב **ופני אריה אל הימין**. ועל דא אתחזי על מדבחא כגוונא דאריה אכיל קרבנין. מכאן ולהלאה כל שאר שייפין ברזא דגופא כגוונא דלעילא:

רעיא מהימנא

אמר רעיא מהימנא: בוצינא קדישא! ודאי אצטומכא בקדמיתא נטיל כלא עד שית שעתין ואופה. קרקבן איהו אופה. וריאה איהי משקה. לבא - מלכא. ואינון תרין אינון ודאי אופה ומשקה למיהב למלכא משפירו דכל מאכלין ומשקין; רישא דכלהו, מבחר לכלהו. והיינו דכתיב **אריתי מורי עם בשמי אכלתי יערי עם דבשי שתיתי ייני עם חלבי**. לבתר - **אכלו רעים** שאר אברים דאינון חילין ומשריין דמלכא דפליג לון מזונא על ידי שר האופים. **שתו ושכרו דודים** על ידי שר המשקים.

וכבד איהו לימינא דבר נש ובגין דא **ופני אריה אל הימין לארבעתן** - לימינא דמלכא דאיהו לבא. טחול לשמאלא - אלין אינון מסטרא אחרא - **ופני שור מהשמאל**. משקה חמרא מזוג במיא למלכא ואריה אכיל דא כבד כניש מזונא קמי מלכא דאיהו לבא. ואית לאקשויי על האי - אי כבד איהו עשו - איך הוא מתקן מזונא ללבא?

אלא ודאי לבא איהו כגוונא דיצחק, כבד עשו, דאיהו **הצד ציד** ויימא ליה **יקום אבי ויאל מציד בנו**. אלין אינון צלותין דאזלין ומתתרכין מעניים. ויצחק בצערא וביגונא דלא יכלין לכוונא לצלותא - ובגין דא לא אמר ״ויאכל מציד״ אלא **ויאכל מציד בנו - בני בכורי ישראל**. כגוונא דא לית לון לישראל מזונא בגלותא אלא על ידי אומין דעלמא. אבל כד אינון בארעא דישראל מזוניהון על ידי שכינתא, ויהון תרין כנפי ריאה משקין אומה שר המשקים, ותרין כוליין האופים דמבשלין הזרע דנחית מן מוחא ומבשלין מיא דמקבלין מכנפי ריאה. ולבתר דייכול מלכא דאיהו לבא - אתמר בתרין כליין דיליה **אכלו רעים**, ולתרין כנפי ריאה **שתו ושכרו דודים**.

דלבא איהו כסא דין. ארבע חיון שליחן דיליה. תרין כנפי ריאה ותרין כליין דכנפי ריאה. ופניהם וכנפיהם פרודות מלמעלה לקבלא עלייהו מלכא דאיהו **רוח חכמה ובינה רוח עצה וגבורה רוח דעת ויראת יהו״ה** דיתיב על כרסייא דאיהו לבא. דכל אינון דפיקין מתנהגין אבתריה כחיילין בתר מלכיהון. ורוחא דנשיב מכנפי ריאה נשיב על תרי נוקבי חוטמא. ואיהו קריר וצנינא משמאלא, וחם מימינא. ומסטרא דמוחא דאיהו כרסייא דרחמי איהו רוח קר לימינא דחסד, וחם משמאלא דגבורה דתמן לבא ומוחא מזיג ביה באמצעיתא דתרווייהו.

אוף הכי לבא מזיג מקור וחום, ומוחא אוף הכי דמקבלין דין מדין. ושמרים דכלא נטיל טחול ומשריין דיליה דאינון עבדים ושפחות דאמר עלייהו שלמה **קניתי לי עבדים ושפחות**.

תרין כוליין אתקריאו **אשים** על שם אשים דלעילא דאתמר בהו **אשי יהו״ה ונחלתו יאכלון**. ובקנה שית עזקאן דעלייהו אתמר **הבו ליהו״ה בני אלים**. דבהון סליק קלא דאתפליג לו׳ קלין דשכינתא. ושביעאה סליק לפומא דאיהו כרסייא ושית עזקאן דקנה אינון כגוונא דשית דרגין דכרסייא דמלכא. וקנה איהו סלם דביה **מלאכי אלהים עולים ויורדים בו**, דאינון הבלים סלקין ביה מלכא (נ״א מלבא), ורוחין דאוירא (רוחין נפקין) נחתין ביה בלבא לקרא חמימותא דלא לוקיד גופא. וכד רוחא נחית בכמה רוחין כמלכא עם חיליה וכנפי ריאה מקבלין לרוחא דאיהו מלכא עלייהו כמה דאמינא **ופניהם וכנפיהם פרודות, והיו הכרובים פורשי כנפים למעלה**.

אי זכאן אברין דבר נש בפקודין דעשה דמלכא עלאה דאיהו רוח הקדש - נחית בסלם דאיהו גרון בכמה רוחין קדישין דאתמר עלייהו **עושה מלאכיו רוחות**, וסלקין לקבל אלין הבלים דלבא דאתמר עלייהו **משרתיו אש לוהט**. ועלייהו אתמר **קול יהו״ה חוצב להבות אש**

דף רלה עמוד ב

קנה - שית עזקאן בקנה מתחבראן כחדא ואינון אקרון **בני אלים**. מפקי רוחא לנשבא על עלמא, ואתיין מסטרא דגבורה. וכד אינון מתחברן כחדא אינון כגוונא דשופר ואלין אקרו **שופר**. שופר של איל של יצחק. אלים בני בשן. **הבו ליהוה בני אלים אלים** דיצחק, ומפקין רוחא וקלא. וההוא קלא נפיק ואערע בעבי מטרא ואשתמע לברייתא לבר. ועל דא כתיב **ורעם גבורותיו מי יתבונן** - דודאי מסטרא דגבורה קא אתיין. ובגין דא (ס״א ומה אמר ההוא קלא קול יהוה על המים אל הכבוד וגו׳) **אל הכבוד הרעים יהוה על מים רבים** - ״אל רועם״ לא כתיב, אלא **אל הכבוד הרעים** על ידא דבני אלים. ולית מאן דידע בשבחא דהאי קלא. הדא הוא דכתיב **מי יתבונן**.

ושט - דבלע מיכלא ומתמן עאל לכלהו שייפין. .דא איהו רזא בדרגא **דאשים**. **אשים** אינון קרבין מיד ובלעי ונטלי כלא, מגו אשא עלאה דכליל לאשים. ורזא דא **אשי יהוה ונחלתו יאכלון** (דברים יח א) . אלין אכלין ובלעין, ושאר לא אכלין הכי. וכל בני עלמא לבר לא ידעין איך אכלין, ולאו רזא דלהון. אלא דרגין דלגו אינון ידעין ונטלין מנייהו.

ושט לית ליה בדיקה מבחוץ, דלא ידעי. אלא מבפנים ידעי ונטלי. עד דעאל לבי טוחנא ואשתחיק ואתבשל ונטיל כלא כבד כמה דאתמר. מאלין אשים נפקי דרגין, דאקדמי ונטלי מכבד בקדמיתא. ומאן אינון? אלין טוחנות, אכלי קרבין וטחני. ועל דא מדאתחרב בי מקדשא כתיב **ובטלו הטוחנות כי מעטו**. אלין טחנין בקדמיתא. כיון דאתטחנן - אינון דשלטי עלייהו בלעי ונטלי, ואקרון **וש״ט**. אמאי? אלא **ו׳ ש״ט**. דיוקנא דוא״ו, איהו ושט כפוף.

רעיא מהימנא

בגין דלבא **אדני** דמניה סלקין להבות אש בפומא דאיהו **יהו״ה** דנחית עמיה כמה רוחין דקדושה מארבע אתוון **יהו״ה** דאתמר עלייהו **כה אמר יהו״ה מארבע רוחות באי הרוח**.

קנה איהו **קנה חכמה קנה בינה**, דאינון לימינא דחסד ולמשאלא דגבורה. תפארת סלם באמצעיתא בגופא כליל תרין דרועין וגוף וברית ותרין (סטרין) שוקיו לקבל שית עזקאן דקנה. וכד נחית **יהו״ה** ללבא לגבי **אדני** מתחברין דינא ברחמי בלבא דאיהו **יאהדונהי**. וכד סליק **אדני** לפומא **דאדני שפתי תפתח** לקבלא **יהו״ה** בפומא לאתחברא תמן תרין שמהן בחבורא חדא **יאהדונהי** כגוונא דמתחבראן בלבא. ובגין דא אוקמוה מארי מתניתין **מי שאין תוכו כברו אל יכנס לבית המדרש** - אי לית לן פומא ולבא שוין.

ובחבורא קדמאה(?)

פתח רעיא מהימנא ואמר ווי לון לבני נשא דאינון אטימין לבא, סתימין עיינין, דלא ידעין אברים דגופיהון על מה אינון מתתקנין. דהא **קנה** תלת חילין כלילן ביה. חד - הבל דאיהו להב אש דנפיק מן לבא ואתפלג לז׳ הבלים דאמר קהלת. תניינא - אויר דעאל לגביה מלבר. תליתאה - מים דכנפי ריאה דאינון דבוקים בקנה.

ומתלת אלין אתעביד **קול** - מים ורוח ואש. ומתפלג כל חד לז׳ ואינון: ז׳ להבים, ז׳ אוירות, ז׳ נחלים. וכד אערעו להבים דלבא בעבי מטרא דאינון כנפי ריאה ארח קנה דריאה - האי איהו **ורעם גבורותיו מי יתבונן**. דביה לב מבין בבינה דאיהי בלבא לשמאלא - גבורה. וחסד לימינא - מים דכנפי ריאה. ותמן חכמה מוחא, ומניה **מעין גנים באר מים חיים ונוזלים מן לבנון** דאיהו לבונא דמוחא נוזלים על קנה דריאה.

בתר דאסתלקו עננים דבינה לגבי נוחא, ורזא דמלה **מי זאת עולה מן המדבר כתימרות עשן**. ודא עשן המערכה דסליק מן לבא למוחא, דכל רוחין דעלמא לא זזין ליה מאתריה. **חכמה - כח מ״ה. כח** בלבא. **מה** במוחא. קנה תפארת כליל **ו** ספיראן - ו׳ דרגין אינון לכרסייא דאיהי אימא לנחתא חכמה לגבה מן מוחא ללבא דבה לב מבין. ובגין דא **קנה חכמה קנה בינה** - ביה אבא נחית, ביה אבא סליק. והאי איהו סלם דביה (ס״א עולים ויורדים בו) עולים תרי ויורדים תרי.

ובחבורא קדמאה(?)

דף רלו עמוד א

ולבתר **שט** - למיכל משתיא חמרא ומיא, דכתיב **שטו העם ולקטו** מיכלא למיכל.

משתיא חמרא ומיא - נסוכא דיין ונסוכא דמים - בהאי ושט עאל ואשתאיב בריאה. אלין שרפים בשלהוביתא דלהון נטלי משתיא ואקרון ׳ריאה׳ בחבורא חדא, ואשתאיב כלא בהון. וכל אלין נטלין כל חד וחד כדקא חזי ליה. ומדחרב בי מקדשא ובטלו הטוחנות כי מעטו - כלהו דאזעירו דיוקנייהו ומזונייהו, ולית יומא דלית ביה מארה.

ארים קליה רבי שמעון ואמר: ווי ירושלם קרתא קדישא, ווי לעמא דכל טבאן אלין אבדין! רברבן גיברין ממנן אזעירו דיוקנייהו! על דא בכו חברייא, אמרו: ווי רבי כד תסתלק מן עלמא! מאן יגלה רזין סתימין עמיקין כאלין דלא אשתמעו מן יומא דשלמה מלכא ועד השתא. זכאה דרא דשמעין מלין אלין, וזכאה דרא דאנת בגוויה! ווי לדרא דישתארון יתמיך מנך!

רעיא מהימנא

פתח רעיא מהימנא ואמר, והא כתיב **ושפתותינו שבח כמרחבי רקיע**. ושבע רקיעין אינון: **וילון, רקיע, שחקים, זבול, מעון, מכון, ערבות**.

שחקים - דבהון ריחים דטוחנים מן לצדיקים לעתיד לבא. ואינון אקרון ׳שחקים׳ על שם **ושחקת ממנה הדק**. ואינון נצח והוד עלייהו אתמר **ושחקים יזלו צדק** דאיהי שכינתא תתאה.

וילון - דביה מכניס ערבית ומוציא שחרית.

רקיע - איהו יסוד דביה נהרין שמשא וסהרא דאיהו עמודא דאמצעיתא ושכינתא תתאה. הדא הוא דכתיב **ויתן אותם אלהים ברקיע השמים להאיר על הארץ**. וצדיק אית בין נצח והוד, ועדות בין תפארת ומלכות. נצח והוד - תרין פלגי גופא אינון כגוונא דתרין תאומים, ובגין דא אתקריאו **שחקים** - תרוויהו כחדא. **ו׳ ו׳** אינון מן **ושט** מסטרא דשמאלא ואינון תרין טוחנות מסטרא דימינא **ויקח משה את עצמות יוסף עמו**. עצמות צדיק, יסוד עלמין, דרגא דיוסף הצדיק. ועלייהו אתמר **את קרבני לחמי לאשי** - ולית לחם אלא אורייתא - **לכו לחמי בלחמי**. ואינון אשכלות דצדיק - וצדיק עץ פרי. ובגיניה אתמר **וישאוהו במוט בשנים**. ואמאי במוט? בגין דלא הוה תמן צדיק ובגינייהו אתמר ביה **לא יתן לעולם מוט לצדיק** דאיהו עץ דאתמר ביה **היש בה עץ אם אין**. אעקרו עץ דאיהו צדיק אלין דאפיקו שום ביש על ארעא וגרמו **ושיאוהו במוט בשנים - ו׳ ו׳**. עלייהו אתמר **סחטה ענבים**.

צדיק יסוד - ביה סוד דאיהו **יין המשומר בענביו משׁשת ימי בראשית**, דאינון ו׳ דרגין דאת **ו**. ואינון שרפים ו׳ ו׳ - **שש כנפים לאחד** משמאלא. ואינון אפיקו מים מימינא וצחין בשלהוביתא דלהון מסטרא דגבורה, ושואבין מסטרא דחסד. ועלייהו אתמר **עושה מלאכיו רוחות** מסטרא דעמודא דאמצעיתא דנשבין על לבא דאיהו דרגא עשיראה ברוחא דקודשא דאיהו בינייהו, ואיהו **ו** - אות בצבא דיליה כליל ו׳ פרקין דתרין שוקין דכתיב בהו **שוקיו עמודי שש**. ודא צדיק אות ברית **ו׳** עלאה תפארת בין שית פרקין דתרין דרועין. ובגין דא **ו׳ ו׳** - גוף וברית חשבינן חד. ואינון **פורשי כנפים למעלה** לקבל **ו׳** עלאה עלייהו. ומסטריה אתקריאו **נביאי האמת**, סוככים בכנפיהם על ברית דאיהו **ו׳** תנייא, **וצדיק יסוד עולם**.

ובגין דא נצח והוד טוחנים מן לצדיקייא דאינון מסטרא דצדיק יסוד עולם דאיהו בינייהו. ובגין דא אתקריאו ׳טוחנות׳. ומסטרא דושט - **שטו העם ולקטו** - אינון לקוטות דפסקות דמתניתא וטחנו בריחים מהכא מאן דאפיק מלין דאורייתא צריך למטחן לון בשניים ולאפקא מלין שלימין. ואינון מלין אתקריאו ׳שלמים׳, ואוחרנין דאינון שטיין דאכלין מלין בהלעטה ולא טוחנין לון בטוחנות דלהון ובשינהון מה כתיב בהו? **הבשר עודנו בין שניהם ואף יהו״ה חרה בעם** דאינון מגזעא דמאן דאמר **הלעיטני נא**. ונצח והוד אתקריאו ׳כרובים׳. ותמניא אינון - חכמה בינה גדולה גבורה תפארת מלכות נצח הוד. צדיק עטרה על רישיה דאיהו לית ליה זוג. ומאי עטרה דיליה? כתר עליון. ובגיניה

דף רלו עמוד ב

פתח ר׳ שמעון ואמר, **שמע ישראל יהו״ה אלהינו יהו״ה אחד. ע׳** רברבא, **ד׳** אוף הכי. וסימנא דא **עד**. היינו דכתיב **עד יהו״ה בכם** (שמואל א יב) . אשתארון אתוון **ש״מ. מ׳** פתוחא. מאי טעמא לא סתימא? בגין **דם׳** סתימא - מלכא (ס״א עלמא) עלאה. **מ׳** פתיחא - מלכא (ס״א עלמא) תתאה. אתוון אחרנין אשתארו **א״ח - כבוד אלהים הסתר דבר** כתיב.

אשכחנא בספרא דרב המנונא סבא כל מאן דמייחד יחודא דא בכל יומא - חדוה זמינא ליה מלעילא מרזא דאתוון אלין; **ש״מ** מהאי סטרא, **א״ח** מהאי סטרא. ומצרף אתוון - למפרע שרי, ובמישר סיים. וסימן **אשמח** דכתיב **אנכי אשמח ביהו״ה** (תהלים קד א) ממש. דא יחודא קדישא ושפיר איהו.

והכי הוא בספרא דחנוך דאמר כי האי גוונא דמאן דמייחד יחודא דא בכל יומא חדוה זמינא ליה מלעילא. תו אית ביה **ש״מ** דאתכליל מן **ע׳** דברבא, אלין שבעין שמהן ברזא דאבהן קדישין. ודא הוא **שמע - שם ע׳ - ישראל יהו״ה אלהינו יהו״ה** - אלין ארבע בתי דתפלין דאחיד לון **א״ח**. ההוא דאמר **פתחי לי אחותי רעיתי. ד׳** - דא קשר של תפלין דהיא אחידת בהו. רזא לחכימין אתמסר דלא לגלאה.

שתיק ר׳ שמעון, בכה וחייך. אמר אימא דהא ודאי רעוא אשתכח, ולית כדרא דא עד דייתי מלכא משיחא דיהא רשו לון לגלאה. תרין רצועין נפקין מסטרא דא ומסטרא דא - רזא דתרין ירכין דלתתא דהאי **אח** דנביאי קשוט אחידן בהו. דהא מלעילא נפקין תרין רצועין רזא דתרין דרועין מימינא ומשמאלא. ודל״ת אתאחידת בהו. לבתר נחתא ואתפשטו ירכין לתתא. כיון דהיא אתאחידת לעילא כדקא יאות - נחתא לתתא לאתאחדא באכלוסהא. וכד איהי אתאחדת אחידא בשיפולי ירכין ורשימו דיו״ד ברית קדישא עלה מלעילא -- כדין איהי אתאחדת ביחודא חד. **יו״ד** דא איהי רזא דברית - (ועל דא) כל מאן דנטר ברית דא איהו אשתזיב לעילא ואשתזיב לתתא (מנלן) פנחס בגין דאיהו קני על ברית דא אשתזיב מן דינא עילאה ומן דינא דלתתא. ובגין כך אתרשים יו״ד דא בגוויה. הדא הוא דכתיב **פינחס בן אלעזר בן אהרן הכהן וגו׳**. יו״ד דא אצטריך דלא יתעדי כלל מגו תפלה דיד, דלא יעביד פרודא וכל חדוה דילה בהאי **י׳**. איהו יו״ד דא בדכורא איהי ולא בנוקבא. איהו צדיק ואיהי צדק. ובגין כך אתקריבת בהדה. ומאן דרחיק ליה מאתר דא - רחיק הוא מעדונא דעלמא דאתי. בדכורא איהו צדיק ואיהי צדק בלא יו״ד. איהו איש ואיהי אשה בלא יו״ד. ובגין כך חדוה (נ״א תיאובתא) דילה לאתקרבא בה ולאתעדנא בהדה. מאן דרחיק עדונא דא ירחקון ליה מעדונא דלעילא. ועל דא כתיב **כי מכבדי אכבד וגו׳**.

תא חזי, פנחס קאים קמי דינא תקיפא דיצחק וסתים פרצה - בגין כך אשלים לגבי פנחס רזא דיצחק. קם קמי פרצה דכתיב **ויעמוד פנחס ויפלל** (תהלים קו) . קם בפרצה קמי דינא דיצחק בגין לאגנא עלייהו דישראל (ס״א פנחס קאים קמי דינא תקיפא דיצחק לאגנא עלייהו דישראל דכתיב **ויעמוד פנחס ויפלל**. מאי **ויעמוד**? דקם בפרצה קמי דינא דיצחק בגין כך אשלים לגבי פנחס רזא דיצחק). ועל דא כליל דא בדא בחושבנא.

ואי תימא הא חושבנא לא תלייא אלא בעיינין דילה והכא חושבנא לעילא ביצחק? אלא ודאי הכי הוא בגין דיצחק תליא ואשתמשא (ס״א ואתמשך) בההוא אתר דאינון עיינין דתמן דיינין דינין דכל עלמא. דהא עיינין דילה אינון שבעין קתדראין, אתר דדינין דעלמא, ואקרון סנהדרין. ועל דא כלא חד בגין דיצחק ואינון כחדא אזלין וכלא שפיר.

פנחס דא יצחק, וקם פנחס ודאין דינא ומתלבש בגבורה תקיפא דאיהו שמאלא ובגין כך זכה לימינא - הכא אתכליל שמאלא בימינא.

השיב את חמתי - מאי **השיב את חמתי**? אלא אלין אינון ג׳ ממונים דגיהנם - **משחית אף וחימה** (ד״א חד על ש״ד, חד על גילוי עריות, וחד על עבודה זרה), בגין דחמא ההוא חמה דהוה פשיט ואתמשך מסטרא דיצחק - מה עבד? אתלבש איהו ביצחק ואחיד בההוא חימה כמאן דאחיד בחבריה ואתיב ליה לאחורא. וכדין דן דינא ועביד דינא.

רעיא מהימנא

אוקמוה מארי מתניתין **העולם הבא אין בו לא אכילה ולא שתיה אלא צדיקים יושבים ועטרותיהם בראשיהם**. והיינו דאוקמוה אמרה שבת קמי קב״ה לכלהו יומי נתת בן זוג, ולי לא נתת בן זוג.

(ר״מ רי״ג א).

דף רלז עמוד א

דן דינא - דכל בועל ארמית קנאין פוגעין בו. ועביד דינא - דכתיב **וידקור את שניהם**. ועל דא כתיב הכא **השיב את חמתי** וכתיב התם **השיב אחור ימינו מפני אויב** (איכה ב) . מה להלן לאחורא - הכא נמי לאחורא. ועל דא **י׳** דפינחס הכא יו״ד דיצחק.

וכלא הוא **מעל בני ישראל** - דחד חמא ההוא ׳חמה׳ חמא ליה דהוה נחית על רישיהון דישראל. מאי חמא? חמא **מ׳** את דא דהוה טאס ברקיעא, ודא הוא סימנא דמלאך המות דבעיא לאתבנאה באת **ו׳** ואת **ת׳**. מה עבד פנחס? מה דהוה מתלבש ביצחק - כדין נטיל ההוא את **מ׳** וחטף ליה וחבר ליה בהדיה. כיון דחמא מלאך המות דפנחס חטף ליה להוא **מ׳** בהדיה - מיד תב לאחורא. מאי טעמא? בגין דכד קני בלביה פינחס אתלבש ביצחק ואסתלק למהוי בחושבנא ר״ח, והכי סליק שמיה ר״ח, והכי סליק יצחק. כיון דחמא לאת **מ׳** טאס ברקיעא - חטף ליה וחבר ליה בהדיה ואתעביד מיד רמח. הדא הוא דכתיב **ויקח רמח בידו**. בגין דאות **מ׳** הוה סימנא קדמאה לאדם הראשון למבני מות על עלמא, בגין דאת דא הוה טאס על רישיה דאדם בשעתא דכתיב **ותקח מפריו - מ׳ פריו**. והוה מחכא **ו״ת** בזמנא דכתיב **ותאכל...ותתן...ותפקחנה** - כדין אתבני **מות** על עלמא.

פנחס הוה חמי ליה השתא ההוא את **י׳** טאיס על רישיהון דישראל. והיאך חמא ליה? חמא דיוקנא **דמ׳** פתוחה מליא דמא. כיון דחמא ליה אמר הא ודאי סימנא דמלאך המות. מיד חטף לה, אדכר עלה שמא מפרש ונחית להאי את לגביה. ומה דהוה ר״ח אתצריך רמח. כדין **ויקח רמח בידו**. ועל דא כתיב **מעל בני ישראל**.

בקנאו את קנאתי - דקני לשמא קדישא דהוו מחברין ליה ברשו אחרא. **בתוכם** - מאי **בתוכם**? בגין דהוה אזל ועאל בגו כמה אכלוסין, כמה רברבן, ומסר גרמיה למותה בינייהו. אבל **בתוכם - בתוך מ׳**. בתוך **מ׳** הוה ההוא קנאה דקני. מאי טעמא **מ׳**? בגין דאיהי סימנא **דמות**, איהי סימנא **דמ׳** מלקיות, איהי סימנא **דד׳** מיתות בית דין ומתמן סליק ונחית, נחית וסליק. סליק **למ׳** ונחית **לד׳**. נחית **מד׳** - אינון ד׳ רוחין דמתפרשן מגו דכר ונוקבא ממסאבותא, ובגינייהו ד׳ מיתות בית דין. ומתמן סלקין **למ׳**, והיינו **מ׳** סימנא. ומאנין דמלאך המות. ודא נטיל פנחס וקם **בתוך מ׳**. ועל דא **ולא כליתי את בני ישראל בקנאתי**.

וכי היאך השיב פנחס חמתיה דקוב״ה - והכתיב **ויהיו המתים במגפה וגו׳**? אי לא מית חד מנייהו הוה אמינא **השיב את חמתי**, אבל כיון דכל הני מיתו - מאי טעמא **השיב את חמתי ולא כליתי את בני ישראל**?! אלא ודאי ברירא דמלה ווי ליה לבר נש דפגים זרעיה. ווי ליה למאן דלא נטיר זרעיה כדקא יאות. חס ושלום דאפילו חד מישראל מית. אלא שבטא דשמעון כד אתו אינון ערב רב אתערבו בנשין דשבטא דשמעון בתר דאתגיירו ואולידו בנין. מנהון מיתו בעגל ומנהון מיתו במותא, ואחרנין מיתו הכא אינון דאשתארו. הדא הוא דכתיב **ויהיו המתים במגפה** - ״אשר מתו״ לא כתיב אלא **המתים** - מתים דמעיקרא הוו. ובגין דאסתמרו ישראל וכל אינון זרעא קדישא אתמנון כלהו בגין דלא חסר אפילו חד מנייהו. ועל דא כתיב **ולא כליתי את בני ישראל** - מכלל דאחרנין כלו. וכן **השיב את חמתי מעל בני ישראל** - מעל בני ישראל השיב אבל מעל אחרנין דהוו ערב רב לא השיב.

ועל דא רשים קרא ואמר **מעל בני ישראל** ובגין דא אתמנון בני ישראל כמלקדמין וחבר לון קב״ה בהדיה כגוונא דא בעובדא דעגל דכתיב **ויפול מן העם וגו׳** (שמות לב) . כל אינון מערב רב הוו ולאחזאה דלא הוו מבני ישראל מה דכתיב לבתר **ויקהל משה את כל עדת בני ישראל**.

רעיא מהימנא

אמר רעיא מהימנא, השיב את חמתי - מאי **השיב את חמתי**? אלא ג׳ ממונים דגיהנם; חד על שפיכות דמים, וחד על גילוי עריות, וחד על עבודה זרה. ואינון **משחית אף וחמה**. הוא (חמא דיהו״ה) (ס״א חימה דהוה) טאס בעלמא אמר **השיב את חמתי מעל בני ישראל**, ולא אמר ״מעל העם״ דאינון ערב רב דאתמר **ויפול מן העם ביום ההוא כשלשת אלפי איש** דהכי אוקימנא ושאילו לבוצינא קדישא.

דף רלז עמוד ב

קחו מאתכם תרומה. תא חזי, בקדמיתא כתיב **מאת כל איש אשר ידבנו לבו** - כלא בכלל. כיון דאינון ערב רב עבדו דא ומיתו מנייהו אינון דמיתו בעא קודשא בריך הוא לאתפייסא בהדייהו דישראל. אמר לון אתחברו כולכו לסטר חד, הדא הוא דכתיב **ויקהל משה את כל עדת בני ישראל** - בלחודייהו. אמר לון: ״בני בכון אנא בעי למשרי, עמכון תהא דיורא דילי״. ועל דא **קחו מאתכם תרומה** - מאתכם ולא מאחרא - לא בעינא דתהא שתופא לאחרנין בהדי. ולא בהדייכו. ובגין כך כלהו אשתציאו. אוף הכא הא אינון מאינון גזעא בישא הוו - **ויהיו המתים** - **המתים** - ודאי מתים. ולא מישראל. ובגין כך מנה לון דכתיב **שאו את ראש בני ישראל** - ארימו רישייהו.

א״ר אלעזר, אבא כמה יאות הוא אי לא אשכחנא פלוגתא על דא.

אמר ליה ברי אימא.

אמר ליה: והא כתיב **ויצמד ישראל לבעל פעור**, ותנינן דאתחברו ישראל בהדיה כצמידא דא דאתחבר בב״נ בקשוטוי הכי אתחברו ישראל בבעל פעור.

אמר ליה: אלעזר הכי הוא **ויצמד ישראל לבעל פעור**, אלא אנא לא אמרית דאתדכו ישראל מההוא חובה, אלא דאתדכו ממותא דלא שריא עליהו מותא.

אמר ליה: והא כתיב (שם) **קח את כל ראשי העם והוקע אותם**?!

אמר ליה: **ראשי העם** ודאי, ולא ״ראשי בני ישראל״. ומן **העם** אית לן למילף; כתיב הכא **העם** וכתיב התם **וירא העם, ויקהל העם, ויפול מן העם**. אבל תא חזי **ויצמד ישראל לבעל פעור** - ולא פלחו ליה. אבל מן סיפיה דקרא אוכח דכתיב **ויאכל העם וישתחוו** ולא כתיב ״ויאכל וישתחו ישראל״, אלא **העם**. כיון דכתיב **ויצמד ישראל** מאי **ויאכל העם**? אלא ההוא זרעא בישא הוו חובה דישראל.

רעיא מהימנא

ומה כתיב? **קחו מאתכם תרומה ליהו״ה** - ולא מערב רב. דלא אתקריאו קהלה וחבור עד דאתעבר מנהון ערב רב. כביכול בזמנא דמתערבין בינייהו כאילו לא הוו גוי אחד. ובגין דא **קחו מאתכם תרומה** ולא משותפו אחרא דלא בעינא לשתפא אחרנין ביני ובינייכו.

ולא עוד אלא כד ערב רב אינון מעורבין בישראל מה כתיב? **היו צריה לראש**. וישראל בתר דמתעברי מנייהו אלין מה כתיב? **שאו את ראש כל עדת בני ישראל**. ולא עוד אלא דאמר קודשא בריך הוא אנא בעי לדיירא עמכון - הדא הוא דכתיב **ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם**. ולא עוד אלא כד בני ישראל בגלותא - עלייהו אתמר מי מעכב שאור שבעסה. והא אוקמוה מארי מתניתין בזמנא דערב רב אינון ראשים על ישראל כביכול כאילו (ס״א עברין שולטני דקב״ה) עבדין שלטנו בקב״ה וייעלון במשפטי ככביא ומזלי. ובגין דא צווחין ואמרין **יהו״ה אלהינו בעלונו אדונים זולתך**.

דבר אחר: פנחס וכו׳

קום בוצינא קדישא ואפתח מלי קמי שכינתא. קם בוצינא קדישא ואמר בחבורה קדמאה אתמר הכי. תא חזי פינחס קאים קמי דינא תקיפא דיצחק וקם קמי פרצה, דכתיב **ויעמוד פנחס ויפלל ותעצר המגפה** בגין לאגנא עלייהו דישראל. ובגין דא כליל דא ודא בחושבנא - פינחס כמנין יצחק. והכא צריך לחדתא מלין.

פתח ואמר אליהו רחימא דמלכא עלאה חזא **מ׳** מן **מות** טאס באוירא. חטף לה ושתף לה עם **ר״ח** דאיהו יצחק, ואיהו בחושבן פינחס, ואשתלים בה רמ״ח. לבתר חזא **ו׳** מן **מות** טס ברקיעא וחטף ליה, ושוי ליה **ברמ״ח** ואשתלים רומח. הדא הוא דכתיב **ויקח רומח בידו**. ואיהו במה יכיל לחטוף תרין אתוון אלין? בתרין רוחין דאשתמרו (דאתטמרו) לעילא דאשתתפו בפנחס - **פנ״י ח״ס**. בתרין פנים אלין חס על ישראל דלא אתאבידו בחילא

דף רלח עמוד א

מהו דכתיב **ויצמד ישראל לבעל פעור**? תא חזי ״ויצמד ישראל **בבעל** פעור״ לא כתיב, אלא **לבעל פעור** - קשוטין ותוקפא יהבו לבעל פעור בלא דעתא, בגין דפולחנא דפעור הוא למפרע גרמיה ולאפקא קמיה צואה רותחת. וההוא עיבידתא אהני ליה ואתתקף מניה. וישראל כיון דחמו דא - חשיבא דזלזולא דיליה איהו וקלקולא דיליה דהא בע״ז כתיב **צא תאמר לו** (ישעיהו ל כב) . ואינון בגין זלזולא דע״ז פרעו גרמייהו בלא ידיעה. ועל הני כפר פנחס ובטל מותנא דכתיב **ויכפר על בני ישראל**.

רעיא מהימנא

דתרווייהו. **וידקור את שניהם** בתרין אתוון מ״ו. והיינו **בקנאו את קנאתי בתוכם**.

ואמאי אשתתף ביצחק? בגין דיצחק מסר גרמיה למיתה, ובגין דא אשתתף ליה ליצחק למהוי ליה עזר. דמסטרא דתרין עיזלי דאיילתא אשתתפי ביה אברהם ויעקב. דאברהם דרגיה חסד אשתתף ב**ח״ס** דפנחס. יעקב איהו **פני אל** (ס״א יעקב איהו **פני** דפנחס) בגין דאתמר ביה **כאשר עבר את פניאל** (ס״א שם המקום פנ״י) **פנ״י א״ל**. בגין דכד עלמא איהו בדוחקא ואית צדיק בעלמא מקני על ברית - אבהן אשתתפו ביה ובגינייהו אמר משה בדוחקא דישראל **זכור לאברהם ליצחק ולישראל עבדיך**.

ובתלת אתוון **יה״ו** מן **אליהו** זכה **לה׳** מן הנביא. ודא איהו **אליהו ה׳נביא** (ס״א ודא רזא אל יהו״ה נביא). ואשתלים ביה **יהו״ה**.

י׳ דזכה פנחס ביה בגין דקני על ברית זכה לברית. ותרין יודין אינון - יוד עלאה מן **יהו״ה** דכרת בה לאברהם בין **י׳** אצבעות דידין, יו״ד זעירא איהי מן **אדני** דכרת בה בין **י׳** אצבען דרגלין, ואיהי את קדישא דמתעטרא ברשימו עלאה.

ודא אתרשים תמיד לעלמין איהי אות דשבת אות דתפלין אות דיומין טבין אות דשדי דרשים על מזוזות ביתך ובשעריך למהוי בה רשימין ישראל ברצועייהו בברית דלהון דאינון בנוי דמטרוניתא, בנוי דהיכלא דמלכא קדישא. ובאורייתא אינון רשימין באת **י׳** עלאה דאינון בני מלכא עלאה כמה דאוקמוה. והא אתמר **בנים אתם ליהו״ה אלהיכם**. ואות **י׳ דשדי** איהו חוליא דשלשלת על קודלא **דשד** יצר הרע דלא לנזיק ליה לבר נש. דעליה אמר דוד **הצילה מחרב נפשי מיד כלבת יחידתי** - איהו נחש איהו כלב איהו אריה דעליה אמר דוד **יארוב במסתר כאריה בסכה**. והנביא קרא ליה ׳דוב׳ - הדא הוא דכתיב **דוב אורב הוא לי ארי במסתרים**. **נמשל כבהמות** - נמשל לכל חיון מסאבן דאינון דורסין. אתמתיל לכל בר נש כפום חובוי. והא אתמר. והאי איהו כלב ונחש וחמור נוער. דמרכיבין עליה נפשא.

ומיד דאשתמודע ההוא דרכיב עליה דאיהו חייבא - עליה כתיב **ויפול רוכבו אחור**. ורזא דמלה **כי יפול הנופל ממנו**. ובגין דא אמר איוב **לא נופל אנכי מכם**. וצדיק דרכיב עליה קשיר ליה בקשירו דרצועין דתפלין, אות תפלין, דאיהו אות **י׳ דשדי**. חוליא על קדליה. **ש** דתפלין שלשלת על קדליה. וביה רכיב אליהו וסליק לשמיא. הדא הוא דכתיב **ויעל אליהו בסערה השמים**. וביה **ויען יהו״ה את איוב מן הסערה**.

ובגין דא אוקמוה רבנן דמתניתא עליה **איזהו גבור הכובש את יצרו**. ואית למאן דמתהדר ליה חמור דלאו איהו מצטער רוכבו ואלין אינון דמשתדלין בקל וחומר, ובגין דא אתמר באברהם **ויחבש את חמורו**, ובגיניה אתמר על משיח **עני ורוכב על חמור**. ובגין דא **י׳** מן **שדי** דאיהו חולייא דשלשלת מינה (ס״א מפחדין) מפוזרין כל שדין ומזיקין. ומיד דחזיין ליה במזוזות דתרעין - ברחין. דבה אתמר **לאסור מלכיהם בזיקים ונכבדיהם בכבלי ברזל**. כל שכן כד חזיין לה באות תפלין על דרועין ורשימין בה באות ברית בבשריהון.

והזר הקרב יומת - לית זר אלא יצר הרע דדמיא לכל חיון ועופין דורסין. ובגין דא **זכור נא מי הוא נקי אבד** - דא פנחס דקני על ברית ואתרשים ביה דאיהו ברא דמלכא ומטרוניתא. קני במחשבה וזכי לאת **י׳** מן **יהו״ה**. וקני בעובדוי וזכה לאות **י׳** מן **אדני**. והאי איהו חכמה בראש וחכמה בסוף. ובגין דאדם קדמאה הוה רשום בתרווייהו אוקמוה עליה רבנן דאיהו ראשון למחשבה, אחרון למעשה.

אדהכי דאמר מלין אלין אתכסי מנייהו. אמר

דף רלח עמוד ב

(הדף מכיל רק רעיא מהימנא)

רעיא מהימנא

ר׳ אלעזר (לחברוי) זכאה חולקנא דזכינא למשמע מלין מבני עלמא דאתי !

ובחבורא קדמאה **לכן אמר** - באומאה עלך אם הוא ברעותך ואי לאו אימא ר׳ פנחס בן יאיר. ההוא טולא בטש בעינוי דר׳ אבא. וכי לא הוה ידע קב״ה אי הוה ברעותיה אם לאו? א״ל אם ליה גלוי - מי גלוי לאחריני? ובגין דא **לכן אמור**.

ותו אתמר בחבורא קדמאה **מכתם לדוד** - סימנא דאחזיאו ליה לדוד כד שדר ליואב לארם נהרים ולארם צובה לאגחא בהו קרבא. אמר רעיא מהימנא **שושן עדות** - דא סהדותא דשכינתא דאיהו שושן עדות דאיהי סהדותא דקיימא עלן וסהידת עלן קמי מלכא. ודרגין עלאין קדישין בהדה. וסייעתא קדישא לתושבחתא. אמר ר״מ **שושן עדות** דאינון סהדין על ישראל דאינון אברים ואיהי נשמתא עלייהו. איהו סייעתא דשמיא דאתמר בה **ואתה תשמע השמים**. איהי סיעתא קדישתא (ומנה תלייא) דאתמר עלה תניא דמסייע לך **איתן מושבך ושים בסלע קנך. איתן** - **תניא** - תמן קנא דנשרא עלאה ואיהי שכינתא. ועלה אתמר **כנשר יעיר קנו על גוזליו ירחף** דאינון שוני הלכות ומשניות. וכל דבור ודבור דנפיק מפומוי דההוא **תניא** דאפיק - בין לשמא דיהו״ה, בין באורייתא, בין בצלותא, בין בברכה, בין בכל פקודא ופקודא - מה כתיב ביה? **יפרוש כנפיו** - ההוא נשרא דהוא דבור דביה **יהו״ה - יקחהו**.

ישאהו על אברתו - מאי **על אברתו**? על ההוא אבר דבר נש (ס״א דההוא נשרא) דביה מצוה **יהו״ה** אתקרי אבר דשכינתא. ובגין דא **ישאהו על אברתו** - ישאהו כגון **ישא יהו״ה פניו אליך**. ומאי **ושים בסלע קנך**? אלא אמר דוד עליה **יהו״ה סלעי ומצודתי**. אוף הכי תנא דאיהו ביה הלכא תקיפא כסלע דלית פטיש יכיל לפצצא יתה בכל קושיין דעלמא - בהאי איהו מקננא נשרא. וכל תנאים אתקריאו **קנים** דילה. ובגין דא **כי יקרא קן צפור לפניך** בארח מקרה, זמנא חדא, כאושפיזא ואכסנאי דאזדמן לפום שעתא בבי אושפיזיה.

ואית דאינון במתניתא דלהון דירה לשכינתא - הדא הוא דכתיב **ושמרו בני ישראל את השבת וגו׳ לדורותם. לדרתם** חסר - לשון דירה. ואית מארי משנה דתורתם אומנתם דלא זזת שכינתא מנהון כל יומיהון. אבל אלין - **כי יקרא קן צפור לפניך** - בהון שכינתא בארח מקרה - זמנין שרייא עלייהו ואשתכחת עמהון, וזמנין לא אשתכחת עמהון. ורזא דמלה זמנין דאשתכחת עמהון - **לא תקח האם**, וזמנין דלא אשתכחת עמהון - **שלח תשלח את האם**.

אפרוחים - אלין מארי משנה. **או ביצים** - מארי מקרא. באלין דלא קבעין למודייהו - **שלח תשלח את האם**. אבל באלין דקבעין למודייהו - **לא תקח האם על הבנים**.

ואית מארי הלכות דדמיין לכככיא - הדא הוא דכתיב **ומצדיקי הרבים כככבים לעולם ועד**. לאו כככבים דאתמר בהון **וכל צבאם יבול**, אלא כאינון ככביא דעלמא דאתי דאינון לעולם ועד קיימי תדיר.

ויאמר אלהים נעשה אדם - בתר דאשלימו לעבידתייהו כל אומן ואומן אמר לון קב״ה אומנותא חדא אית לי למעבד דיהא שופתא דכלנא - אתחברו כולכו כחדא למעבד ביה כל אחד ואחד מחולקא דיליה ואנא אשתתף עמכון למיהב ליה מחולקא דילי. והיינו **נעשה אדם בצלמנו כדמותנו**. ואוקמוה רבנן דלית ׳אדם׳ אלא ישראל, הדא הוא דכתיב **ואתן צאני צאן מרעיתי אדם אתם**. אתם אדם ולא עכו״ם. ובגין דא **ישמל ישראל בעושיו**.

אמר בוצינא קדישא ודאי ההוא תנא דאתטמר בסלע דחויא אמר דא דכתיב ביה **איתן מושבך ושים בסלע קנך**. דתלת אבהן נקראו ׳איתנים׳, ורביעאה - **איתן מושבך** דביה מתישבא הלכה דאתמר בה **הלכה למשה מסיני**. דאיהו אתפשט על שתין רבוא דישראל ונהיר לון באורייתא כשמשא (לסיהרא) דאתכסי בליליא ונהיר לכל ככביא ומזלי. ולית ליליא אלא גלותא, ואיהי **שומר מה מלילה שומר מה מליל**. ואתגליא ביממא דאתמר **הבקר אור** - בקר דאברהם דאתמר ביה **ובקר וראיתם את כבוד יהו״ה. חי יהו״ה שכבי עד הבקר**.

אדהכי הא רעיא מהימנא נפיק מההוא סלע ואמר בוצינא קדישא מה מועיל לי לאתטמרא מקמך דהא לא שבקנא אתר דלא עאלית לאתטמרא מנך ולא אשכחנא. אי הכי לית לי לאתכסייא מנך. א״ל בוצינא קדישא, בתר דאמר **נעשה אדם בצלמנו כדמותנו**, מאי ניהו דאמר לבתר **ויברא אלהים את האדם בצלמו**? א״ל מה דאוקמוה על דא מארי מתניתין, דמנהון הוו אמרין ״ברא״ ומנהון אמרין ״לא יברא״. קב״ה ברא ליה דכתיב **ויברא אלהים את האדם בצלמו**. אמר ליה, אי הכי

דף רלט עמוד א

על פי הגורל תחלק נחתו בין רב למעט (במדבר כו נו) .

ר׳ יהודה פתח ואמר: **ידעתי כי כל אשר יעשה האלהים הוא יהיה לעולם עליו אין להוסיף וממנו אין לגרוע וגו׳** (קהלת ג יד) . שלמה מלכא דחכמתיה יתיר על כל בני עלמא - לא ידענא כי כל אשר יעשה האלהים הוא יהיה לעולם? ואיהו אמר **ידעתי** - מה דלא ידע בר נש אחרא?! אלא ודאי שלמה מלכא חכמתיה סלקא על כל בני עלמא, ומה דאיהו ידע לא ידעי כל שאר בני עלמא.

תא חזי, שאר אומני דעלמא כד איהו עביד עבידתא אשגח ביה ואסתכל זמנא ותרין זמנין ועביד ליה, ולבתר אוסיף עליה או גרע מניה. וקב״ה - לאו הכי! אפיק עבידתא לאמתו מתהו דלית בה ממשות כלל, ואיהו ממש אתתקן כדקא יאות, ולא אצטריך לאוספא ולאגרעא מניה. בגין כך כתיב **וירא אלהים את כל אשר עשה והנה טוב מאד**.

תו, **כל אשר יעשה האלהים** לתקונא דעלמא - ודאי **הוא יהיה לעולם**. ר׳ יצחק אמר אי הכי מהו **והאלהים עשה שייראו מלפניו** (קהלת ג יד) ? אלא האי קרא הכי אוליפנא, והוא רזא עלאה בין חברנא. האי קרא הכי מבעי ליה: ״כי כל אשר עשה האלהים הוא יהיה לעולם״ - מהו **כל אשר יעשה**? והא כתיב **מה שהיה כבר הוא ואשר להיות כבר היה** (קהלת ג טו) - ואת אמרת **כל אשר יעשה**?! אלא מקרא אחרא אשתמע. כתיב **עין לא ראתה אלהים זולתך יַעֲשֶׂה לִמְחַכֵּה לו** - **יַעֲשֶׂה** - ״עשית״ מבעי ליה? **למחכה לו** - ״לך״ מבעי ליה?

רעיא מהימנא

איהו, לא יהיב חולקא ביה חד מנייהו ולא אתעביד בדיוקנא דלהון אלא באיקונין דמלכא בצלמו כדמותו דאיהו **צלם דמות תבניתו** אמר הכי אשתמודע. אמר ח״ו. אלא אנא אמינא לך דאתברי בכלא ואשלטיה על כלא, ואי הוה יהיב כל חד ביה חולקיה בזמניה דהוה כעסיה עליה כל חד הוה נטיל חולקיה מניה **כי במה נחשב הוא**.

אלא קודשא בריך הוא ברא ליה (כל חד וחד) בדיוקניה דא מלכות קדישא דאיהי **תמונת כל** דבה אסתכל קודשא בריך הוא וברא עלמא, וכל בריין דברא בעלמא וכלל בה עלאין ותתאין בלא פרודא כלל וכלל בה עשר ספירן וכל שמהן וכנויין והויין ועלת על כלא דאיהו אדון על כלא, ולית אלהא בר מניה ולא ישתכח בעלאין ותתאין פחות מינה בגין דאיהי קשר דכלהו שלימו דכלהו לקיימא ביה **ומלכותו בכל משלה**. ובגין דלא אשתכח עלת על כלא בעלאין ותתאין פחות מנה אפילו בחד מנייהו אתקריאת אמונת ישראל . ומסטרא דעלת על כלא אתמר בה **כי לא ראיתם כל תמונה**. אבל מסטרא דשאר בריין אתמר בה **ותמונת יהו״ה יביט**.

אתא בוצינא קדישא ושאר חברייא ואשתטחו קמיה ואמרו - ודאי כען לית מאן דיכיל למיטל מניה חולקיה, דלא יהיב ביה חולקא חד בעלמא אלא בורא עלמין עלת על כלא! וביה תליא ענשיה או אגריה - ולא במלאך ושרף ולא בשום בריה דעלמא. ובגין דא אוקמוה רבנן דמתניתין **המשתף שם שמים ודבר אחר נעקר מן העולם**.

מיד דשמע מלין אלין דאמר ר׳ שמעון בוצינא קדישא חדא רעיא מהימנא (ס״א דאר״מ בוצינא קדישא חדא) וכל חברייא בריכו ליה ואמרו: רעיא מהימנא! אי לא הוה אתי בר נש בעלמא אלא למשמע דא - דיי! זכאה איהו מאן דאשתדל בגלותא בתראה למנדע לשכינתא לאוקיר לה בכל פקודין ולמסבל בגינה כמה דוחקין. כמה דאתמר **אגרא דכלה דוחקא**.

וישכב במקום ההוא - אם **יש כ״ב** אותיות דאורייתא איהי שכיבת עמיה. מאן **יש**? חכמה מאין דבאתר דשכינתא עלאה תמן חכמה תמן. ובגינה אתמר **להנחיל אוהבי יש**. והיינו **ועושה חסד לאלפים לאוהבי** - מסטרא דאהבת חסד.

ויש דאיהי חכמה לימינא דהכי אוקמוה **הרוצה להחכים ידרים**. ובגין דא **להנחיל אוהבי יש**. תא חזי ברזין סתימין במדות דקודשא בריך הוא ההיא מדה דמשתדלין בה ודכרין בה - עלה אתמר **במדה שאדם מודד בה מודדין לו**. ושבעין אנפין לאורייתא. והאי איהו **בכל המקום אשר אזכיר את שמי** - ״תזכיר את שמי״ מבעי ליה? אלא בההיא מדה דא**זכיר את שמי** - בההיא מדה **אבא אליך וברכתיך**.

דף רלט עמוד ב

אלא אתר עלאה הוא דנגיד ונפיק ואדליק בוצינין כלהו לכל עיבר ואקרי ׳עולם הבא׳, ומניה נפיק חד אילנא לאתשקיא ולאתתקנא. והאי אילנא עלאה ויקירא הוא על כל שאר אילנין והא אוקמוה. וההוא עולם הבא דנגיד ונפיק אתקין ליה להאי אילנא תדיר - אשקי ליה ומתקן ליה בעבידתיה, מעטר ליה בעטרין, לא פסיק מבועי מניה לעלם לעלמי עלמין. בההוא אילנא תליא מהימנותא - ביה שריא מכל שאר אילנין. קיומא דכלא ביה. ועל דא כתיב **כל אשר יעשה האלהים הוא יהיה לעולם**. ודאי הוא היה הוא והוה והוא יהא **עליו אין להוסיף וממנו אין לגרוע**. ועל דא באורייתא כתיב **לא תוסף עליו ולא תגרע ממנו** דאילנא דא דאורייתא הוא ואתר דא אתקין האלהים תדיר. **האלהים** סתם - דא גבורה מאין סוף ומאין חקר, כמה דאת אמר **אין חקר לתבונתו**. **האלהים** ולא ״אלהים״. ועל דא עשה יעשה תדיר כמבוע דלא פסקן מימוי לדרי דרין. בגין כך כתיב **והאלהים עשה שיראו מלפניו** - אתקין ליה להאי אילנא בתקונא שלים דאחיד לכל סטר עילא ותתא, בגין דייראו מלפניו, ולא יחלפון ליה בחלופא אחרא לדרי דרין.

א״ר אבא ודאי שפיר קא אמרת. אבל תו אית לאסתכלא - בקדמיתא **יעשה** ולבתר **והאלהים עשה** - מה בין האי להאי? אלא (תדיר) ודאי **יעשה** ואתקין להאי אילנא דלא פסיקן מימוי לדרי דרין. ולבתר **עשה**. מהו **עשה**? אלא **עשה** האלהים אילנא אחרא לתתא מניה, ולא **יעשה** כהאי. דהאי אילנא תתאה עביד ליה ואתקין ליה בגין דמאן דיעול לאילנא עלאה ייעול ברשו וישכח לאילנא תתאה וידחל למיעאל אלא כדקא חזי. תא חזי דהאי נטיר פתחא הוא, ועל דא אקרי **שומר ישראל**. ודא אילנא תתאה **עשה** - אתשקי׳ ומתזן מאילנא דלעילא. ועל דא לא כתיב ״יעשה״ אלא **עשה**. מאי טעמא? **שיראו מלפניו** בני עלמא ולא יקרבון ליה אלא אינון דיתחזון לקרבא ולא אחרא, ויסתמרון בני נשא ארחי דאורייתא ולא יסטון לימינא ולשמאלא.

תא חזי על האי אילנא דכל חילוי ביה שריא אמר דוד **אתה תומיך גורלי**. מהו **גורלי**? דא עדבא דאחיד ביה דוד מלכא. ועל דא **על פי הגורל** כתיב. וכן הוא **על פי יהוה**. **וימת שם על פי יהוה**. **הגורל** כתיב.

זכאה חולקהון דאינון דמשתדלין באורייתא יממא ולילי וידעי ארחוי, ואינון אכלי בכל יומא מזונא עלאה, כמה דאת אמר **החכמה תחיה בעליה**. דהא אורייתא דלעילא מאתר דא אתזן, והא אתמר עלייהו **הנה עבדי יאכלו** (ישעיהו סה יג) .

רבי אבא פתח ואמר, **ויהי קול מעל לרקיע** - דא קול דאחיד להאי רקיע ואשתתף בהדיה, ודא הוא **זכר עשה לנפלאותיו**. וההוא רקיעא קאים עלייהו על אינון חיוון, ודא הוא דאברי בשני להבדיל בין מים למים. והא אוקמוה דשבעה רקיעין לעילא לעילא. ודאי וילון אינו משמש - דהא לית ליה מדיליה אלא מה דיהבין ליה. ומסכני ביה אתאחדו. דא הוא רזא דכתיב **והנה בעניי הכינותי לבית יהו״ה** (דה״א כב יד) . ודא מכניס שחרית ומוציא ערבית, דהא בליליא אפיק חילוי לכל סטרין ושלטא על אינון חיילין ואכלוסין, ובשחרית כניש לכלהו ואעיל לנקבייהו ולא שלטין. דהא בקר כליל כלהו כמה דאת אמר **להגיד בבקר חסדך ואמונתך בלילות**, והא אוקמוה.

וקול אית על האי רקיע - מניה אתזן האי רקיע. בשעתא דהאי קול אתער -- כלהו אכלוסין לא נטלין ולית בהו רשו אלא למיקם בדוכתייהו, ואקרבי חיליהון ומחכאן לההוא טיבו דנגיד להההוא רקיע ויתברכן בגיניה. ועל דא איהו **מעל לרקיע אשר על ראשם**.

תא חזי, **וממעל לרקיע אשר על ראשם כמראה אבן ספיר דמות כסא** (יחזקאל א כו) - **כמראה אבן ספיר** דא אבן ישראל. ודא הוא רזא דכתיב **וגללו את האבן וגו׳** - חד אבן נחתא מלעילא כד בעו ישראל למירת ארעא וכתיב ביה **גורל**. ואיהו אמר דא לפלניא ודא לפלניא.

רעיא מהימנא

(הדף מכיל רק זוהר ללא רעיא מהימנא)

דף רמ עמוד א

ודא אבן הוא מתחות כרסייא דמלכא נחתא. ודאי **משם רועה אבן ישראל** כתיב. ובגיני כך **על פי הגורל** ודאי **תחלק נחלתו**.

רבי יצחק ורבי יהודה הוו אזלי מאושא ללוד. פגע בהו ר׳ אלעזר - רהטו אבתריה. אמרו ״ודאי נרהיט אבתריה דשכינתא״. עד דמטו לגביה אמרו ״ודאי נשתתף בהדך ונשמע מלה חדתא״.

פתח ואמר: **שמעו אלי רודפי צדק מבקשי וגו׳** (ישעיהו נא א) . **שמעו אלי רודפי צדק** - אינון דאזלין בתר מהימנותא, רודפי צדק ודאי, אינון **מבקשי יהו״ה**. אי בעיתו למנדע מהימנותא ולאחדא להאי צדק -- לא תסתכלון בה בלחודהא כשאר בני עלמא דגרמו מיתה לגרמייהו על דא. אבל **הביטו אל צור חוצבתם ואל מקבת בור נוקרתם**.

רבי חייא הוה אזיל למחמי לר׳ אלעזר וכו׳ עד **אשרי אדם עוז לו בך** - תוספתא הוא וכבר נדפסה בפרשת לך לך דף פט ע״א. ואלו החלופים מצאתי בין הכתוב בהעתק אשר לפניי לבין הכתוב שם ע״ב צ״ל **ואמר אמאי אחסין דוד מלכא מלכותא דאיהו**. שם במקום **בדוד** צ״ל **שלמה**. דף צ צ״ל **קלא דהוה אמר אי קדישא הביאני המלך חדריו בכל אינון אדרין דסבא דאנפין עולימא קדישא אתמסרו בידיה כל מפתחן דבגינך ובחייך קדישא כל חילי שמיא נגילה ונשמחה בך ודחילו**. במקום **אזלו** צ״ל **תיבו תמן** (וכבר נתקן) :

צו את בני ישראל ואמרת אליהם את קרבני לחמי וגו׳ (במדבר כח ב) . כתיב **החפץ ליהו״ה בעלות וזבחים כשמע בקול יהו״ה וגו׳** (שמואל א טו כב) - לית רעותא דקב״ה דיחוב בר נש ועל חוביה יקריב קרבן, אלא קרבן דאיהו בלי חובה - דא איהו קרבן שלים ואקרי ׳שלמים׳. וקרבן תמיד אוף הכי - ואע״ג דמכפר על חובין.

רבי אבא פתח **זבחי אלהים רוח נשברה וגו׳**. האי קרא אוקמוה דרעותא דקב״ה לא אתרעי בקרבן דבר נש על חובוי אלא **רוח נשברה**. ובני נשא לא ידעי מאי קאמרי. והכי שמענא מבוצינא קדישא, דכד אתי בר נש לאסתאבא בחובוי אמשיך עליה רוח מסטרא דמסאבא, ואתגאי על בר נש ושליט עליה לכל רעותא. וההוא סטרא מסאבא אתגבר בחיליה ואתתקף ושליט עליה לרעותיה. אתי בר נש ושליט עליה לאתדכאה - מדכאין ליה.

בזמנא דהוה בי מקדשא קיים - אקריב קרבניה - כל כפרה דיליה תלייא עליה עד דאתחרט ותבר להההוא רוח מגו גאותא דיליה, ומאיך ליה. ודא הוא תבירו דההוא דרגא דמסאבא. וכד אתבר ההוא רוח מסאבא וקריב קרבניה - דא איהו דאתקבל ברעוא כדקא יאות. ואי לא אתבר ההוא רוח - לאו קרבניה כלום; ולכלבי אתמסר. דהא קרבנא דא - לאו דקב״ה אלא מכלבי. ובגין כך **זבחי אלהים** כדקא יאות הוא **רוח נשברה** - דיתבר ההוא רוחא מסאבא ולא ישלוט. ועל דא מאן דיתבר ליה כדקא יאות - עליה כתיב **רוח הולך ולא ישוב** (תהלים עח לט) . ליהוי ההוא גברא באבטחותא דלא יתוב לגביה לעלמין - הדא הוא דכתיב **ולא ישוב**.

לב נשבר ונדכא - ההוא גברא דלא אתגאי ולא אתענג בענוגין דעלמא, **אלהים לא תבזה** ביקרא איהו לגביה.

צו את בני ישראל - מאי **צו**? ע״ז ממש.

ר׳ אלעזר פתח, **באתי לגני אחותי כלה וגו׳**. האי קרא אוקמוה אבל אית סתרים בקרבנא הכא, וכלא אתמר.

אמר ליה ר׳ שמעון יאות הוא דשרית מלה, וסתמת אימא? (ס״א נסתמת אמאי?).

אמר, בגין דחמינא בספרא דחנוך מלה ואוליפנא.

אמר אימא ההיא מלה דחמית ושמעת.

רעיא מהימנא

(הדף מכיל רק זוהר ללא רעיא מהימנא)

דף רמ עמוד ב

אמר כלא חד מלה.

קב״ה אמר דא **באתי לגני** בגין דכל קרבנין דעלמא כד סלקין - כולהו עיילין לגו גנתא דעדן בקדמיתא, רזא דכנסת ישראל. והיאך? בקדמיתא ושירותא

דקרבנא - בשעתא דבר נש אודי חטאוי עלה, ונכיסו וזריקו דדמיה על מדבחא. השתא אית לאסתכלא - היאך אינון רוחין קדישין אתהנון מהאי? ומאי טעמא דקרבנא דבהמה - והא יתיר הוה סגיא לתברא בר נש ההוא רוחא ולאתבא בתיובתא? ! מ״ט נכיסו דבהמה ולאוקדא ליה בנורא דמדבחא?

אלא רזא הוא, בגין דאית בהמה דרביעא על אלף טורין, ואלף טורין אכלת בכל יומא. וכלהו אקרון **בהמות בהררי אלף** (תהלים נ י) . ועל דא תנינן דאית בעירא אכיל בעירי. וממה הוו? מאשא. וכלהו לחיך לון ההיא בהמה בלחיכא חדא. הדא הוא דכתיב **כי יהוה אלהיך אש אכלה הוא אל קנא**. וכל מיא דירדן דאמלא בשית שנין היא עבדת ליה גמיעא חדא. הדא הוא דכתיב **יבטח כי יגיח ירדן אל פיהו** (איוב מ כג) .

סתרא דמלה חמינא, דכל הני עקרא ויסודא להני בעירי דלתתא, בגין דרוחי דבעירי מנייהו אתפשטו לתתא ואתצייר ההוא רוחא לתתא בבעירי. וכד חב בר נש - אייתי בעירא לקרבנא, וההוא רוחא דבעירא דא סלקא ותב לאתריה ומתפשט ההוא רוחא בכלהו. וכל אינון דזינא דא - מתקרבין ואתיין ואתהניין מההוא חלבא ודמא דההוא לבושא דרוחא דא, דהא מסטרא דלהון הוה ההוא רוחא, וכלהון אתהנו ואתזנו ואתעבדון סניגורין על ההוא בר נש. ועאל דרך ושט כמה דאתמר, ובגין כך קרבנא מן הבהמה.

אמר ר׳ שמעון, בריך ברי לקב״ה ! עלך אתמר **ישמח אביך ואמך ותגל יולדתך**. **ישמח אביך** דלעיל, **ואמך** - דא כנסת ישראל. **ותגל יולדתך** - דא ברתיה דר׳ פנחס בן יאיר חסידא.

״אלעזר ברי - אימא הא קורבנא דבהמה, קרבנא דעופי מאי? דכתיב **ואם מן העוף עולה קרבנו**״? א״ל לא חמינא אבל אסתכלנא מהאי מלה דבהמה מלה דעופי ולא אוחרא. ולא אימא בגין דלא חמינא ועד כען לא שמענא.

אמר ליה: ״אלעזר, יאות אמרת ! אבל רזא דקרבנין - סתרין סגיאין תמן, ולא אתמסרו לגלאה בר לזכאי קשוט דרזא דמאריהון לא אתכסי מנייהו״.

סתרא דקרבנין - דא איהו סתרא לאינון חיון קדישין. ד׳ דיוקנין חקוקין בכסא, ודא איהו כורסייא ופרנסא דמלכא קדישא. **פני שור, פני נשר, פני אריה, פני אדם**.

פני אדם - דכליל לכלהו. וכל אנפין מסתכלין אלין לאלין ואתכלילן אלין באלין. ומנייהו מתפשטן לכמה סטרין ורבוון, עילא ותתא, דלית לון שיעורא ומניינא וחשבון.

פני שור - אתפשט לבעירי רוחא מניה, לארבעה זינין ואתכלילן בחד. ואלין אינון: **פרים וכבשים ועתודים ועזים**. ואלין קיימין לקרבנא. ובגין דמנהון הוו אינון חיילין קדישין דמתפשטי מההוא פני שור - מתקרבין ליסודא דלהון ואתהנון מההוא יסודא ולבושא דלהון. ואי לא דהוי להו יסודא דהאי עלמא - לא מתקרבין תמן. כגוונא דהוי נייחא לשכינתא קדישא מרוחיהון דצדיקייא ואתקריבת לקבלא רוחא דההוא זכאה ואתהנאת מניה, בגין דמנה הוה ההוא רוח -- כך אלין מתהנון מההוא לבושא דמתקרבי מסטרא דיסודא דלהון, דהא חלבא ודמא לבושא דרוחא דלהון הוה, ובגין כך אתהנון מנייהו.

פני נשר - אתפשט לעופא רוח מניה. ונשר בתרין סטרין איהו, ורזא דא **ועוף יעופף** - תרין רוחין. ובגין כך אתפשט ונחתא מימינא ומשמאלא קרבנא דעופי. מכל סטר דכיא לא אתקריב אלא **יונה ותורים** דאינון בקשוט לזווגייהו מכל שאר עופין.

רעיא מהימנא

(הדף מכיל רק זוהר ללא רעיא מהימנא)

דף רמא עמוד א

והם נרדפין ולא רודפין. ומהימנא דא לדא נוקבא לבר זוגו. ועל דא קרבנא מנייהו. ונחתי ומתקרבי אינון רוחין קדישין ואתהניין מיסודא ועקרא דלהון.

ואי תימא, היך אתפשט זעיר מהאי יונה או משפנינא דא לכמה סטרין חיילין דלית לון שיעורא? או מן בעירא חדא אוף הכי? תא חזי, חד שרגא דקיק דליק - אתמלייא מניה כל עלמא ! תו, אעא דקיק - אדליק לרברבא !

עד הכא קרבנא מתרין סטרין דחקיקין בכסא. השתא אית למשאל - ד׳ דיוקנין אינון דחקוקין בכסא - מ״ט לית קרבנא מאחרנין? אלא ודאי מכלהו אית קרבנא. אריה חקוק בכורסייא. בשעתא דקרבנא שלים - אריה נחית ועאל באשא ואכיל ואתהני מתמן. אדם חקוק בכורסייא. אדם עקרא דכלא ומקריב תמן רוחיה ונשמתיה, ואדם עלאה אתהני מאדם תתאה, וכל זינא אתקריב לזיניה ואתהני מניה מדיליה ממש ומיסודא דיליה.

ואי תימא, הא אריה דלית ליה יסודא לתתא בההוא קרבנא? אריה כליל בכלהו - דהא לימינא הוי, ובגין כך אכיל בכלהו. וכל שאר לא אכלין מזיניה, בגין דימינא הוא.

הא כל ד׳ דיוקנין דחקוקין בכסא מתקרבין לקרבנא ובגין כך הוי קרבנא שלים. וכד אתהנון מעקרא ויסודא דלהון - כדין נחת רוח לאדלקא בוצינין עלאין. כהני וליואי וישראלי יהבי (ס״א אינון) יסודא ועקרא לאינון דרגין עלאין דלהון.

וכל דרגא יהיב ליסודיה. ד׳ דיוקנין דכורסייא בקדמיתא כדאמרן, זינא לקבל זיניה. ומתקרבי אינון בקדמיתא, זינא לזיניה. פני שור - כלהו פנים דמתפשטן לאינון זיניה כדקאמרן, כלהו מתקרבי לעקרא ויסודא דלהון. פני נשר כדאמרן. פני אריה כדאמרן. פני אדם דמקריב רוחיה ונשמתיה מתקריב לגבי אדם עלאה. כהנא דמיחד שמא קדישא מתקריב לגבי כהנא עלאה, ההוא דעאל לבית קדש הקדשים ואתקריב דא ואדליק בתקוניה בנהירו דאנפין (ס״א דאתוון) לקדמות כהנא דלתתא. ליואי די מנגני בחדוה - ההוא סטרא דלהון חדי ואנהיר אנפין. דישראל דקיימו על קרבנא בצלותא - דהא צלותא על כלא הוה - אתער לגבייהו ישראל סבא (ס״א עלאה) סתמא (ס״א חוטמא) קדישא, ואנהיר אנפין.

כל זינא לזיניה וכל מלה בתר יסודא דיליה אזלא. ואתערו דרגין תתאין לדרגין עלאין. ואע״ג דכלהו מתערין, ואתערו דרגין דחקיקין בכסא לגבי דרגין דארעא יסודא דלהון, ואינון דרגין עלאין דמטמרן כלהו מתערי ומתקרבי לסעודתא ומתעדני - אבל לית רשו לחד מנייהו למיכל - לא לדרגי עלאי ולא לדרגי תתאי - ולמתהני שום הנאה ולא לאושיט ידא בקרבנא - עד דמלכא עלאה אכיל ואתהני ויהיב לון רשו. לבתר דיהב לון רשו - כל חד וחד אתהני ואכיל (כדקא יאות).

והיינו דכתיב **אריתי מורי עם בשמי** - אלין אינון דרגין עלאין. **מורי עם בשמי** - דא דרועא ימינא בירכא שמאלא. **אכלתי יערי עם דבשי** - דא יעקב ברחל, דא אכילה כדקא יאות. **שתיתי יני עם חלבי** - דא דרועא שמאלא בירכא ימינא. הא כלהו דרגין עלאין דאתהני בהו מלכא קדישא בקדמיתא. ודא מיכלא דיליה והנאה דיליה. עד הכא מיכלא דמלכא עלאה בקדמיתא - מכאן ולהלאה יהיב רשו לד׳ דיוקנין דחקיקין בכורסייא ולכל אינון דמתפשטן מנייהו לאתהני ולמיכל. הדא הוא דכתיב **אכלו רעים שתו ושכרו דודים**. **אכלו רעים** - אלין אינון ארבע דיוקנין דאמרן, **שתו ושכרו דודים** - כל אינון דמתפשטי מנייהו. וכלהו אכלי ומתפשטי ואתהנון כדקא יאות, ואנהירו אנפין, ועלמין כלהו בחדוה.

רעיא מהימנא

(הדף מכיל רק זוהר ללא רעיא מהימנא)

דף רמא עמוד ב

וכל חד וחד - בין דרגין עלאין ובין דרגין תתאין - ביסודא דלהון מתקרבין ומתהנין. דא איהו רזא וסתרא דקרבנא כדקא חזי.

אתו ר׳ אלעזר ור׳ אבא ושאר חברייא ואשתטחו קמיה. א״ר אבא, אלמלא לא אתמסר אורייתא בטורא דסיני, אלא דאמר קב״ה הא בר יוחאי אורייתא וסתרין דילי - דיי לעלמא! ווי כד תסתלק מן עלמא! מאן ינהיר בוצינין דאורייתא? כלא יתחשך מההוא יומא! דהא עד דייתי מלכא משיחא לא ליהוי דרא כדרא דא דרבי שמעון שארי בגויה.

אמר רבי שמעון: על רזא דא אסיר ליה לבר נש לטעום כלום עד דייכול מלכא עלאה - ומה איהו? צלותא.
צלותא דבר נש כגוונא דא, בקדמיתא מזמנין לדיוקנין דחקיקין בכורסייא על אינון בריין דמתפשטי רוחין דלהון על עופי ובעירי לקרבנא בריין דרוחא דלהון יסודא בהאי עלמא מנייהו. והיינו **מה רבו מעשיך יהוה**, דהא בריין דאתחזיין לקרבנא רוחא דילהון מתפשט עלייהו. ארבע דיוקנין מזמנן על קרבנין אלין, והיינו דקאמרן. והאופנים וחיות הקדש וכל אינון חיילין אחרנין דקא מתפשטי מנייהו. ולבתר כהנא רבא דקא מייחד שמא קדישא - היינו **אהבת עולם אהבתנו וכו׳**. יחודא דקא מייחד - היינו **שמע ישראל יהוה אלהינו יהוה אחד**. ולבתר ליואי דקא מתערי לנגונא - היינו **והיה אם שמוע וגו׳**. **השמרו לכם פן יפתה וגו׳** - דא נגונא דליואי בגין לאסתרא סתרא (ס״א לאתערא סטרא) דא בקורבנא דא. ולבתר ישראל - דא אמת ויציב ונכון. ישראל סבא דקיימא על קרבנא (ס״א קרבנא עלאה הא דרגין) דאיהי י׳ דרגין עלאין פנימאין דכלא קיימא על פתורא.

אבל לית רשו לחד מנייהו למיכל ולאושיט ידא לקרבנא - עד דמלכא עלאה אכיל; והיינו ג׳ ראשונות וג׳ אחרונות. כיון דאיהו אכיל - יהיב רשו לד׳ דיוקנין ולכל אינון סטרין דמתפרשן מנייהו למיכל. כדין אדם דאיהו דיוקנא דכליל כל שאר דיוקנין מאיך ונפיל על אנפוי ומסיר גרמיה ורוחיה לגבי אדם דלעילא דקיימא על אינון דיוקנין דכליל כל דיוקנין לאתערא ליה עליה כדקא חזי. והיינו **אליך יהוה נפשי אשא**, לאתערא (ס״א תלת) דיוקנין

אחרנין. וכל אינון מתפשטי מנייהו (תהלה לדוד) והיינו **יביעו ירננו יאמרו ידברו**. וכלהו אכלין ואתהניין כל חד וחד כדקא חזי ליה. מכאן ולהלאה לימא בר נש עאקו דלביה. הדא הוא דכתיב **יענך יהוה ביום צרה** - כעוברתא דיתבא בעאקו לאתהפכא כלהון סניגורין עליה דבר נש. ועל דא כתיב **אשרי העם שככה לו וגו׳**.

רבי שמעון הוה אזיל לטבריא. פגע ביה אליהו. א״ל שלמא עליה דמר. א״ל ר׳ שמעון במאי קא עסיק קב״ה ברקיעא? א״ל בקרבנות עסיק ואמר מלין חדתין משמך! זכאה אנת! ואתינא לאקדמא לך שלם ומלה חדא בעינא למשאל מנך לאסכמא. במתיבתא דרקיעא שאלתא שאילו - עלמא דאתי לית ביה אכילה ושתיה והא כתיב **באתי לגני אחותי כלה וגו׳ אכלתי יערי עם דבשי וגו׳**. מאן דלית ביה אכילה ושתיה איהו אמר **אכלתי יערי עם דבשי שתיתי ייני עם חלבי**?! אמר ר׳ שמעון, וקודשא בריך הוא מאי קא אתיב לון? א״ל, אמר קב״ה הא בר יוחאי יימא! ואתינא למשאל מנך.

אמר ר׳ שמעון, כמה חביבו חבב קב״ה לכנסת ישראל! ומסגיאו דרחימו דרחים לה שני עובדוי ממה דהוא עביד. דאע״ג דלאו אורחוי במיכלא ומשתייא - בגין רחימותא - אכיל ושתה! הואיל ואתי לגבה עביד רעותה. כלה עיילת לחופה ובעת למיכל - לית דין דייכול חתנה בהדה - אע״ג דלאו ארחיה למעבד הכי? הדא הוא דכתיב **באתי לגני אחותי כלה** - הואיל ואתינא לגבה ולמיעל בהדה לחופה - **אכלתי יערי עם דבשי וגו׳**.

רעיא מהימנא

(הדף מכיל רק זוהר ללא רעיא מהימנא)

דף רמב עמוד א

וילפינן מדוד. דזמין לקב״ה ושני עובדוי ממה דארחוי דקב״ה, וקב״ה קביל ועביד רעותיה! זמין למלכא ומטרוניתא בהדיה - הדא הוא דכתיב **קומה יהו״ה למנוחתך אתה וארון עוזך** (תהלים קלב ח) - מלכא ומטרוניתא כחדא בגין דלא לאפרשא לון. שני מאנין ושני עובדין דמלכא - הדא הוא דכתיב (שם) **כהניך ילבשו צדק וחסידיך ירננו בעבור דוד וגו׳** ט. **כהניך ילבשו צדק** - לוייך מבעי ליה, דהא ׳צדק׳ מסטרא דליואי איהו? **וחסידיך ירננו** - ״לוייך ירננו״ מבעי ליה, דהא רנה וזמרה בליואי נינהו? ואיהו שני ואמר **כהניך..וחסידיך** דאינון מסטרא דימינא!

אמר ליה קב״ה: ״דוד לאו אורח דילי הכי!״. אמר דוד **בעבור דוד עבדך אל תשב פני משיחך** - תקונא דאנא תקינת - לא תשנה ליה. אמר ליה: ״דוד - הואיל וזמינת לי -אית לי למעבד רעותך ולאו רעותי״. וילפינן מהאי אורחא דעלמא, דמאן דמזמן לאחרא - ההוא דאתי לגביה אית ליה למעבד רעותיה אע״ג דלאו אורחיה בכך.

כך **ויקח מאבני המקום וגו׳** - הואיל ואתא חתן לגבי כלה - אע״ג דלאו אורחיה למשכב אלא בכרים וכסתות ואיהי יהבה ליה אבנין למשכב - כלא יקבל ברעותא דלבא. הדא הוא דכתיב **וישכב במקום ההוא** על אינון אבנין אע״ג דלאו אורחיה בכך. אוף נמי הכא **אכלתי יערי עם דבשי** - אע״ג דלאו ארחוי בכך, בגין רחימו דכלה.

ועם כל דא - בביתא דכלה - ולא באתר אחרא. באתריה - לא אכיל ולא שתי, באתר דילה - אכיל ושתי. הדא הוא דכתיב **באתי לגני**. מלאכין דשדר קב״ה לאברהם לא אכלו ולא שתו באתרייהו. בגין אברהם אכלו ושתו.

אמר ליה: רבי! חייך, מלה דא בעי קב״ה למימר ובגין דלא למחזק טיבו לגרמיה קמי כנסת ישראל - סליק מלה לגרמך. זכאה אנת בעלמא דמארך משתבח בך לעילא, ועלך כתיב **צדיק מושל יראת אלהים**!

את קרבני לחמי לאשי וגו׳ (במדבר כח ב) . ר׳ יודאי אמר בקרבנא אית **עשן** ואית **ריח** ואית **ניחח**. עשן - אינון מארי דרוגזא דכתיב **כי אז יעשן אף יהוה**. אינון אתהנון מעשן, ועשן רוגזא בחוטמא איהו. ריח - אינון דאקרון ׳תפוחין׳. אמר ר׳ אבא כתפוחים, הדא הוא דכתיב **וריח אפיך כתפוחים**.

את הכבש אחד תעשה בבקר (במדבר כח ד) - מאי **בבקר**? דא בקר דאברהם דכתיב **וישכם אברהם בבקר** (בראשית כב ג) . מנלן דהאי בקר דאברהם הוא? א״ר אלעזר מהכא **הבקר אור** ג - ״בקר אור״ לא כתיב, אלא **הבקר אור**, ודא אור קדמאה דברא קב״ה בעובדא דבראשית. ועל דא **תעשה בבקר** - בבקר דאשתמודעא. ולקבל בקר דאברהם אתקריב קרבנא דא. קרבן דבין הערבים - דא יצחק. ולקבל ערב דיצחק אתקריב. מנלן? דכתיב **ויצא יצחק לשוח בשדה לפנות ערב**, וערב דיצחק הוא, והא אוקימנא.

רעיא מהימנא

פקודא דא להקריב מנחה בכל יום, ולהקריב קרבן מוסף שבת, ואבתריה להסדיר לחם הפנים ולבונה וקרבן מוסף בראש חדש.

בוצינא קדישא בכל יומא צריך לשדורי דורונא למלכא בידא דמטרוניתא; אי איהו ברשו בעלה צריך תוספת כגון מוסף בשבת ובראש חדש ומוסף דכל יומין טבין דאיהו ׳רשות היחיד׳ דיליה, ועמודא דאמצעיתא איהו בעלה דהאי רשות. ויעקב דתקן צלותא דערבית איהו דרגא דיליה דעמודא דאמצעיתא. בגין דא אוקמוה מארי מתניתין **תפלת ערבית רשות**. דאף על גב דבגלותא דדומה ללילה דשלטין תמן סמאל ונחש וכל ממנן דאכלוסין דיליה, ושכינתא נחתת בגלותא עם ישראל -- איהי ברשו דבעלה אשתכחת. הדא הוא דכתיב **אני יהו״ה הוא שמי וכבודי לאחר לא אתן**.

ובגין דא **ויפגע במקום** - לית פגיעה אלא פיוסא, כגון **אל תפגעי בי**. כנסת ישראל פייסת ליה דלא יזוז מינה, דקודשא בריך הוא איהו מקומו של עולם. מאי עולם? דא

דף רמב עמוד ב

(הדף מכיל רק רעיא מהימנא)

רעיא מהימנא

שכינתא - תרגום **עולם** - ׳עלמא׳ - לישנא דעולימא, כמה דאת אמר **העלמה**. ומה כתיב ביה? **וילן שם** - אתפייס עמה למיבת תמן בגלתא עם שכינתא.

ואי תימא דיעקב פייס לה - שפיר. ובגין דאיהי בכל ליליא דאיהו גלותא ברשו בעלה - אוקמוה **תפלת ערבית רשות**. ופירושא אחרינא איהו תבן למיכל לבעירן חומריים בק״ו.

נחתו מארי מתניתין ואשתטחו קמיה וחדי בהאי מלה וקשרו לה בכמה קשרין דרזין סתימין, ואעטרו לה וסליקו לה לגבי חברייא דאשתארו תמן.

אמר רעיא מהימנא: בוצינא קדישא! בגין דא בשאר צלותין איהו חובה דשטר חוב עלייהו לסמכא לה בצדיק חי עלמין דביה **כל הסומך גאולה לתפלה איינו ניזוק בכל אותו היום**. ובמאי סמיכת? על יסוד בדרועא ימינא. הדא הוא דכתיב **חי יהו״ה שכבי עד הבקר** - כד מטי זמן צלותא דמנחה בערב היא באה. הדא הוא דכתיב **ותבא אליו היונה לעת ערב** בגין דמנחה שלוחה היא לאדוני (אדני מבעי ליה) בגלותא דעשו **והנה גם הוא אחרינו**.

ועוד **לאדני** (אדני לאדוני) - דא איהו אדון כל הארץ. ודא צדיק - מתמן יוסף הצדיק בכור שורו הדר לו. דעתיד לנפקא מניה משיח בן אפרים. ובגיניה אתמר **והנה קמה אלמתי וגם נצבה, והנה תסובינה אלמותיכם ותשתחוינה לאלומתי**. ובצדיק **כל הכורע כורע בברוך**.

אמר בוצינא קדישא: רעיא מהימנא! בך אתמר **ויקח משה את עצמות יוסף** בגין דגוף וברית חשבינן חד. ובגין דא עלך אתמר **והנה קמה אלומתי וגם נצבה** - דכך תפלה מעומד. וכן **כל הזוקף זוקף בשם**. ובצדיק - **כל הכורע כורע בברוך**. והיינו **ותשתחוינה לאלמתי** - דאנת אחיד בימינא ושמאלא בגוף וברית, ולבתר תסתלק עלייהו לבינה למפתח בה חמשין תרעין דחירו לישראל לקיימא **כימי צאתך מארץ מצרים אראנו נפלאות**.

ובגין דא צלותא דשחרית חובה. דערבית - רשות. בערבית איהו ׳השכיבנו׳ - דשכיבת בין דרועי מלכא בגלותא. כד ייתי צפרא פסח - אחיד ביה בימינא. אבל בדרועא שמאלא דיצחק - תשרי.

ויהי הוא טרם כלה לדבר והנה רבקה יצאת מן גלותא. ובגין דלא נפקי מסטרא דדינא יעקב **שכל את ידיו**, ושוי שור בימינא, אריה בשמאלא. ובגין דא **נאם יהו״ה לאדוני שב לימיני** - דא צדיק לקבליה משיח בן יוסף. ואמר ליה **שב לימיני** - דרועא דאברהם בגלותא דישמעאל. **עד אשית אויביך הדום לרגליך**. בההוא זמנא יתער רוח יתירה תוספת על ישראל. הדא הוא דכתיב **אשפוך את רוחי על כל בשר**, ויהוי נייחא לישראל מאומין דעלמא, ונח מאויביהם כגוונא דשבת דאתוסף בבר נש נפש יתירה בשבת, ואית לון בה נייחא. אי בנפש יתירה אית לון נייחא דאיהי נוקבא - כל שכן ברוחא דאיהו דכורא. ותנאים ואמוראים - נפש יתירה בשבת לכל ישראל כחדא חד איהי, אבל לכל בר נש איהו כפום עובדוי. ואוליפנא קל וחומר דתיובתא דכל ישראל כחדא בכל זמנא דחזרין כלהו מתקבלי. הדא הוא דכתיב **כיהו״ה אלהינו בכל קראנו עליו**. דשם יהו״ה מוכתר עלייהו בכתריה דאיהו כתר עליון. והאי איהו נשמה יתירה דכל ישראל בשבת ויומין טבין.

ובגין דא תקינו בכל יומין למחתם בשם **יהו״ה** דאיהו חותם דכל ברכאן דצלותין, ולא אמרין מוסף בלא כתר. ובשבת תקינו למימר במוסף **כתר יתנו לך יהו״ה אלהינו**. אבל לכל חד מישראל הכי נחית ליה נפש יתירה כפום דרגא דיליה. אי הוה חסיד - יהבין ליה נפש יתירה ממדת חסד כפום דרגא דיליה.

אי איהו גבור ירא חטא - יהבין ליה נפש יתירה ממדת גבורה. ואי איהו איש תם - יהבין ליה נפש יתירה ממדת אמת. ונפש יתירה דא מלכות דאיהי כלילא מעשר ספיראן.

וכפום מדה דבר נש - אם נשיא ישראל או חכם או מבין בחכמה או בתורה דאתמר ביה **להבין משל ומליצה**, או בנביאים או בכתובים - הכי יהבין ליה נפש יתירה דאתקריאת כתר מלכות. ואי חכם כמה דאוקימנא המחכים לכל אדם דאתמר **כלם בחכמה עשית** יהבין ליה נפש יתירה מתמן.

ואם הוא מבין דבר מתוך דבר באורייתא - יהבין ליה נפש יתירה מבינה. ואם הוא חכם בנביאים ובכתובים - יהבין ליה נפש יתירה מנצח והוד. ואי איהו צדיק גמור דנטר אות ברית אות שבת אות יומין טבין אות תפילין -- יהבין ליה נפש יתירה מצדיק.

ובכל אתר נפש יתירה ממלכות. ואי איהו בר נש מכל מדות אלין - יהבין ליה כתר בשם **יהו״ה** -

דף רמג עמוד א

(הדף מכיל רק רעיא מהימנא)

רעיא מהימנא

כיהו״ה אלהינו בכל קראנו אליו, אין קדוש כיהו״ה מעלמא דדכורא דאיהו תפארת מלך מוכתר בכתר עלאה דבה ימלוך בשכינתיה דאיהי נפש יתירה. וכתר נשמה יתירה יהו״ה רוח דאתמר **אשפוך את רוחי על כל בשר**. ואיהו כליל י׳ ספיראן מעילא לתתא כגוונא דא י׳ חכמה, **ה**׳ בינה, **ו**׳ כליל שית ספיראן מחסד עד יסוד, **ה**׳ מלכות. **כ**׳ מן **כיהו״ה אלהינו** - כתר על רישיה. והאי איהו נשמה דאתוספתא ביום שבת.

ובגין דעלת העלת מופלא ומכונה בהאי כתר ואתפשט בשם **יהו״ה**. בשבתות וימים טובים לית שולטנותא לסמאל ולנחש ולכל ממנן דיליה, ולית ליה שלטנותא לגיהנם נוקבא בישא דסמאל, ולא למשריין דיליה. כולהו מתטמרין מן קדם משרייתא דמלכא כגוונא דיתמטמרן אומין עכו״ם דעלמא כד יתגלי משיחא. הדא הוא דכתיב **ובאו במערות צורים ובנקיקי הסלעים**.

קמו תנאין ואמוראין ואמרו: רעיא מהימנא! אנת הוא שקיל לכל ישראל, ממולא מכל מדות טבין - ודאי בך שרייא ההוא דאתמר ביה **אין קדוש כיהו״ה אלהינו**. אנת כתר על כל חד וחד מישראל - כי אין בלתך בר נש דיהא כתר עלך. לא נשיא ולא חכם ולא מבין ולא חסיד ולא גבור ולא תם ולא נביא ולא צדיק ולא מלך. אנת הוא בדיוקנא דקב״ה - ברא בדיוקנא דאבוהי כגוונא דישראל דאתמר בהון **בנים אתם ליהו״ה אלהיכם**.

אשלים פקודין דמארך דלית פקודין מאלין דילך דלא יתעטר ביה קב״ה ושכינתיה, עילא ותתא, בכתר עלאה בכל מדה ומדה.

פתח ואמר: תנאין ואמוראין דכד הוה קרי לכלהו לר׳ שמעון בכלל עמהון בכל זמנא אמר לון אנא משבחנא לכו כפום נדיבות דלכון דאתון בני נדיבים, אברם יצחק ויעקב. לית מאן דיכיל לשבחא לכון אלא מרי עלמא דאפילו אורייתא כלה עד אין סוף - בכו היא תליא. כגוונא דאתמר באורייתא **ארוכה מארץ מדה ורחבה מני ים** - הכי שבח דילכו. אבל יתקיים בכו מה דאתקיים בי דחדינא ביקרא דאהרן אחי כמה דאוקמוה **הלב ששמח בגדולת אחיו ילבש אורים ותומים**.

ותנאין ואמוראין כל מוספין דשבתות וימים טובים - כל מוסף דאמרינן ביה **כתר** - מהכא אשתמודעין. וכל צלותין דישראל - ריחא דילהון כריחא דמר ולבונה וכל אבקת רוכל בשאר יומין - אבל בשבתות וימים טובים חשיב עליה **מכל מיני בשמים** בגין דביומין טבין סלקין **מכל אבקת רוכל** דאתמר ביה **ויאבק איש עמו**. דצלותא דאיהי פגימה אתאבק עמה סמא״ל לאגחא עמה בההוא פגימו דעבירה בההוא אבק דדא. ודא סליק עד שמיא. אבק דיעקב לאולפא זכותא על צלותא בכמה משריין דחובין (ד״א דזכוון) דאינון (ס״א חילין) חבילין ומשריין דמתכנשין עמיה לאולפא זכו עלה. ואבק דרגא דסמאל סליק בכמה משריין דחובין לאולפא חובין עלה.

ודא צלותא דערבית דאקרי סלם דיעקב דבה **והנה מלאכי אלהים עולים ויורדים בו**. אלין דסלקין חובין ונחתין זכוון תחותייהו, ואלין סלקין זכוון ונחתין חובין תחותייהו. ומשפילין לון בכמה קרבין דאינון מארי תריסין במלחמתה של תורה עד דישתמע קרבא לטורין רברבין דאינון אברהם ויצחק ויעקב. הדא הוא דכתיב **שמעו הרים את ריב יהו״ה** - ריב דצלותא, ריב דאורייתא. והאי קרבא דצלותא דערבית **עד עלות השחר** - דרבן גמליאל אוקמה **עד עלות השחר** דתפלת ערבית זמנה כל הלילה. אלא דחכמים עבדו גדר עד חצות. ובגין דא **ויאבק איש עמו עד עלות השחר**. מאן שחר? צלותא דערבית דשיעורה עד בקר דאברהם דאיהי ארבע שעות. **וישכם אברהם בבקר** בריש שעתא קדמאה בסוף השחר (דאיהו) נצח יעקב דתמן **למנצח על**

אילת השחר לנטלא נוקמא מסמא״ל דנגע בירך שמאלא דיעקב דאיהו הוד דביה אתמר **נתנני שוממה כל היום דוה - הוד**. מסטרא דהוד אלף חמישאה אשתארת בי מקדשא חרבה ויבשה.

אמר רבי שמעון דא הוד דילך רעיא מהימנא דביה אנת חרב מנבואה דילך משמאלא. ובגין דאנת **מוליך לימין משה** דאיהו נצח, רישא דשחרין, אילת אהבים - פתח דוד **למנצח על אילת השחר**. דביה ייתי מארי נצחן קרבייא. ובגין דנצח והוד תרין שחרין - אוקמוה במתניתין **מאימתי קורין את שמע בשחרין**, ולא אמר ״בשחר״ אלא **בשחרין** - תרין.

ותרין משיחין יתערון לגבייהו. משיח בן דוד לקבל נצח, ואתקשר בבקר דאברהם. הדא הוא דכתיב

דף רמג עמוד ב

(הדף מכיל רק רעיא מהימנא)

רעיא מהימנא

נעימות בימינך נצח (תהלים טז יא) . הוד בגבורה דביה משיח בן אפרים. אחיד אנת באמצעיתא דדרגא דילך תפארת דאתקשר בך עמודא דאמצעיתא. ויסוד חי עלמין בדרגא דילך. וחכמה בימין - **הרוצה להחכים ידרים**. ובינה לשמאלא - **הרוצה להעשיר יצפין** - איהי הקשת גבה. והאי איהו לבושא דשכינתא, לבושא דצדיק דאתקרי ברית הקשת. ואיהו אות שבת ואות יום טוב ואות תפילין ואות ברית מילה. ואמר קב״ה מאן דלאו איהו רשים בהאי אות - לא ייעול במראה דא בחדר דא.

והאי איהו מטה דעמודא דאמצעיתא - מטה ביה כלפי חסד לצדיקים גמורים למיהב לון זכוון בח״י ברכאן דצלותא. ומטה כלפי חובה לרשיעיא למידן לון בגבורה לדינא, כפום עובדיהון. ובעמודא דאמצעיתא מאריך על בינונים. והאי איהו **ש** - תלת גוונין דקשת אות ברית הקשת, בת יחידה, שבת מלכתא. ואית לה שית דרגין תחות שולטנותא דאינון ששת ימי המעשה דכללין במטרון דעלייהו אתמר **ששת ימים תעשה מעשיך**. אבל בת יחידה - **שבת ליהו״ה** - העושה בה מלאכה יומת.

יהו״ה אתקרי באות **ה**׳. ומסטרא דא **יה״ו** לימינא דאיהו **ה**׳ שלימו דיליה. והכי לכל סטרא בשית סטרין - **יהו הוי ויה יוה היו והי** - אינון ח״י אתוון דכלילן בצדיק חי עלמין. ואיהי **רביעית ההין** בכל סטרא. ואיהי **ה״א**׳ מסטרא דשמא מפרש **יו״ד ה״א וא״ו. יו״ד** בחסד, **ה״א** בגבורה, **וא״ו** בתפארת. כד שלטא האי ט״ל - אסרו חכמים ארבעים מלאכות חסר אחת. ואתקריאו ׳אבות מלאכות׳ על שם דאינון לקבל אבהן דשליט עלייהו ט״ל דאיהו ארבעים חסר אחת.

ובאלין ׳ארבעים מלאכות חסר חד׳ לקה עשרה מלקיות לאדם, ועשרה לחוה, ועשרה לנחש, ותשעה לארעא. ובגין דט״ל שלטא בשבת דאיהו **ה**׳ - אי קלוקין בשבת. והאי ט״ל - לאו איהו כט״ל דחול מסטרא דעבד מטטרון, ו׳ארבעים מלאכות חסר אחת׳ הם הזורע והחורש וכו׳.

סבא סבא ! - שכינתא אתקרי ארץ דקב״ה ! הדא הוא דכתיב **והארץ הדום רגלי**. מסטרא דחסד אתקריאת מים, ומסטרא דגבורה אתקריאת אש, ומסטרא דעמודא דאמצעיתא - אויר. ואיהי ארץ קרקע לכלהו. ובגין דנשמתא יתירה אתפשטא בשכינתא דאיהי שבת מלכתא דאתמר בה **ומלכותו בכל משלה** - משם איהי מלכות דשלטנותהא על ארעא. ועל אילנין וזרעין (וטורין ואבנין). ובגין דאילנא דחיי דהיא נשמתא יתירה דבשבת בה תולדין דילה אית נייחא לארעא דאיהי שכינתא.

ובגין דשכינתא עלאה אתפשטת בארעא דאתמר בה **פרה אדומה תמימה אשר אין בה מום אשר לא עלה עליה עול** - אסור לחרוש בשבת חרישה בשור דאתמר **על גבי חרשו חורשים**. ושכינתא תתאה איהי **פרה אדומה** מסטרא דגבורה. **תמימה** - מסטרא דחסד דאיהו דרגא דאברהם דאתמר ביה **התהלך לפני והיה תמים. אשר אין בה מום** - מסטרא דעמודא דאמצעיתא. **אשר לא עלה עליה עול** - מסטרא דשכינתא עלאה דאיהי חירו דכלא, חדו באתר דאיהי שלטא. והזר הקרב יומת - לית רשו לסטרא אחרא לשלטאה - לא שטן ולא משחית ולא מלאך המות דאינון מסטרא דגיהנם.

ובגין דא ביומין דחול אמרין ישראל **והוא רחום יכפר עון ולא ישחית והרבה להשיב אפו וגו׳** בגין דביומין דחול שכינתא תתאה אתלבשת באלין קליפין דמיתה דדינא. ובשבת - אתפשטת מנייהו, בגין דאילנא דחיי דאיהו **בן י״ה - יה״ו** - אתחבר **בה**׳. בההוא זמנא נייחא אשתכחת **לה״א** וכל מה דאיהו תחותה, ולא צרי דלמימר ביה **והוא רחום**.

ומאן אינון (ס״א תחותה) תחות י׳? ישראל. וכל אתר דישראל משתכחין - נטירו אשתכח ונייחא. ובגין דא אסור למחרש בארעא ולמעבד בה גומות דהוי כאילו עביד פגימו בארעא קדישא דאיהי שכינתא.

ואסור לאשתמשא בכלים דארעא בשבת. ואפילו לטלטל אבן ולא מידי. אלא כלי בלעמא דיהוי נייחא לון בזכו דשכינתא דאתקריאת אבנא דכתיב בה **והאבן הזאת אשר שמתי מצבה**. בצלותא - עמידה איהי לישראל, דבגינה אית לון קיומא בעלמא. ועליה אתמר **משם רועה אבן ישראל** (בראשית מט) . **על אבן אחת שבעה עינים** (זכריה ג) . **אבן מאסו הבונים** (תהלים קיח) .

ובגין דא - **ושמרו בני ישראל את השבת לעשות את השבת לדרתם ברית עולם** - צריך לנטרא לה בדירתם דלא יפקון מרשות היחיד לרשות הרבים. והאי איהו דאוקמוה מארי מתניתין **יציאות השבת שתים שהן ארבע** -

דף רמד עמוד א

ועשירית האיפה (במדבר כח ה) אמאי? אלא עשירית האיפה לקבל כנסת ישראל דאיהי עשיראה דדרגין, ואצטריכא לאתייהבא בין תרין דרועין, ואיהי סלת נהמא, ואיהי נהמא. ובגין דאיהי נהמא - לא אתפקד על נהמא דחמשת מינין דאיהי חטה ושעורה ושיפון וכו׳ ממנא דעלמא, ולא שוי ממנא עלייהו, אלא קב״ה בלחודוי. ובג״ד מאן דמזלל בנהמא וזריק ליה בארעא - עניותא רדיף אבתריה. וחד ממנא אתפקד על דא ואיהו רדיף אבתריה למיהב ליה עניותא, ולא יפוק מן עלמא עד דיצטריך לבריין. ועליה כתיב **נודד הוא ללחם איה** (איוב טו כג) - נודד הוא ויהך מטלטל וגלי מאתר לאתר ללחם, **איה** הוא, ולית מאן דישגח עליה, הדא הוא דכתיב **איה** מאן דירחם עליה בגין דלא ישכח:

רעיא מהימנא

הוצאה מרשות לרשות והכנסה נמי יציאה קרי לה. ואינון סמאל ונחש צריכין ישראל לנטרא לון דלא ייעלון לדירה דשכינתא דאיהי ׳רשות היחיד׳. מאן רשות הרבים? חללה שפחה זונה נדה גויה; רשות דסמאל ונחש ושבעו ממנן דעמין.

ע״כ.

פתח ואמר באתי לגני וכו׳ חלבי חסד - (נדפס בפרשת ויקרא דף ג׳ עמוד ב)

ובחבורא קדמאה (בדף רמ״א א) - **אריתי מורי עם בשמי** - דרועא ימינא בירכא שמאלא. **אכלתי יערי עם דבשי** - יעקב ברחל. **שתיתי ייני עם חלבי** - דרועא שמאלא בירכא ימינא.

דרועא ימינא בירכא שמאלא - אינון חסד עם הוד. יעקב ברחל - עמודא דאמצעיתא במלכות. דרועא שמאלא בירכא ימינא - גבורה בנצח.

ואמאי שני מדות דיליה הכי? אלא רזא דנימא הכא דוד אמר הכא - **כהניך ילבשו צדק וחסידיך ירננו** (תהלים קלב) . ואתמר התם ״ולוייך מבעי ליה למימר?״. אמר קב״ה לאו ארח לשנות מדותי אלא בתר דזמינת לי אית לי למעבד רעותך. ומהכא אוליפנא דבעל הבית דמזמין אפילו למלכא - אית ליה למעבד רעותיה. ובגין דא אוקמוה **כל מה שאומר לך בעל הבית עשה חוץ מצא**. ועם כל דא דרזא דא שפיר איהו - הא כתיב **אני יהו״ה לא שניתי** ; ובכל קרבנין לא כתיב בהון אלא **ליהו״ה** ; איך יכיל למהוי דישני דרגין דשמיה בקרבנא?

אלא **אריתי מורי** - יוצא אור. **עם בשמי** - אהבת עולם. **אכלתי יערי** - שמע ישראל. **עם דבשי** - ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד. **שתיתי ייני** - והיה עם שמוע עד ויאמר. **עם חלבי** - מן ויאמר עד אמת. **אכלו רעים** - ג׳ ראשונות וג׳ אחרונות. **שתו ושכרו דודים** - שאר ברכאן דצלותא.

ובחבורא קדמאה סתרא דקרבנא **פרים וכבשים ועתודים ועזים** - אינון ד׳ - פני שור פני נשר וגו׳. שתי תורים או שני בני יונה. וצריך לפרשא אריה נחית לגבי שור דאיהו שמאלא לאתקשרא חסד בגבורה. אדם נחית לגבי נשר דרגא דיעקב. ובגין דא אוקמוה מארי מתניתין שופריה דיעקב שופריה דאדם קדמאה הוה. ומאן גרים לאסתלקא לאתקרי ׳ישראל׳ דכתיב **לא יעקב יאמר עוד שמך כי אם ישראל יהיה שמך** - דיהוי ׳ישראל׳ עקר לאפרשא בינייהו.

ע״כ.

(רמז א ובחבורא קדמאה סלת למנחה וכו׳). ובחבורא קדמאה.

אמר רעיא מהימנא מאן דמזלזל בפרורין דנהמא וזריק לון באתר דלא אצטריך - האי כל שכן מאן דמזלזל בפירורין דמוחא דאינון טפין דזרע דזריק לון בארעא דאתמר בהון **כי השחית כל בשר את דרכו על הארץ**, או דזריק לון בנדה או בבת אל נכר, או בשפחה, או בזונה. וכל שכן וכל שכן מאן דמזלזל

בפירורין דנהמא דאורייתא דאינון קוצי אתוון ותגי אתוון דאתמר עלייהו **כל המשתמש בתגא חלף**. כל שכן מאן דמסר רזין דאורייתא וסתרי קבלה וסתרי מעשה בראשית או סתרי אתוון דשמא מפרש לאנשים דלאו אינון הגונים דשליט עלייהו יצר הרע אשה זונה דאתמר עלה **כי בעד אשה זונה עד ככר לחם**, ולית ׳לחם׳ אלא כ״ב אתוון דאורייתא, ולית ׳ככר׳ אלא אפילו הלכה אחת.

(ועוד רעיא מהימנא) ובחבורא קדמאה לא גלי רזא באלין פרורין אלא בארח פשט, ולא יהיב

דף רמד עמוד ב

אמר ר״מ מאן דמזלזל וכו׳.

רעיא מהימנא

בהון שיעורא, אבל אוקמוה מארי מתניתין דשיעורא דפירורין כזית לפחות - כל שכן אי אינון כביצה. דמארי מתניתין דקדקו עלייהו **עד כזית עד כביצה** לברכא עלייהו.

וארח רזא - א״ח הוא ט׳ פרורין. שלש לכל סטר. תלת מן ד׳ - תרין עשר. רביעית - איהו שלימו לאשלמא ביה עשר ולאשלמא **ה׳** דאינון **יהוה**. מאי עשר? אינון **יו״ד ה״א וא״ו ה״א**. קוצא דאת **ד׳** מן **אחד** - שיעורא כזית - **י׳** מן **יהו״ה** שיעורא דיליה כביצה איהי ד׳(?) שלימו דמרכבתא דאדם ושלימו דארבע אנפין דאדם. ובגין דא **ישא יהו״ה פניו אליך**. ואוקמוה מארי מתניתין: והכתיב **אשר לא ישא פנים**? אלא אמר הקב״ה ולא אמרתי להם **ואכלת ושבעת** והם דקדקו עליהם עד כזית או עד כביצה? ואיך לא אשא להם פנים.

ורבנן דמתניתין ואמוראין - כל תלמודא דלהון על רזין דאורייתא סדרו ליה.

קם רעיא מהימנא וסליק ידוי קמי קב״ה ושכינתיה, ואמר הכי: קב״ה יהא רעוא דילך למיהב לון מזונא שלימתא לתקנא לגבך ולגבי מטרוניתא עלאה עלמא דאתי דאתמר עלה **כי ליהו״ה המלוכה ומושל בגוים**. ולגבי מטרוניתא תניינא דאתמר בה זמנא תניינא: **והיתה ליהו״ה המלוכה** - לתקנא פתורא שלימתא מכל עדונין ומכל מאכלין. ואנא מזמן עמך לכל מארי מתניתין ולמארי מקרא ולמארי תלמוד, וכל שכן למארי סתרי תורה דילך - כלה דילך מטרוניתא קדישא דילך עלאה ותתאה וכלא ברשות דעלת כל עלאין אדון כל האדונים מלך על כל המלכים דאילא ותתא דאיהו יחיד בלא תניינא. ולית את ונקודה דמשתתף בהדיה, ולא שנוי גוונין דאינשא. דאיהו מארי כל מפתחאן דרזין דהוויות ושמהן וכנויין, וכל רזין גניזין דחכמתא דתפתח לון - כלהו ליקרא דילך; עלת על כל עלות - אנא מתחנן קדמת דתפתח לון ליקרא דילך - דיקרא דילך איהו מאבי ואמי דשמיא, ואב דכל ישראל ואם דלהון דאתמר בה **ואל תטוש תורת אמך**. ועמך לית שותפו דאם בעלמא.

קם זמנא תניינא ואמר: מארי מתניתין; נשמתין ורוחין ונפשין דלכון אתערו כען כולהו ואעברו שינתא מנכון דאיהי ודאי משנה ארח פשט דהאי עלמא דאנא לא אתערנא בכו אלא ברזין עלאין דעלמא דאתי דאתון בהון **הנה לא ינום ולא יישן**.

פתח ואמר הא אוקמוה מארי מתניתין **בעל הבית בוצע ואורח מברך**. ועוד אוקמוה צריך לדקדק **בה׳** מן **המוציא**. ותרין הה״ין אינון לקבל שתי הלחם, שתי ככרות דשבת. **י׳** איהי כביצה לכל חד וחד. ומאן איהו בעל הבית דבוצע? דא **ו׳**.

אדהכי הא סבא דסבין קא נחית לגביה ואמר: רעיא מהימנא חזור בך; דהא לחם איהו **ו׳**. שתי ככרות דיליה כמה דאמרת אינון **ה׳ ה׳** ודאי. **ו׳** איהו לקבל יעקב. **ה׳ ה׳** לקבל לאה ורחל. **י׳** כביצה לכל חד.

אמר ליה סבא סבא; והא בכמה אתרין אוקמוה דיעקב איהו בעל הבית ויוסף אורח דדרגיה יסוד חי עלמין כליל ח״י ברכאן דצלותא. ובגין דא אוקמוה עליה **ברכות לראש צדיק**. אמר ליה, הכי הוא וכלא קשוט. כל רזא באתריה - מה דאנא אמרית ומה דאת אמרת. אבל ההוא דפליג נהמא מאן הוא? א״ל סבא אנת בדיוקניה ודא **יו״ד ה״א וא״ו ה״א**, ודא אדם דמרכבתא עלאה דאנפין דיליה **יהו״ה**. ובגין דא **ו׳**, לחם דאינון **ה׳ ה׳**. ושיעורא דאוקמוה כזית וכביצה - הא אתמר כזית באן שמא משערין? דהא אוקמוה רבנן דאין עושין מצות חבילות - אוף הכי לא יהבינן תרין שיעורין באת **י׳** למהוי כזית וכביצה?

אלא תרי אלפא ביתות אינון - אית **י׳** עלאה ואית **י׳** זעירא. **י׳** מן **יהו״ה** עלאה, **י׳** מן **אדני** זעירא. ואלין תרין - חד בכזית וחד בכביצה. ברזא דא **יאהדונהי**.

אתא סבא ונשיק ליה.

אדהכי קם בוצינא קדישא, פתח ואמר, ודאי כען מתחברין **מה שמו ומה שם בנו**; חדו חברייא ואמרו: זכאה הוא מאן דזכי למיכל מהאי נהמא דאתמר ביה **לכו לחמי בלחמי**; וזכאה נפשא דאתמר בה **מלחם אביה תאכל**, **וכל זר לא יאכל בו**. דקב״ה ביה אתמר **הלא אב אחד לכולנו**, ונפשא דאתעסקת באורייתא - **מלחם אביה תאכל**. ומאן גרים לה דאכלת מלחם אביה? בגין דתבת בתיובתא

דף רמה עמוד א

(הדף מכיל רק רעיא מהימנא)

רעיא מהימנא

ואתאחדת (נ״א ואתחדת) כנעוריה. הדא הוא דכתיב **ושבה אל בית אביה כנעוריה**. כגון **וישוב לימי עלומיו**. כגוונא דאילנא דקציצו ליה ואתחדש בשרשוי.

והאי איהו רזא דמאן דמית בלא זרע. ועוד אית רזא אחרא דלבתר ייתי בגלגולא ויתחדש כמלקדמין - והיינו **אלמנה וגרושה** דאתתרכת מגנתא דעדן. ובגין דא אתקריאת גרושה כגון **ויגרש את האדם**. ומאן גרים לה בגין **דזרע אין לה** - דמית בלא בנין, **ושבה אל בית אביה כנעוריה** - דתבת בהאי עלמא בההוא נער בן יבם. והיינו **ושבה אל בית אביה כנעוריה**. ולבתר דזכת לזרע - **מלחם אביה תאכל**.

וכל זר לא יאכל בו וגו׳ - לא תהיה אשת המת החוצה לאיש זר. אמר רעיא מהימנא הלל ושמאי; דאתון חד מסטרא דרחמי וחד מסטרא דדינא, דאינון חסד וגבורה, דרגין דאברהם ויצחק, ואתון מגזעייהו -- אתכנשו הכא; אתון ותמנין תלמידים דהוו ליה להלל. ואוף הכי תלמידי בית שמאי לסעודתא דמלכא הא אוקמתון אתון וחברייא דעמכון מארי דהוראות דאוקמתון **אין הבוצע רשאי למיכל עד שיענו אמן** מארי סעודתא. ולית מארי סעודתא רשאין למיכל עד שיאכל הבוצע. ודאי כד בצע בעל הבית ובצע לאינון מארי סעודתא - לאו לכולהו משער שעורא חדא. דלאו אורח אלין בוצעין לבצוע בשוה. דלזמנין יהיב לדא כביצה ולדא כזית. וכד עונין ׳אמן׳ על האי בציעא קדם דייכול בעל הבית - מחברין תרין שיעורין כחדא בכזית וכביצה - **יאהדונהי**. אמן דא - לאו איהו על האכילה אלא על הבציעה. לבתר דאינון שיעורין מצטרפין **באמן** - ייכול בעל הבית. והיינו **אריתי מורי עם בשמי אכלתי יערי עם דבשי**, ולבתר **אכלו רעים שתו ושכרו דודים**.

אכלו רעים מארי סעודתא דיהון בנין בדיוקנא דאבוהון. הא הכא לחם בשתי ככרות ושיעורו כזית וכביצה. מאי ניהו לחם הפנים דפתורא דמלכא? אלא הא אוקמוה דאית ליה תריסר אנפין ומאי ניהו? אלא אינון ד׳ אנפי אריה, ד׳ אנפי שור, ד׳ אנפי נשר. ואינון **יברכך יהו״ה**, **יאר יהו״ה**, **ישא יהו״ה**. ומנלן דלחם הפנים איהו מפתורא דמלכא? דכתיב **וידבר אלי זה השלחן אשר לפני יהו״ה** - זה - י״ב אנפין.

ואוף הכי מאן דאית ליה בעי לתקנא ולסדרא על פתוריה ארבע ככרות בכל סעודתא דשבת. לתלת סעודתי - תריסר אנפין. ואית תימא לאו אינון אלא שית מדאורייתא משום לחם משנה - אלא לא ניכול למדכר **ו׳** בלא חבריה - **ו׳ ו׳** - שית מלעילא לתתא ושית מלתתא לעילא. לקבל שית דרגין דכרסייא עלאה ושית דרגין דכרסייא תתאה. שית באתכסייא ושית באתגלייא. **הנסתרות ליהו״ה אלהינו והנגלות לנו ולבנינו עד עולם**.

ולחמי תודה אינון מ׳ - י׳ רקיקין, י׳ רבוכין, י׳ של (קרח קע״ט ע״א) חמץ, י׳ של מצה. הא אינון מ׳ לקבל **י׳** מן **יהו״ה** - ד׳ אנפי אדם, **י׳** מן **יהו״ה** - ד׳ אנפי אריה, **י׳** מן **יהו״ה** - ד׳ אנפי שור, **י׳** מן **יהו״ה** - ד׳ אנפי נשר.

האי איהו תקונא קדמאה דפתורא דמלכא דאינון י׳ דברים דצריך בר נש לאנהגא בפתורא דשבת. **חד** לתקנא פתורא כמאן דאכיל קמי מלכא. הדא הוא דכתיב **זה השלחן אשר לפני יהו״ה**.

תניינא - נטילת ידים עד שעורא דגזרו רבנן דאינון חמש קשרין דבהון י״ד פרקין, ואוף הכי י״ד פרקין אינון דיד שמאלא. ואינון כ״ח פרקין לקבלייהו **כח יהו״ה** דאינון כ״ח אתוון דקרא קדמאה דעובדא דבראשית דאתמר בהון **ועתה יגדל נא כח אדני**. ועשר אצבען רמיזי לעשר אמירן דעובדא דבראשית, ובגין דא אוקמוה מארי מתניתין מאן דמזלזל בנטילת ידים נעקר מן העולם. אמאי? בגין דאית בהון רזא דעשר אמירן וכ״ח אתוון דבהון אתברי עלמא.

תליתאה - כוס דברכה דתקינו ביה עשרה דברים: **הדחה, שטיפה, עטור, עטוף, חי, מלא, מקבלו בשתי ידיו, ונותנו בימין, ונותן עיניו בו, ומגביהו מן הקרקע טפח, ומשגרו במתנה לאנשי ביתו**. ואורח רזא **כוס מלא ברכת יהו״ה** - כוס בגימטריא אלהים. ומתמן נשמתא דאיהי על שמיה כוס. הדא הוא דכתיב **כוס ישועות אשא**. מאן **ישועות**? **ה׳** אצבען דאינון לקבל **ה׳** ספירן דכוס דאיהו אלהים חיים, בינה,

דף רמה עמוד ב

(הדף מכיל רק רעיא מהימנא)

רעיא מהימנא

מתפשטא בהון לחמשין תרעין - **ה׳** זמנין עשר באת **י׳** דאיהו **י׳** דברים דתקינו רבנן בכוס דאיהו **אלהים חיים - ה׳** אתוון בחשבן **ה׳**. ואוקמוה בכוס שצריך **הדחה ושטיפה** - הדחה מבחוץ ושטיפה מבפנים. ורזא דמלה שהיא תוכו כברו. מאן דזכי לנשמתא מהאי כוס למהוי נשמתא דכיא מלגו ומלבר. ורזא דמלה **וטהרו וקדשו** - טהרה מבפנים וקדושה מבחוץ. ומה כוס לאו טהרתיה וקדושתיה מלגו ומלבר בלא מיא -- אוף הכי נשמתא לאו טהרתה וקדושתה מלגו ומלבר בלא אורייתא. ובגין דא אמר רבן גמליאל **מי שאין תוכו כברו לא יכנס לבית המדרש**, בגין דלאו איהו מסטרא דאילנא דחיי אלא מעץ הדעת טוב ורע. **עטור** - אוקמוה **מעטרו בתלמידים**. ואורח רזא: **ה׳** איהו כוס - מעטרו בתלמידים באת **י׳** דאיהו עטרת על **ה׳**. **עטוף** - צריך לאעטפא רישיה בגין דשכינתא על רישיה, דהכי אוקמוה מארי מתניתין **אסור לתלמיד חכם למיהך ד׳ אמות בגלוי הראש משום מלא כל הארץ כבודו**. כל שכן בברכה ובאדכרת שמא קדישא למהוי בגלוי הראש. דאת **י׳** מן **יהו״ה** איהי אתעטף **באור** ואתעביד **אויר** (והיינו אוירא דארץ ישראל מחכים) בגין דאת **י׳** דאיהי חכמה באויר, והיינו **אור** דאתעטף ביה כד ברא עלמא. הדא הוא דכתיב **עוטה אור כשלמה**. והאי איהו **יהי אור** - יהי אויר. ואוקמוה מארי סתרי תורה בטרם נתהווה כל דבר נתהוו ההוויות. ובגין דא **יהי אור ויהי אור** - דהוה מקדמת דנא. **חי** - אוקמוה **חי מן החבית**. ואורח רזא: שכינתא עלאה איהי תמינאה דספיראן מתתא לעילא, ובגין דא אתקריאת **ח׳**. ואתמר בה **בחכמה יבנה בית**. והיינו **חבית - ח׳ בית**. ובגין דאיהי ׳חיים׳ דכתיב **עץ חיים היא למזיקים בה** - יין מתמן איהו **חי**. ודא איהו יינא דאורייתא - מאן דאשתדל בה אקרי **חי**. ועוד צדיק חי - איהו חי מן החבית. יין אית מיניה תרין גוונין - חוור וסומק. יין - ע׳ אנפין. הא ע״ב. ולקבל תרין גוונין דיין איהי **זכור ושמור** דשבת. וע׳ תיבין דקידוש. **ויכלו** - הא ע״ב. מלא - הדא הוא דכתיב **כוס מלא ברכת יהו״ה**. ואוף דאיהו מלא מיינא דאורייתא - בר נש הכי צריך למהוי שלים כמה דאת אמר **איש תם**, **גבר שלים**, כמו **ויבא יעקב שלם**. הכי צריך למהוי נשמתא שלימתא. ולא יהא בה פגם. **דכל אשר בו מום לא יקרב**. אוף הכי אלם עם י״ה הוא אלהים כחושבן כוס (שם י״ה) איהו **מלא**. והפוך **אלם** ותמצא **מלא**. אימתי? כד אית תמן **יה**. והיינו **כי יד על כס יה** אדני חושבניה **ו״ה** עמודא דאמצעיתא מלא מן (תקונים ע׳ ע״א) תרווייהו. ובגין דא שריא עליה אדם דהוא שמא מפרש. **מקבלו בשתי ידיו** - כגוונא דאורייתא דהוה בתרין לוחין, ה׳ דברן בלוחא חדא לקבל ה׳אצבעאן דיד ימינא, וה׳ בלוחא תניינא לקבל ה׳ אצבעאן דיד שמאלא. ואתייהיבו בימינא דהיינו **ביד ימין**. ובגין דא **שני לוחות אבנים הוריד בידו** ולא ״בידיו״. והאי איהו דאסהיד קרא **מימינו אש דת למו**. **ונותן עיניו בו** - בגין דהאי כוס דאיהו לקבל ארעא דישראל דאתמר בה **תמיד עיני יהו״ה אלהיך בה**. ועיינין דלעילא אינון שבעין סנהדרין. ומשה ואהרן עלייהו - תרין עיינין עלאין; חד עין ימין וחד עין שמאלא. ואינון ע״ב כמנין ביין. והאי איהו רזא **דנותן בכוס עינו**. **ומגביהו מן הקרקע טפח** - בגין דאת **ה׳** איהי כוס בעי לסלקא לה באת **י׳** דאיהי טפח דביה אתפתחת **ה׳** **בה׳** אצבעאן. **ומשגרו לאנשי ביתו במתנה** - בגין דיתברך דביתהו דאיהי ׳נפש׳ דאתמר בה **נפשנו יבשה אין כל**. ואתברכת ואתעבידת פרין - הדא הוא דכתיב **תדשא הארץ דשא**.

רביעאה למהוי על פתוריה דברי תורה. דלא יתקיים ביה כגוונא דעמי הארץ דאתמר עלייהו **כי כל שלחנות מלאו קיא צואה**. אבל בסתרי תורה אוקמוה **הרוצה להעשיר יצפין**. יתן שלחן לצפון - הרי שלחן לשמאלא דאיהו דין בעי לקשרא ביה ימינא דאיהו אורייתא דאיתיהיבת מחסד דאיהו רחמי מין ה׳.

חמישאה אוקמוה מארי מתניתין דצריך להאריך על פתוריה בגין עניים. ורזא דמלה בגין דצדקה יאריך יומוי דלא יתקצרון. כגוונא דאורייתא איהו אריכות יומין בתרין עלמין, בעלמא דין ובעלמא דאתי לנשמתא - אוף הכי צדקה איהי אריכות יומין לגופא בתרין עלמין. הדא הוא דכתיב **כי הוא חייך ואורך ימיך**. **כי הוא חייך** בעולם הזה, **ואורך ימיך** בעולם הבא דעלמא דאתי לגופא

דף רמו עמוד א

תלת אינון דגרמין ביש לגרמייהו - תרין בהאי עלמא וחד בעלמא אחרא, ואלין אינון:

מאן דלייט גרמיה, דתנינן חד ממנא אתפקד קמיה דבר נש ובשעתא דלייט גרמיה ההוא בר נש, האי ממנא ושבעין אחרנין דממנן תחותיה נטלין ההיא מלה ואמרי ״אמן״, וסלקי לה לעילא ודיינין לה. ואיהו רדיף אבתריה עד דעביד ליה ואשלים ליה ההוא מלה. מאן לן רב ממשה דאמר **ואם אין מחני נא מספרך אשר כתבת** ואמר לצורך - ואע״ג דקב״ה עביד רעותיה - עם כל דא לא אשתזיב מעונשא והא אתמר, דלא אדכר בפרשת **ואתה תצוה** ואתמחי מתמן, והא אוקמוה. מאן לן רב מדוד מלכא דאמר **אמרתי אשמרה דרכי מחטוא בלשוני אשמרה לפי מחסום בעוד רשע לנגדי**. מאי **בעוד רשע לנגדי**? ההוא ממנא דאתפקד על דא ונטיל ההיא מלה לאבאשא ליה לבר נש.

וחד **מאן דזריק נהמא או פירורין דנהמא בארעא וקא עביד ביה זלזולא** כמה דאתמר. - הני תרי בהאי עלמא.

וחד בההוא עלמא - **מאן דאוקיד שרגא במוצאי שבת עד לא מטו ישראל לקדושה דסדרא** - בגין דקא מחלל שבתא וגרים לנורא דגיהנם לאתוקדא עד לא מטא זמניה.

רעיא מהימנא

לתחיית המתים, דלבתר דייקום לא ימות. וכגוונא דעלמא דאתי יהא קיים - הכי עלמא דין יהא קיים.

שתיתאה שלא יהא גרגרן ובלען על פתוריה דמלכא, כגוונא דעשו דאמר **הלעיטני** ארח הלעטה, אלא בארח טחינה. אוף הכי מאן דאפיק מלין דצלותין או דאורייתא מפומוי בעי לאפקא לון בהטחנה שלמים ולא בהלעטה חסרים. ולא עוד אלא בגין סכנה דשמא יקדים קנה לושט.

שביעאה - מים אחרונים. ואוקמוה מים ראשונים מצוה ואחרונים חובה ואמצעיים רשות. מים ראשונים צריך לסלקא אצבען בגין דלא יהדרון משקין ויטמאו את הידים. ואית מרבנן דאמרי דאחרונים משום מלח סדומית שלא תסמא את העינים אפילו הכי אפקין לון מחובא. וסתרי מילין אלין דאמרו עלייהו ׳חובה׳ ולאו אחר ארעא לסתרא גאונים מלין (ס״א מאלין דאמרי עלייהו) אלא דאתקרי עלייהו **על פי התורה אשר יורוך**, ולא עוד אלא דאמרו עלייהו ג׳ קדושות. הדא הוא דכתיב **והתקדשתם והייתם קדושים. והתקדשתם** - אלו מים ראשונים. **והייתם קדושים** - אלו מים אחרונים. **כי קדוש** - זה שמן ערב. **אני יהו״ה** - זו ברכה. ואמצעיים בין גבינה לבשר. ובגין דא **והתקדשתם והייתם קדושים כי קדוש אני יהו״ה**. זכאין עמא דמאריהון ישוי לון לגביה ! אוף הכי **והתקדשתם** בשעת תשמיש. ׳מים ראשונים׳ דזרע בר נש מצוה. ׳אחרונים׳ דנוקבא - חובא. ו׳אמצעיים׳ - קא רמיז **וכגבינה תקפיאני** - הדא הוא דכתיב **הלא כחלב תתיכני וכגבינה תקפיאני**. והאי איהו דקא רמיז בין גבינה לבשר דאתמר ביה **עור ובשר תלבישני**.

תמינאה - לשלשה צריך כוס. אמאי? בינה איהי תליתאה מעשר ספיראן מעילא לתתא, ובגין דא פחות משלשה לא צריך כוס. (ד״א) לשלשה צריך כוס קא רמיז **קדושה לך ישלשו**. ולא עוד אלא דאורייתא לא נחתא פחות משלשה - כהנים, לוים, ישראלים. תורה נביאים וכתובים. בירח תליתאי ביום תליתאי. ודא בינה - **יה״ו**. ובגינה אתמר **שלש משמרות הוי הלילה**. מלכות - **ה**׳ רביעית - עלה אתמר ארבעה משמרות הוי הלילה. **וש** דתלת אנפין לקבל תלת משמרות, **וש** [כאן ציור של ש בעלת ד׳ ראשים] דארבע ענפין לקבל ארבעה משמרות.

תשיעאה - כוס של ברכה רביעית לוג. ושיעורא דיליה לקבל **ה**׳, רביעאה דשם **יהוה**.

עשיראה - בעשרה אומר ״נברך לאלהינו״. ושכינתא תתאה איהי רביעית ועשירית. רביעית - לשם **יהוה**. עשירית - לעשר ספירין דאינון **יו״ד ה״א וא״ו ה״א**.

וכמה צריך בר נש לנטרא גרמיה דלא לזרוק מלין אלין באתר דלא אצטריך ! כמו מאן דזריק נהמא, כל שכן מאן דזריק נהמא דאורייתא לבר מפתוריה דאיהי שכינתא דאתמר בה **זה השלחן אשר לפני יהו״ה**.

דף רמו עמוד ב

חד דוכתא אית בגיהנם לאינון דקא מחללי שבתא - כיון דאיהו אוקיד שרגא עד לא מטא זמניה - חד ממנא אית בגיהנם במוצאי שבת ואוקיד בקדמיתא להההוא דוכתא ואמר **האי דוכתא דפלניא**. וכל חייבין דגיהנם מסייעי לאוקדא ההוא דוכתא. ההוא ממנא קארי ואמר **הִנֵּה יהו״ה מְטַלְטֶלְךָ טַלְטֵלָה גָּבֶר וְעֹטֶף עָטֹה** (ישעיהו כב יז) . חייבין דגיהנם אמרי (שם) **כדור אל ארץ רחבת ידים שמה תמות וגו׳** יח. בגין דאיהו גרים לון לאתוקדא עד לא מטא זמנייהו.

הא לן תלתא דגרמי ביש לגרמייהו כמה דאתמר.

(כאן שייך ר״מ שבסוף הספר סימן י״ב):

רעיא מהימנא

אמר רעיא מהימנא דוכתין אית בגיהנם וכו׳ עד **על אתוון** - נדפס בספר ויקרא דף ט״ז ע״ב.

(כאן מובא קטע של תוספת שמודפס בסוף דפוס ווילנא - סימן י״ג)

ויחלום והנה סולם - דא צלותא, **מוצב ארצה** - דמצלין בני נשא ליה לה בארעא דאיהי שכינתא ומטת לשמיא דאיהו קב״ה דאתמר **ואתה תשמע השמים** (מלכים א ח) , רזא דמלה **יהוה אדונינו מה אדיר שמך בכל הארץ אשר תנה הודך על השמים** (תהלים ח) . ובזמנא דמודע לון קב״ה שכינתא דסלקא בההיא צלותא - מיד **והנה מלאכי אלהים עולים ויורדים בו** - בההוא בר נש כולהו פתחין גדפייהו לקבל שכינתא בההוא צלותא. הדא הוא דכתיב **ופניהם וכנפיהם פרודות מלמעלה** (יחזקאל א) . והאי איהו **עולים** שכינתא על גדפייהו, **ויורדים בו**. מאי **בו**? בקודשא בריך הוא. וקב״ה נחית עלייהו לקבלא שכינתא ומתייחד קב״ה בו בההוא צלותא. דשכינתא איהי ׳מצוה׳ כלילא משם הוי״ה יהו״ה איהי חיה דיליה ומצוה בלא מחשבה לית לה סליקו. ומחשבה איהו אדם, יו״ד ה״א וא״ו ה״א, תפארת .

מצוה מלכות כלילא מארבע חיון דמרכבתא, כלילא מארבע אתוון איהי נוקבא דיליה אנפין דיליה. אנפוי רוחמי בגינה אמינא **אם אין פניך הולכם אל תעלנו מזה**. (שמות לג) . ומסטרא דצדיק אתקרי אחורוי חיה כלילא ח״י חוליין דאינון מאחור דבר נש לקבל ח״י נענועין דלולב דדומה לשדרה דביה ח״י חוליין. איהו אחור לעובדא דבראשית וקדם למחשבה דאתמר בה **ישראל עלו במחשבה**. מה דלאו הכי באדם דעץ הדעת טוב ורע דאיהו ׳אחור למעשה וקדם לפורענות׳.

קמו תנאים ואמוראים ואמרו: רעיא מהימנא! יתקיים בך האי קרא **אל תתנו דמי לו** (ישעיהו סב) , דהא עלאין ותתאין מקננין בצולמא דידך. משריין דקב״ה דאינון ממתיבתא עלאה, ומשריין דמטרוניתא דאינון ממתיבתא תתאה. עלך אתמר **והנה מלאכי אלהים וגו׳**. בך סלקין משריין דשכינתא בצלותא דילך ונחתין משריין דקב״ה לקב״ה לגבי שכינתא בכמה שירין וניגונין בצלותא. ואנת הוא קריבו דקב״ה בצלותא דילך דאיהו קרבנא דקב״ה ושכינתא **בצו את בני ישראל את קרבני לחמי** (במדבר כח) . דתקינו מארי מתניתין קרבנין בצלותא מסטרא דימינא דתמן איש חסד כהן, ותקינו זמירות דאינון שיר דלויים אבתרייהו מסטרא דגבורה. והוד דרגא דדוד אתקשר בשמאלא. ואהרן דדרגא דיליה נצח אתקשר בחסד. הדא הוא דכתיב **נעימות בימינך נצח** (תהלים טז) . לבתר **שמע ישראל** דיחודא כליל ברכו וקדושה. איהו **קדוש קדוש קדוש**, וברכה מסטרא דימינא הדא הוא דכתיב **דבר אל אהרן ואל בניו לאמר כה תברכו את בני ישראל**. וקדושה מסטרא דלויים. עמודא דאמצעיתא קשור ימינא ושמאלא ואיהו קשורא דתפלין דרישא דאיהי אימא עלאה, תפלין על רישיה, כמה דאוקמוה מארי מתניתין בתפלין דמארי עלמא מה כתיב בהו. ואיהו קשורא דתפלין דיד דאיהי שכינתא תתאה. והאי איהו דאוקמוה מארי מתניתין **הראהו למשה קשר של תפלין - ש** של תפילין - **משה** כליל תלת ענפין דאבהן לעילא דתקינו תלת צלותין דאינון סימן **שמע** דאיהי **ש**׳חרית **מ**׳נחה **ע**׳רבית.

מ״ה דילך צלותא דשבת דאתמר ביה **ורדו בדגת הים ובעוף השמים וגו׳** (בראשית א) , ואנת כליל במרכבה תתאה דאהרן דוד ושלמה ואדם קדמאה לעילא ובת זוגיה לתתא, אם כל ח״י, דאיהו צדיק חי עלמין. ובגין דא אהרן אף על גב דאיהו ימינא - אוקמוה רבנן ביה **אהרן שושבינא דמטרוניתא**. יעקב איהו כליל תלת אבהן דביה רכיב אדם קדמאה דלא למגנא אוקמוה מארי מתניתין **שופריה דיעקב כשופריה דאדם קדמאה**.

אמר בוצינא קדישא: רעיא מהימנא! חזינן דכפל קב״ה שמך ואמר **משה משה** לאכללא לך במרכבתא עלאה ובמרכבתא תתאה לאכללא בך אדם קדמאה מסטרא דאבהן ואכללא בך חוה מסטרא דאהרן דוד ושלמה. למה לא כפל שם יעקב הכי?

אמר ליה: בוצינא קדישא! בגין דקרא ליה **יעקב וישראל**. ׳יעקב׳ - לישנא דעקב ***דהיינו נוקבא דאתמר עקיבו של אדם הראשון היה מכהה גלגל חמה. ואתקרי ׳ישראל׳ דתמן ראש דכורא, ריישא לנוקבא דהיינו עקב. והאי איהו דאמר קוב״ה לחויא הוא ישופך ראש ואתה תשופנו עקב (בראשית ג) . ודא גרם שכינתא בגלותא דאתמר בה עקב ענוה יראת יהו״ה.***

חדי ר׳ שמעון וחדו מארי מתיבתאן? ואמרו: פומא דשכינתא! סיני! מאן יכיל למיקם (קמי) פומך?! דקב״ה ושכינתיה ממללין ביה ושתין ריבוא דמתיבתא עילאה ושתין רבוא דמתיבתא תתאה ממללין ביה על פומך. ועלך אתמר **והנה מלאכי אלהים עולים ויורדים בו**.

דבר אחר: **והנה סולם. פתח ר׳ שמעון ואמר: סיני דא סלם ואיהו ק״ל. ורזא דמלה - הנה יהו״ה רוכב על עב קל. ע״ב - יו״ד ה״י וי״ו ה״י. ועוד ע״ב - י״ה יה״ו יהו״ה. ק״ל - יו״ד, יו״ד ה״א, יו״ד ה״א וא״ו, יו״ד ה״א וא״ו ה״א.**

אתוון קדמאין סלקין לע״ב אתוון. אינון תולדין דילהון סלקין ק״ל. עב קל סלקין 202 כחושבן בר. ואנת הוא רעיא מהימנא - עלך אתמר **נשקו** בר. ואנת רב לתתא - רבן של כל ישראל, רבן דמלאכי השרת. בר לעילא - בר לקב״ה ושכינתיה.

איתמר לגבי דוד **גם יהו״ה העביר חטאתך לא תמות** (ש״ב יד) . בהאי **גם** אתכפר דוד והאי איהו שיעורא דחלה - מ״ג ביצים. ותוספת חומש ביצה - רמיז **וחמישיתו יוסף עליו** (ויקרא ה) . זכאה צלותא דנפקא מפומך כגוונא דקב״ה נחית על טורא דסיני. ואתמר ביה **כי את אשר ישנו פה וגו׳**. הכי כד אנת תשתדל באורייתא ובצלותא - קב״ה כניש עלאין ותתאין וכל אינון נשמתין דהוו וכל דעתידין למהוי, וכל משריין דמלאכים ונחית בצולמא דילך לקבלא צלותא דילך, אורייתא דילך. בגין דמחשבתא דילך ליחדא לקב״ה ושכינתיה בכל משריין דיליה, עילא ותתא, באורייתך ובצלותך.

קב״ה מחשבה ובה מצרפה למעשה. וכגוונא דאיהו אמר **אנכי** וכולהו אמרו **נעשה ונשמע** - הכי קב״ה עביד לכל משריין דיליה דכולהו שתקין ושמעין למלולך בגין דרעותך בהון לייחדא לקב״ה ושכינתיה בכל משריין דיליה. וכל מה דקב״ה אבטח למעבד לך כמה טבין דלית לון סוף - כולהו אמרו **נעשה ונשמע**. ובגין דא **ברכו יהו״ה מלאכיו גבורי כח עושי דברו לשמוע בקול דברו** (תהלים קג) . ואתתקף בך דהא קב״ה ושכינתיה וכל משריין דיליה אסתכמו למעבד כל רעותך, ויתיר מה דאיהו כתוב על ידך. ולא נפיל מלה זעירא מכתיבת ידך דלא אתקיים.

זכאה בר נש דמאריה חשיב ליה כגופיה ועביד ליה יקרא כדיוקניה למהוי שקיל מלולין דפומוי באורייתא וצלותא כמלוי בטורא דסיני ; ולית חד דפתח פומוי לקטרגא ליה אלא כולהו עלאין ותתאין באסכמותא חדא וברעותא חדא.

(עד כאן התוספת של סוף דפוס ווילנא) ----------

דבר אחר: **ויחלום והנה סלם - רעיא מהימנא מה** ל׳ **אסתלק על כל אתוון - הכי את עתיד לאסתלקא על כל בריין בגין דאסתלק לשמא** דיו״ד ה״י וא״ו ה״י **דביה** יי״י **דחושבניה ל׳. דבקדמיתא הוית בשם יו״ד ה״א וא״ו ה״א דאיהו יאא״א - בי״ג מכילן דרחמי דאינון אחד. כען - תסתלק באל דאיהו ייאי דתרין שמהן סהדין - הלא אל אחד בראנו. הדא הוא דכתיב הלא אב אחד לכלנו הלא אל אחד בראנו. ובג׳ יודין אלין יתקיים בך ירום ונשא וגבה מאד - במ״ה. דהכי סליק מאד לחשבן אדם. ובהפוך אתוון** מאד **הוא** אדם.

ירום בארבע אנפין דאריה דאינון **יברכך יהו״ה. ונשא** - בארבע אנפין דשור דאינון **ישא יהו״ה** בשמאלא. **וגבה מאד - יאר יהו״ה** באמצעיתא. ודא יוד הי ואו הי. **ישא יהו״ה פניו אליך וישם לך שלום**. רביעאה יהו״ה **- ושמו את שמי על בני ישראל ואני אברכם.**

מסטרא דימינא אתקריאת ׳אבן׳. וכמה אבנין מפולמין יקירין אשתכחו מינה דמינייהו מיא דאורייתא נפקין. ובגיניהון אתמר **אמר ר׳ עקיבא לתלמידיו כשתגיעו לאבני שיש טהור אל תאמרו מים מים שמא תסתכנו בנפשכם**. לא תימרון דאינון מים - מים ממש - משום **דובר שקרים לא יכון לנגד עיני**. דאלין מים דא אורייתא דאתמר בה **ותורה אור**. ובגין דהאי נהורא נביע במבועא דמיא אשר יכזבו מימיו אתקרי מים.

ומסטרא דשמאלא האי אבן דאיהי ׳ **אתקרי גחלת, ומתמן עשר ספירן כשלהבת קשורה בגחלת. ואית לה ד׳ גוונין (ועשרה) - אינון יוד הא ואו הא - יהו״ה. ואיהי יד הגדולה בימינא, יד החזקה בשמאלא. עמודא דאמצעיתא - מתמן איהי יד רמה - כליל ממ״ב גוונין.**

ובגין דאיהי מסטרא דימינא אבן ומסטרא דשמאלא גחלת - בה נטיל קב״ה נוקמא מישמעאל ואדום דאינון אישין נוכראין במים הזדונים, וממנן דלהון סמאל ונחש. סמאל - אשא דגיהנם ממונה על אומה דעשו. נחש - ממונה על אומה דישמעאל, ואיהו רהב **דממנא על מיא. בימינא דאברהם דדרגיה חסד נטיל נוקמא מישמעאל וממנא דיליה, ובשמאלא דיצחק דדרגיה ׳פחד׳ נטיל נוקמא מעשו וממנא דיליה. בתרין משיחין דאינון חד מימינא - משיח בן דוד, וחד משמאלא - משיח בן יוסף.**

ובדרגא דיעקב דאיהי לקבליה ברזא ד**שכל את ידיו (כי מנשה הבכור)** - אריה לשמאלא, שור לימינא דישמעאל. בגין דיהודה גלה בעשו - אשתכח ימינא דקדושה עם שמאלא דעשו, ושמאלא דקדושה עם ימינא מסאבא דישמעאל. **עד כי יבא שילה** - רעיא מהימנא בדרגיה תפארת ישראל - נטיל נוקמא מערב רב בתלת דרגין אלין יפקוד (נ״א יפקון) כהנים לוים וישראלים מן גלותא. ובהון נטיל נוקמא מעשו וישמעאל וערב רב.

כגוונא דערב רב מעורבין בעשו וישמעאל - הכי יעקב מעורב באברהם ויצחק - ערוב דתרווייהו. והכי מתערב שילה עם משיח בן דוד ומשיח בן יוסף ויהא שלשלת דתרוויהו.

כההוא זמנא דחזא בלעם בנבואה דיליה דהכי מתקשרי תרין משיחין ברעיא מהימנא בתלת אבהן בגלותא בתראה, פתח ואמר׳ **לא הביט און ביעקב ולא ראה עמל בישראל יהו״ה אלהיו עמו ותרועת מלך בו**. וכלא לקיימא קרא **וברחמים גדולים אקבצך** - בההוא זמנא מתברין קליפות דהוו מסחרין לשכינתא. מיד אתגלייא אבנא חדא מתלת אבנין דאינון סגולתא דעלייהו אתמר **ויהי בשלשים שנה** (יחזקאל א א) . ואינון יי״י. **ברביעי** - אבנא רביעאה,

דף רמז עמוד א

סלת למנחה (במדבר כח ה) - לאעלאה להאי סלת קמי מלכא עלאה למנחה בין תרין דרועין.

בלולה בשמן כתית. בשמן - בההוא שמן דנגיד ונפיק מלעילא. אמר ר׳ שמעון: יאות אמרת. אבל מאי **כתית**? אלא רזא עלאה איהו, דכיון דאיהו שמן מאי **כתית**? אלא רמז הוא דקא רמיז לשמשא בנוקבא לאנגדא לגבה ׳שמן כתית׳ כדקא יאות לה לא הוי אלא כתית, לאפקא מזיתים דאינון שייפין דגופא, ולאמשכא ההוא נגידו מלעילא בכל שייפא ושייפא (לא הוי אלא כתית).

רעיא מהימנא

בחמשה לחדש - אבנא חמשאה. לקבלייהו **ויקח דוד חמשה חלוקי אבנים מן הנחל**. ואינון לקבלייהו חמש תיבין דאינון **שמע ישראל יהו״ה אלהינו יהו״ה**.

ואני בתוך הגולה - דא שכינתא. בה קב״ה אחד - **ו׳** בתוספת **ואני** הוא נהר צדיק חי עלמין **ונהר יוצא מעדן להשקות את הגן**. מאי **עדן**? דא בינה, נהר דנפיק מינה דא **ו, בן י״ה**, דרגא דרעיא מהימנא. ורעיא מהימנא נפיק מאימא עלאה ואתפשט בשית ספיראן עד צדיק, ומניה אשקי לגנתא (דעדן) דאיהי שכינתא.

מאי **כבר**? - **כ׳** כתר, **ב׳** בינה, **ר׳** ראשית חכמה. כתר בימינא, חכמה בשמאלא, בינה באמצעיתא. רכב לעילא לעלת העלות י׳ ספיראן כלהו אתכללו בנהר דאיהו אתפשט עד צדיק דאיהו **כל** - כליל כלא. ובגיניה אוקמוה אילנא רבא ותקיף ומזון לכלא ביה - מניה תליא כלא. כד חמא שכינתא מגו קליפין חזה עמה עשר ספירן (עיין רכ״ו ב). (ס״א ובחבורא קדמאה).

(זה באר אחר תרין דרועין)

אמר רעיא מהימנא, מהאי אשתמודע הני מילין סתימין אינון, וצריך למפתח לון קמי חברייא. אברהם יצחק דתקינו שחרית ומנחה אתמר עלייהו **אף ידי יסדה ארץ** - דא יצחק, **וימיני טפחה שמים** - דא אברהם. דדרגין דלהון חסד ופחד, דאתמר עלייהו **נשבע יהו״ה בימינו ובזרוע עזו**. אינון תרין דרועין דמלכא דאיהו **יהו״ה**, עמודא דאמצעיתא.

סלת דיליה דא שכינתא תתאה. נהורא דיליה סלת נקייה מסטרוי בלא פגימו דחשוכא ובלא תערובת חשוכא כלל, דהכי אינון חשוכין עם נהורין כבר קדם מוץ ותבן. ובחוביהון דישראל מתערבין חשוכין בנהורין. וכגוונא דדש בר נש תבואה ולבתר איהו בורר לה כבורר אוכל מתוך פסולת -- כך ישראל צריך למעבד ברוחיהון כד אתערב בהון חשוכין. ורזא דמלה **זבחי אלהים רוח נשברה וגו׳**. דבהכי אתבר חשוכא דאיהו יצר הרע דמכסי על רוחא כמוץ דמכסה על חטה, או כענן דמכסה על שמשא ולא מנח ליה לאנהרא.

ובזמנין דחשך דאיהו יצר הרע מכסה על יצר הטוב דאיהו אור - איהו כמאן דתפיס בבית האסורין דיצר הרע. ואוף הכי כד יצר הטוב איהו תפיס ברשו דיצר הרע - הכי אינון תפיסין חיילין דיצר הטוב ברשו דחיילין דיצר הרע. ובזמנא דיתבר בר נש רוחיה בכל אבריו דיליה קדם יהו״ה - מה כתיב? **לאמר לאסירים צאו ולאשר בחשך הגלו**.

אבל שכינתא איהי סלת נקייה דלית חשוכא וקבלא יכיל לאתערבא בה. איהי כגפן דלא מקבלא הרכבה ממין אחרא דלאו איהי מינה. והאי סלת בין דרועי מלכא איהי יתבא בלולה בשמן כתית.

(שייך לקמן סוף ע״ג)

אמר רעיא מהימנא, בוצינא קדישא: כמה מתיקין מילך: ודאי אתמר הכא **בלולה בשמן כתית** ואתמר התם באורייתא דבעל פה בלולה במקרא במשנה בתלמוד. ועוד אית רזא תניינא - **בלולה בשמן כתית** - ודאי לאו אורייתא איהי בלולה אלא למאן דסביל כמה מכתשין בגינה, כמה דאוקמוה מארי מתניתין דלית אורייתא מתקיימת אלא במי שממית גרמיה עלה. ועוד אמרו בזמן שאתה מכתת רגליך ממדינה למדינה תזכה לראות פני שכינה.

ועוד **בלולה בשמן כתית** -

דף רמז עמוד ב

וצדיק איהו דכתיש כתישין ואפיק מכל אינון שייפין עלאין דאינון זיתין קדישין, משח רבו, בתיאובתא שלים לגבי נוקביה. ואי לא כתיש - לא יפוק ההוא משחא אלא בלא תיאובתא דשייפין, וההוא נגידו לא אתהני מניה נוקבא, ולא הוי כדקא יאות, עד דתהא **בלולה** מניה מכל שייפין. ועל דא **בלולה בשמן כתית** - לאתהנאה ולאתזנא מניה.

רביעית ההין (במדבר כח ז) - רגלא רביעאה לכרסייא עילאה, ואיהו **עולה תמיד** לגביה בכל יומא ויומא, עד מחשבתא עלאה דלית לה סוף. ובגין דא עולה קא אתיא על הרהור הלב.

עולת תמיד - איהי רגל רביעאה לכרסייא עלאה, דא עולה תמיד בכל יום מאינון יומין שית דבראשית. בשבת על חד תרין בגין דאתוסף בה נהירו ושלימא כדקא יאות והא אתמר.

רעיא מהימנא

דא הוא דמקיים **פת במלח תאכל ומים במשורה תשתה**.

ועוד **בלולה בשמן כתית** - הדא הוא דכתיב **והוא מחולל מפשעינו מדוכא מעונותינו**.

ועוד **בלולה בשמן כתית** - דא צדיק חי עלמין דנגיד טפין קדישין דאינון פירורין כזיתים ממוחא עלאה, דאינון חד עשרון לקבל **י׳**, ושני עשרונים - **י׳ י׳**, ושלשה עשרונים לפר - **י׳ י׳ י׳**. ואינון עשרון לכבש, ושני עשרונים לאיל, ושלשה עשרונים לפר.

ורזא דמלה אמרו בתעניות אין טפה יורדת מלמעלה שאין עולין כנגדה טפיים. ואינון ברזא דא [ציור]. ורמיזו דלהון לקבל תלת מוחין. חד - מוח הזכרון. תניינא - מוח המחשבה. תליתאה - מוח הדמיון.

הדמיון והזכרון סלקין מן לבא המחשבות נחתא (ס״א על לבא) עלייהו ללבא ומקבלין לה עלייהו כמלכא בגין דהאי אדם דאיהו מחשבה דרכיב ושליט על חיוא תליתאה ונחית עלה לגבי תרין חיון, ופתחין גדפייהו לקבלא לה כגון חולם על צרי - אתעביד סגולתא. ודא כתר עליון על חכמה ובינה. עשרון ושני עשרונים רמיזין לתלת חיון דמרכבתא עלאה דאינון גדולה גבורה תפארת. שלשה עשרונין - רמיזין לנצח הוד יסוד. מרכבת המשנה רביעית ההין - דא מלכות קדישא, **ה׳** רביעאה מן שם **יהו״ה** דאיהו ארבע אנפי אדם.

ובחבורא קדמאה(?)

אמר רעיא מהימנא ההיא תגא דזרקא איהי **יוד** רביעית. אוף הכי בחיה דשמה אדם דארבע אנפין דיליה דאינון **יהו״ה** - מקף שופר הולך סגולתא תלת חיון דאינון תריסר שבטין.

ובחבורא קדמאה(?)

אמר רעיא מהימנא מלכו בשית ספירן איהי עולה תמיד לגבי **ו׳** דאחיד בהון **בן י״ה** גניז בבינה. ובאן ספירה מאינון שית סליקת לגביה? ביומא תליתאה דאקרי תפארת, דביום השבת אתוסף עמיה נפש יתירה דאיהי **בינה**. **ה׳** עלאה, **י׳** אות בשבת חכמה עלאה. מלך מעוטר בכתר. ובגין דא בתפלת מוסף **כתר יתנו לך**.

ובראשי חדשיכם - וכי כמה רישין אית לה לסיהרא? אלא אינון תרין נקודין כגוונא דא נקודה תתאה סיהרא תרין רישין דילה תרין נקודין דאינון עלה סגול בקדמיתא הוה כתר עלי תרי מלכין כגוונא דא, והות סגולתא. ולבתר דאמרת **אי אפשר לשני מלכים להשתמש בכתר אחד** - אמר לה הקב״ה **לכי ומעטי את עצמך**, ונחיתת לרגלוי דתרין מלכים כגוונא דא. והיינו **סגול**. מה דהות **סגולתא** אתהדרת **סגול**.

ורזא דמלה לקבל תרין נקודין דאינון תרין מלכים קא רמיז **פרים בני בקר שנים**. ולקבל נקודה עטרה על רישייהו אמר **ואיל אחד** כמו **כתר אחד**. בתר דאמרת אי אפשר לשני מלכים שישתמשו בכתר אחד אזעירת גרמה - אוף הכי **ושעיר עזים אחד לחטאת**. איל דיצחק אתהדר שעיר. אתהפך מרחמי לדינא ואתזעיר . ובגין דא **שעיר עזים אחד לחטאת** ולא אמר ״לעולה״ למהוי כתר.

ומנלן דאית ירידה בחטאת? שנאמר **וירד מעשות החטאת**. ואמאי שתף עולה עם חטאת בירידה? אלא לאולפא דעולה הות בקדמיתא מדת הרחמים ולבתר אתהפכת לדינא בירידה ואתקריאת 'חטאת'. וכלא חד. ובגין דא - **הביאו עלי כפרה**

דף רמח עמוד א

ובראשי חדשיכם וגו' (במדבר כח יא) . וכי כמה ראשין אינון לסיהרא? והא לית רישא לסיהרא אלא שמשא דאיהו רישא לגבה? אלא **ראשי** - תרין בכל ירחא וירחא. ואינון יעקב ויוסף דמתחדתי על סיהרא. ועל דא בעו לחדתא לה.

פרים בני בקר שנים - אלא אינון דאמרה סיהרא דהיך ישתמשון בה, כחדא ואזעירת גרמה תחותייהו.

ואיל אחד - דא איל דיצחק. וכי אברהם לאן אזיל? אלא בגין דאתער תמן עשו - אתכניש אברהם דלא יחמי ליה. ומאן איהו? שעיר דראש חדש. (תרי נוסחי) ובגין דזמין לאתערא תמן עשו דאיהו שעיר - אתכניש אברהם ולא אשתכח תמן. יצחק אשתכח תמן דרחימו דיליה לגביה כחמרא על דורדייה. יעקב אשתכח תמן לתברא אנפוי. יוסף דאיהו שור (ס"א שטן) דיליה לגבי רחל.

ושלשה עשרונים - תלת דרגין קדמאין דילה דכל חד וחד עשר כגוונא דלעילא. **עשרונים** - חד מעשרה.

ושעיר חטאת אחד (במדבר כח טו) - אמאי אקרי חטאת? בגין דאיהו חטאת ומסטרא דחטאת הוא. א"ר אלעזר והא כתיב **ליהו"ה** !?

רעיא מהימנא

- עלי הות סיהרא כתר ודאי כגוונא דא [ציור של סגולתא]. ולבתר אתמעיטת ונחתת לרגלין דיליה כגוונא דא [ציור של סגול]. ובזמנא דא **הביאו עלי כפרה** איתמר בה **היא העולה** סליקת מרגלוי דאתמר בה **והארץ הדום רגלי** למימר בה **השמים כסאי**.

והאי איהו רזא **צדיק מושל יראת אלהים** - דמהפך דינא לרחמי. ורזא דמלה **אבן מאסו הבונים היתה לראש פנה**. כגוונא דא **הוהי יהוה**.

ועוד **כבש אחד ושני כבשים בני שנה תמימים** - לקבל תלת ספירן. **שבעה כבשים בני שנה** - לקבל שבע ספירן. **שבעה כבשים** איגון ז' יומין דסיהרא. **בני שנה** - בנוי דסיהרא דאקרי 'שנה' דאיהי חדא מאינון שנים קדמוניות.

אמר רעיא מהימנא, ודאי **בני שנה** אתקריאו על שם חמה (נ"א מלכות) אימא קדישא דאתמר בה **פני משה כפני חמה** (ס"א סיהרא דאקרי 'שנה' דאית בה שנ"ה יומין כחשבן) שנה אית בה שס"ה יומין כחושבן שס"ה לא תעשה ואיהו ע"ד שמאלא. אימא עלאה סיהרא בימינא אסורה ברתא לאבא דאיהו לימינא חסד ואיהי כלילא מרמ"ח פקודין אשתכח **ו'** עם אימא לשמאלא. ברתא עם אבא לימינא דחסד (ואיהי כלילא מרמ"ח פקודין אשתכח **ו'** עם אימא, ברתא עם אבא לימינא).

ורזא דמלה **בחכמה יסד ארץ**. חכמה - אבא, ארץ - ברתא. **כונן שמים** דאיהו ברא, עם אימא דאיהו **תבונה**. והאי איהו **יהוה** - הויות באמצע.

ועוד **ושעיר עזים אחד** - תרין שעירין אינון דאתמר עלייהו **ולקח את שני השעירים וגו' גורל אחד ליהו"ה וגורל אחד לעזאזל**. שעיר ליהו"ה - בגין מיעוט סיהרא ואיהו שעיר אחד ליהו"ה לחטאת אחד מסטרא דיחודא. אבל שעיר דעזאזל לא כתיב ביה **אחד** - לא 'קרבן' ולא 'אשה' ולא 'עולה' - אלא **ושלח ביד איש עתי המדברה**. **ושלח** - כדאמר יעקב **מנחה היא שלוחה לאדני לעשו** - אוף הכי שוחד לתברא רוגזא דסמא"ל דלא יתקריב למקדשא לקטרגא.

לכלבא דאיהו רעב ומאן דבעי דלא נשיך ליה יהב ליה בשרא למיכל או נהמא, וישקי ליה מיא. ורזא דמלה **אם רעב שונאך האכילהו לחם וגו'**. ובדא יתהדר רחימו דבר נש דלא דיי דלא נשיך ליה בכמה יסורין, אלא אתהדר למהוי ליה סניגורא ואתהדר רחימו.

ואמאי הוו שלחין ליה ביד **איש עתי** פגים? בגין דסטרין אחרנין כלהו מארי מומין ואתקריאו 'שעירים' דכתיב **ושעירים ירקדו שם**. ואתמר בהון **ולא יזבחו עוד את זבחיהם...לשעירים** דעלייהו אתמר **יזבחו לשדים לא אלוה**. ובשעיר דא אתפרש מכלא, ונושא כל חובין דישראל עליה. כמה דאת אמר **ונשא השעיר עליו את כל עונותם**. ועוד - בתר דנטיל איהו ונשא - קב"ה **נושא עון**. מאי בין **נושא לנשא**? **נשא** - מטולא, **נושא** - סליקו דמטולא.

(ובחבורא קדמאה)??

דף רמח עמוד ב

אלא **ליהו״ה** אתקריב ודאי דכתיב **לכפר** - לתברא אנפין. וכלא יתקריב למקדשא - אלא יהבי חולקא חדא לסמאל ואכיל ליה, ולא אחיד בשאר קרבנין. ודא איהו לחודיה - דלא אשתתף אחרא עמיה למיכל ביה. איהו אתהני בגו סעודתא דמלכא בחולקא דא ועל דא חדי ואתפרש מישראל ולא מקטרגא עלייהו. ואי לאו דהוה מיעוטא דסיהרא - לא הוו יהבי ליה בסעודתא דמלכא כלום. וכי במיעוטא דסיהרא מאי קא עביד? אלא בגין דקריב ויניק ונטיל חילא לעמיה מגו סטר שמאלא דסיהרא ואתתקף ביה. ובשעיר דא אתפרש מכלא ואתהני בהאי. ובגין דקב״ה אזעיר לה לסיהרא - מקרבין ליה להאי שעיר בגין דיתפרש מנה ולא יתקריב למקדשא. ועל דא תנינן **הביאו עלי כפרה עלי** - בגיני דאזעירת לה - בגין סבת דילי אתון צריכין דא.

רעיא מהימנא

ועוד, **ובראשי חדשיכם** - אמרו רבנן דמתניתין דכד הוו מקדשין ירחין על פי בית דין הוו משיאין משואות בראשי ההרים, והוו אמרין **כזה ראה וקדש!**. לזמנין סיהרא הות כגוונא דא [ציור] הוה מסתכלא לעילא בקרנהא. ולזמנא מסתכלא לתתא כגוונא דא [ציור]. לזמנין מסתכלא במזרח כגוונא דא [ציור], לזמנין למערב כגוונא דא [ציור]. לזמנין לדרום ולזמנין לצפון. והאי איהו אסתכלותא דילה לשית סטרין דכליל לון תפארת דאיהו **ו׳** - גדולה גבורה תפארת נצח והוד יסוד.

נקודא דנגיד עליה מלגו היא חכמה וההיא חוט דאסחר עלה איהו כתר. וההיא נקודה איהו לזמנין עטרה ולזמנין כסא למיתב עליה. לזמנין שרפרף להדום רגליו. ואמאי אתקריאת ׳לבנה׳? על שם לבון ההלכה דאיהי מלגו - **כל כבודה בת מלך פנימה**. ובאשא דבינה דנחית עלה איהי מתלבנת. ורזא דמלה **אם יהיו חטאיכם כשנים כשלג ילבינו**. ומאי דהות **אדני** דינא סומקא בגבורה דתמן בינה - אתלבנת מסטרא דחסד דתמן חכמה ואתהדרת **יהוה**.

ומה גרים לאתהפכא מדינא לרחמי? צדיקים גמורים דסיהרא מסטרא דעץ הדעת טוב ורע איהי. קליפא דיליה חשוכא **אם בהרת** - שחורה היא יצר הרע שפחה **ושפלה איננה והיא כהה**, ולית לה מדילה אלא ההוא חוט דנהיר בה דאיהו לוה לה בליליא דאיהי גלותא, ואתעבר מנה ביממא דאיהו עלמא דאתי דביה **וזרחה לכם יראי שמי שמש צדקה ומרפא בכנפיה**. אבל סיהרא דעץ החיים - ההיא נקודה דלגו מינה איהי כמבועא דלית ליה פסק דכתיב בה **וכמוצא מים אשר לא יכזבו מימיו**, ואתקריאת **אילת אהבים** מסטרא דחסד, דהיינו **אהבת עולם אהבתיך על כן משכתיך חסד**.

ותרין קרנין אית לה מן נהורא כגוונא דא [ציור]. לזמנין האחת גבוה מן השנית כגוונא דא [ציור], לזמנין קרנים אינון שוין [ציור].

דף רמט עמוד א

ובחדש הראשון וגו׳

רבי אבא פתח: **כאיל תערוג על אפיקי מים כן נפשי תערוג אליך אלהים** (תהלים מב ב) . האי קרא אוקמוה. כתיב הכא ׳איל׳, וכתיב התם ׳אילת׳; בגין דאית דכר ואית נוקבא. ואע״ג דאית דכר ונוקבא - כולא חד. האי איל - איהו אקרי דכר ואיהו אקרי נוקבא. הדא הוא דכתיב **כאיל תערוג** ולא כתיב ״יערוג״. וכלא חד.

אילת השחר (תהלים כב א) - מאי **אילת השחר**? אלא דא איהי חיה חדא רחמנית דלית בכל חיון דעלמא רחמנית כוותה. בגין דבשעתא דדחיקת לה שעתא, ואצטריכת למזונא לה ולכל חיון - איהי אזלת למרחיק לארח רחיקא, ואתיאת ואובילת מזונא. ולא בעאת למיכל עד דתיתי ותתהדר לאתרהא. אמאי? בגין דיתכנשון לגבה שאר חיון ותחלק לון מההוא מזונא. וכד אתת - מתכנשין לגבה כל שאר חיון, והיא קיימא באמצעיתא, ופלגת לכל חד וחד. וסימן **ותקם בעוד לילה ותתן טרף לביתה וגו׳**. וממה דפליגת לון איהי שבעה כאילו אכלה יתיר מיכלא מכלא.

וכד ייתי צפרא דאקרי שחר - ייתי לה חבלים דגלותא. ובג״ד אתקריאת **אילת השחר** על שם קדרותא דצפרא, דחבלים לה כיולדה, הדא הוא דכתיב **כמו הרה תקריב ללדת תחיל תזעק בחבליה וגו׳**.

אימתי פלגת להון? כד צפרא בעי למיתי, בעוד דאיהי ליליא, וקדרותא סליקת לאנהרא. כמה דאת אמר **ותקם בעוד לילה ותתן טרף לביתה וגו׳**. כיון דאנהיר צפרא - כלהו שבעין במזונא דילה. כדין קלא חדא אתער באמצעיתא דרקיע, קארי בחיל ואמר **קריבין - עולו לדוכתייכו! רחיקין - פוקו! כל חד וחד ליכנש לאתריה דאיתחזי ליה!**. כיון דאנהיר שמשא - כל חד וחד אתכניש לאתריה. הדא הוא דכתיב **תזרח השמש יאספון וגו׳**. ואיהי אזלת ביממא, ואתגליא בליליא, ופלגא בצפרא. ובגין כך אקרי **אילת השחר**.

לבתר אתתקפת כגיבר ואזלת ואקרי ׳איל׳. לאן אתר אזלת?

רעיא מהימנא

(**אמר רעיא מהימנא, בההוא זמנא אלין מארי חכמתא וכו׳** עד **יתעבר נחש מעלמא** - נדפס בפרשת אחרי מות דף ס״ו ע״ב, ואחריו נמשך מה שכתוב בסמוך)

ואי תימא דלע׳ תחיל, ולב׳ שנין אולידת בתר אלף ומאתן כחושבן רעב - הא כתיב **בטרם תחיל ילדה**. ורזא דמלה **והיה טרם יקראו ואני אענה עוד וגו׳** - ומאי (ס״א יומא) **בטרם**? אלא קדם דישתלימו שבעין ותרין שנין בתר אלף ומאתן דאינון חבלים דיולדה יתגליין ב׳ משיחין בעלמא. ובההוא זמנא **ובהיכלו כלו אומר כבוד** - והא אוקמוה **כבוד חכמים ינחלו**.

בההיא שעתא אלין מארי תורה יהון נכבדים. אלין דסבילו כמה חבלים וצירין כיולדה, והוו מבוזין בין עמי הארץ יהון נכבדים. ומיד **יהו״ה למבול ישב** לרשיעיא. אין ׳מבול׳ אלא דינין דמבול כגוונא דנפתחו מעיינות תהום וארובות השמים נפתחו ביומי טופנא - אוף הכא יתערון דינין לגבייהו עילא ותתא עד דלית סוף ותכלית. וכל בזויין וקלנא דעבדו אומין עכו״ם דעלמא לשם יהו״ה ולעמיה, וכמה חרופין דסבילו ישראל מנייהו על שם יהו״ה -- מכלהו נטיל נוקמא קב״ה. ועל דא אתקרי נוקם יהו״ה ונוטר ובעל חמה לגבייהו (נחום א ב) .

ובחדש הראשון - מאן ׳ראשון׳? דא ניסן. תמן אולידת ההיא חיה לקיים מה דאוקמוה מארי מתניתין **בניסן נגאלו ובניסן עתידין להגאל**. ובי״ד דיליה **ויאמר כי יד על כס יה** - תמן אומי לאעברא מעלמא זרעא דעשו עמלקיים. בההוא זמנא - **משכו וקחו לכם צאן למשפחותיכם ושחטו הפסח**. **משכו** - **משך ידו את לוצצים**. בההוא זמנא **כה אמר יהו״ה לרועים הפושעים בי**, ואומר **ואל אדמת ישראל לא יבאו**. ואלין אינון רועים דענא פרנסי דרא. ובגין דא אתמר עלייהו **הנה אנכי מפתיה והולכתיה המדברה, ונשפטתי אתכם וגו׳ כאשר נשפטתי את אבותיכם** דקטיל לון במכת חשך.

(**ר׳ אלעזר אמר וכו׳** - שהוא בהפך הדף)

דף רמט עמוד ב

אזלת שתין פרסי מההוא אתר דנפקא ועאלת לגו טורא דחשוכא. אזלת בגו ההוא טורא דחשוכא - ארח לרגלה חויא חדא עקימא ואזיל לרגלה. ואיהי סלקא מתמן לגבי טורא דנהורא. כיון דמטת תמן - זמין לה קב״ה חויא אחרא ונפיק ומקטרגא דא בדא. ואיהי אשתזיבת, ומתמן נטלת מזונא ותבת לאתרה בפלגות ליליא. ומפלגו ליליא שריאת לפלגא עד דסליקת קדרותא דצפרא. כיון דאנהיר יממא - אזלת ולא אתחזיאת כמה דאתמר.

ובשעתא דעלמא אצטריך למטרא - מתכנשין לגבה כל שאר חיון והיא סליקת לריש טורא רמאה ואתעטפת רישהא בין ברכהא וגעת גועה בתר גועה, וקב״ה שמע קלה ואתמלי רחמין וחס על עלמא. והיא נחתת מריש טורא ורהטת וטמירת גרמהא. וכל שאר חיותא אבתרהא רהטין ולא משכחין לה. הדא הוא דכתיב **כאיל תערוג על אפיקי מים**. מאי **על אפיקי מים**? על אפיקי מים מהנהו דאתיבשו, ועלמא צחי על מייא. כדין - **תערוג**.

בשעתא דאתעברת - אסתימת. כיון דמטא זמנא למילד - געאת ורמאת קלין קלא בתר קלא, עד שבעין קלין כחושבן תיבין **דיענך יהו״ה ביום צרה** (תהלים כ) דאיהי שירתא דעוברתא דא. וקב״ה שמע לה וזמין לגבה. כדין אפיק חד חויא רברבא מגו טורי חשוך ואתי בין טורין. פומיה מלחכא בעפרא. מטי עד האי איל ואתי ונשיך לה בההוא אתר תרי זמני. זמנא קדמאה - נפיק דמא ואיהי לחיך. זמנא תניינא - נפיק מייא ושתו כל אינון בעירן די בטורייא ואתפתחת ואולידת. וסימנך **ויך את הסלע במטהו פעמים** (במדבר כ יא) , וכתיב **ותשת העדה ובעירם** (שם).

בההוא זמנא דקב״ה חס עלה, על עובדא דנחש דא, מה כתיב? **קול יהו״ה יחולל אילות ויחשוף יערות וגו׳** (תהלים כט ט) . **קול יהו״ה יחולל אילות** - אינון חבלין וצירין לאתערא אינון שבעין קלין. מיד **ויחשוף יערות** לאעברא ההוא נחש ולאתגלייא ההיא חיה בינייהו למיהך.

ובהיכלו - מאי **ובהיכלו**? בהיכלו דקב״ה כל אינון אכלוסין פתחין ואמרין **כבוד**. מאי **כבוד**? **ברוך כבוד יהו״ה ממקומו**.

ובחדש הראשון - מאן **חדש הראשון**? דא איהו חדש דהאי חיה אתגלייא ביה ואתתקפת ביה, ונפקא לעלמא בארבעה עשר יום.

בארבעה עשר - אלין שאר חיוותא דאינון י׳ י׳ לכל סטר בד׳ סטרין דעלמא. ובספרי קדמאי איהו י׳ וחד לכל סטר לארבע סטרין, ואינון ארבע עשר. כיון דאינון ארבע מתחבראן ומתתקנן עם אינון עשר דבסטרא דימינא כדין י״ד בחדוה, לאתתקנא חיה דא בתקונהא.

ר׳ אלעזר אמר, ודאי הכי הוא. ותא חזי כתיב **משכו וקחו לכם צאן וגו׳** - **משכו** - מאי **משכו**? כמאן דמשיך מאתר אחרא לאתר דא; משכו יומין עלאין לגבי יומין תתאין. יומין עלאין אינון שס״ו כחושבן משכו.

רעיא מהימנא

אמר רעיא מהימנא, מלין אלין סתימין וצריך למפתח לון לגבי חברייא, דמאן דסתים לון גניזין דאורייתא איהו מצער לון. דלרשיעייא נהורין דרזין אתחזרן לון חשוכין ואיהו מתלא לממונא דאיהו גניז מאן דחפר ליה עד דגלי ליה ולאו איהו דיליה אתהדר בסוכלתנותיה בחשוכא וקבלא. ולמאן דאיהו דיליה - נהיר ליה. ובגין דא אית לבר נש לגלאה רזין סתימין דבאורייתא.

בעשור - ט׳ אינון לכל סטר לקבל ט׳ ירחין דיולדה כחושבן אח. מאן יולדת **ד׳** מן **אחד**? **א״ח** - איהו ט׳ לד׳ סטרין דאת **ד׳**. ואינון ארבעים. **אח** - זכור, **ד׳** - שמור. הא ארבעין ותרין אשתאר כבוד דאתמר ביה ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד. ואיהו כבוד - ל״ב - ד׳ זמנין לכל סטר דאת ד׳. הרי ס״ד לד׳ סטרין - רנ״ו. ואוקמוה כבוד לעילא, ל״ב לתתא. ובגין דא

דף רנ עמוד א

יומין תתאין - זמנין דאינון שנ״ה, ובזמנא דאתנהרא סיהרא באשלמותא סליקו למהוי אינון יומין שס״ה כחושבן משכו חסר חד.

משכו יומין עלאין לגבי יומין תתאין למהוי כלהו כחדא בחבורא חדא. ומאן משיך לון? אינון עשר דלסטר ימינא, דכתיב **בעשור - בעשור**? ״בעשרה״ מבעי ליה? מאי **בעשור**? אלא **ט׳** אינון לכל סטר ונקודה חדא דאזלא באמצעיתא כגוונא דא .
וההיא נקודה אשלימת לעשר. ועל דא **בעשור**, כמה דאתמר ׳זכור ושמור׳. **ב׳** - לשמושא בעשרה - אינון יומין תשע בההוא נקודה.

לחדש הזה - יומין דלסטר ימינא, בגין לאתחברא **זאת בזה** למהוי כלא חד. ובזמנא דאינון ד׳ - אתקשרו לד׳ סטרין (מתחברן) בהדייהו. כדין אולידת ההוא חיה, וחויא אזיל ליה, ובההוא זמנא מקדשין לעילא להאי חיה וקראן לה ׳כבוד׳. וכדין אתקדש מועדא - מה דלא הוה עד השתא. וכען קראן לה **כבוד**. הדא הוא דכתיב, **ובהיכלו כלו אומר כבוד**.

מאן **היכלו**? דא היכל עלאה פנימאה דתמן מתקדשא כלא. תמן מקדשין למאן דחזי לאתקדשא. היך מקדשין ליה בההוא היכלא? בקדמיתא אתפתחו תרעין, וחד מפתחא סתימא אתקין ופתח תרעא חד לסטר דרום. כדין יאל כהנא רבא בההוא פתחא ואזדרז בהימיינוי ותקונוי ואתעטר בעטרא דקדושה, ולביש חושנא ואפדא ומעילא דשבעין זגין ורמונין דאינון **פעמון זהב ורמון**, וציץ נזרא דקודשא על מצחיה דאתקרי ציץ נזר הקדש, ואתקשט בד׳ בגדי זהב ובד׳ בגדי לבן. ועל ההוא ציץ מ״ב אתוון מלהטן ביה ומנצנץ עליה. ונהיר כל ההוא היכלא בנהורין עלאין.

אסתחר ההוא מפתחא ופתח סטרא אחרא דבסטר צפון. כדין יאל לוי, מעשרא דיעקב דאפריש לקב״ה, וכנור דעשר נימין עמיה, ואתעטר בעטרוי. וכדין אסתחר מפתחא ופתח בההוא היכלא חד תרעא - ההוא תרעא דקיימא באמצעיתא, עמודא דלסטר מזרח.

רעיא מהימנא

מייחדין בכל יומא תרין זמנין דאמרן בהו תרין זמנין כבוד דאיהו ס״ד, ותרין זמנין **ד׳ ד׳** מן **אחד** - הרי ע״ב - הרי **ד׳ דאחד** שלימו דמ״ב שמהן ושלימו דע״ב שמהן. ובגין דא אמרין במזמור לדוד **מי זה מלך הכבוד יהו״ה עזוז וגבור**, ובזמנא תניינא **מי הוא זה מלך הכבוד**.

אסתחר ההוא היכלא ופתח תרעא אחרא דסטר דרום (ד״א צפון) בשבעין ותרין עטרין. לבתר אפתח תרעא תליתאה לסטר מזרח בחמשין (ותרין) נהורין דחמשין תרעין דבינה. לבתר אפתח תרעא אחרא דלסטר צפון (ד״א מערב) בע״ב עטרין. וכלהו רמ״ח בחושבן תיבין דפרשיין דקריאת שמע.

ומה דבקדמיתא ההיא חיה הות זעירא - בההוא זמנא אתרביאת. הדא הוא דכתיב **מלא כל הארץ כבודו** - דאיהו כבוד עלאה ותתאה. כד מטי לח״י עלמין דביה ח״י ברכאן דצלותא, ופתח ביה **אדני שפתי תפתח ופי יגיד תהלתך** - כדין עמודא דאמצעיתא אתחבר בהדה בחביבו דנשיקין דשפוון ואינון נצח והוד דלשון איהו צדיק בינייהו, לשון למודים. בההוא זמנא **וישק יעקב לרחל**. כדין קראן להההיא חיה ׳כבוד כבוד׳ - אבא ואימא. מקודש מקודש - תרין(?) ירחא אתקדשא כדקא יאות. כדין **ובחדש הראשון** - ראשון ודאי.

וכדין **משכו**. ועל דא **בעשור לחדש הזה** - דאתחבר סיהרא קדישא בשמשא דאתמר ביה **כי שמש ומגן יהו״ה אלהים (צבאות)**. ומה דהות נקודה זעירא (ס״א כגוונא דא) [ציור] - אתמלאת בסיהרא וכדין איהי החדש מלא,

דף רנ עמוד ב

עאל ואתעטר בשבעין עטרין ואתעטר בארבע אתוון דאינון תריסר. ואתעטר בגלופין 270,000, ואתעטר בעטרין דסייפי עלמא עד סייפי עלמא, בכמה לבושי יקר, בכמה עטרין קדישין.

אסתחר ההוא מפתחא, ופתח ליה כל תרעין גניזין וכל תרעין דקדושין טמירין, ואתקדש בהו, וקיימא תמן כמלכא. מתברך בכמה ברכאן, מתעטר בכמה עטרין. כדין נפקי כלהו בחבורא חדא, מתעטרן בעטרייהו כדקא יאות. כיון דנפקי - אתער לוי בקשוטוי, והאי חיה אתערא ואזעירת גרמה מגו רחימו דשירתא. היך אזערת גרמי' מגו רחימו דשירתא? אזערת גרמה זעיר זעיר - עד דאתעבידת נקודה חדא.

כיון דאיהי אזעירת גרמה - כדין כתיב **וילך איש מבית לוי ויקח את בת לוי. בת לוי** ודאי, מסטרא דשמאלא. היאך אחיד לה? אושיט שמאלא תחות רישה מגו חביבו. ואי תימא, כיון דאיהי נקודה חדא - איך יכיל לאחדא בנקודה זעירא? אלא לגבי עילא כל מה דהוא מלה זעירא - דא תושבחתא, ודא עלוייא, ורב ברבו עלאה.

מיד כהנא רבא אתער לה ואחיד לה וחביק לה. דאלו הוות רברבא - לא יכלין לאחדא כלל. אבל כיון דאזעירת גרמה ואיהי נקודה חדא - כדין אחדין בה וסלקין לה לעילא. כיון דסלקין לה ויתבא בין תרין סטרין אלין - כדין ההוא עמודא דקיימא באמצעיתא אתחבר בהדה בחביבו דנשיקין ברחימו דחבורא חדא. כדין **וישק יעקב לרחל**. ברחימו דנשיקין מתדבקן דא בדא בלא פרודא, עד דנקטא נפשא דענוגין כדקא יאות.

בשעתא דנקטא נפשא דענוגין כדקא יאות ובעיא לפקדא לחילהא - מתכנשין כלהו וקריין לה מגו היכלא קדישא **כבוד כבוד כבוד**. בהיכלא קדישא אבא ואמא פתחי ואמרי **מקודש מקודש**. כדין ירחא אתקדש כדקא יאות, וכדין כתיב **ובחדש הראשון** - ראשון ודאי. ועל דא **משכו וגו'**. ועל דא **בעשור לחדש הזה** - דאתחבר סיהרא בשמשא, ומה דהות נקודה חדא כד נחתא - אתפשט זעיר זעיר ואתמלייא ואתעבידת **ה'** מלייא מכל סטרין, מתקדשא כדקא יאות.

ר' חייא פתח: **בארבעה עשר יום לחדש פסח וגו'** (במדבר כח טז) . אימרא דאיהו פסחא אמאי? אלא דחלא דמצראי ואלהא דלהון הוה אמרא, בגין דמצראי פלחין למזל טלה, ובגין כך פלחין לאימרא. תא חזי כתיב **הן נזבח את תועבת מצרים** (שמות ח כב) - מאי **תועבת מצרים**? וכי על דשנאין ליה כתיב **תועבת מצרים**? ! אלא דחלא דמצראי ואלהא דילהון אקרי **תועבת מצרים**, כמה דכתיב **כתועבת הגוים**, דחלא דשאר עמין.

תא חזי חכמתא דיוסף דכתיב **ומקצה אחיו לקח חמשה אנשים** ואוליף לון למימר **אנשי מקנה היו עבדיך**. וכי מלכא דהוה שליט על כל ארעא ואבא למלכא, עביד כדא ועביד לאחוי דישנאון להון ולא יחשבון להון? !

רעיא מהימנא

וסיהרא אתמלייא כגוונא דא [ציור] - **מלא כל הארץ כבודו**. בקדמיתא חסר - וכען בשלימו.

אמר רעיא מהימנא כגון לישנא דאיהו מקל לכל אנשי ביתיה ואיהו לישנא דאת **ו'**. ואיהו מטה דביה עשר אותיות. וביה מחא קב"ה על ידוי **י'** מחאן. ובגין דכל מחאן הוו מסטרא **דה' ה'**.

ר' עקיבא אומר מנין שכל מכה ומכה שהביא הקב"ה על המצרים במצרים היתה של חמש מכות וכו'. אמור מעתה וכו'. ואת **ה'** סלקא באת **י'** לחמשין מחאן. חמש זמנין חמשין - אינון ר"ן. ובגין דא **ועל הים לקו ר"ן מכות**.

אמר יוסף כל מיטב ארץ מצרים רעמסס היא, וההיא ארעא אפרישו לדחלן דלהון לרעיא ולמיהך בכל ענוגין דעלמא. וכל מצראי חשיבו לאינון דרעין

דף רנא עמוד א

אלא ודאי **תועבת מצרים** - דחלא ואלהא דילהון אקרי הכי. ועל דא כתיב **הן נזבח את תועבת מצרים**.

אמר יוסף כל מיטב מצרים היא ארץ רעמסס, וההיא ארעא אפרישו לדחלא דלהון לרעיא ולמיהך בכל ענוגין דעלמא, וכל מצראי חשיבו לאינון דרעאן לדחליהון כדחליהון. אעביד לאחי דירתון ההיא ארעא ויסגדון לון מצראי ויחשבון לון כדקא יאות. והיינו דכתיב (שם) **כי תועבת מצרים** - כל רועה צאן מחשבין לון כדחליהון.

א״ר יוסי והא תנינן כמה דאתפרע קב״ה מאינון דפלחי לע״ז - הכי אתפרע מע״ז ממש! וכי יוסף עביד לאחוי עבודה זרה?! אמר ליה, לא עביד יוסף לאחוי ע״ז, אלא עביד לון לשלטאה על ע״ז דילהון ולאכפיא עבודה זרה דילהון תחות ידייהו ולרדאה לון במקל. אמר יוסף אי ישלטון אחי על ע״ז דילהון - כל שכן דישלטון על גרמייהו, ובגין כך אותיב לון במיטב ארעא ואשליט לון על כל ארעא.

ועל דא אמרא דאיהו פסח אמאי? אלא דחלא דמצראי ואלהא דילהון הוה אימרא. אמר קב״ה מבעשור לחדש סיבו דחלא דילהון דמצראי ותפשו ליה ויהא אסור ותפיש בתפישה דילכון, יומא חד ותרין וג׳. וביומא ד׳ אפיקו ליה לדינא ואתכנשו עליה. ובשעתא דמצראי הוו שמעין קל דחלא דילהון דתפיש בתפישה דישראל ולא יכלין לשזבא ליה - הוו בכאן והוה קשיא עלייהו כאילו גרמייהו אתעקידו לקטלא.

אמר קב״ה יהיה תפיש ברשותייכו יומא בתר יומא ארבעה יומין בגין דיחמון יתיה תפיש וביומא ד׳ אפיקו ליה לקטלא וייחמון ליה מצראי היך אתון עבדין ביה דינא. ודא קשיא להו מן כל מכתשי דעבד לון קב״ה, אינון דינין דיעבדון בדחליהון. לבתר דיינין ליה בנורא דכתיב **פסילי אלהיהם תשרפון באש**.

רעיא מהימנא

לדחליהון כדחליהון, ודא שאיל יוסף מפרעה לשלטאה אחוי על דחלן דמצראי דאתכפיין תחות ידיה כעבדים בתר מלכיהון למהוי כלהו מתכפיין תחות שם יהו״ה מסטריהון, ולא שליט בעלמא אלא שם יהו״ה. ואתכפיין כל ממנן תחות ידיה ולאחזאה לון דאיהו עתיד לאתפרעא מנהון - הדא הוא דכתיב **ובכל אלהי מצרים אעשה שפטים אני יהו״ה** כד מטעיין לבריין ועבדין גרמייהו אלוהות.

ובגין דטלה ממנא דיליה איהו רב על כל ממנן דאלהים אחרים - מני קב״ה לישראל **ויקחו להם איש שה לבית אבות שה לבית**, ואשליט לון עליה. ותפשי ליה תפיש בתפישה דלהון יומא ותרין ותלת. ולבתר דא אפיקו ליה לדינא לעיני כל מצראי לאחזאה דאלהא דלהון ברשו דישראל למעבד ביה דינא. בגין דא **אל תאכלו ממנו נא ובשל מבושל במים כי אם צלי אש ראשו על כרעיו ועל קרבו** - למהוי דן באש צלי.

ומני לזרקא לגרמיה דיליה בשוקא בבזוי, ובגין דא **ועצם לא תשברו בו**. ומני ליומא רביעאה, בתר דהוה תפיש תלת יומין קשור, למעבד ביה דינא. ודא קשיא לון מכל מכתשין דמחא לון קב״ה על ידא דרעיא מהימנא. ולא עוד אלא דמני דלא למיכל ליה בתיאובתא. ומיד דחמאן גרמוי בשוקא ולא יכלין לשזבא ליה - דא קשיא לון מכלא.

ולא עוד אלא דאתמר בהו **ומקלכם בידכם** - לאתכפייא כל דחלן דמצראי תחות ידייהו. ובגין דאיהו בכור ורב דכל ממנן כתיב **ויהו״ה הכה כל בכור**.

בתר כל דא כתיב **לא יאכל חמץ שבעת ימים תאכל עליו מצות לחם עוני**, וכתיב **כל מחמצת לא תאכלו**. אמר רעיא מהימנא אמאי מני דלא למיכל חמץ שבעת יומין ולמיכל בהון מצה? ואמאי לא יאכל ואמאי לא תאכלו?

אלא ז׳ ככבי לכת, ואינון **שצ״ם חנכ״ל**. ואינון מסטרא דטוב ורע; נהורא דלגו - מצה, קליפה דלבר - חמץ. ואינון **חמץ** - דכר, **מחמצת** - נוקבא. מצה דלגו שמורה ואינון **שבע הנערות הראויות לתת לה מבית המלך**. ואתמר עלייהו

דף רנא עמוד ב

אמר קב״ה **אל תאכלו ממנו נא** דלא יימרון ברעותא ובתיאובתא דדחלנא אכלין ליה הכי, אלא אתקינו ליה צלי ולא מבושל. דאלו מבושל יהא טמיר ולא יחמון ליה. אלא תקונא דיליה דיחמון ליה הכי מוקדא בנורא בגין דריחיה נודף.

ותו רישיה עליה כפוף על קרסולוי דלא יימרון דחיה או מלה אחרא הוא. אלא דישתמודעון ליה דאיהו דחלא דלהון. ותו דלא ייכלון ליה בתיאובתא אלא על שבעא ארח קלנא ובזיון.

ותו **עצם לא תשברו בו**, אלא דיחמון גרמוי רמאן בשוקא ולא ייכלון לשזבא ליה. ועל דא כתיב **ובאלהיהם עשה ה׳ שפטים** - דינין סגיאין.

תו **ומקלכם בידכם** - ולא חרבא ורומחא ושאר מאני קרבא.

אמר ר׳ יהודה הא אוקמוה דמצראי פלחי למזל טלה ובגין כך פלחין לאימרא. א״ר יוסי אי הכי טלה יפלחון ולא אימרא? אמר ליה, כלא פלחין! אלא מזל טלה נחית וסליק בטלה ואימרא, ובגין כך פלחין לכלא. א״ל הכי שמענא דכל בעירא רבא דחלא דלהון הוה, ועל דא קטיל קב״ה כל בכור בהמה. והא אתמר דאלין אינון דרגין דלעילא דאקרון הכי.

א״ר אלעזר כתיב **כל מחמצת לא תאכלו** (שמות יב כ) וכתיב **לא יֵאָכֵל חמץ** (שמות יג ג) - אלא דא דכר ודא נוקבא. אמר ר׳ שמעון, אלעזר ברי ! בדא כתיב **לא תאכלו** ובדא כתיב **לא יֵאָכֵל** - אמאי לא כתיב ״לא תאכלו״ ? אלא נוקבא דאיהי אסטיאה ארחהא - באזהרה ודאי ! דכר דאיהו אחיד בחוטא דדכיו יתיר - בבקשה. ועל דא כתיב **לא יאכל לא תאכלו**.

אמר ליה, אבא, והא כתיב **לא תאכל עליו חמץ** (דברים טז ג) ? א״ל אסגי תבין יתירין ליקרא לקרבנא, אבל בקדמיתא בבקשה - **לא יֵאָכֵל**. אבל לבתר באזהרה - **לא תאכלו** - דהוא קשיא מתרווייהו.

מחמצת מאי טעמא ? בגין דריחא דמותא אית תמן. **חמץ** - דכר, **מחמצת** - נוקבא, רגליה יורדות מות. ברישא וסיפא דתיבה תשכח לה. ובגין דא מאן דאכיל חמץ בפסח איהו אקדימת ליה מותא, ולינדע דמית הוא בעלמא דין ובעלמא דאתי, דכתיב **ונכרתה הנפש ההיא**.

מצה אמאי אתקריאת מצה ? אלא הכי תנינן, **שדי** בגין דאמר לעולמו די, דיאמר לצרותינו די. אוף הכי - מצה - בגין דקא משדד ומברחת לכל סטרין בישין ועביד קטטה בהו. כגוונא **דשדי** דמזוזה דמבריח לשדים ומזיקים דתרעא - אוף הכי איהי מברחת לון מכל משכני קדושה, ועביד מריבה וקטטה בהו, כמה דאת אמר **מסה ומריבה** - על דא כתיב **מצה**. והא **מסה** בסמ״ך איהו ? ! אלא תרגומו **דמסה** איהו **מצותא**.

רבי שמעון פתח ואמר : **גער חית קנה עדת אבירים בעגלי עמים** (תהלים סח לא) . **גער חית** - דא חיה דאתאחד בה עשו. **קנה** - תנינן דביומא דנסב שלמה מלכא בת פרעה - בא גבריאל נעץ קנה בימא רבא, ועליה אתבני קרתא דרומי. מאי **קנה** ?

רעיא מהימנא

ושמרתם את המצות. מצה איהי שמורה לבעלה דאיהו **ו׳**, וביה אתעביד **מצוה**. ומאן דנטיר לה לגבי יה(?) דגניזין **במ״ץ** מן **מצה**, ואינון **י״ם ה״ץ**. ומני קב״ה לברך לה שבע ברכות ליל פסח דאינון שבע הנערות דילה, **שצ״ם חנכ״ל**. ומני לאעברא מנהון חמץ ומחמצת דאינון עננים חשוכין דמכסיין על נהורין דשבעה ככבי לכת דאתמר בהון **ותבאנה אל קרבנה ולא נודע כי באו אל קרבנה ומראיהן רע**, חשוך כאשר בתחלה. דכל כך חשוכא דעננין דלהון דלא יכלין נהורין לאנהרא להון. ובגין דא **ולא נודע כי באו אל קרבנה**.

רבי שמעון פתח ואמר, **גְּעַר חַיַּת קָנֶה עֲדַת אַבִּירִים בְּעֶגְלֵי עַמִּים** (תהלים סח לא) . **גער חית קנה** - דא קנה דאתאחד ביה עשו דאיהי קרתא דרומי רבתא, דנעץ גבריאל קנה בימא רבא ובנו עליה כרך גדול דרומי. קנה דחמץ. וכד ייתי פורקנא לישראל יתבר ליה.

דף רנב עמוד א

דא דכורא דהאי חיה בישא דאית ליה סטרא זעירא באחדותא דקדושה - ודאי איהו קנה דנעיץ בימא רבא, ובגין כך איהי שלטא על עלמא. ועל שולטנו דא כתיב **קנה וסוף קמלו - קנה** שולטנותא וראש לכל מלכוון.

תו **קנה** - דזמין קב״ה לתברא ליה כקנה דא. תא חזי, במצרים איהי שלטא, ומנה נפקו כמה שלטנין לזנייהו, וכלא ברזא **דחמץ**. כיון דתבר לה קב״ה - אפיק **חמץ** ואעיל **מצה**. במה ? בחוטא זעירא מכלא - תבר **ח׳** מ**חמץ** ואתעביד **מצה** אינון אתוון. אלא דתבר **ח׳** דהאי חיה דאקרי **חמץ**, ועל דא אקרי **חית קנה** - דנוח לאתברא כקנה דא. במה אתבר ? בחוטא זעירא כנימא - תבר **ח׳** ואתעבר מאיתנה והוה **מצה**. ועל דא כתיב **גער חית קנה** - גער בה קב״ה ואתבר **ח׳ חמץ** ואתעביד **ה׳**. וזמין קב״ה לתברא ליה להוא קנה. כגוונא דא יתבר רגליה **דק׳** מ**קנה** וישתאר **הנה - הִנֵּה אֲדֹנָי יְהוִה בְּחָזָק יָבוֹא וּזְרֹעוֹ מֹשְׁלָה לוֹ הִנֵּה שְׂכָרוֹ אִתּוֹ וּפְעֻלָּתוֹ לְפָנָיו** (ישעיהו מ י) . מאי **ופעולתו** ? דא פעל דההיא **ק׳** דיתבר לה. ואיהי פעולה לפניו. איהו יעבר רגליה ויהא **הנה - ראשון לציון הנה הנם וגו׳** (ישעיהו מא כז) .

רעיא מהימנא

הדא הוא דכתיב **גער חית קנה עדת**. ומתעבר מיד **חמץ** מעלמא - **מחמצת** דיליה רומי. ויתגליא **מצה** בעלמא דאיהי בי מקדשא דבית ראשון ובית שני.

אמר בוצינא קדישא (ס״א רעיא מהימנא) דאינון לקבל בת עין ימין ובת עין שמאל. ואינון לקבל (לחם משנה) רומי רבתי, רומי זעירא. לקבל תרין עננין דמכסיין על בת עינא ימינא ושמאלא, ואינון לקבל **שאור וחמץ**. ועד דאלין יתבערון מעלמא בל יראה ובל ימצא - חד מנייהו בית ראשון ושני לא יתגליין בעלמא, ואסוותא דעננ׳ עינ׳ דאחשיך לבת עינא ימין ושמאל. מה יהא אסוותא דלהון ? מרה דעגלא. והיינו **שם ירעה עגל ושם ירבץ**. **שם ירעה**

עגל - דא משיח בן יוסף דאתמר ביה **בכור שורו הדר לו. ושם ירבץ** - דא משיח בן דוד. חד אעבר רומי רבתי, וחד אעבר רומי זעירתא. דמיכאל וגבריאל לקבלייהו אינון.

ובגין דא **ח**׳ דאיהו חוטא זעירא - תבר לה, וייעול **ה**׳ באתרהא. דבקדמיתא **קנה וסוף קמלו**; **קנה** - שלטנותא דרומי, **וסוף** - לכל מלכין. דעתיד קב״ה לתברא ליה.

גער חית קנה - גער חיה בישא , **ח**׳ מן **חמץ**, ואתבר רגליה מן **מחמצת** דאתמר בה **רגליה יורדות מות**. ועוד, **גער חית קנה** - יתבר רגל **ק**׳ מן **קנה** וישתאר **הנה** - מיד **הנה יהו״ה אלהים בחזק יבא, ראשון לציון הנה הנם ולירושלים מבשר אתן**. הנה - ס׳ בתר אלף ומאתן. ואמר בוצינא קדישא **כל הנפש לבית יעקב ששים ושש - ששים** לאתערותא דמשיח ראשון, **ושש** לאתערותא דמשיח שני. אשתארו ו׳ שנים לע״ב לקיים בהו **שש שנים תזרע שדך ושש שנים תזמור כרמך ואספת את תבואתה** דאתמר **קדש ישראל ליהו״ה ראשית תבואתה**.

אם כן מה כתיב לעיל **רנו ליעקב שמחה**? אלא ארבע גאולות עתידין למהוי לקבל ארבע כוסות דפסח בגין דישראל מפוזרין בארבע פנות עלמ.א ואינון דיהון רחוקין מאומין אקדימו לרנו, ותניינין לשתין, ותליתאין לשתין ושית, ורביעאין לע״ב.

ופורקנין אלין יהון בארבע חיון בשם **יהו״ה** דרכיב עלייהו. הדא הוא דכתיב **כי תרכב על סוסיך מרכבותיך ישועה**, דלקבלייהו יתער לתתא ארבע דגלין ותריסר שבטין, ברזא **דיהו״ה מלך יהו״ה מלך יהו״ה ימלוך לעולם ועד**. תריסר אתוון אינון לקבל תריסר שבטין, וי״ב אנפין דתלת אבהן דאתמר עלייהו **האבות הן הן המרכבה**. ואינון עשר שבטין - אלף שנין, תרין שבטין - מאתן שנין. ומי״ב אתוון תליין ע״ב שמהן דאינון ע״ב שנין בתר אלף ומאתן. ואינון כ״ד לכל חיה מתלת חיון. כ״ד רזא דיליה - **וקרא זה אל זה ואמר**. ואינון תלת כתות מן כ״ד צורות(?) - כת אחת אומרת קדוש, וכת תניינא אומרת קדוש, וכת תליתאה אומרת קדוש. מיד אתער שמאלא במ״ב אתוון דעבד דינא בעמלק.

כי יקרא קן צפור לפניך בדרך - מארי מקרא. **בכל עץ** - מארי משנה דאינון כאפרוחים דמקננין בענפי אילנא. אית דאמרי **בכל עץ** אלין ישראל

דף רנב עמוד ב

(הדף מכיל רק רעיא מהימנא)

רעיא מהימנא

דאתמר בהו **כי כימי העץ ימי עמי**.

או על הארץ - אלין מארי תורה (ד״א משנה) דאתמר בהו **על הארץ תישן וחיי צער תחיה ובתורה אתה עמל. אפרוחים** - אלין פרחי כהונה. **או ביצים** - אלין דזן לון קב״ה מקרני ראמים ועד ביצי כנים. **והאם רובצת על האפרוחים** בזמנא דהוו קרבין קרבנין.

מה כתיב? **לא תקח האם על הבנים** - חרב בי מקדשא ובטלו קרבנין. מה כתיב? **שלח תשלח את האם** וגלו הבנים והיינו **ואת הבנים תקח לך** מסטרא דא דאת **ו**׳ דאיהו עולם ארוך דאתמר ביה **למען ייטב לך והארכת ימים** - לעולם שכולו ארוך.

ובאתר דקרבנין תקינו צלותין ומצפצפין בקלין דשירין. בקול דקריאת שמע לגבי עמודא דאמצעיתא דאיהו לעילא. דהא אימא וברתא בגלותא. ומיד דנחית קשרין לה בברתא דאיהי ״ד כהה׳ למהוי קשיר **ו**׳ עם **ה**׳ בשית ספיראן. מיד מלחשין לגבי חכמה **ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד**.

אחד כבוד - גימטריא מ״ה מן **חכמה** דנחית ליה לגבי אמה, ומיד דנחית קשרין ליה עמא בקשורא דתפילין דרישא. ובגין דא בארבע פרשיין דתפלין **קדש לי** - חכמה, **והיה כי יביאך** - בינה, **שמע ישראל** - תפארת כליל ו׳ ספירן בשית תיבין, **והיה אם שמוע** - מלכות יד כהה. צלותא - כתר **כ**׳ על רישיה - **אין קדוש כיהו״ה**, דסנדלפון קושר כל צלותין ועביד לון כתר.

בההוא זמנא צריך לסדרא מנור׳ (ס״א פתורא) לסעודתא דמלכא ומשכנא ומנרתא וארונא ומדבחא וכל מיני שמושא דביתא דמלכא. ולאו בתר פתורא אזלינן דלאו עובדא דקב״ה דלא אזלינן אלא בתר פתורא דאיהו עובדי ידוי דקב״ה דאיהו שכינתיה. משכן דיליה, פתורא דיליה, מנרתא דיליה, ארונא דיליה, מדבחא דיליה איהי כלילא מכל מאני שמושא למלכא עילאה. אנא אינון דמתקני חמרא ונהמא דמלכא עלאה דאתמר בהו **את קרבני לחמי לאשי**, דלית לקרבא ליה לגביה אלא אלין דאתקריאו **אשי יהו״ה**. ובגין דא **את קרבני לחמי לאשי** דעליה אתמר **לכו לחמי בלחמי**. ואתקרי ״לחם הפנים׳ דאינון י״ב אנפין - יברכך יהו״ה יאר יהו״ה ישא יהו״ה - תריסר אנפין דתלת חיון.

מאי לחם דאלין פנים? דא נהמא דאדם דאיהו **יו"ד ה"א וא"ו ה"א**, ואית ליה נהמא בארבע אנפין דאינון ארבע אתוון **יהוה**. האי נהמא דפתורא דמלכא איהו סלת נקיה. כבשן דיליה דאופה ביה נהמא שכינתא תמן אתבשל ואשתלים, ובגין דא אין בוצעין אלא מאתר דגמר בשולא, כגוונא דשלימו דפרי איהו גמר בישולו. והאי איהו **אדני** - גמר ושלימו **דיהוה** דאיהו 'לחם הפנים'. כבשן דיליה - דאיהי כבושה תחת בעלה. ובגינה אתמר **והר סיני עשן כלו מפני אשר ירד עליו יהו"ה באש ויעל עשנו כעשן הכבשן**. ולא ככבשן דאש דהדיוט אלא ככבשן דביה כבש רחמיו לעמיה כד מצלין ובעון בעותין - כן יכבשו רחמיך את כעסך. וביה **כבשי דרחמנא למה לך**.

ובנהמא דאורייתא אית סלת דיהב ליה מלכא לאינון דאתמר עלייהו **כל ישראל בני מלכים**. מיכלא דצדיקייא. ואית נהמא דאורייתא דאיהו פסולת לאינון עבדין ושפחות דבי מלכא. ובגין דא במטרוניתא אתמר **ותקם בעוד לילה ותתן טרף לביתה וחק לנערותיה**, דאינון מארי מתניתין. ובגין דא אתמר במיכלא דמלכא - **ועשירית האיפה סולת** ודאי. ודא 'מן **אדני** איהי עשירית ודאי; סלת דהיכלא דמלכא ואשתבחת (ד"א דמיכלא דמלכא אשתחכת).

קום בוצינא קדישא! אנת ורבי אלעזר ברך, ורבי אבא, ורבי יהודה, ורבי יוסי, ורבי חייא, ורבי יודאי. לתקנא דורונא למלכא ולקרבא כל אברין, דאינון ישראל קרבנין לקב"ה, ההוא דאתקרי 'נשמה' לגבי אברים, שכינתא קדישתא, אש של גבוה. דאחיד בעצים דאתקריאו **עצי העולה** דאינון עץ החיים ועץ הדעת טוב ורע. 'עצי הקדש' אתקריאו אינון מארי תורה דאתאחידת בהון אורייתא דאתמר בה **הלא כה דברי כאש נאם יהו"ה**, ואתמר בה **עולה ליהו"ה קרבן ליהו"ה אשה ליהו"ה**.

ואתמר **את קרבני לחמי לאשי** - והא כתיב דלית לקרבא קרבן אלא ליהו"ה - מאי ניהו **את קרבני לחמי לאשי**? אלא ארחא דמאן דקריב דורונא למקרב ליה למלכא ולבתר איהו פליג ליה למאן דבעי. אוף הכי ישראל מקריבין אורייתא לקב"ה

דף רנג עמוד א

וביום הבכורים בהקריבכם מנחה חדשה וגו'. אמר רבי אבא, **יום הבכורים** - מאן **יום**? דא נהר היוצר מעדן דאיהו יומא מאינון בכורין עלאין ודא איהו דאורייתא תליא ביה, ואיהו אפיק כל רזין דאורייתא. ובגין דאיהו אילנא דחיי - פרי אילנין אצטריכו לאייתאה.

רעיא מהימנא

דאיהו לחמו ואיהו יינו ואיהו בשר דיליה. ואתמר בה **עצם מעצמי ובשר מבשרי** - בשר קדש דאוקמוה עלה מארי מתיבתאן בבשר היורד מן השמים עסקינן. קב"ה מאי עביד מההוא דורונא?

למלכא דאכיל על פתורא דקרבין על פתוריה מכל מין ומין סלת ובינוני ופסולת. ואיהו פליג מפתוריה לכל מארי סועדתא, לכל חד כדקא יאות על ידי ממנן דיליה. ומההוא נהמא דאיהו סלת דמלכא אכיל, איהו מני למיהב לאינון דרחימין גביה. הדא הוא דכתיב **את קרבני לחמי לאשי ריח נחוחי**, דהיינו **אשי יהו"ה ונחלתו יאכלון**. (ודא הוא ההוא דאתמר ביה **לכו לחמי בלחמי ושתי ביין מסכתי**). האי איהו מסטרא דאילנא דחיי. אבל מסטרא דעץ הדעת טוב ורע מני למיהב בינוני למלאכים, ופסולת לשדין ומזיקין דאינון משמשין לסוסוון ולפרשיין דמלכא.

ואוף הכי דפרשין דמלכא הוו מארי משנה דאיניון כמלאכים משמשין לון שדים יהודאי דאינון רשימין באות **שדי** (ס"א באת 'י), ואית שדין ומזיקין מסטרא דמסאבו דאתקריאו שדים עכו"ם. וזה לעומת זה עשה האלהים. ובגין דא אמרו מארי מתניתין דאינון ג' מינין מינייהו. חד מין דלהון כמלאכי השרת. ומין תניינא כבני אדם, ומין תליתאי כבעירן. ואית בהון חכימין באורייתא דבכתב ודבעל פה. אתקרי **יוסף שידא** על שם דאוליד ליה שד. ולאו למגנא אמרו מארי מתניתין **אם הרב דומה למלאך יהו"ה צבאות תורה יבקשו מפיהו**. ואשמדאי מלכא הוא וכל משפחתיה הא אוקימנא דאינון שדין יהודאין דאתכפיין באורייתא ובשמהן דאורייתא. ובני אהרן בגין דעריכו קרבנהון - בגין דא אתענשו. דכלהו קרבנין אף על גב דאתקריבו לגבי מלכא איהו פליג לון לכל חד כדקא חזי ונטל חולקיה מה דאתחזי ליה.

וביום הבכורים בהקריבכם מנחה חדשה וגו' רבי אבא אמר **יום הבכורים** - אינון בכורים עלאין דאורייתא. הדא הוא דכתיב **ראשית בכורי אדמתך תביא וגו'**.

אמר רעיא מהימנא, כגוונא דבכורים לאמהון אוף הכי אתקריאו פירות 'בכורים', דפירות דאילנין כבכורה בתאנה הכי ישראל קדמונים ובכורים לקב"ה מכל אומין דעלמא. הדא הוא דכתיב **קדש ישראל ליהו"ה וגו'**. ובגין דא אתמר בהון **תביא בית יהו"ה אלהיך**. ובגין דא אומין העכו"ם דאתמר בהון **ויאכלו את ישראל בכל פה, יאשמו רעה תבא אליהם**. אוף הכי 'ו' דכליל שית ספיראן ואיהו בן **יה** אתקרי **בכר**. וכל ענפין דנפקין מיניה דבהון ראשין

כגוונא דא [ציור?] אתקריאו בכורים. **ו׳** איהו נהר מאינון בכורים עלאין וההוא נהר נפיק מעדן. ודא איהו דאורייתא תלייא ביה. וכד נפיק נפקי כל רזין דאורייתא. ובגין דאיהו אילנא דחיי אורייתא. הדא הוא (נ״א חדא היא) דכתיב **עץ חיים היא למחזיקים בה**. ופקודין דילה דמיין לאיבא פרי דאילנין אצטריכו לאייתאה.

אמר רעיא מהימנא, ואי תימרון אמאי בכורים דלהון אתקריאו **מנחה חדשה** משית ירחין לשית ירחין, ומבר נש דאתמר ביה **כי האדם עץ השדה** לתשע ירחין או לשבעה. ובעירא אוף הכי **שבעת ימים יהיה תחת אמו ומיום השמיני והלאה ירצה לקרבן אשה ליהו״ה** לקרבא קרבנא קדם יהו״ה. ועוד ספיראן בהון שם **יהוה** וכל כנויין דיליה אמאי אתקריאו בשם חיון? אלא **מנחה חדשה** בארח רזא דא שכינתא משית ירחין לשית ירחין אינון שית ספיראן דאתקריאו **שנים קדמוניות** לבריאת עלמא דאינון שיתא אלפי שנין הוי עלמא מסטרא דאימא עלאה. ומסטרא דאימא תתאה אתקריאו ׳ירחין׳. ובגין דקדמו לעלמא וכל בריין אתקריאו ׳בכורים׳ ושכינתא **מנחה חדשה** מסטרא דחיה דאתמר בה **ודמות פניהם פני אדם**, ואיהו תשע לחשבון זעיר דחנוך איהו בר נש

דף רנג עמוד ב

רבי שמעון פתח קרא ואמר: **שאו שערים ראשיכם וגו׳** (תהלים כד ז) . האי קרא אוקמוה ואתמר, אבל **שאו שערים ראשיכם** - אלין אינון תרעין עלאין, תרעין דסכלתנו עלאה. ואינון חמשין תרעין. **ראשיכם** - אינון ראשים מאן אינון? אלא כל חד וחד אית ליה רישא לאתפשטא ולמיעל דא בדא ולאכללא דא בדא.

אשכחנא בספרא דחנוך - **שאו שערים** - אלין אינון תרעין דלתתא מאבהן ואינון תלתא בתראין. **ראשיכם** - אלין אינון ראשי אלפי ישראל, ואינון אבהן עלאי, ואינון ראשין דאינון תרעין. ובגין אלין - אינון אופנים דסחרן ונטלין לון על כתפייהו אמרי **שאו שערים ראשיכם**. שאו למאן? **לראשיכם** דאינון ראשין עלייכו ושלטנין עלייכו. **והנשאו פתחי עולם** - אלין אמהן. וארבע אינון דלתתא.

ויבא המלך הכבוד - דא מלכא עלאה דכלא, דאיהו מלך מההוא ׳כבוד׳ דנהיר לסיהרא ומאן איהו? **יהו״ה צבאות. ויבא** לאן אתר? למיעל אורייתא בארונא, בחבורא חדא כדקא יאות. וכיון דהאי עאל לאתריה - כדין אורייתא עאל בארונא ואתחבר חבורא חדא; אורייתא עלאה באורייתא דבעל פה. מתחברו לפרשא מילין סתימין.

רעיא מהימנא

דאתייליד לתשע ירחין דעוברא דאיהי עשיראה, ובדא כליל מכלהו.

ואתקרי בן בוכרא על שם אות ברית דאיהו **י** טפה קדמאה דאתמשך מניה זרע **יורה כחץ** - דאיהו **ו׳**. ואיהו **י׳** סליק על **ו׳** כאיבא דסליק על ענפא דאילנא. ואף על גב דכמה ענפין אית באילנא וכמה תאנים עלייהו - אינון דאקדימו בקדמיתא אתקריאו ׳בכורים׳, אלין אינון רישין דכלהו. כגוונא דלהון אתמר **שאו שערים ראשיכם**, **שאו מרום עיניכם וראו מי ברא אלה**, **שאו את ראש כל עדת בני ישראל**.

שאו שערים ראשיכם - ׳שערים׳ אלין אינון חמשין תרעין דבינה דאיהי מתיבתא דלעילא. **ושאו פתחי עולם** דמתיבתא תתאה דכל מאן דאשתדל באורייתא לסוף מתנשא. הדא הוא דכתיב **אם נבלת בהתנשא**, ואוקמוה מארי מתינין **כל המנבל עצמו על דברי תורה לסוף מתנשא**.

ויבא מלך הכבוד, ולית ׳כבוד׳ אלא תורה. מהכא מאן דיליף אורייתא דאתקריאת ׳כבוד׳ אקרי ׳מלך׳. ולא תימא בההוא עלמא דאתי ולא יתיר, אלא מלך בתרין עלמין בדיוקנא דמאריה. ובגין דא כפול פסוקא תרין זמנין - חד **מי זה מלך הכבוד**, תניינא **מי הוא זה מלך הכבוד**.

שאו שערים ראשיכם - מאי **ראשיכם** תרין זמנין? אינון חיון דמרכבתא עלאה וחיון דמרכבתא תתאה.

ובחבורא קדמאה?

אמר רעיא מהימנא מלין אלין כמה סתימין אינון למאן דלא ידע, וגליין למאן דידיע בהו. ודאי ההוא צפורא איהו שכינתא. קן דילה ן- דא בי מקדשא. וישראל אינון ׳אפרוחין׳ דאימא יתבא עלייהו. הדא הוא דכתיב **והאם רובצת על האפרוחים**, ואינון מארי משנה דפרחין בפקודין דילה. **או ביצים** - אינון מארי מקרא.

ובזמנא דחברו ישראל ואתחריב בי מקדשא מה דכתיב? **שלח תשלח תא האם**. הדא הוא דכתיב **ובפשעיכם שלחה אמכם**, ואינון מארי שיתא סדרי משנה כתיב בהו **ואת הבנים תקח לך** דאינון שית מסטרא דשית בנין דתחות אימא עלאה דאינון בשית תיבין דקריאת שמע. או בשית סדרי משנה. אחד המרבה ואחד הממעיט ובלבד שיכוין לבו לשמים. וקשרין לון בקשרין דתפלין על רישא ועל דרועא.

ובמאי נטלין בנין? בכמה צפצופין דקלין דקריאת שמע, ולבתר לחשין בלחישו בצלותא דחשאי לגבי אימא וברתא. ואינון **ה׳ ה׳**. ונחתין לגביה **ו׳** בקשר דיליה דאיהו **יו״ד** ושריא **ה׳** עלאה על **ו׳**, תפילין על רישיה. **ה׳** זעירא נחת לגבי **י׳** דאיהו קשר **דה׳** עלאה על ראש **ו׳** ואיהו **ו׳** קשר עמה **בה׳ דיד כהה**. ובגין דא **אפרוחים** מסטרא דאת **ו׳** כליל ו׳ סדרי משנה. **או בצים** - אלין מארי מקרא דאתמר עלייהו **בן חמש שנים למקרא**. ודא **ה** בנין מסטרא **דבן י״ה**.

אלין

דף רנד עמוד א

אימתי? **בשבועותיכם** (במדבר כח כו) - למניינא דאתון מונין. דבכל שעתא דישראל עבדין חושבנין לירחין וזמנין - קב״ה אתקין תיבה גו אינון רקיעין ואעבר כרוזא ״הא בני לתתא קדשו ירחא קדשו זמנא ! אתקדשו כלכו לעילא !״. ועביד לכל חילי דבשמיא דמתקדשין כחדא בעמא קדישא. וכלהו נטרי כחדא נטירא חדא. ועל דא **בשבועותיכם** - למניינא דאתון מונין אינון שבע שבתות. וכדין משיך קב״ה משיכו דשבע דרגין לתתא, בההוא דרגא דאתאחד בהו **באינון שבע שבתות**. (ס״א באינון שבע שבתות וכדין משיך קב״ה משיכו דשבע דרגין דלעילא בההוא דרגא לתתא דאתאחד באינון שבע שבתות)

ואי תימא, והא שיתא אינון ולא יתיר? אלא כדין אימא יתבא על אפרוחין ואשתכחת רביעא עלייהו ואנן מפרחין לה ונטלין אינון שית בנין בהאי דרגא דלתתא לקיימא דכתיב **שלח תשלח את האם ואת הבנים וגו׳**.

רב המנונא סבא אמר בהאי יומא לא נטלין ישראל אלא חמש בנין ואינון חמשה חומשי תורה. ואי תימא שית אינון? אלא שבע אינון; בחד צפרא דאשתכחת בין גדפהא דאימא.

וישראל ידעי למיצד צידא טבא רבא ויקירא. מה עבדי? מפקי מתחות גדפהא דאמהא ההוא צפורא, בלחישו דפומא מלחשו לגבה לחישו בתר לחישו, וההוא צפורא דרחים לאינון לחישין ולאינון קלין דקא מלחשי לגבה - ואע״ג דאיהו תחות גדפי אמהא - זקיף רישא ואסתכלת לגבי ההוא לחישו דקלא, ופרחת לגבייהו ונפקת מתחות גדפהא דאימא. כיון דישראל נטלי לה - אתקיפו בה, ולחשין לה, וקשרין לה בקשורא דלא תפרח ותזיל. מיד נטלי לה ישראל בההוא קשורא - ואיהי בעאת למפרח ולמיזל ולא יכילת למיזל לה. ובעוד דהיא קשירא בידייהו - אינון מלחשי בקליהון ואיהי מצפצפא בהדייהו ופרחת לעילא ונחתת.

רעיא מהימנא

מארי קבלה עלייהו אתמר **לא תקח האם על הבנים**. ומארי קבלה אינון מארי תלמוד ואתמר עלייהו **ושננתם**, ואוקמוה מארי מתניתין **אל תקרי ושננתם אלא ושלשתם** דאינון שליש במקרא שליש במשנה שליש בתלמוד.

ורזא דמלה **כי יקרא קן צפור לפניך בדרך** במארי מקרא. **ועשית מנורת זהב טהור** - הא אוקמוה **ועשית מנורת** - כלל, **זהב** - פרט, **מקשה** - כלל. וכמה מקראין מארי מתניתין אינון מרבין וממעטין כגון **ריבה ומיעט**. אוף הכי מרבין - **אל תקרי מה אלא מאה**. אוף הכי **אל תקרי ושננתם אלא ושלשתם**, ודרשינן מניה שליש במקרא שליש במשנה שליש בתלמוד כדאיתא בקידושין.

אוף הכי **ביום כלת משה - כלת** דרשינן ביה. אי תימא דדרשינן לון מנהו(?) כיצד מאלפא ביתא ולא מעצמן דאינון לית לון רשו לאוספא ולא למגרע אות מניה דהיא **ו׳**, או לאחלפא את דא באת אחרא. הא דכתיב **כלות** מלא באורייתא ! מאן יהיב לון רשות למגרע אות מניה דהוא **ו׳**?

הא לא אית הכא מלה דאתחליף באלפא ביתא, אלא על אלין תיבין חסרין דאינון מלאין, ומלאים דאינון חסרים, ועל כל פירושין דיכלין למעבד לקשטא כלה בתכשיטין דילה קב״ה מני למעבד כמה דיימרון ולמהוי מאמין לון. הדא הוא דכתיב **על פי התורה אשר יורוך**. לאומן דחתך מאני לבושין דמלכותא ועבד מנהון חתיכן סגיאין. אינון דידעין אתרין דחסרין אלין חתיכות, או אלין דמשתארין אינון מתקנין אינון לבושין ושוין אינון חתיכות דאתוספן באתר דמעוטין, וחתיכות דאינון מעטין מוסיפין עלייהו. והאי איהו **על פי התורה אשר יורוך**.

ואי תימא, אי כך הוא, מאי איהו דלזמנין טעי חד מנייהו ויימא ״הדרי בי״? אלא עד דיעבדי הוראה מההיא מלה דחולקין עלה - יכיל ההוא דאקשי עלה למימר ״הדרי בי״ דלא כל מפרקי תכשיטין דכלה ידעין בחתיכות לאן אזלן עד דיהא פסק על בורייה, פרוקין דהלכות על בורייהון.

מנורה - שבע בוצינין דילה **את שבע הנערות הראויות לתת לה מבית המלך**, לקבל

דף רנד עמוד ב

וכל אינון בנין דתחות גדפי אמהון - כיון דשמעי ההוא צפצפא דאחתהון ולחישו דההוא קלא - מיד נפקי מתחות גדפהא דאמהון ופרחי לגבי ההוא צפורא, וישראל נטלי לון ואחדי בהו. ואלמלא ההוא צפורא דקא אחדי בקדמיתא - אינון לא פרחי לגבייהו לעלמין ולא יכלין (לא) לאחדא בהו.

היך צדין צידה דהאי צפרא קדישא? מתקנין לקמא מיכלא יקירא בחדווה וכל ענוגין, ועאלין לבי כנישתא ולבי מדרשא ומצפצפן לגבה בקל לחישו כדקא יאות. ואיהי דמטמרא תחות גדפהא דאימא - זקפת רישא וחמאת פתורין מתקנן וצפצופין לגבה כדקא יאות - נפקת ופרחת לגבייהו כמה דאתמר. ובה אחדין כל אינון בנין. ומשלחין להההוא דרביעא עלייהו ואזלת, בגין דהא מן רקיעא שביעאה לעילא **במכוסה ממך אל תדרוש** - שלח ליה דלא תיכול לאדבקה. ועל דא כתיב **שלח תשלח וגו׳**.

מקרא קדש (במדבר כח כו) - דא קריאה וצפצופא דעבדין להההוא צפרא קדישא בקדמיתא. וכיון דאחדין בה - שאר יומין אקרון **מקראי קדש**. האי צפרא אקרי **קדש** דכתיב **כי קדש היא לכם**, ובגין דאיהי ׳קדש׳ איהי קראה לכולהו ואתיין לגבה. ובגין כך אקרון **מקראי קדש**. איהי קראה וישראל מצפצפן בהדה וקראן אוף הכי. ועל דא אינון אתיין לגבייהו ואחדי בהו. בגין כך **אלה מועדי יהו״ה מקראי קדש אשר תקראו אותם מקראי קדש** (ויקרא כג ד) - בצפצופא דלהון, ובההוא צפרא קדישא קדש דקרא לון.

רעיא מהימנא

שי״ן דתלת ראשין **ש**, ושי״ן דארבע ראשין דתפילין [ציור שי״ן ד׳ ראשין]. ואינון לקבל ז׳ ברכאן דקריאת שמע דאינון **בשחר מברך שתים לפניה ואחת לאחריה, ובערב מברך שתים לפניה ושתים לאחריה**. לבתר כהנא רבא בעבודה דמשמש בכנפי מצוה פעמונים ורמונים אינון קשרין וחולייין וציץ תפילין. מתמן ואילך **ועשית מזבח מקטר קטרת**.

פתח רעיא מהימנא (ד״א ר״ש) ואמר, כתיב בפרשתא דא **והקרבתם אשה עולה ליהו״ה** ואוקמוה דעולה לאשים, ובגין כך סמך **עולה לאשה**. ועוד אוקמוה דלית עולה אתיא אלא על הרהור הלב. ודאי כל קרבנין לא אתיין אלא לכפרא. כל קרבנא וקרבנא על כל אברין דבר נש כפום ההוא חטא דההוא אבר.

על טפין דמוחא **עוגות מצות כי לא חמץ**. אי זריק טפין קדמאין קדם דאחמיצו באתר דלאו דיליה, ועל אלין דאחמיצו וזריק לון באתר דלא אצטריך, צריך לאייתאה עלייהו לחם חמץ. ואינון לחמי תודה הכי הוו - מנהון חמץ ומנהון מצה. פרים מסטרא דדינא, כבשים ואילים ועתודים ועזים בגין דאינון אנפי דשור כלהו שחיטתן בצפון וקבול דמן בכלי שרת בצפון. שחיטה וקבלה וזריקה - כולם בצפון לבסמא מדת הדין דאתי לבית דין מסטרא דגבורה.

בית דין הגדול מסטרא דגבורה דתמן בינה. בית דין הקטן מסטרא דמלכות. וכל אינון שופכי דמים למצוה אינון מסטרא דגבורה. ומה דאוקמוה **עולת שבת בשבתו** ולא בשבת אחרא, בגין דעבר יומו בטל קרבנו, דקרבן דוחה שבת. ואדליק אש בשבת בגין דאיהו אשא קדושה דכל אש דקרבנין איהו קדש ושבת קדש אחידן דא בדא. אבל אש דחול אסיר לאחדא ליה בקדש, ובגין דא מני לון לישראל **לא תבערו אש בכל מושבותיכם ביום השבת** - דהאי איהו כלאים דטוב ורע. ובשבת דשלטא אילנא דחיי דלית ביה תערובת (אסיר לאבערא ביה אש דחולין דהאי אש דחולין דטומאה ולא דחולין דטהרה) וחולין דטהרה אסיר לערבא באש דקדושה - כל שכן חולין דטומאה דאסיר לערבא לון בקדושה. אוף הכי כל קרבנין אתקריאו **בשר קדש**. וכל קרבנין דכל מין אית בהון חולין דטהרה ואית בהון

דף רנה עמוד א

(הדף מכיל רק רעיא מהימנא)

רעיא מהימנא

קדש וקדש הקדשים.

ורזא דאית הפרש בין קדש לקדש. הדא הוא דכתיב **והבדילה הפרכת לכם בין הקדש ובין קדש הקדשים**. אוף הכא אשות דקרבנין לאו אינון שוין. דאש של גבוה מקודש מאש דקדש דלתתא דאתקרי ׳אש עצי הקדש׳ או ׳אש בשר הקדש׳. ואשא דקודשא אית ביה פרשה לבין אש הדיוט - אף על גב דאוקמוה עליה ד**מצוה להביא מן ההדיוט אף על גב דאית אש דקודשא**, דכל חד צריך לאתריה.

ומתלא אמתילו ישראל קדמאי להאי רזא ישראל (נ״א ישראל אמתילו להאי דהא ישראל בכלל) אתקריאו מלכים (כמה דאוקמוה כל ישראל בני מלכים), אבל כד הוו עאלין לבי מקדשא - כל חד שרייא באתריה כדקא יאות ליה. אוף הכי - כל קרבנין לאו אינון שוין. דאף על גב דבכולהו כתיב **קרבן ליהו״ה** - איהו פליג כלא לכל חד וחד כדקא יאות. ורזא דא אשתמודע בפרי החג דהוו קריבין לון ישראל קדם יהו״ה.

אמר בוצינא קדישא, קום רעיא מהימנא משנתך ! דאנת ואבהן **ישני עפר** אתקרון, דעד כען הויתון משתדלין באורייתא באינון ישנים במשנה דאתמר בהון **על הארץ תישן**. וביום הבכורים בהקריבכם מנחה חדשה ליהו״ה אתון אינון (בני) בכורים דשכינתא, ובעובדין דלכון איהי אתחדשת בצלותין דאבהן בכל יומא. דאוקמוה מארי מתניתין **תפלות כנגד אבות תקנום**. ובקריאת שמע דאמר רעיא מהימנא **שמע ישראל**, ואוקמוה **כל הקורא קריאת שמע בכל יום כאילו הוא מקיים והגית בו יומם ולילה**. ודאי בצלותין דלכון בקריאת שמע דלכון - שכינתא איהי אתחדשת קמיה דקב״ה. ובגין דא **והקרבתם מנחה חדשה ליהו״ה** בצלותין דאינון באתר דקרבנין.

באן קרבנין דצלותין איהי מתחדשת? **בשבועותיכם** - דהיינו שבועות דביה מתן תורה ואתקרי **חמשים יום לעומר**. וביה **שבעה שבועות** מסטרא דההוא דאתמר ביה **שבע ביום הללתיך**, ואיהי מלכות כלה, כלילא משבע ספירן, כלילא בבינה דאיהי אתפשטת בה׳ ספיראן לחמשין. יסוד **כל** - כלול מאלין חמשין. **כלה - כל ה׳** - כלילא מחמשים - כלהו נבלעים בגו חמשים חכמה דאיהי י׳ עלאה מובלעת בגו חמשין ; **ה׳** זמנין י׳. **ה׳** - בינה, **י׳** - חכמה. **י׳** זמנין **ה׳** - היינו חמשין. ובחושבן כל ובחושבן ים, ואיהי ״ים התורה׳. מקורא דיליה - כתר דלית ליה סוף.

שאר ספיראן אתקריאו על שמה - **שבעת ימים**. ומלכות יום סוף - סוף דכל ימים. ובגין דא דאינון חמשין שבע שבועות - מנחתם שלשה עשרונים ושני עשרונים. חמש דאינון חמש זמנין עשר. הדא הוא דכתיב **ומנחתם סלת בלולה בשמן שלשה עשרונים לפר האחד ושני עשרונים לאיל האחד עשרון עשרון לכבש האחד לשבעת הכבשים**. ושבעת הכבשים לקבל **שבע שבתות תמימות תהיינה** - כל חד עם שית יומין דיליה.

ובעשור לחדש השביעי דאיהי תשרי - **מקרא קדש יהיה לכם** - דא יום הכפורים דאיהו עשירי י׳ כליל מעשרת ימי תשובה, ותקינו ביה ה׳ צלותין לחברא (לה) עם ה׳. (מאי **מקרא קדש יהיה לכם**? דא יום הכפורים דאיהי עשירי י׳ כליל מעשרת ימי תשובה ותקינו בו **ה׳** צלותין לחברא עם **ה׳**). מאי **מקרא קדש**? לאפרשא ליה משאר יומין דאית בהו פולחנא דחול. ובגין דא **כל מלאכת עבודה לא תעשו** - דיומין דאית בהון מלאכת חול אינון מסטרא דעץ הדעת טוב ורע - דאתהפך ממטֶה לנחש ומנחש למטֶה ; לכל חד כפום עובדוי. ודא **מטטרון** - מטה נחש סמאל.

אבל בהאי יומא דאיהו יום הכפורים דאתקרי ׳קדש׳ - שלטא אילנא דחיי דלא אשתתף עמיה שטן ופגע רע. ומסטריה **לא יגורך רע**. ובגין דא ביה נייחין עבדין באילנא דחיי (ואשתתפן גביה), וביה נפקן לחירות, ביה נפקי משלשליהון אינון דאית עלייהו גזר דין בנדר ובשבועה. ובגין דא תקינו למימר ביה **כל נדרי ואסרי וכו׳ כולהון יהון שביתין ושביקין לא שרירין ולא קיימין**. ובגין דא נדר **ליהו״ה** דאיהו תפארת, ושבועה **לאדני** דאיהו מלכות דעבדו על גלותא דלהון בחכמה ובינה יהון שביקין ושביתין לא שרירין ולא קיימין. **ונסלח לכל עדת בני ישראל**. דחסד איהו מים, גבורה - אש, תפארת - אויר. ובגין דא אוקמוה מארי מתניתין **היתר נדרים פורחים באויר**. ובגין דשבועה ממלכות דאיהי לתתא מיניה אוקמוה **נדרים על גבי שבועות עולים**. ועוד אוקמוה **כל הנשבע כאילו נשבע במלך עצמו, וכל הנודר כאילו נודר בחיי המלך**. המלך עצמו - **אדני**. חיי המלך - **יהו״ה**. ובגין דא **כי ידור נדר ליהו״ה**.

ואוף הכי אית רזא אחרא,

דף רנה עמוד ב

(הדף מכיל רק רעיא מהימנא)

רעיא מהימנא

חיי המלך - חכמה. הדא הוא דכתיב **החכמה תחיה בעליה**. כל הנודר **ביהו״ה** דאיהו תפארת - כאילו נודר בחכמה דאיהו **יו״ד ה״א וא״ו ה״א** - חיי המלך. **וכל הנשבע באדני כאילו נשבע במלך עצמו - עצמו** - דא אימא עלאה. כדאילו נשבע בה דאיהי **עצם השמים לטוהר** מסטרא דחסד **עצם מעצמי ובשר מבשרי** מסטרא דגבורה דא מלכות.

ובחכמה דאיהי חיי תפארת איהו סליק לאתקרי אדם. הדא הוא דכתיב **כתפארת אדם**. ואתמר ביום הכפורים **ועניתם את נפשותיכם**. **ובעשור לחדש השביעי הזה תענו את נפשותיכם**. תקינו ביה ה׳ ענויים בגין דתתלבן **ה׳** זעירא **בה׳** עלאה דאיהו **ה׳** צלותין לקיים בישראל **אם יהיו חטאיכם כשנים כשלג ילבינו**. והאי איהו רזא דלשון של זהורית בגין דכל חובין דישראל מטון דגבי(?) מלכות, ותשובה דאיהי בינה מלבנת לון בגין דאתמר בה **השוכן אתם בתוך טומאתם**. וארבע בגדי לבן וארבע בגדי זהב מלבש **יאהדונהי**. ותקינו לתקוע שופר ביום הכפורים לסלקא קול דאיהו **ו׳** לחרות, דאתמר בה **וְקָל צָרָתָם לא [לו] צר** - **בא׳** ובו׳, קרי וכתיב. ועבודת יום הכפורים איהי באריכות ואיהי כלילא מתלת דרגין - במחשבה דבור ומעשה.

בחמשה עשר יום לחדש השביעי וגו׳ דאיהי תשרי **מקרא קדש יהיה לכם וגו׳ כל מלאכת עבודה לא תעשו וחגותם אותו חג ליהו״ה שבעת ימים וגו׳**. **בחמשה עשר** - מסטרא די״ה. **וחגותם אותו** - דא **אות ו׳**, עמודא דאמצעיתא. (ח״ג חסד גבורה). **שבעת ימים** - מסטרא דבת שבע דאיהי מלכות - אבהן ורעיא מהימנא ואהרן דוד ושלמה - הא אינון שבע לקבל שבע ספיראן. אנא בעינא לתקנא לכון סכה דאיהי אימא עלאה לסככא עלייהו כאמא על בנין. ובגין ז׳ ספיראן אמר קרא **כי בסכות הושבתי את בני ישראל** במפקנותהון מארעא דמצרים בז׳ ענני כבוד.

סוכה (אית באות **ו׳ בסכות** חסר ו׳ דאתמר בה **בסוכות תשבו שבעת ימים** איהי אימא. אבל סוכה) באת **ו׳** איהו ברזא (דתיבין) דתרין בנין - **יהו״ה אדני**. והכי סליק סוכה בחושבן יאהדונהי - תרין כרובים דהם **סוככים בכנפיהם על הכפרת ופניהם איש אל אחיו**. ואית עשרה טפחים בכרובים מתתא לעילא, מרגליהון עד רישיהון, ומרישיהון ועד רגליהון. ושריין על טפח דאיהו **י׳**. ועשרה עשרה מעילא לתתא ומתתא לעילא - היינו יו״ד. ובגין כך שיעורא דסוכה אמרו רבנן **לא פחות מעשרה ולא למעלה מעשרים**.

סוכה העשויה ככבשן מסטרא דאימא - עלה אתמר **והר סיני עשן כלו מפני אשר ירד עליו יהו״ה באש ויעל עשנו כעשן הכבשן** (ואוקמוה מאי והחיות רצוא ושוב? כאור היוצא מפי הכבשן), וכלא חד.

וסוכה תהיה לצל יומם דסכך בעינן, וסכך אתעביד לצל דאתמר ביה **בצל שדי יתלונן**. ולא בצל סוכת הדיוט דאגין על גופא משמא, אלא צל לאגנא על נשמתא. **בצלו חמדתי וישבתי**. **אשר אמרנו בצלו נחיה בגוים**. **צל** עם **ם** - איהי **צלם** דאתמר ביה **אך בצלם יתהלך איש**.

ם׳ סתומה אית לה ארבע דפנות. ומה דאוקמוה **שתים כהלכתן ושלישית אפילו טפח**, ולמאן דאמר **שלשה כהלכתן ורביעית אפילו טפח**, ואינון בגין דא **תרין תלת ארבע** - הא תשע טפח. איהי עשיראה לאשלמא כל חסרון. ובגין דא שיעור סוכה **לא פחות מעשר** דאיהי מלכות עשיראה דכל דרגין. **ולא למעלה מעשרין** דאיהי **כ׳** - כתר עליון דלא שלטא ביה עינא. כבוד עלאה - אליה אמר משה **הראני נא את כבודך**, ואתיב ליה קב״ה **לא תוכל לראות את פני**, ולית ׳כבוד׳ בלא **כ׳** ובגין דא שערו מארי מתניתין לקבלייהו **סוכה העשויה כמבוי** מסטרא דאת **ב׳**, **כמין גא״ם** מסטרא דאת **ג׳**, **כמין צריף** - מסטרא דאת **ד׳**. ושבע אתוון אינון **בג״ד כפרת** - **כ׳** כבשן, **ב׳** בורגנין, ושאר סכות. וכלהו רמיזי לגבי מארי מתניתין ולית לארכא בהון.

ואינון לקבלייהו שבעה ככבי לכת, ואינון דכר ונוקבא. ובגין דא אתקריאו **ז׳ כפולות** כגון שבעה שרגין דמנרתא דאתמר בה **שבע ביום הללתיך** - הכי **שבעה ושבעה מוצקות**. הכי שבעה ספיראן כפולות. ושבעה יומי בראשית לתתא - שבעה לעילא - אין כל חדש תחת השמש.

לולב - דא צדיק דדמי לחוט השדרה דביה ח״י חוליין לקבל ח״י נענועין דלולב, ואינון לקבל ח״י ברכאן דצלותא לקבל שמנה עשר אזכרות **דהבו ליהו״ה בני אלים** לקבל שמנה עשר אזכרות דקריאת שמע.

ונענוע לשית סיטרין בחושבן ו׳, תלת נענועין בכל סטרא, אינון ח״י. לולב בימין כליל ששה (דאינון) ג׳

דף רנו עמוד א

(הדף מכיל רק רעיא מהימנא)

רעיא מהימנא

הדסים - גדולה גבורה תפארת. ודמיין לתלת גווני עינא. **ב׳** בדי ערבות נצח והוד, ודמיין לתרין שפוון.

לולב יסוד דומה לשדרה דביה קיום דכל גרמין, ועליה אמר דוד **כל עצמותי תאמרנה יהו״ה מי כמוך**. אתרוג מלכות, דומה ללבא דביה הרהורין ונענועין דהלל אינון משותפין בנענועין דנטילת לולב, ואינון ח״י **באנא**, ח״י ח״י **בהודו** תחלה וסוף, ח״י דנטילת לולב. הרי ע״ב. ובגין דא לולב בשבון ס״ח, וד׳ מינין דלולב - הא חסד דרועא ימינא. ובגין דא תקינו לולב בימין לסטרא דחסד, אתרוג לסטרא דגבורה לשמאלא לב. ובגין דא אתרוג הדומה ללב תקינו למהוי ביד שמאל, כמה דאוקמוה **לולב בימין ואתרוג בשמאלו** אינון לקבל ׳זכור ושמור׳. ומאן דנטיל תרוייהו עמודא דאמצעיתא; לולב בימיניה ואתרוג בשמאליה.

אתו אבהן ורעיא מהימנא ואהרן ודוד ושלמה ובריכו ליה, ואמרו ליה: אנת בוצינא קדישא וחברייא דילך דאינון שית לקבל אינון ז׳, ואנת בוצינא קדישא נר מערבי באמצע דכל שית נרות נהרין מנך, בכל חד אתמר ביה **נר יהוה נשמת אדם**.

ורעיא מהימנא נהיר בך ואנת בחברייא דילך, וכלא חד בלא פרודא כלל. ומתמן ואילך מתפשטין ענפין לכל מארי חכמתא. אשלים מלין דחבורא קדמאה דילך לאעטרא לון.

פתח בוצינא קדישא ואמר, בחבורא קדמאה אתמר **מים רבים לא יוכלו לכבות את האהבה וגו׳**. מאי **בוז**? יומא תניינא ויומא שתיתאה ויומא שביעאה דסוכות דבהון הוו מנסכים מים ויין דשבע יומין דסוכות - בהון היו מקריבין ישראל שבעים פרים לכפרא על שבעין ממנן בגין דלא ישתאר עלמא חרוב מנייהו. הדא הוא דכתיב **ובחמשה עשר יום והקרבתם עולה אשה לריח ניחח ליהוה פרים בני בקר שלשה עשר תמימים**. וביום השני פרים י״ב. וביום השלישי י״א. וביום הרביעי עשרה. וביום החמישי פרים תשעה. וביום הששי פרים שמנה. וביום השביעי שבעה. וכלהו שבעין.

ובכל יומי הוו חסרים - אמאי חסרים? אלא הכא קא רמיז **ותנח התיבה בחדש השביעי**. ומה התם בימי טופנא המים הלכו הלוך וחסור - אוף הכי בתשרי דאיהו ירחא שביעאה דביה כמה פקודין - ראש השנה ויום הכפורים סכה ולולב אתרוג מינין דלולב שופר. שכינתא עלאה שרייא על ישראל דאיהי תשובה סוכה אתרוג. וקב״ה דאיהו לולב. מיד **והמים היו הלוך וחסור** - מתמעטין חובין דישראל. אוף הכי מתמעטין ממנן דאינון מלאכי חבלה דממנן עלייהו דדמיין למי טופנא כמה דאוקמוה **עשה עבירה אחת קנה לו קטיגור אחד**. בההוא זמנא דמתמעטין חובין מתמעטין פרים דלהון, מתמעטין ממנן דשבעים אומין, מתמעטים שבעים אומין, מתמעט טובא דלהון.

תיבת נח מני קב״ה לאעלא עמיה שנים שנים שבעה שבעה זכר ונקבה לקרבנא, לאגנא על נח ועל כל אינון דעאלין עמיה לתיבה. אוף הכי אלין דמנטרין חגין וזמנין דאינון ימים טובים - **שנים שנים שבעה שבעה. שנים שנים** - תרין יומין דראש השנה, ותרין יומין דשבועות. ובגין דאינון תרין מנייהו בספק - הא אית שני ימי הפורים באתרייהו. **שבעה שבעה** - ז׳ יומין דפסח, ז׳ יומין דסוכות. נח לקבל יום השבת. והאי איהו **מכל החי**. סוכה קא אגינת עלייהו דישראל הדא הוא דכתיב **וסוכה תהיה לצל יומם מחורב**. סכה קא אגינת. מה תיבת נח לאגנא אוף הכי סוכה לאגנא.

ועוד מד**כל החי** - ח״י ברכאן דצלותא מאינון **ט׳ ט׳** ברכתא דמינין בה אשתלימו **י׳** ספיראן מעילא לתתא ומתתא לעילא ואיהו לקבל נח.

ועוד **מכל החי** - שכינתא אגינת על אלין דנטרין **י׳** - אות שבת בתחומא דיליה דאיהו **ח׳** אלפים; תרין אלפין לכל צד.

ועוד, **מכל החי** - אלין דנטרין **י׳** אות ברית, דאיהו **בח׳** יומין דאתמר עלייהו **וביום השמיני ימול בשר ערלתו**.

ועוד, **מכל החי** - אלין דנטרין אות **י׳** תפלין **בח׳** פרשיין - שכינתא דאיהי סוכה אגינת עלייהו, ופרישת גדפאה עלייהו כאמא על בנין. ובגין דא תקינו לברכא **הפורס סוכת שלום עלינו**. ובגין דא ביראה שביעאה דביה כל פקודין עלין - **מים רבים לא יוכלו לכבות את האהבה** עם ישראל באבוהון שבשמים, ולית **מים רבים** אלא כל אומין וממנן דלהון.

אם יתן איש דאיהו סמאל, כל מה דאית ליה בעלמא דין בגין

דף רנו עמוד ב

(הדף מכיל רק רעיא מהימנא)

רעיא מהימנא

דישתתף באלין פקודין עם ישראל - **בוז יבוזו לו**.

וביום השמיני עצרת פר אחד איל אחד - הא אוקמוה מארי מתניתין, למלכא דזמין אושפיזין. לבתר דשלח לון אמר לאלין בני ביתא דיליה ״אנא ואתון נעביד סעודה קטנה״. ומאי **עצרת**? כמה דאת אמר **זה יעצור בעמי**, ולית ׳עצר׳ אלא מלכות. מסטרא דשכינתא עלאה עביד סעודתא רברבא, ומסטרא דמלכותא - זעירא. ונוהגין למעבד ישראל עמה חדוה ואתקריאת ׳שמחת תורה׳. ומעטרן לספר תורה בכתר דיליה - רמז ס״ת לתפארת, שכינתא - עטרת תפארת.

אמר ר׳ אלעזר: אבא! אמאי מסטרא דאמא עלאה זמין לכל ממנן דכל אומין ומסטרא דשכינתא תתאה לא זמין אלא לאומא יחידה לקבל פר יחידא? אמר ליה: ברי שפיר שאילת! בגין דמלכות איהי רמיזא לברתא דאיהי צנועה בבית אביה ואמה. ואיהי ארוסה ולא נשואה. לאו אורח ארעא למיכל עם אושפיזין. אבל אימא דהיא נשואה - אורח ארעא איהו (למיכל עם ארחי) בתר דמזמין בעלה אושפיזי למיכל על פתורא עם בעלה. ואי אינון אושפיזין נכראין - לא אכלי עמהון לא אבא ולא אמא, וכל שכן ברתא. ובגין כך בסעודתא דשבעין ממנן לא אשתתף למיכל עמהון חד מן מארי מלכא בגין דאינון נוכראין.

אמר ליה, ודאי כען אתיישבת מלה בלבאי על בורייה!

עולת תמיד - דא שכינתא דסליקת לעילא בההוא דרגא דאתמר בה **ערב ובוקר בכל יום תמיד ואומרים פעמיים שמע ישראל**. ואיהי סליקת בעמודא דאמצעיתא דאיהו תדיר עמה, בלא פרודא כלל. ולאן סליקת? לאתר דאתגזרת מתמן דאיהו ׳אין סוף׳, ואיהו גבוה מכל ספיראן. ובגין דא אוקמוה **עולה כולה לגבוה סלקא**. וכד איהי סליקת - אחידן בה כל ספירן ואינון סלקין עמה.

ומאי סליקו דילה? **לריח ניחח** - למיהב ריחא טבא קדם יהוה. ולבתר אתמר בה **וירד מעשות החטאת והעולה** - נחתת מליא כפרה מכל חובין דישראל.

והא סליקו דילה איהו בעמודא דאמצעיתא - אוף הכי נחיתו דילה איהו ביה וכל חיילין דילה(?). ובגין דא אקרי **סלם** דביה כל הויין (נ״א כנויין) סלקין ונחתין, דאינון תליין מן **יהוה**. ובגין דא כל קרבנין ועלוון אינון **ליהוה**. ואתקריאת ׳קרבן׳ על שם דאתקריבו בה כל כנויין **ליהוה**. ובגין דא אתמר עלה **קרבנו קערת כסף אחת** - לית דרגא דאתקריב לגבי **יהוה** פחות מינה, ולית צלותא ופקודא מכל פקודין דאורייתא, וכל קרבנין ועלוון דאינון לב מינה. בכל דרגין דספיראן לא מתקבלן קדם **יהוה** לבר מינה. ובגין דא אתמר עלה **בזאת יבא אהרן אל הקדש**. ובגין דא אמר נביא **כי אם בזאת יתהלל המתהלל**.

איהי ׳שלמים׳ - שלימו דשמא **דיהוה** בכל דרגא ודרגא. איהי **ה**׳ אדני **י**׳(?) **דיהוה**. איהי **ה**׳ מן **אלהים**. איהי **ה**׳ מן **אהיה**. **י**׳ מן **שדי**, סוף דכל הויה וכנוי.

ובגין דא אתמר בה **סוף דבר הכל נשמע את האלהים ירא ואת מצותיו שמור**. איהו סוף מעשר ספיראן, ים סוף, שלימו דעלאין ותתאין. איהו(?) תרעא לאעלא לכל חכמתא, לכל כנוי והויה. ולאעלא בכל ספירה ספירה ידיעה דכלא. ופחות מינה לית רשו לשום בריה לאשגחא לשום ידיעה בעולם.

עלה אתמר **זה השער ליהוה צדיקים יבאו בו** - איהו(?) שם מ״ב אתוון דבהון אתבריאו עלאין ותתאין (ואלין אינון אתוון כנויין לאתוון דהווין דבהון אתבריאו עלאין). איהי אתקריאת **עין** מסטרא דימינא - **הנה עין יהוה אל יראיו**. ואתקריאת **אזן** מסטרא דשמאלא - **הטה אלהי אזנך ושמע**. ואתקריאת **ריח** מסטרא דעמודא דאמצעיתא, ואתקריאת **פה** מגרמה. הדא הוא דכתיב **פה אל פה אדבר בו**.

אתקריאת פקודא קדמאה - אנכי - מסטרא דכתר דאיהו **אין** מאלהינו. **אנכי** - ביה **כ**׳ כתר, ובין **אין**. וכתר אתקרי מסטרא דאימא עלאה דאדכר לגבה חמשין זמנין יציאת מצרים באורייתא. ואיהו **ב**׳ מן **בראשית** דכלילא עשר אמירן מסטרא דחכמה בת **י**׳ - **בחכמה יסד ארץ** - באבא יסד ברתא. ואיהו **נתיב לא ידעו עיט** דכליל ל״ב נתיבות דאינון ל״ב **אלהים** מסטרא דאימא עלאה דאתקרי כבוד. וכד אתכלילן בברתא אתקרי לב. ובגין דא כבוד לעילא, לב לתתא.

וי׳ דברן אתייהיבו חמש בלוחא חדא וחמש בלוחא תניינא - איהי כליל לון; **ה**׳ מכתר עד גבורה, **וה**׳ מעמודא דאמצעיתא עד

דף רנז עמוד א

(הדף מכיל רק רעיא מהימנא)

רעיא מהימנא

ברתא. ואינון **ה׳ ה׳**.

וכי אית למללא בעשרה פיות? אלא כליל לון בבת יחידה - **י**׳ - ואתעבידו כלהו חדא.

אוף הכי **ו**׳ אתקרי ׳קול׳ ולא אשתמודעין ביה עד דאשתתף עד (ס״א עם) ׳דבור׳. ובגין דא **קול דברים אתם שומעים**.

איהי פקודא תניינא מסטרא דגבורה - יראה בחושבן. ורמיזא במלת **בראשית - ירא בשת**. ואוקמוה מאן דלית ליה בשת פנים ודאי דלא עמדו אבותיו על טורא דסיני.

איהי פקודא תליתאה דאתקרי **אהבת חסד**. הדא הוא דכתיב **אהבת עולם אהבתיך על כן משכתיך חסד**. אהבה כלילא מאבהן דאתקרי בהון **בכל מכל כל**. ורזא דמלה **זכרתי לך חסד נעוריך אהבת כלולותיך**.

ואיהי פקודא רביעאה - יחוד מסטרא דעמודא דאמצעיתא - שמע ישראל. ואיהי **כה**. כה אתוון עמיה בשית תיבין דאינון **שמע ישראל**. ובגינה אמר אברהם **נלכה עד כה ונשתחוה**, **כה תאמר לבית יעקב**.

איהו אח, עמודא דאמצעיתא. ואיהי ד׳ - שלימו דיחודא דיליה לאשלמא ביה **אחד**. א״ח כליל **ט**׳ ספיראן דאינון **א**׳ אין סוף, **ח**׳ - תמניא ספיראן מחכמה עד יסוד. ד׳ - מלכות, קוצא דילה, בה אשתלימו לעשרה דאינון יו״ד ה״א וא״ו ה״א - **ד**׳ כלילא **מד**׳ אתוון **יהוה**.

פקודא חמישאה - והגית בו יומם ולילה. איהי אורייתא דבכתב מסטרא דחסד, ואורייתא דבעל פה מסטרא דגבורה. דבהון חכמה ובינה כמה דאוקמוה מארי מתניתין **הרוצה להחכים ידרים והרוצה להעשיר יצפין**. ועמודא דאמצעיתא כליל תרווייהו. ובגין דא אתקרי **שמים** - כליל **אש ומים**; אש דגבורה ומים דחסד. ובגין דא כתר לכתר דאיהי כף עשרה - עשרה הכף בשקל הקדש דאינון **יה״ה** - תלת אתוון אתעבידו כף על **ו**׳. והיינו כנגד כתר תורה **ו**׳ היינו ס״ת כף עטרה על רישיה. וכלא יהוה - כ״ו בחושבן.

פקודא שתיתאה איהי תפלה של יד בדרועא שמאלא ומסטרא דגבורה. **ה׳ דיד כהה**. מכתר ועד גבורה ה׳ ספיראן, ואינון תפילין דרישא דעמודא דאמצעיתא. ואיהי קשר תלת רצועות דאינון נצח הוד יסוד.

ואיהי פקודא שביעאה - מצות ציצית כליל תכלת ולבן, דינא ורחמי. בנורא - אשא חוורא לא אכיל, תכלא אכיל ושצי. ותאכל את העולה. חוור מימינא, תכלת משמאלא. עמודא דאמצעיתא - יחוד בין תרווייהו - ירוק. בגין דא אוקמוה מארי מתניתין **מאימתי קורין את שמע בשחרין משיכיר בין תכלת ללבן**. ובגין דא תקינו פרשת ציצית למקרי לה ביחודא.

ואיהי פקודא תמינאה מזוזה. שכינתא אתקריאת מזוזה מסטרא דעמודא דאמצעיתא דאתוון **דיהוה**. ומסטרא דצדיק רזא דברית אתקרי **שדי**. **שדי** - חותמא דמלכא דאיהו **יהו״ה**.

פקודא תשיעאה - שכינתא אתקריאת **אות ברית** מסטרא דצדיק יסוד עולם. **זאת אות הברית ביני** עמודא דאמצעיתא, **ובין בני ישראל** נצח הוד. **אות** - דא צדיק. **היא** - דא שכינתא.

כי ששת ימים עשה יהו״ה את השמים - מכתר עד עמודא דאמצעיתא. דלית שית בכל אתר אלא מסטרא דאת **ו**׳, ולית שביעי אלא מסטרא דאת **י**׳, עטרה על רישיה. חכמה עלאה - **אות הוא**. חכמה תתאה - **אות היא**. ותקינו למגזר לתמניא דאינון ח׳ מן חכמה עד יסוד. לקבלא בהון **י**׳ זעירא לסלקא לה עד כתר למהוי עטרה על ראשיהון. ותקינו לשוויא לערלה במנא דעפרא לקיים **ונחש עפר לחמו**.

פקודא עשיראה - ושמרו בני ישראל את השבת. שכינתא אתקריאת **שבת** מסטרא דתלת דרגין עלאין דאינון **ש** - ג׳ כתרין - כתר חכמה ובינה. ואיהי **בת** רביעאה לון. שית יומין מחסד עד יסוד - בהון **תעשה מלאכה** בגין דבניינא מתחיל מחסד. הדא הוא דכתיב **עולם חסד יבנה**. אבל מבינה ולעילא - איהי מנוחה וענג ושביתה לכל עובדא.

פקודא חד סר - איהי אתקריאת צלותא דשחרית מנחה ערבית מסטרא דתלת אבהן. ואיהי **תפלת כל פה**. לית **כל** אלא צדיק דכתיב **כי כל בשמים ובארץ**, ותרגם יונתן בן עוזיאל **דאחיד בשמייא ובארעא**. **פה** כחושבן מילה. ומה ברית ביה מתיחדין דכר ונוקבא דלתתא - אוף ביסוד מתייחד חתן וכלה דלעילא. הוא חי עלמין, כליל ח״י ברכאן. הדא הוא דכתיב **ברכות לראש צדיק**. ובגין דא **כל הכורע כורע בברוך וכל הזוקף זוקף בשם**. דא שכינתא בשם **דיהו״ה**. ביה צריך לזקפא שכינתא ההיא דאתמר בה **נפלה לא תוסיף קום בתולת ישראל**

דף רנז עמוד ב

(הדף מכיל רק רעיא מהימנא)

רעיא מהימנא

על ידי דרגא אחרא. ובגין דא **ביום ההוא אקים את סכת דוד הנופלת** - ההוא דאתמר ביה **יהוה זוקף כפופים**.

פקודא תריסר איהי אתקריאת חג המצות וחג השבועות וחג הסכות, מסטרא דג׳ אבהן. וראש השנה מסטרא דילה - דינא דמלכותא דינא. ואית דיימא: פסח - דרועא ימינא, שבועות - מתן תורה דאתייהיבת במדברא דאיהו ממנא עליה שור מסטרא דגבורה, סכות - **ויעקב נסע סכותה**.

פקודא תליסר - קריאת שמע. ואית למנדע דאיהו אתקרי **חכם בכל מיני חכמות, ומבין בכל מיני תבונות, וחסיד בכל מיני חסדים, וגבור בכל מיני גבורות, ויועץ בכל מיני עצות, וצדיק בכל מיני צדקות, ומלך בכל מיני מלכות** עד אין סוף, עד (ס״א כתר) אין חקר. ובכל אלין דרגין בחד אקרי ׳רחמן׳ ובחד אקרי דיין. והכי בכמה דרגין עד אין סוף.

אי הכי שינוי אית בין רחמין לדיין? ! אלא קודם דברא עלמא אתקרי הוא בכל אלין דרגין על שם בריין דהוו עתידין להבראות, דאי לאו בריין דעלמא אמאי אתקרי רחום דיין? אלא על שם בריין דעתידין. ובגין דא כל שמהן אינון כנויין דיליה על שם עובדין דיליה.

כגוונא דא ברא נשמתא בדיוקנא דיליה דאתקריאת על שם פעולות דילה בכל אבר ואבר דגופא, דאתקרי ׳עלמא זעירא׳. כגוונא דמארי עלמא אתנהיג בכל בריין ובכל דרא כפום עובדוי - כך נשמתא כפום עובדוי דכל אבר ואבר. ההוא אבר דעביד ביה פקודא אתקרי נשמתא לגבי חמלה וחסדא חנא ורחמי. ובההוא אבר דעביד ביה עבירה אתקרי נשמתא לגבי דינא וחימה כעס.

אבל לבר מן גופא למאן תהא חמלה או אכזריות? אוף הכי מארי עלמא קדם דברא עלמא וברא בריין דיליה - למאן אתקרי ׳רחום וחנון׳ או ׳דיין׳? אלא כל שמהן דיליה אינון כנויין, ולא אתקרי בהון אלא על שם בריין דעלמא. ובגין דא כד מארי דרא אינון טבין - איהו אתקרי לגבייהו **יהוה** במדת רחמים, וכד מארי דרא אינון חייבין אתקרי **אדני** במדת הדין. לכל דרא ולכל בר נש כפום מדה דיליה. אבל לאו דאית ליה מדה ולא שם ידיע כגוונא דספיראן - דכל ספירה אית לה שם ידיע ומדה וגבול ותחום. ובאלין שמהן מארי עלמא איהו אתפשט ואמליך בהון, ואתקרי בהון, ואתכסי בהון, ודר בהון כנשמתא לגבי אברים דגופא.

ומה רבון עלמין לית ליה שם ידיע ולא אתר ידיע אלא בכל סטרא שולטנותיה -- אוף הכי לית לה לנשמתא שם ידיע ולא אתר ידיע בכל גופא אלא בכל סטר שולטנותה ולית אבר פנוי מינה. ובגין דא לית לרשמא לה בחד אתר - דאי לאו הא חסר שולטנותא בשאר אברים. ולא לאתקרי לה בשמא חד או בתרין או בשלשה למימר דאיהי חכמה מבינה ואית לה דעת ולא יתיר. דאי עביד הכי - הא חסר לה משאר דרגין. כל שכן למארי עלמא דלית לרשמא ליה באתר ידיע או לאתקרי ליה בשמהן או לשנאה ליה בהון או (ס״א לשלשא) לשלטאה ליה כגון דרגא דמרכבתא דאתמר בה **קדושה לך ישלשו**. דכל דרגין דכל מרכבות דיליה אינון משולשים כגון האבות הן הן המרכבה, דאינון דמות אריה שור נשר, דאינון מרכבה לאדם דאתמר עליה **ודמות פניהם פני אדם**. ומסטרא דנוקבא אינון שלטין על אדם ונוקבא איהי מרכבה לגבייהו. ובגין דא אתמה עלה **קדושה לך ישלשו**.

ואוף הכי אתוון דאינון אנפין דחיון - משולשין. כגון דא **יה״ו הו״י וה״י**. ה׳ רביעאה - **קדושה לך ישלשו** - איהי שלמים דכלהו לאשלמא בכלהו שם **יהוה**. אבל למאריה דכלא - לית לשלשא ביה בשמהן ולא באתוון, אלא איהו אתקרי בכל שמהן. ולית ליה שם ידיע. וכל שם ושם אסהיד עליה דאיהו אדון כל עלמין. אסהיד עליה **אדני**.

ולית דידעין דאית בר נש דירית ג׳ מאה ועשר עלמין. הדא הוא דכתיב **להנחיל אוהבי יש**; כפום דרגא דיליה דאתקרי יש מאין, ודא חכמה עלאה. ואית בר נש דלא ירית אלא עלמא חד כפום דרגא דיליה כמה דאוקמוה **כל צדיק וצדיק יש לו עולם בפני עצמו**. והכי ירית עלמין כל בר נש מישראל כפום דרגא דיליה לעילא. אבל למארי עלמא לית לרשמא ליה עלמין בחושבן אלא אדון כל עלמין, **ואדני** קא סהיד עליה.

אוף הכי **יהוה** מניה תלייא כל הויין, ואיהו וכל הויין דיליה סהדין על מארי עלמא דאיהו הוה קודם כל הויין, ואיהו בתוך כל הויה, ואיהו לאחר כל הויה. ודא רזא דסהדין הויין עליה - היה הוה ויהיה. **דינא** בהפוך אתוון **אדני**. ובגין דא אמרו רז״ל **דינא דמלכותא דינא**.

שם **אל** סהיד על מארי דכלא דלית יכולת לכל שם והויה ודרגא, כן שכן לשאר בריין, פחות מיניה. הדא הוא דכתיב

דף רנח עמוד א

(הדף מכיל רק רעיא מהימנא)

רעיא מהימנא

כלא חשיבין וכמצבייה עביד בחיל שמיא וגו׳ (דניאל ד) .

אלהים סהיד על אלהות דיליה דאיהו **אלהים**, ואלהי(?) האלהים, ואיהו אלוה על כלא, ולית אלוה עליה.

צבאות סהיד עליה כדכתיב **וכמצבייה עביד בחיל שמיא**.

שדי סהיד עליה דכד איהו אמר לעולם ׳די׳ - עמד בתחומיה ולא אתפשט יתיר. ואוף למיא ורוחא ואשא.

ואוף הכי כל הויה ושם סהדין עליה דכד הוה איהו יחיד קודם דברא עלמא אמאי הוה איהו צריך לאתקרי בשמהן אלין או בשאר כנויין כגון רחום וחנון ארך אפים וגו׳ דיין אמיץ חזק, וסגיאין בכל אינון שמהן וכנויין אתקרי על שם כל עלמין ובריין דלהון לאתחזאה שולטנותיה עלייהו.

אוף הכי נשמתא על שולטנותא דכל אברים דגופא אמתיל לה לגביה. לאו דאיהי אדמיא ליה איהי בעצמה ! דהוא ברא לה ! ולית ליה אלוה עליה דברא ליה ! ועוד, נשמתא אית לה כמה שנויים ומקרים וסבות דאתקריאו לה מה דלאו הכי למארי כלא. ובגין דא היא אדמיא בשלטנותא דילה על כל אברי גופא, אבל לא במלה אחרא.

ועוד **שמע ישראל - שם ע**׳ רבתי, **ד**׳ מן **אחד** רבתי. היינו **עד** בין **שם** מן **שמע**. **אח** מן **אחד עד יהוה בכם** ועל כל אחד ואחד דמיחד אותו בעולם. ועל כן אמר דוד **אנכי אשמח ביהוה. שם** מן **שמע**, **אח** מן **אחד** - הרי **אשמח**.

ועוד **ד**׳ רבתי - ד׳ בתי דתפלין דמנח להון **א״ח**, ואתעטר בהו. ואינון פאר על רישיה. ואינון **יהו״ה** (ס״א **יהה״ו**). **י**׳ עטרא על **ה**׳ דאיהו ברתא. והיינו **יהוה בחכמה יסד ארץ** - אבא יסד ברתא. **ה**׳ - אמא עלאה עטרה על **ו**׳ דאיהו ברא, והיינו **כונן שמים בתבונה**. באמא כונן ברא. והאי איהו דעולם הבא אין בו לא אכילה ולא שתיה אלא צדיקים יושבים ועטרותיהם בראשיהם.

וברתא איהי תפלה של יד כהה. **י**׳ קשר דיליה. **ה**׳ עלאה אימא תפלין דרישא על ראש תפארת. תפלין דיליה כסדר **יהו״ה** דאיהו **קדש לי, והיה כי יביאך, שמע, והיה אם שמוע**. אבל בעלמא דאתי הויות באמצע דאינון **ה׳ ה**׳. ובגין דא אמר הנביא **בזאת יתהלל המתהלל השכל וידוע אותי כי אני יהו״ה**. ובגין דא אוקמוה מארי מתניתין דאית ברישא אתר לאנחא תרי זוגי דתפלי. ודא זכי לתרין פקודין דאוקמוה עלייהו **לא כל אדם זוכה לשתי שולחנות**, דאינון **י**׳ חכמה **ה**׳ בינה, **ו**׳ עמודא דאמצעיתא, **ה**׳ מלכותא קדישא. רישא דאתעטר בארבע אתוון - דא כתר ריהטא דרישא דאסחר לון וכסי לון.

אהבה חסד קריאת שמע דשקילא לאורייתא דאתייהיבת מימינא. תפלין עז משמאלא דגבורה. עמודא דאמצעיתא כליל כלא כנפי דמצוה. נצח והוד - תכלת ולבן. מזוזה רשים שדי צדיק ושכינתא תרעא דמזוזה **זה השער ליהו״ה**.

ועוד **ש** תלת רצועות **ד**׳ קשר של תפלין מאחורוי, **י**׳ קשר דתפילין דיד. ובגין דא **שדי** מלבר, **יהו״ה** מלגו דאיהי ד׳ פרשיין.

[ציור שי״ן ד׳ ראשין] דד׳ ראשין רמז לארבע בתי דתפלין. שדי - אות דיליה עולה מטטרון. ועוד **י**׳ חכמה - **קדש לי**. **ה**׳ בינה - **והיה כי יביאך**. **ו**׳ - שמע - שית תיבין רמיזא לשית ספירן, שית ענפין דאילנא דכלל לון תפארת. **ה**׳ - **והיה אם שמוע** - מלכות. אלין אינון דרישא דאיהו כתר **כ**׳ - **אין קדוש כיהו״ה כי אין בלתך**. **שדי** רמיז רצועי ובתי וקשרי דתפלין מלבר.

אוף הכי במזוזה **יהו״ה** מלגו - **שדי** מלבר. [ציור שי״ן ד׳ ראשין] דארבע ראשין עם **ד**׳ רמיז לד׳ בתי ולקשר תפלין מאחור ד׳ כפולה. אוף הכי **ש**׳ כפולה. **י**׳ קשר דיד כהה דאיהו ביתא חמישאה. **ד**׳ (ס״א **י**׳) **דשדי** איהו מוחא דאוקמוה עליה **במקום שמוחו של תינוק רופס בו**. ודא **תינוק יונק משדי אמו** - שדי.

תפלין דמארי עלמא **כתר**. ומאי ניהו כתר דמארי עלמא? **יהוה** דאיהו **י**׳ חכמה, **ה**׳ בינה, **ו**׳ תפארת כליל שית ספירין, **ה**׳ מלכות. ובגין דא **ומי כעמך כישראל, כי מי גוי גדול אשר לו אלהים קרובים אליו כיהו״ה אלהינו בכל קראנו אליו**. ארבע קראי - כלהו רשימין **בכ**׳ - רזא דאת **כ**׳ - **י**׳ **י**׳ דאיהו **י**׳ **י**׳ מן **יאהדונהי - עשרה עשרה הכף בשקל הקדש**.

כ׳ מן **כתר** כלילא מעשר ספיראן כלילן מעילא לתתא ומעשר ספיראן מתתא לעילא. ואלין אינון **והמים אשר מעל השמים** - מים עליונים זכרים, מים תחתונים נקבות. ועלייהו אמר ר׳ עקיבא לתלמידיו **כשתגיעו לאבני שיש טהור - אל תאמרו ״מים מים״ שמא תסתכנו בנפשכם**. דלאו אינון מים כמשמען אלא איהו אור נובע. ובגין דא אדמו למים נובעים. והאי נהורא לית ליה פסק ולא קצוץ ופרוד. ובגין דאינון מכתר אתקריאן שאין להם סוף, דכתר ׳אין סוף׳ אתקרי.

דף רנח עמוד ב

והקרבתם עולה לריח ניחח ליהו״ה (במדבר כח כז) - תא חזי בפסח כתיב **והקרבתם אשה עולה ליהוה**, והכא לא כתיב **אשה** אלא **והקרבתם עולה**. מאי טעמא?

יומא דא - יומא דעיילת כלה לחופה איהו. וישראל מנו יומין דדכיו, יומין ושבועין, ואתכלילו ועאלו ביומין דדכיו. והיא נפקת מכל סטרא בישא ונטרת יומי דכיו כדקא חזי. ורזא דא **מלכא טעם בתולה טעים**. בגין כך לא כתיב ביה **אשה** דהא אחרא לא קריב למשכנא והא אתרחק מתמן. ועל דא ׳אשים׳ לאו הכא, ולאו אצטריכו להכא. וישראל מרחקן אינון מן סטרא בישא (ומנו יומין דדכיו יומין ושבועין ואתכלילו ועאלו ביומין דדכיו).

א״ר אבא עדיין צריכין אנן לפתחא דא למפתח. אמר ר׳ שמעון: ארימית ידי בצלו למאן דברא עלמא! ורזא דא אשכחן בספרי קדמאי. אשים אינון באמצעיתא ואתיין בסטרא דא ובסטרא דא, אדבקו באילנא דדעת טוב ורע; אדבקן ברע ואדבקן בטוב. ובגין כך בשאר יומין כתיב בהו **אשה עולה**, אבל בהני יומא דאילנא דחיי קיימא ולא אחרא - לית אנן צריכין ל׳אשה׳ ולא אצטריך למהוי תמן. ויומא דא - יומא דאילנא דחיי איהו, ולא דדעת טוב ורע. ובגין דא **והקרבתם עולה לריח ניחח ליהוה** (במדבר כח כז) ולא ״אשה ליהוה עולה״. ועולה - לשם עולה כמה דאתמר. והא אתערנא מלי דפרים בני בקר וכל ההוא קרבן.

ובחדש השביעי (במדבר כט א) - כמה דאתמר יומא דראש השנה דינא דכל עלמא; דינא תקיפא ודינא רפיא.

ועשיתם עולה (במדבר כט ב) - ״והקרבתם״ מבעי ליה כשאר כל יומין? מאי **ועשיתם**? אלא ביומא דא **ועשה לי מטעמים** כתיב. כמה מטעמים ותבשילים עבדו ישראל בהני יומי בעוד דמקטרגא אזיל לפשפשא בחובין דעלמא. ועל דא לא כתיב ״והקרבתם״ אלא **ועשיתם עולה**, ולא ״אשה עולה״. וכן בכל שאר יומין - לא כתיב **אשה** דלית לון חולקא בכל הני יומי, כל שכן בהאי יומא דאנן עבדין מטעמים ותבשילים בלא דעתא דסטרא אחרא. דהא יצחק משדר ליה לצוד צידה דחובין דבני עלמא ולאייתאה לגביה. ובעוד דאיהו אזיל - ישראל נטלי עיטא ברבקה ועבדין כל אינון פולחנין, כל אינון צלותין. מזמני שופר ותקעין ליה בגין לאתערא רחמי. והא אוקימנא **ויבא לו יין וישת** - דאתי מרחוק מגו אתר דחמרא עתיקא, ושתי ואטעים ליה וחדי, ואחר כך מברך ליה בכמה ברכאן ואעבר על חובוי. מה כתיב? **ויהי אך יצוא יצא יעקב ועשו אחיו בא מצדו** (בראשית כז ל) - טעין מכמה טוענין כמה דאתמר, והא אוקימנא מלה. ובגין כך איהו יומא דיבבא וקרבנא איהו עולה.

איל אחד - כמה דאתמר בגין אילו דיצחק. **ושעיר עזים אחד חטאת** (במדבר כט ד) - שוחד לסמאל לכפרה אנפוי בההוא בכיה דאיהו בכי בהאי יומא, כיון דחמי דלא אתעביד רעותיה והא למגנא צד צידה, כמה דאתמר. כגוונא דא יומא דכפורי, והא כתיב בפרשת אמור.

ובחמשה עשר יום וגו׳ (במדבר כט יב) .

ר׳ אבא פתח: **ותנח התיבה בחדש השביעי וגו׳** (בראשית ח ד) - תא חזי כל הני יומין אזלת אימא על בנהא בגין דלא ישלוט סטרא אחרא עלייהו, ובגין לשזבא לון. כיון דאשתזיבו בנהא והא יתבין בסכות - מתנטרין בנטורא. יומא קדמאה ויומא תנינא פקדת לון לישראל למעבד סעודתא לממנן דשאר עמין ואיהי לא שריא תמן. ביומא תליתאה דאיהו י״ז לחדש -- שריאת למשרי עלייהו. הדא הוא דכתיב **ותנח התיבה בחדש השביעי בשבעה עשר יום לחדש על הרי אררט** - טורין דכל לווטין ומרדין שראן בגווייהו.

אמר רבי אלעזר, יומא קדמאה דחג לא שריא עלייהו, ולא יומא תניינא. אלא יומא תליתאה דאוסיף וגרע - שריא עלייהו. אוסיף אתוון וגרע קרבנין דכתיב **עשתי עשר וגו׳** (במדבר כט כ) . והכי אתחזי לרע עין בגין דיומא קדמאה ויומא תניינא חדוה דבנהא ואינון מפלגי עדאן לון. מיומא תליתאה ולהלאה דאיהי שריא עלייהו מה כתיב - **והמים היו הלוך וחסור עד החדש העשירי בעשירי באחד לחדש נראו ראשי ההרים** (בראשית ח ה) .

רעיא מהימנא

(הדף מכיל רק זוהר ללא רעיא מהימנא)

דף רנט עמוד א

והמים היו הלוך וחסור - אלין קרבנין דאזלין ומתמעטין. וכמה דאינון מתמעטין - הכי נמי אתמעט טובא דלהון.

אמר ר׳ שמעון, אלעזר תא חזי, מיומא תניינא שריאו מייא לאתחזאה. כיון דשריאו מים מיומא תליתאה איהי שרת עלייהו. ואינון מים לא הוו ידעי בבלאי אמאי רשימין הכא - דהא טובא דישראל לא הוי באתר דמעוטא אלא באתר דרבוייא. ובגין דאלין מיין דרשימין הכא אתמעטן - אתי קרא לאשמעינן דכתיב **והמים** (בראשית ח ה) - אינון דידיען ביומי דחג, אינון דרשימין גו קרבנין דאינון טורי לוטין. **היו הלוך וחסור** (בראשית ח ה) - טובא דלהון ונגידו דאנגיד עלייהו היו **הלוך וחסור**? ובגין דאינון מים דלהון הוא - לא אתחברן אתוון, דלא יתחבר טובא דלהון אלא זעיר זעיר.

אבל לישראל דאינון מקב״ה מה כתיב? **ודורשי יהוה לא יחסרו כל טוב** (תהלים לד יא) . רישיה דקרא **כפירים רשו ורעבו** - אלין ממנן דשאר עמין. **ודורשי יהוה**, אלין ישראל, **לא יחסרו כל טוב** - אלין אזלין ואסתלקו לעילא לעילא. ובגין כך טובא דלהון דאינון מים היו הלוך וחסור.

עד החדש העשירי - דא טבת דהא כדין ימי הרעה הוו, ואתערת ההיא ׳רעה׳ ואתתקפת. וכלה קדישא לא אנהירת מגו שמשא. כדין **נראו ראשי ההרים** - אלין אינון הרי חשוכא, טורין דלוטין אתחזון ואתתקפו, ועבדין בישין בעלמא.

ביומין אלין **אשה** בהאי עולה (במדבר כט יג) - דהא כדין הני אשים אכלי חולקהון.

שבעים פרים אלין אינון לקבל שבעים ממנן דשלטו על שבעין עמין. וסלקין ביומא קדמאה ונחתי בכל יומא ויומא. ואקרון פרים מנגחים ביומין דלהון. **אילם** (במדבר כט) - חסר. ארביסר - תרין בכל יומא. אינון סימן **יד יהו״ה** - ידא דשליטא עלייהו תדיר בכל יומא ויומא. אמרין בני שנה - מניינא דלהון ח״ן.

ואי תימא אי הכי - רע עין הוינן לגבייהו? ! אין ! דהא כתיב **כי גחלים אתה חותה על ראשו** (משלי כה כב) . אבל אנן לא יהבינן אלא בחדוותא. דלית ביומי שתא חדוותא כאלין יומין. ובגין דאנן יהבין בטוב לבא ובחדוותא דרעותא - אתהפך עלייהו גחלים על רישיהון. גומרין מלהטן דחדוותא דילן - עבדי לון ביש. **יד ע׳ וחץ** - כך סלקין בחושבנא דילהון. וכל דא אתמר.

אי תימא מאן יהיב לך לאקרבא עלייהו? דלמא אינון לא בעאן כל דא? ! אלא לית חדווה לכל אינון ממנן בכל אינון תורים אילים ואמרין, כהני בשעתא דישראל יהבי לון סעודתין אלין.

ועם כל דא -- לא מתקרבו כלא אלא לקב״ה בלחודוי. ואינון מתקרבי תמן ואיהו פליג לון. ועל דא כתיב **אם רעב שונאך האכילהו לחם** (משלי כה כא) - אלין אינון קרבנין דחג. **ואם צמא השקהו מים** - אלין מים דרשימין הכא ביומי דחג ; ביומא תניינא וביומא שתיתאה ושביעאה. וסימן **בו״ז יבוזו לו.**

מים רבים לא יוכלו לכבות את האהבה (שה״ש ח ז) - אלין אינון מים די מנסכי ישראל בחדוה וברחימו דקב״ה דכתיב **ושאבתם מים בששון.**
ונהרות לא ישטפוה - אלין אינון נהרי דאפרסמונא דכיא דכלהו דבקי ומתקשרי ברחימו דא.
אם יתן איש את כל הון ביתו באהבה בוז יבוזו - דא סמאל. באהבה דישראל למהוי ליה חולקא בהדייהו באינון מים דרשימין הכא בפרשתא דכתיב **אם יתן איש את כל הון ביתו באהבה בוז יבוזו** - סימנא דאינון מים **בו״ז** יבוזו לו ודאי. דהא כלהו אתחשיבו לגבן חרש נשבר דלית ליה תקנה לעלמין. מים דלהון אתפליגו ביומין - **בו״ז**. אשתארו שאר יומין דאינון **ג׳ ד׳ ה׳**. וסימן **חר״ש** - **אֶת חֲרָשֵׁי אֲדָמָה** (ישעיהו מה ט) . ולית לון תקונא בהדן ולא לעלמין.

ואי תימא **בוז יבוזו לו** כתיב התם **כי לא בזה ולא שקץ ענות** (תהלים כב כה) .

יומא קדמאה מאי עביד ליה? אלא לא אקרי ׳ראשון׳ ולא אקרי ׳אחד׳ אלא **חמשה עשר** סתם, בלא רשומא כלל. אבל שירותא דרשימו דמיין מיום שני הוי. והכי אתחזי בגין דלית טוב בשני ובגין כך לא רשים ראשון ולא אחד כלל, והוי בסתם. ושרי רשימו דיומין ביום שני ואתפלגו מים **בבו״ז**, ואשתארו ביומין **חר״ש** כמה דאתמר. וכלא כדקא יאות.

רעיא מהימנא

(הדף מכיל רק זוהר ללא רעיא מהימנא)

דף רנט עמוד ב

זכאה חולקהון דישראל דידעי לאעלאה לגו מוחא דאגוזא! ובגין למיעאל לגו מוחא - מתברין קליפין אלין ועאלין. מה כתיב לבתר כל האי? **ביום השמיני עצרת תהיה לכם** (במדבר כט לה) - לבתר דתברו כל הני קליפין ותברו כמה גזיזין וכמה נחשים קטלו וכמה עקרבים דהוו לון באינון טורי דחשוכא. עד דאשכחו אתר דישובא וקרתא קדישא מקפא שורין סחור סחור. כדין עאלו לגבה למעבד נייחא תמן, ולמחדי בה. והא אוקימנא מלה. ודא איהו **עצרת**, כנישו, אתר דמתכנש כלא לגבה. **תהיה לכם** - ולא לאחרא. למחדי אתון במאריכון ואיהו בהדייכו. ועל דא כתיב **שִׂמְחוּ בַּיהוה״ וְגִילוּ צַדִּיקִים וְהָרְנִינוּ כָּל יִשְׁרֵי לֵב** (תהלים לב יא) .

אמר רבי שמעון כל מאן דחדי וכו׳ עד שלא עשו חסד עם העניים - (נדפס בהקדמת בראשית דף י ע״ב)

רעיא מהימנא

(הדף מכיל רק זוהר ללא רעיא מהימנא)